PHOENIX,

Tidning för Politik, Litteratur och Näringar.

№ 1. Lördagen den 7:nde Januari 1843.

Å denna tidning, som utkommer hvarje Lördags eftermiddag kl. 6, kan med 3 R:dr b:ko för helt, 1: 32 b:ko för halft och 1 R:dr b:ko för fjerdedels år prenumereras så väl å tidningens officin i huset № 3½ vid Slottsskogsgatan i Masthugget, som hos Handlanden Hr C. O. Bergström i Skogströmska Arfvingarnes hus vid Magazinsgatan, der äfven annonser, à 2 sk. R:gs per tryckt petit-rad emottagas. Sker prenumeration å något af rikets postkontor, tillägges vanligt postförvaltare-arfvode, hvilken utgift dock kan undvikas genom att med reqvisitioner direkte vända sig till Redaktionen, som då drager försorg om att tidningen, under korsomslag, enligt uppgifven adress kommer reqvirenten tillhanda.

SYNER I NYÅRSNATTEN.

Med alla sina strider, sorger och fröjder sjönk året i evighetens djup. Det var en stor, en högtidlig stund, under hvilken jorden böjde sig tyst för himmelens spira. En underbar, vemodig suck genombäfvade den mörka natten, och jag knäföll inför den Allsvåldiges anlete i stilla bön.

Och jag bad att Herren ville öppna mitt inre öga, för att rätt klart kunna blicka in i menniskolifvet och förstå Guds härlighet.

Och Herren sade: "Jag vill visa dig eländet på jorden."

Och när jag ur bönens andakt upplyfte mina ögon, såg jag — icke *det* elände, hvilket menniskorna vanligtvis pläga kalla så, det i trasor höljda, det af hunger blekta, det af bekymmer utmärglade: *det* stod i detta ögonblick förklaradt af den Eviges blickar, som, fulla af förbarmande, hvilade på jordens slägter; — jag såg ett annat, ett vida större elände, från hvilket Guds kärlek vände sig bort:

Jag såg jordens furstar sitta på sina troner, och ättburne slafvar knäföllo inför dem och tillbådo dem såsom gudar. Och den ene slafven efter den andre stod upp och hviskade lögner i furstarnes öron; och furstarne trodde dem och fröjdade sig öfver att ega så trogne och tillgifne tjenare. *Det* var ett stort elände.

Och jag såg en mörk man nalkas en thron. Han talade till Konungen ord, som ingen annan hörde. Och när han hade talat till slut, nickade Konungen åt honom ett leende bifall och tillsatte män i kyrka och stat, utan ljus och hjerta för sina embeten. *Det* var ett stort elände, och folket böjde sig i suckar och åkallan inför Gud.

Jag såg kyrkans män, de der kallade sig apostoliska fäder: de svepte sig in i vida sidenkåpor, och på deras bröst blixtrade guldkors och krachaner; men de *predikade* försakelse af all fåfänglighet och verldslig lusta. De hyllade blindt den verldsliga maktens vilja och voro beredvilliga redskap till folkets förtryck; men de ville helsas för Christi öfversteprester och christendomens ypperste befordrare. *Det* var ett stort elände.

Vid deras sida såg jag ock en mörk man, lik den inför konungathronen; men det var dock icke han. Med giriga, på det gyllene korset fästade blickar, bugade han sig djupt för de kring thronen församlade guldsmidda slafvarne och äfven för qvinnorna af deras slägte. Och ljusastakan, som man uppsatt i folkets tempel, ryckte han bort; ty folket, sade han, behöfver intet ljus. Och han spridde vidt och bredt i landet ut en skrift, och hvarest *den* skriften kom och troddes, der lägrade sig mörker och dimma, och menniskornas själars ögon vordo slagne med blindhet, att de icke kunde se, hvad derefter komma skulle. *Det* var ett stort elande, och de fromme i landena bäfvade och suckade öfver det egyptiska mörkret.

Jag såg derefter landets rike, mäktige och så kallade ädlingar församlade för att rådslå, huru de skulle kunna föröka sina skatter och egodelar, utvidga sin makt och upprätthålla sitt anseende. Och de öfverenskommo med hvarandra om att utarma folket, hålla det fängsladt i okunnighet och slafveri och sålunda utträngа och utöda all sjelfständighet hos detsamma. Och de gingo hem med lätta bröst — ty i dem funnos inga hjertan — och med långa armar grepo de omkring sig och tillvällade sig frukterna af de arbetandes mödor och drefvo barnen ur skolorna ut på fällen, för att vakta boskaps-hjordarne, och satte sig att frossa vid bord, som svigtade under bördan af läckra rätter, under det att deras medmenniskor tiggde om en beta bröd vid deras tillbommade portar, eller omkommo i kojorna af hunger, köld och nakenhet på en halfruttnad halmkärfve. *Det* var ett stort elände.

Och jag upplyfte med tårfyllda ögon mitt hjerta till Gud och bad: "Herre, förbarma dig öfver oss!"

Och jag hörde en röst säga: "Ja! jag vill förbarma mig."

La Pivardière.

(En märkvärdig brottmålshistoria.)

Under Ludvig XIV:s tid lefde i Berry en fattig adelsman, vid namn Louis Pivardière. År 1687 gifte han sig med en 24:årig enka, som hade tre barn och var egarinna af det stora herregodset Nerbonne. Det var i synnerhet detta gods, som förmått Pivardière att inträda i äkta ståndet.

Detta äktenskap blef icke lyckligt: mannen medförde ingenting i boet; men iakttog detta oaktadt ingen sparsamhet; hustrun var af samma lynne och var dessutom ytterst kokett; men det var *hennes* mynt, som klingade. Oenigheten mellan de båda makarne tillvexte dagligen, och beställsamma tungor underläto icke att med hvarjehunda berättelser underblåsa densamma.

La Pivardière tycktes dock icke bekymra sig om sina grannars prat, och för öfrigt måste han 2 år efter sitt äktenskap träda i krigstjenst. Vår hjelte afreste: man gjorde honom till löjtnant vid ett dragonregimente och i denna egenskap bevistade han slagtningarne vid Fleurus och Nerwinden. Efter en fyraårig tjenstgöring tog han afsked; men i stället för att på kortaste vägen förfoga sig till hemmet, gjorde han en lång omväg genom Champagne, Burgund, Provence o. s. v. Han var vid den tiden trettiotre år gammal.

Den 19:de Juli 1692 ankom La Pivardière en söndagsafton till Auxerre. På en grön äng i närheten af den lilla staden träffade han flera vackra fruntimmer; vår krigare blef en stund stående och åskådade det muntra dansnöjet; men uppmanades snart af en af de obekanta damerna att deltaga i detsamma. Detta fruntimmer var lika dygdigt som skönt; La Pivardière förälskade sig i henne och underrättade henne äfven inom kort om denna sin känsla. Hon tycktes icke ogerna lyssna till hans kärleksförklaring; bekantskapen fortsattes; La Pivardière glömde, att han redan var gift, och inom kort stod hans bröllop med den sköna Clementina. Kort derefter dog hans svärfar, som var huissier i staden, och mågen, som förstått att vinna vederbörandes ynnest, erhöll den efter den aflidne ledigvarande sysslan. Vid sin ankomst till Auxerre hade han låtit kalla sig Bouchet."

Efter ett halft års tid önskade La Pivardière att se, huru det stod till i hans gamla hem. Han föregaf derföre för sin unga fru, att han nödvändigt måste göra en resa för att indrifva åtskilliga fordringar, och begaf sig kort derefter direkte till Nerbonne. Den första person, han vid ankomsten träffade, var Baron de Mizeray, som satt framför en stor brasa och drack vin. La Pivardière yttrade, rörande detta möte, hvarken missnöje eller tillfredsställelse; hans hustru emottog honom med köld, och på båda sidor afhöll man sig från alla frågor rörande det förflutna, alldenstund dessa icke skulle gifvit anledning till annat än förlägenhet.

"Jag måste inom trenne dagar återvända till mitt regimente," sade La Pivardière till sin hustru; "men behöfver penningar, emedan solden så oregelmässigt utbetalas."

"Jag har icke för ögonblicket mer än 6000 livres inne," svarade honom hans hustru; men du kan väl med dem hjelpa dig tills vidare. Återvänd du snart till ditt regimente! Man ta-

Och jag frågade, full af outsäglig ångest: "Herre! *när?*"

Och rösten svarade och sade: "När folken förstå att *jag* är Gud och ingen annan; när christendomens anda och sanning uppfyller deras hjertan — *då* vill jag lägga fürstarne i stoftet inför min fot och afkläda de falske profeterna deras flärdfulla drägt, och någon Adel skall då icke mera vara till; ty hela menniskoslägtet är himmelskt förädladt, och de mörke männen skola varda förjagade och deras likar aldrig mer uppstå på jordena."

Och synerna försvunno för mina blickar, och det nya året gick fram under flammande norrsken och blixtrande stjernskott; och mitt hjerta fylldes af hopp och tröst; ty jag visste, att *Gud allena regerar.*

NATT OCH MORGON. *

Af alla tidsåldrar, om hvilka historien har något att förkunna, tyckes mig den, i hvilken vi nu lefva, vara den mest bedröfliga. Det har visserligen äfven fordom gifvits tider, under loppet af hvilka okunnigheten, våldet och barbariet fört spiran öfver menniskoslägtet, tider af förtryck, fångenskap och mörker; men — man kände icke *då* ännu friheten och ljuset. Genom vårt århundrades mörker skimrar dock på afstånd, lik eldstoden i öcknen, det förflutna århundradets ljus: aflidne store mäns tankar blixtra då och då till genom den djupa natten; men den upplyses ej deraf: den blir snarare allt svartare och svartare. Det är som om man sute i ett mörkt fängelse och såge ett stort ljus skimra i fjerran. Ack! hvem undrar då, om en och annan, hvars ögon bländats af det utifrån inströmmande skenet, liksom flyg-råttan ilat emot detsamma och, utan att se de hämmande gallren, störtat med krossadt hufvud tillbaka i mörkret? ....

Och dock *kunde* folken vara fria, om de med fullkomligt allvar *ville* vara det; dock kunde de, som sitta i träldomens mörker och skugga, lefva och röra sig i frihetens solljus. Det är icke furstarnes, icke styrelsesättens fel, att folken icke *äro* hvad de *borde* vara, utan felet ligger i deras liknöjdhet, deras lättrogenhet, deras oförstånd. Må man aldrig vilja söka inbilla oss att ett folk behöfver säga: "Vi arma stackare vilja gerna hafva friheten, men man *nekar* oss densamma; vi vilja lefva i ljus, men man håller oss i mörkret; vi vilja vara sjelfständige, men vi förmå icke att afskudda oss slafkedjorna!" I samma ögonblick som en *hel* nation *vill* vara fri, så är hon det; men de tider äro förbi, då vår Herre för sextio eller tjugo eller tio rättfärdiges skull gjorde tecken och under. Man har i den styrelseform, ett folk gifvit sig, velat finna en säker barometer på den frihetskänsla, af hvilken det besjälas; men denna måttstock är på intet sätt pålitlig; ty hvad som för hundrade, femtio eller tio år sedan var godt, eller åtminstone hjelpligt, kan nu vara olämpligt, eller rent af odugligt. Det är icke af en viss regeringsform som ett folks större eller mindre frihet beror, utan af sättet, hvarpå det uppfattar sitt eget värde, och af sättet, hvarpå det låter denna regeringsform på sig tillämpas. Den fördelen har dock alltid en stat med monarkiskt styrelsesätt framför en med republikanskt, att man i den har en personlighet, som står så långt utanför folket, att det i hans förhållanden till detsamma icke gerna bör kunna inblanda sig några individuella lidelser, och att regenten i en sådan stat, genom de honom tillerkände prerogativer, likasom representerar Gud sjelf, hos hvilken ingen orättvisa och mannamån kan förutsättas.

Man torde lätt inse, att frågan här rörer den s. k. "*rena monarkien,*" ett uttryck, som vi här vilja öfversätta med: en stat, som har en *ren* monark till herrskare. Men när nu herrskaren icke är *ren;* när han, som skulle vara opartiskheten, rättvisan sjelf, är orättvis; när han, utan afseende på sin upphöjda ställning, endast följer sina nycker; när han söker nedtysta sitt samvetes röst med att han har rätt att göra orätt; när han tillsätter embetsmän, som icke förstå sin sak, eller ser igenom fingret med deras förvända åtgärder .... hvems är då skulden?

Hvems är skulden? Ha! det är — *folkets,* endast och allenast folkets. Man piskar dragaren, men man piskar icke den stolte gångaren; man lägger kedjor om hundens hals, men icke om elefantens.....

Jag blickar ut öfver verlden, öfver jordenes krets. Om mitt fädernesland talar jag icke; jag hör ju så mången säga, att det är fritt och lyckligt..... Jag blickar ut öfver verlden och upprepar, hvad förut blifvit sagdt: vår tidsålder är en sorgens och bedröfvelsens tid. Men sorgen har något, som icke glädjen har — den har *hoppet.* Jag blickar ut öfver verlden, och ser blott mörker; men jag vet att det lefver *En,* som kan säga: "*Varde ljus!*" och — *det blir ljus.*

* *Fritt efter Corsaren.*

Nytt prof på vår Regerings aktning för lagarne.

Det är rigtigt märkvärdigt att se, huru Sveriges regering alltjemt sörjer för att Allmänheten må blifva påmind om det "oefterrättlighets-system," som den, en lång tid bortåt, tyckes hafva gjort sig till regel att följa. Styrelsen fordrar af *folket* aktning för lagarne; men sjelf synes den näppeligen vilja veta af några dylika band, utom då allenastyrandets intresse derpå vinner. Auktoriteter kunna nästan handla så egenmäktigt som dem lyster, blott de icke träda de kungliga prerogativerne för nära, utan, med all sin myndighet, visa sig vara undergifne "en mild och nådig öfverhet" — regeringen ser det icke, eller ser det med välbehag. Klagar folket öfver de förvända åtgärderna, så låtsar man helt förnämt, att icke lyssna på "pöbelropet," eller ock kasta sig de devouerade tidningarne öfver klagaren och påstå, att hans klagan icke är rättvis, derföre att han icke vändt sig till *dem,* utan till en liberal tidning. Förspörjes deremot den ringaste frihetsyttring, framstår en handling af en individ, eller korporation, hvilken icke bär devoumentets färg, så slås det genast allarm, förklaringar skola ingifvas och varningar tilldelas de felaktige. Så t. ex. kan Landshöfdingen i Blekinge helt ogeneradt lägga band på yttranderätten vid en offentlig öfverläggning i en kommunalangelägenhet, och regeringen blundar för hans tilltagsenhet, eller måhända tillochmed lofordar densamma; men när några studenter tömma en skål för någon

---

lar om en snart förestående drabbning, och det skulle smärta mig om du icke kunde vara med och således förlorade ett tillfälle till utmärkelse och högre avancement."

"Var du obekymrad för min skull! Jag skall inom kort vara åter i mitt ståndqvarter. Lefver jag till nästa år, så ser jag väl då åtyo om dig."

La Pivardière tog sina 3000 livres och återvände till sitt hem i Auxerre. Påföljande året lyftade han åter i Nerbonne en ungefär lika stor summa och fortsatte dessa indrägtiga besök i sitt gamla hem i 4 års tid. Med sin andra hustru i Auxerre fick han under denna tid tre söner och en dotter.

La Pivardières förfarande med ofvanbemälta penninge-transaktioner kan icke ursäktas; men för öfrigt var han ingen elak menniska, och hans hem i Auxerre kunde tjena till mönster af ordning och huslig lycka.

Under tiden erfor hans första hustru icke allenast att han bedragit henne och lemnat krigstjensten, utan äfven att han gift sig för andra gången. Hennes vrede, sedan hon kommit i kännedom härom, var gränslös. Då La Pivardière för femte gången återkom för att hemta penningar, var ett talrikt sällskap församladt på slottet Nerbonne; han rönte ett ytterst kallt emottagande, och knapt befann han sig i enrum med sin första hustru, förrn hon gaf sin ovilja luft i ytterst skapa ordalag, hvarunder hon tillika förekastade sin man hans nedriga uppförande. La Pivardière råkade i början i stor förlägenhet; men fann sig dock så småningom, nekade hårdnackadt att hafva inträdt i något tvegifte — ja, ställde sig till och med förvånad öfver, huru hans hustru kunde komma fram med en så ärerörig beskyllning mot honom. Emellertid hjelpte hans bedyranden honom till ingenting: hans hustru skiljes i vredesmode ifrån honom. La Pivardière begaf sig till sin sängkammare, der en medlidsam huspiga berättade honom, att om han stadnade öfver natten i slottet, så lopp han fara att blifva arresterad. Detta lät också ganska sannolikt. Vår hjelte fattade derföre i hast sitt beslut och begaf sig på sin halta häst i all tysthet ur slottet, der han efterlemnade största delen af sina effekter, hvilka han befarade endast vara honom hinderliga på hans flygt.

Några dagar derefter kommo i grannskapet af slottet en mängd underliga rykten i omlopp. I början hviskade man i hemlighet till hvarandra, men slutligen sade man helt öppet, att La Pivardière blifvit mördad, och beskyllde hans hustru för begående af detta mord. Allmänna åklagaren i Chatillon måste upptaga saken; vittnen blefvo afhörde: ett af dem hade, samma natt som La Pivardière försvann, trott sig höra jemmerrop i den delen af slottet, der L. P:s sängkammare var belägen; ett annat åter ville hafva hört ett pistolskott från samma sidan; en piga sade sig förmoda, att två af Baron de Mizerays betjenter hade begått det ifrågavarande mordet; och en annan piga sade sig hafva den natt, som brottet skulle hafva föröfvats, blifvit väckt af ett häftigt fram- och tillbaka-gående i slottet, samt att hon hört ett dof buller, liksom af flere personer, som, på något afstånd från vittnet, brottats med hvarandra, o. s. v. I en hålväg påträffades en hatt, hvilken igenkändes vara den, som La Pivardière

regeringen misshaglig folkrepresentant, eller ropa ett *vivat* för honom, då kommer ofördröjligen befallning till Akademiens Rektor att inlemna "förklaring," i hvilken hvarje ord, som vid tillfället blifvit taladt, måste inrapporteras, och till lön för mödan erhålles en nådig skrapa. Der sådana grundsatser göra sig gällande, kan icke gerna någon rättvisa vara att förvänta vid befordringar. Också har man en kedja af dylika, som bevisar, att i vår tid gäller ingen annan förtjenst, än den att vara *devouerad.*

Fästa vi särskild uppmärksamhet vid den ecklesiastiska förvaltningen, så uppenbara sig der samma grundsatser. På folkets önskningar, på kyrkans bästa göres föga afseende. *Själavård* tyckes vara ett i hofspråket okändt ord. Man kastar derföre på församlingarne män, som hafva lemnat tillräckliga vittnesbörd om att de i politiskt hänseende icke äro farliga för allenastyrandet. Kyrkan synes på sin höjd betraktas såsom ett bihang till staten och anses hufvudsakligen vara till för att disciplinera folket och sålunda upprätthålla thronen.

Vi föranledas till dessa betraktelser bland annat af en nyligen skedd utnämning inom Lunds stift. Ett regalt pastorat derstädes, som nyligen, enligt gällande lagar, bör förses med egen kyrkoherde, hvilken ej får innehafva annan tjenst tillika, har blifvit gifvit till præbende åt Hist. professorn *Ebbe Samuel Bring.* Om statsrådet Grubbe kan undgå anmärkning härför vid nästa riksdag undre vi högeligen. Det är sannt, att företrädaren vid pastoratet, Doktor *A. O. Lindfors,* äfven innehade det såsom præbende; men huru tillgick det vid hans utnämning? Excellensen *Engeström* var då Akademiens kansler, och till honom vände sig Hr *Lindfors* med tillkännagifvande, att han vore sinnad att utarbeta och utgifva ett fullständigt svenskt och latinskt lexikon; men som han för utgifvandet deraf saknade tillgångar och ej ville begära anslag af statsmedlen, så ville han i underdånighet hos Kongl. Maj:t anhålla om ett pastorat. Excellensen Engeström fann det lagstridiga i åtgärden, och först då Lindfors gifvit honom sin högtidliga försäkran om att utgifva ofvanbemälte lärda verk, understödde Engeström hans ansökan inför thronen. Då sedan efter Lindfors' utnämning flera år gingo förbi, utan att lexikonet fullständigt utkom, skref Excellensen Engeström det ena allvarliga och nästan skarpa brefvet efter det andra till professorn och anmodade honom om att "erinra sig, *hvarföre* han erhållit ett præbende-pastorat." Också grep sig Lindfors slutligen an och visade att han icke i så måtto var oförtjent af den honom förunnade befordran. Månne nu Herr *Bring* har begagnat samma utväg? Hafva vi kanske att vänta något utmärkt vetenskapligt verk äfven af honom? Derpå tvifla vi, och det af många skäl. Hr Bring säges väl hafva en icke obetydlig beläsenhet; men han saknar stil, talang och arbetsförmåga. Han är dessutom en man utan all politisk hållning och faller lätt i ytterligheter. Så t. ex. hörde Hr Bring, under den tiden, då den Tegnerska liberalismen var på modet i Lund, till de ultra-liberale, och statens högste embetsmän gisslades då på hans föreläsningar. På en gång kastade han dock om, och nu började föreläsningar om Aftonbladets "flackhet och eländighet," om den s. k. liberala pressens "fräckhet," om "tidningsskrifvarnes oförskämdhet," och Gud vet icke allt. De studerande hade lika roligt af dessa utgjutelser, som af dem, hvilka föregått dessa, och begge slagen voro äfven lika oskadliga och löjliga som hans definition af ordet entomolog, hvilket han en gång öfversatte med "flugsamlare" och tillade straxt derpå: "det vill säga en, som ..... samlar flugor. Och *honom* uppmuntrar och belönar vår regering; för *hans* skull öfverträdes en gifven lag; för *hans* skull låter den sitt anseende i allmänna opinionen sjunka ännu ett godt stycke djupare! Sannerligen är icke detta förhållande långt mera värdt att gråta åt, än åt den der föreningen med Norrige, hvilken Svenska Minerva ansett så ytterst beklaglig.

En ny stat har för några år sedan kommit till stånd vid Lunds universitet, och man hade väl således skäl att tro, det de nya lönerna voro så anordnade, att professorerne kunde vara betåtne med dem, utan att behöfva göra intrång på kyrkans gebit, till mehn för det tjenstgörande presterskapet. Så lärer dock förhållandet icke vara. De gamla nötta fotspåren trampas alltjemt å nyo. Ovanorna, gudnås så visst, hänga till och med vid sjelfva lärdomens koryféer, och regeringen älskar det gamla och tyckes icke ogerna se, att allt går i det gamla hjulspåret. Måtte dock Lunds stifts presterskap till nästa riksdag välja ombud, som hafva mod att deltaga i räfsten öfver både ett och annat regeringsbestyr, så väl inom stiftet, som annorstädes! Genom *flathet* uträttas intet; derom tycka vi, att man både i Lunds stift och annorstädes kunde hafva hunnit att öfvertyga sig. Mellan riksdagarne må *orden* gälla hvad de kunna; bättre än dessa hafva varit "en ropandes röst i öknen." Vid riksdagarne må *handlingarne* träda fram i allt sitt svenska allvar, och *något* godt bör väl af dem *då* kunna vara att förvänta.

Götheborg.

Dagens vigtigaste nyhet är den inom konseljen d. 29:de i förra månaden timade förändring, hvarigenom Statsrådet och chefen för Ecklesiastikdepartementet m. m. Hr *A. E. Ihre* blifvit Statsminister för utrikes ärenderne; Expeditionschefen i finansdepartementet, Herr *S. A. Munthe,* Statsråd och chef för detta departement, samt Ordensbiskopen i survivance, Kyrkoherden i Fellingsbro, Herr *I. C. Heurlin,* Statsråd och chef för Ecklesiastikdepartementet. Det är i synnerhet denna sednare utnämning, som förefallit något hvar högst märkvärdig, dels derföre att den först *nu,* efter så många omvägar, skett, och dels derföre, att det lär vara nästan utan exempel i Svenska kyrkan, att en prelat gått ifrån den andliga banan in på den verldsliga. Dock, det är ju sannt: Herr Statsrådet och chefen för Ecklesiastikdepartementet är tillika Ordensbiskop *i survivance,* och tillhör sålunda, åtminstone till *titeln,* det andliga ståndet. Få nu se om han äfven, såsom sådan, kan få behålla det indrägtiga Fellingsbro såsom præbende. Nog vore väl detta att gifva lagar och författningar ett dugtigt slag vid örat; men hvad kan icke ske i våra dagar?.... Och dessutom vore det ju dock en *reform,* visserligen i det gam-

---

vid sitt besök på slottet burit; men något bestämdt spår efter mördaren kunde man, oaktadt all använd möda och alla efterforskningar, ej upptäcka.

Emellertid blef en arrestorder utfärdad emot fru La Pivardière; men då den skulle sättas i verkställighet, kunde hon ingenstädes anträffas. Slutligen erfor man, att hon flytt till Paris, der hon häktades och återfördes. Äfven Baron de Mizeray arresterades och ställdes inför domstolen i Romorantin.

De för delaktighet i mordet misstänkte betjenterne blefvo likaledes häktade. Den ene fann man dock följande morgon död i fängelset; den andre lades på pinbänken, der han tillstod att han strypt Hr La Pivardière. Hvarthän den döda kroppen tagit vägen kunde han dock icke säga, emedan den blifvit om natten i en säck bortburen af hans kamrat och, som han förmodade, på något afsides liggande ställe nedgräfd. Alla efter densamma anställda efterforskningar voro ock förgäfves.

Domstolen lät nu i Auxerre anställa efterforskningar efter den föregifne Bouchet; men derifrån hade han för någon tid sedan begifvit sig, för att, efter vanligheten, indrifva några fordringar. Sedan dess hade han icke återkommit, och man visste således icke eller der hvart han tagit vägen.

Om Pivardière ännu lefde, så hade han intet annat att förvänta, än att blifva hängd. Han hade på en och samma tid varit gift med tvenne hustrur, och kunde på intet sätt rättfärdiga sig. Man antog således att han, *såvida* han ännu befann sig i detta lifvet, hade flytt utrikes, för att undgå alla efterspaningar.

Domstolen i Romorantin hade ännu icke fällt sitt utslag; men så många bindande omständigheter hade förekommit mot de anklagade, att man icke tviflade om, att de skulle af den dömas till döden.

Då inställde sig plötsligt inför Domstolen en person, som gaf saken ett helt annat utseende. "Man påstår," yttrade sig till protokollet bem. person, "att jag är död, att jag blifvit mördad; men se här är jag nu, frisk och välbehållen. Af en händelse har jag fått veta, hvad här föregått, och har derföre ilat hit, för att rädda trenne lif och hindra domarne från att belasta sina samveten med en blodskuld. Jag är La Pivardière.

"Det är han sjelf," sade några af de tillstädesvarande.

"Nej! det är icke han; det är en bedragare," sade åter andra. "La Pivardière var mycket större," sade den ene; "nej han var tvertom något mindre," invände den andre; "han hade en mycket ljusare hy," påstod den tredje; den fjerde försäkrade att den verklige Pivardière hade en mycket längre näsa," o. s. v. — Domstolen visste icke hvad den, i anledning af detta *qui-pro-quo,* skulle företaga sig.

Några trodde emellertid nu, att när den för död ansedde återkommit, så skulle processen vara slut; andra deremot påstodo, att domstolen icke kunde lösgifva de häktade, emedan den person, som så plötsligt, lik en *Deus ex machina,* uppträdt till deras försvar, icke vore annat än en äfventyrare, som fru La Pivardière, förmedelst hans påfallande likhet med hennes man, mot kontant erkänsla förmått att åtaga sig den djerfva rôl, hvilken han nu spelade.

la systemets anda; men likväl konsequent och utan tvifvel tillvägabragt genom en "långsamt mognande öfvertygelse" om ändamålsenligheten af att följa den engelska Högkyrkans lofvärda föredömen.

= Eloquentiæ & Poëseos Lektorn vid härvarande gymnasium, Herr Magister *J. G. Ek,* har under d. 29:de sistl. December blifvit af Kongl. Maj:t i nåder utnämnd och förordnad att vara Eloquentiæ & Poëseos Romanæ Professor vid universitetet i Lund.

= Mad. Fink-Lohrs d. 3dje dennes gifna konsert var ej så talrikt besökt, som man, till följe af det rykte, hvilket föregått den älskvärda sångerskan, bort kunna förmoda. Alla voro dock i hög grad belåtne med sin afton och aplaudissementer vankades rikligen, synnerligast vid romansen *Ta Dot* (hemgiften) hvilken konsertgifvarinnan på åhörarnes begäran repeterade. I afton ger Mad. Fink-Lohr sin andra och sista konsert före afresan till Köpenhamn.

= Af berättelsen om verkställd revision af Direktionens för Götheborgs hamn- och elf-arbetens räkenskaper och förvaltning under år 1841 inhemtas, att inkomsterna under året uppgått till 65,012 R:dr 2 sk. 11 r:st b:ko af hvilka 31,166: 32 blifvit mot säkerhet utlånta. Kassabehållningen till år 1842 utgjorde, efter afdrag af hafde omkostnader, b:ko R:dr 3,305: 7, 7. — I likhet med det föregående årets revisorer hade de senastvarande revisorerne ansett det i flere afsende vara ändamålsenligt, om embetsrum och kontorslägenhet blefve uppbyggde vid stora Bomens kaj.

= Den till oss insända och mot Redaktören af Handelstidningen, Hr *M. Prytz,* rigtade artiket kan icke i sitt nuvarande skick erhålla plats i vårt blad. För de goda tankar, insändaren hyser, om vår rättskänsla, åro vi honom mycket förbundne; men vid närmare eftersinnande torde insändaren sjelf finna, att vi skulle göra oss ovärdige desamme, om vi upplåte vårt blad för dylika, troligen af enskild hämndlystnad förestafvade, artiklar som insändarens. Herr *Prytz* kan, hvad Herr *Nathan Salomonsson* beträffar, både i ett och annat afseende hafva fellagit sig, ja tillochmed gjort honom uppenbar orätt; men detta berättigar lika litet insändaren, att, så skoningslöst som han gjort, intränga på det *enskilta lifvets* område, som det kan förmå oss att öppna våra spalter för publicerandet af hans på denna väg förvärfvade kännedom om vissa, fordna eller närvarande, ställningar och förhållanden. Vill deremot insändaren hålla sig till *sak,* och till *person så vidt det angår tvistefrågan,* så äro vi lika villige som skyldige, att, om han ej kan erhålla plats för sin replik i *det* blad, hvari striden börjats, åt densamma lemna plats i *vår* tidning. Emedlertid äro så väl den ifrågavarande artikeln som de med densamma bifogade penningarne att återhemta på det ställe, der de aflemnades.

= I ett Bihang till Malmö Tidning N:o 52 läses följande, insända, humoristiska artikel:

Tidningarne från Götheborg underrätta, att Handlanden Warenius från Kinna härad i Westergöthland, företog, i slutet af sistlidne sommar, en resa åt Hamburg, men kom ej längre än hit till Malmö, hvarifrån han återvände hem; dock har han sedermera såväl på hemorten som i Götheborg och Warberg lemnat flera berättelser om Hamburg och sitt vistande derstädes. Förhållandet säges här vara: att då Warenius hitkom, körde skjutsbonden honom till stadens theater- och värdshus, som är det största huset i staden. Dit anländ, omnämnde värdshuspigan, att han nu var i Stadt Hamburg, hvarpå Warenius trodde, att han var i staden Hamburg, och steg fram till fenstret i sin kammare, derifrån han midt framför sig, på andra sidan om Gustaf Adolphs torg, fick se en mängd af stadens innevånare promenera på den nya kyrkogården, som är ganska vacker. "A-ha! sade han," der ligger der Jungfernstieg." Ja! svarade pigan, der taga både jungfruer, fruar och mamseller sina steg. Det är en en allmän promenad-plats som begagnas mycket. Men mitt barn! sade han, åt hvilket håll är det som den stora elsvådan rasade så häftigt? Om Herren är god och går med mig ut i korridoren sade pigan, så skall jag från gafvelfenstret visa Herren tomterna efter de afbrända husen. De följdes åt, och hon visade honom den nedbrända delen af den södra förstaden, som ej ligger långt derifrån; och båda yttrade, att händelsen var ryslig. Derefter tog Warenius sin hatt och gjorde en liten utfart i staden, men återvände snart, emedan det led till aftonen och han var trött af resan och hungrig. Återkommen till sitt logis gick han in i restaurationsrummet och tog sig förfriskning, der en Hr W..... här i staden, som i flera år tjent Eriksson vid dess handelsrörelse, och af hvilken Warenius många gånger köpt varor i Eriksons hus i Halmstad, slutligen inkom. A-ha! tänkte Warenius, det är Eriksson. Nu har jag sett nog af Hamburg. Hvarpå han bjöd den förmente Eriksson ett par glas vin, beställde sig hästar till följande morgonen och gick till sängs, samt afreste dagen derpå mot hemmet, i den fulla öfvertygelsen, att resan nu gick från Hamburg.

Auction.

Tisdagen den 17:de dennes kl. X f. m. försäljes genom frivillig Auction, som förrättas uti Bagaremästaren Hr Johan Mandahls hus, åtskillig lösegendom, såsom: Guld, Silfver, Malm, Koppar, Bleck- och Jernsaker, Postlin, Möbler, hvaribland stoppade Soffor och Stolar af Sockerkistträd, Säng- och Linkläder, Bageri-inventarier, Åke- och Körredsskap, hvaraf en Giggchaise mod sele; ett 5:årigt Hästkreatur, Trädbråte m. m.

Carl Johans församling d. 5:te Januari 1843.

Till salu:

Hvita Eau de Colognes-flaskor uppköpas å Commissions-kammarens Contor i Smeden Clementssons hus vid Vallgatan, och betalas med 4 á 5 sk. stycket af VILH. EURÉN.

Diverse:

Ledig tjenst.

En Slottsknekts-tjenst å Carlstens fästning är vorden ledig Den årliga lönen är 113 R:dr 44 sk. B:ko, jemte rum med service, ljus och ved. Ogifte och med goda betyg försedde sökande eger, att inom en månad efter annonsens införande i denna tidning, till Kommendants-embetet inlemna sina ansökningar.

Kyrkotidningar.

I morgon predika:

Uti DOMKYRKAN: *Olsson; Björck; Claesson.*
Uti CHRISTINÆ KYRKA: *Bolmér; Holmqvist;*
Uti GARNISONS-KYRKAN: *Rudgren.*
Uti FATTIGHUS-KYRKAN: *Lundgren.*
Uti CARL JOHANS KYRKA: *Nyberg.*
Uti ÖRGRYTE KYRKA: *Carlgren.*
Uti HOSPITALS-KYRKAN: *Rabe.*

Efter någen tid konfronterades Hr La Pivardière den andre med fru Bouchet och flere andra ansedde personer från Auxerre. I början trodde hon sig med säkerhet i honom igenkänna sin man; men efter några närmare med honom anställda pröfningar, började hon draga hans identitet med denne i tvifvelsmål. Tre vittnen togo på sin ed, att den dem föreställda personen och huissieren Bouchet i Auxerre var en och samma person; men fyra andra ville på intet sätt i honom igenkänna den, som i nyssbemälte stad burit detta namn. La Pivardière sjelf ville allsicke veta om något tvegifte ellet huissierskap i Auxerre, utan påstod, att han icke ens någonsin varit i denna stad, ännu mindre gift och bosatt sig derstädes.

Nu inträffade en händelse, som ännu mera invecklade den redan alltför mycket intrasslade processen. Med posten från Dijon erhöll domstolen en med namnet La Pivardière undertecknad skrifvelse, i hvilken brefskrifvaren tillkännagaf, att han ännu lefde; men att han under nuvarande omständigheter icke vägade återvända till sin hemort. För öfrigt försäkrade han att hans gengångare vore en bedragare och uppmanade domstolen att vara på sin vakt och icke tro, hvad han kunde komma att anföra. Brefvet slöts med den försäkran, att den verklige Pivardière, författaren af detsamma, aldrig komme att någonsin mera sätta sin fot på fransk botten.

En jemförelse mellan stilen i detta bref och La Pivardières handskrift förde icke till något resultat, emedan den förre ögonskenligen hade blifvit förställd, och brefvet dessutom var skrifvet endast med stora bokstäfver. Småningom kom man öfverens derom, att detta bref var helt och hållet understucket och tilläfventyrs författadt af någon, som roat sig med att gifva saken ett ännu mera invecklad utseende.

Målet förekom derefter vid åtskilliga domstolar, och slutligen fällde Parlamentet i Paris det med otålighet emotsedda utslaget i detsamma: *Alla anklagade blefvo försatte i frihet, emedan mordet icke kunde bevisas.*

La Pivardières gengångare trädde i krigstjenst och försvann efter slagtningen vid Ramillies.

Fru La Pivardière qvarblef på sitt herregods Nerbonne. En morgon infann hon sig icke på vanlig tid, och man bröt derföre upp dörren till hennes kammare, der man fann henne liflös på sängen, utan något yttre tecken till våld. Hon blef påföljande dagen begrafven.

Fru Bouchet i Auxerre befann sig i ett högst sällsamt läge: hon hade på en och samma tid två männer och dock ingen. För att komma ur all förlägenhet, utverkade hon, att hennes äktenskap med La Piverdière blef förklaradt ogiltigt, hvarefter hon gifte sig med en godsegare från Joigny.

Tio år sednare berättade en fransman, som återkom från en resa i Italien, att han i ett dervarande kloster sett och igenkänt den för mördad ansedde La Pivardière.

Godset Nerbonne kom efter egarinnans död i andra händer. Vid en å slottet anställd betydlig reparation påträffade man i en af dess vallgrafvar några benknotar, som mången trodde tillhöra ett menniskoskelett; andra åter ett fyrfotadt djur: någon närmare ransakning blef ej anställd.

La Pivardières verkliga öde var och förblef ett af juridikens mest invecklade och hittills oupplösta problemer.

Götheborg, C. M. EKBOHRNS Officin.

№ 2 utgifves nästa Lördag kl. 6 eft. m.

PHOENIX,

Tidning för Politik, Litteratur och Näringar.

№ 2. **Lördagen den 14:nde Januari** **1843.**

Å denna tidning, som utkommer hvarje Lördags eftermiddag kl. 6, kan med 3 R:dr b:ko för helt, 1: 32 b:ko för halft och 1 R:dr b:ko för fjerdedels år prenumereras så väl å tidningens officin i huset № 3½ vid Slottsskogsgatan i Masthugget, som hos Handlanden Hr C. O. Bergström i Skogströmska Arfvingarnes hus vid Magazinsgatan, der äfven annonser, à 2 sk. R:gs per tryckt petit-rad emottagas. Sker prenumeration å något af rikets postkontor, tillägges vanligt postförvaltare-arfvode, hvilken utgift dock kan undvikas genom att med reqvisitioner direkte vända sig till Redaktionen, som då drager försorg om att tidningen, under korsomslag, enligt uppgifven adress kommer reqvirenten tillhanda.

NÅGRA FRÅGOR,

SVENSKA BIET ENFALDELIGEN ATT FÖREHÅLLA.

De frågor, hvilka Consist. ecclesiasticum i Upsala förelagt Hr Rektor *C. J. L. Almqvist* och som blifvit reproducerade både i Aftonbladet och Svenska Biet, hafva af mången blifvit ansedde för ganska kinkiga att besvara, och medgifva måste man, att icke hvar och en prestman skulle på dem kunna afgifva ett nöjaktigt responsum, äfven om honom dertill förunnades en tredubbelt så lång tid som den, hvilken blifvit Herr Almqvist medgifven. Till grund för dessa spörsmål har Consistorium lagt den af Herr Almqvist vid hans inträde på den andliga banan gångna eden, och åt uppställningen af desamme har blifvit gifven en form, som tydligt och klart ådagalägger, att deras författare anser Hr Almqvist i åtskilliga stycken hafva handlat emot de föreskrifter, som i ofvanbemälte högtidliga löfte innehållas. Dessutom hafva i dessa frågor blifvit utlagde åtskilliga, vid första påseendet icke synliga, men icke desto mindre existerande snaror, hvilka alltid, när svaret en gång afgifves, skola föranleda jemförelser mellan detta och andra, af Hr Almqvist förut hafda yttranden, samt följakteligen blifva Svenska Biet en rik källa till kommentarier i dess vanliga, humana anda. Innan saken kommer så långt, vilja vi dock gifva Svenska Biet sjelft några frågor att öfva sin skarpsinnighet uppå, och på det att denna öfning framdeles, vid dess anmärkningar rörande det Almqvistska inquisitionsmålet, må komma det tillgodo, vilja äfven vi, i likhet med Upsala Consistorium, lägga den s. k. presteden till grund för våra spörsmål. Innan vi skrida till deras framställande torde dock, för Allmänhetens skull, vara nödvändigt att reproducera bemälte edsformulär, sådant som det, ända till den 15:de April 1829, varit inom Svenska Kyrkan brukligt och gällande,* så lydande:

"Jag N. N., som till det heliga predikoembetet nu kallas och antages, lofvar och svär vid Gud och hans heliga Evangelium, att jag vill derutinnan hvarken hemligen hos mig sjelf hafva, eller uppenbarligen för mina åhörare utsprida och predika någon annan lära, än den, som Gud den Helige Ande hafver sjelf dicterat och lärt och i den heliga bibeln vidlyfteligen är författad, men korteligen uti vår Trosbekännelse, och antagna *Symbolis,* det Apostoliska, så väl som *Nicæno* och *Athanasiano* samt den oförändrade Augsburgiska bekännelsen, som uti Upsala *Concilio* Anno 1593 af alla Riksens Ständer blef vedertagen och gillad. Jag skall ock rätteligen bruka och utdela Sakramenten och fliteligen drifva Cathechesmi lära med mine åhörare, efter dess rätta förstånd. Desslikes vill och skall jag — — — *(Härefter följ. trohets- och huldhets-eden, hvilken vi anse oss här kunna utesluta.)*

Jag vill ock min Biskop och Andlige Förmän all tillbörlig ära och lydnad bevisa, och hvad mig uti mitt Embete blifver pålagt troligen efterkomma. *Genom stämplingar* och olaga medel *vill jag intet söka min befordran.* Jag vill ock årligen och dageligen förkofra mig uti Guds ord och styrka mig uti Trones artiklars kunskap, jemväl uti andra *mina nödiga studier* alltid söka ett godt framsteg och dem ingalunda försumma och nederlägga. Jag skall jemväl genom Guds nåd rätt utdela sanningen och *uträtta mitt embete redeligen*, så ock beflita mig om ett gudeligit, skickeligit och *nyktert* lefverne, fly all lättfärdighet i umgänge och *öfverflödighet i mat, dryck och kläder,* samt hålla mig ifrån gäckeligit och *slemt snack,* förargelige gerningar och ohöfliga åtbörder, och mig i åthäfvor, ord och *gerningar* så ställa, som en rättsinnig lärare ägnar och bör, *så att jag derutinnan kan föregå andra med godt exempel.* Jag skall mig ock derom vinlägga att hålla ibland mina åhörare en rätt och tillbörlig kyrdodisciplin, allt efter

* *Skälet, hvarföre vi reproducera det gamla edsformuläret, är det, att, utom en, alla personæ quæstionis aflagt eden efter detta och icke efter det nya, hvilket dock i hufvudsaken föga afviker från det förstnämnda.*

Jernlikkistan.

På Scyllas ur hafvet framspringande klippor höjde sig i det 13.de århundradet Prins Tolesis fasta borg, från hvars torn man kunde öfverskåda halfva Sicilien. Under medeltidens blodiga krig och under de enskilta mäktige slägternas blodiga förföljelser begagnades denna borg ofta till förvaringsrum för sådana, för hvilkas frigifvande man hoppades kunna utpressa stora summor; men der gäfvos äfven fängelser, hvilkas dörrar endast öppnades för dem, som voro bestämde att lida martyrdöden och medelst den tillfredsställa det långvariga, i deras fienders mot dem brinnande hatet.

Den ädle, tappre och högsinnade Vincenzio, Neapels prydnad och stolthet, hade fallit i sin mest förbittrade och oförsonlige fiendes händer. Han var Furst Tolesis fånge och försmäktade i ett fängelse, byggdt i öfversta delen af ett af borgens höga torn. Det såg ut som en slags stor bur; men i stället för galler voro golf, tak och väggar af smidda jernplåtar, hvilka voro så konstigt sammanfogade, att de hade utseende af att vara ett enda sammanhängande stycke. Högt uppe mot taket vore anbragte sju med jernstänger försedda fönster, genom hvika fängelset erhöll ljus och luft. Utom dessa och den trånga dörren, hvilken äfven var af jern, bestod hela rummet af en enda blank, svart jernvägg utan fogning och utan kanter. I ett af hörnen stod en jernsäng, fylld med halm, och vid sidan af den en kruka vatten och ett plumpt stenfat med grof fångkost.

Huru modig Vincenzio än var, kunde han dock icke hindra, att en rysning gick öfver honom, när han inträdde i sitt fängelse, såg dess svarta, ogenomträngliga väggar och hörde dörren med tredubbla lås tillbommas bakom sig af sina stumma bödlar. Alla hans hotelser, böner och spörsmål voro förgäfves: man hörde dem väl; men teg. Den olycklige var lefvande begrafven.

Då genljudet af hans plågoandars steg förlorade sig i de trånga, krokiga gångarne, uppstod i all sin fasansfullhet hos honom den tanken: "det var för sista gången, du såg ett menniskoanlete; ljudet af en din likes stämma skall aldrig mera nå dina öron." Till flygt fanns icke den ringaste utsigt: han skulle då med sina blottaj händer hafva kunnat sönderbryta de jernväggar, som omslöto honom, och att hoppas frihet af sin dödsfiende, hade varit vanvett. Så mycket insåg han emedlertid, att det icke var Tolesis afsigt att låta honom lida en skyndsam död, ty då kunde han ju genast hafva låtit beröfva honom lifvet: sannolikare var det, att han sparat honam till långsamma, grymt uttänkta dödsqval; men hvilka dessa kunde vara och när de skulle taga sin början, det var ej, icke ens för den lifligaste och mest uppjagade inbillning, lätt att gissa.

Då Vincenzio inträdde i det omförmälta tornrummet var det afton, och snart insvepte honom natten helt och hållit i sina skuggor. Icke desto mindre gick han en stund, grubblande öfver sitt öde, fram och tillbaka i sitt trånga fängelse. Förgäfves lyssnade han om han icke skulle kunna höra klockan slå i det närbelägna klostret, eller i borgens tornur; men allt förblef tyst. Öcknens ödslighet, grafvens stillhet är icke så djup, så förfärande, som den tyst-

den af H. K. Maj:t publicerade kyrkoordningen, förmana dem till Gudaktighetenes öfning, allmännelig landsfred, ärbart lefverne och umgänge samt inbördes enighet och kärlek, hvar emot annan, så ock att bedja Gud för Höga Öfverheten, dem om deras underdåniga trohets pligt påminna och till hörsamhet och lydno troligen förmana. **Jag skall icke inmänga mig i några verldsliga** och mitt embete icke anständige *ärender,* eller befatta mig med sådana saker, som en Prestman och Lärare intet väl höfves. Jag skall ock taga mig till vara för girighet och slem vinning; och, när jag till någon viss församling insatt varder, icke fordra mer af mina åhörare, än det som mig med rätta tillkommer och de, efter Kongl. förordning, som nu antingen är gjord, eller härefter gjord varder, äro pligtige: särdeles vill jag de fattige, öfver deras vilkor och förmågo, icke stränga och besvära, mycket mindre någon, för felaktighet uti de tillbörliga rättgheters utgörande, ifrån dess Salighetsmedel och Kyrkones förmåner hindra och stänga; Utan emot de tröge och ovillige söka hjelp och handräckning, efter sakens beskaffenhet, hos vederbörande Befallningshafvande eller Domare. Der jag uti någon del felar och af mina Förmän varder tilltalt och varnader, vill jag mig, genom Guds bistånd, gerna rätta och bättra. *Detta allt,* med hvad mera, som högstbemälte Kongl. Maj:ts publicerade kyrkoordning förmäler, och mig såsom en rätt Prestman tillbinder, *vill och skall jag troligen och efter min högsta förmågo, oförsumligen efterkomma, utan påfund och arga list: så sannt mig Gud hjelpe till lif och själ.*"

Så lyder det högtidliga löfte, hvilket de fleste af våra "Väktare på Zions murar" aflagt i templet, i Guds och menighetens åsyn. Särskilt hafva de vid afläggandet af biskopseden förbundit sig att "*ställa sig Apostelen Pauli lära och förmaning till Titum* (2 kap. 1—15 v.) *och till Timotheum* (3 kap. 1—7 v.) *om en rättsinnig Biskops pligt och embete, till rättelse och efterföljd.*" Skall nu presteden, enligt Upsala Consistorii beslut, i all sin stränghet tillämpas på *en* af ordets tjenare, så bör den väl äfven på enahanda sätt tillämpas på *alla;* ty för Gud, inför hvars ansigte den är aflagd, finnes intet anseende till personen.

Svenska Biet har gillat Upsala Consistorii förfarande emot Rektor Almqvist; Svenska Biet har högtidligen åtagit sig, att mot "de fries anfall" försvara Biskop *Heurlin;* Svenska Biet har såsom anhängare af sig och sina läror framställt de fleste af våra öfverherdar: Svenska Biet bör väl följakteligen "göra sig en ära af att försvara" äfven *dem*, synnerligast som det nu ifrågavarande "*försvaret*" mycket väl kan inskränkas till ett blott *svar* på följande frågor:

I.

Hafva *inga* "*stämplingar*" egt rum vid någon eller några af våra nuvarande Biskopars "befordran?"

II.

Har *ingen* af våra nuvarande Öfverherdar brutit emot det i den aflagda presteden föreskrifna nykterhetsbudet?

III.

Har *ingen* af dem öfverträdt det i bemälte ed föreskrifna stadgande att "*fly allt lättfärdigt umgänge,*" *all* "*öfverflödighet i mat, dryck och kläder*"?

IV.

"Den, som ofta svär, syndar mycket" lärer oss Herrans ord. Presteden ålägger Ordets tjenare att "hålla sig ifrån allt gäckeligit och slemt snack." Känner Sv. Biet icke någon högt uppsatt prelat, "som ofta *svär,*" och följakteligen "syndar mycket" både emot Gud bud och den af honom aflagda presteden?

V.

Är det ett "godt exempel" att fördrifva nätterna vid spelbordet, eller att i sällskaper begagna "åthäfvor" och "ord," som nödga åtskilliga af deras medlemmar att undvika den exempelgifvande? Känner Svenska Biet någon eller några af våra "Väktare," på hvilken denna dubbla fråga skulle kunna tillämpas?

VI.

Låta de politiska tvistigheterna förena sig med de af Paulus meddelade föreskrifter, rörande det episkopala embetet, och med den fridsamhet, den mildhet, den försonlighet, som bör utmärka dess innehafvare?

VII.

Kan den prelat, som, öfvergifvande den församling, till hvars herde han blifvit satt, emottager ett civilt embete, sägas uppfylla det löfte, han en gång högtidligen aflagt, nemligen att *icke inmänga sig i några verldsliga, hans presterliga kall ej anstående ärender?*

VIII.

Den Biskop, som vid riksmötena ständigt påyrkar nya anslag och pålagor, ställer han sig till efterrättelse det vid prestedens afläggande särskilt gjorda löfte, att "*icke de Fattige öfver deras vilkor och förmågo stränga och besvära*"?

IX.

I 3:dje kapitlet 7:nde versen af Pauli bref till Timotheus heter det om en Biskop: "*Han måste ock hafva ett godt vittnesbörd af dem, som utantill äro, på det han icke skall falla uti lastarens försmädelse och snaro.*" Wallin, Franzén och Butsch skulle, om så påfordrades, kunna förete ett så beskaffadt "vittnesbörd;" men kunde detta inträffa äfven med Herrar Heurlin, Agardh och Tegnér, i *den* mening, som Apostelen tänkt sig ett yttre testimonium?

X.

Svenska Biet räknar inom sin redaktion *en* prestman; är det "allmännelig landsfred, inbördes enighet och kärlek," hvilken han i nyssbemälte blad predikar?

XI.

Gud allena kan ransaka hjertat; men det torde vara oss tillåtet att fråga: var det *endast* varm, brinnande fosterlandslandskärlek, *ingen* i presteden afsvuren "snikenhet efter slem *vinning,*" som bestämde dåvarande pastors-adjunkten *Angeldorff* att ingå i redaktionen af Svenska Biet?

XII.

Har Hr *Angeldorff* sitt "nit i församlingen," eller sitt *nit* i Biet att tacka för utnämningen till Kongl. Hofpredikant, och, om detta senare skulle vara förhållandet, till hvilken slags "*vinning*" hänför Hr *A.* då denna sin "befordran?" —

Till besvarande af dessa tolf frågor lemne vi Svenska Biet lika lång betänketid, som den, hvilken Upsala Consistorium beviljade Rektor *Almqvist.* Vi anhålle endast, att Biets responsa måtte var-

---

nad, hvilken här omgaf honom. Hans mod sjönk efterhand och full af ängslan och oro kastade han sig på sin usla stråbädd, der dock snart en vänlig sömn tillslöt hans ögonlock, föregycklade honom i drömmen glada bilder från hans fordna, lyckligare dagar och kom honom att för en stund förgäta den plågande tanken, att han var Tolesis fånge,

Dagens första stråle öfvertygade honom ännu tydligare, än den föregående aftonens osäkra ljus, att all flygt ur detta fängelse var omöjlig. Tillika föreföll det honom högst besynnerligt, då han lät sina blickar spanande irra omkring detsamma, att vattenkrukan, som han om aftonen hade ställt nedanför sin säng, nu befanns på ett helt annat ställe och dessutom hade en helt annan form. Detta var äfven förhållandet med det kärl, som innehöll hans mat: äfven det var utbytt mot ett annat, och den deri varande fångkosten var vida bättre än den, som han föregående dag hade erhållit Någon hade således under natten varit inne i hans fängelse och vidtagit alla dessa förändringar; men huru hade det väl varit möjligt att öppna den tunga jerndörren så tyst, att han icke genom det buller, som den vid detta tillfälle måste förorsaka, blifvit väckt ur sin oroliga slummer? Antalet af fönstren ådrog sig äfven hans uppmärksamhet; han trodde sig i går afton hafva räknat *sju* sådana, och *nu* befunnos der allenast *sex.* Han kunde tilläfventyrs dock hafva sitt fel; ty huru skulle väl ett fönster kunna spårlöst försvinna från en jemn jernvägg? ....

Utan fruktan åt Vincenzio af den för honom framsatta maten; den kunde väl vara förgiftad, men, om äfven så var, så kunde han ju dock icke. då han en gång befann sig i Tolesis våld, undgå döden, och ju snarare denne annars så fruktade gäst infann sig, desto välkomnare var han för den hopplöse, inom fängelsets jernmurar innespärrade fången.

Långsamt och tråkigt förflöt den första dagen för den olycklige Vincenzio. Det enda, som uppehöll hans mod, var hoppet om att kunna utspana det väsen, som under den föregående natten hade bragt honom hans lifsuppehälle. Blotta tanken att veta en mensklig varelse i sin närhet fyllde hans själ med glädje, liksom ingenting förekom honom mera fasansfullt, än den tanken att vara öfvergifven af alla människor.

Natten kom, och Vincenzio vakade; morgonen kom, och Vincenzio såg sig bedragen i sin förhoppning. Utan att veta det hade han fallit i sömn, och under denna hade en ny förändring blifvit vidtagen: krukan hade ånyo blifvit af en osynlig hand fylld med friskt vatten; i stenfatet befunnos åter nya lifsmedel; men det mest märkvärdiga af allt var, att antalet af fönsterna på nytt hade minskats: då han nu räknade dem voro de ej mera än *fem.* Detta var ingen synvilla, och han öfvertygade sig snart om, att någon sådan icke eller egt rum den föregående dagen. Men hvad ville väl detta betyda? Huru var det besynnerliga och hemlighetsfulla fängelse, i hvilket han befann sig, beskaffadt? Han stirrade så länge på den skedda vidunderliga förändringen tills han nästan blef yr i hufvudet; men utforska orsaken till densamma kunde han dock icke göra. Han undersökte på det noggrannaste den till fängelset ledande jerndörren. En i och för sig sjelf obetydlig omständighet fästade härunder hans uppmärksamhet: aftonen förut hade ett halmstrå ur hans säng kommit att förflyttas till dörren, der det ännu i samma ställning qvarlåg. Detta öfvertygade honom om, att jerndörren

da affattade i sådana ordalag, att vi, om så behöfves, *kunna* genmäla desamme. Bifalles ej denna vår begäran — nå väl! så *tige* vi och öfverlemne gerna åt Svenska Biet att hafva sista ordet i en strid, åt hvilken det då gifvit en sådan vändning, att i den ingen ära är att vinna.

ETT ÄMNE TILL BETRAKTELSE.*

Konung Gustaf IV Adolph tyckte mycket om Malmö och ditkom med familj om aftonen den 11:te Nov. 1806. Han var betänkt på att göra Malmö till sin andra hufvudstad, och ritning var gjord till ett vackert palats, som skulle uppföras på norra sidan af nya torget, eller Gustaf Adolphs torg. — Skånska adeln hade anteknat sig för en viss summa, som skulle utgöra kostnaden för uppresandet af en ärestod åt Konungen på förenämnde torg, och en deputation af denna adel erhöll företräde hos honom den 12:te Mars 1807, Drottningens födelsedag, kl. half 5 e. m., anförd af dåvarande Kaptenlöjtnanten m. m. Grefve *Jacob Pontusson De la Gardie,* hvilken höll ett så lydande tal:

"Stormäktigste Allernådigste Konung!

Ofta hafva oskrymtade offer framburits för Konungathronen; aldrig något renare, än det Ridderskapet och Adeln i dag nedlägger vid dess fot. Det är icke en grundad förmodan, icke ett säkert hopp, som eldar vår tacksamhet. Vi skörde sjelfve redan förstlingen af de frukter, E. K. Maj:s visa författningar skänkt denna landsort, och vi vete att vi lemne i arf åt våra barn de ökade förmåner, som kloka anstalter alltid af tiden hemta. — Då åkerbruket, af århundradens fördomar och okunnighet vanvårdadt, uti enskiftes-förordningen upphjelptes till den höjd, hvartill jordmån och luftstreck det ämnat; då möjlighet synes, att, under lugnare dagar, äfven i ökade spannemålstillgångar ernå en förnyad och riktande handelsgren; då idoghet uppmuntras och näres genom en lättare afsättning af de ämnen, den alstrat; då all slags rörelse upplifvas af hemmans anläggning och förbättring: så skall ofelbart hvarje år öka den enskilta trefnaden, och med den det allmännas väl. Vid åtnjutandet af desse mångfaldiga förmåner, dem vi äge af E. K. Maj:ts hand, den E. Maj:ts outtröttliga omsorg för vårt väl danat, huru svår, huru tryckande blefve icke föreställningen om möjligheten, att samtid, men isynnerhet efterverld, kunde beskylla oss för känslolöshet! Tillåt derföre, Stormäktigste, Allernådigste Konung, Skånska Ridderskapet och Adeln att få resa en minnesvård till förevigande af E. K. Maj:ts välgerningar och deras undersåtliga erkänsla! Malmö stads nya torg är det ställe, der vi i underdånighet önske oss tillstånd att uppföra densamma, helst detta torg kommer att bära Ers Maj:ts eget höga namn. — Vi våga smickra oss med E. K. Maj:ts nådiga bifall till en underdånig önskan, den vi frambära på en dag, som, hvarje gång han återkommer, fröjdar Konung och undersåtare med åtankan af det dyra prof, Försynen på densamma lemnat af Dess ömma vård om E. Maj:ts egen och Svea folks sällhet. — Unna oss, allernådigste Konung den tillfredsställande tanken, att, då våra efterkommande, än efter seklers förlopp, stanna vid en sådan minnesvård, skola de, med lika rörelse af erkänsla och tacksamhet som vi, säga: "Denne restes icke blott af trogne och lydige Undersåtare åt en vördad Konung; den helgades äfven af tacksamma barn åt landets älskade fader."

Nå hvad tror väl läsaren nu att Gustaf Adolph svarade på detta välmenta och vördnadsfulla, om ock just icke så prydliga och sammanhängande tal?.... Han tackade väl; åberopade allt, hvad under hans regering blifvit till landets bästa vidtagit; ordade vidt och bredt om sina mödor, sina uppoffringar, sina outtrötteliga omsorger för landets väl; talade en hop granna fraser om "landets välstånd," "Försynens godhet," "nödiga reformer," "återvunnen ära" o. s. v. — Nej; *intet* af allt detta. Han svarade, som en *Svensk* Konung egnade och anstod, rätt fram, oförblommeradt, utan skryt och sjelfberöm, sålunda:

"Jag emottager med mycken tillfredsställelse detta nya vedermäle af Skånska Ridderskapets och Adelns tillgifvenhet för min person. Lika naturligt det är, att Ridderskapet och Adeln, såsom det första ståndet, vid detta tillfälle gifvit första efterdömet, lika så naturligt bör det förefalla om jag gör den anmärkning, att jag önskade det Ridderskapet och Adeln *med sina medständer samrådat i detta ämne;* ty om *Ridderskapet och Adeln* finner sig lyckligt genom de af mig vidtagne författningar, har jag anledning att tro, det de *andra ständen* dela med dem lika tänkesätt. Äfven kan jag icke underlåta att göra en ytterligare anmärkning, att då jag, med de nu åberopade författningar, *endast uppfyllt en af mina första pligter,* så är jag redan fullkomligt tillfredsställd genom den af eder yttrade tacksamhet och finner deruti min största belöning. *Jag har haft den lyckan att befinna mig i mera gynnande omständigheter, än mina företrädare, hvilka, i samma belägenhet, säkert gjort, hvad jag nu kunnat utföra, och som äfven till en del blifvit af dem beredt.* Detta tillfälle återkallar ock i mitt minne den hjelte, som ånyo återvunnit Skåne till Sveriges Krona och utom hvilken det nöje, jag i dag erfar, kanske varit mig betaget. Denne aktningsvärde man är Fältmarskalken Grefve *Stenbock, hvilken jag skulle önska att företrädet lemnades och att åt honom en minnesvård uppreses, hvartill han äger en så ojäfaktig rätt.* Jag hoppas att Ridderskapet och Adeln är öfvertygadt, att min önskan är lika så oskrymtad som min tillfredsställelse skall blifva, om den uppfylles. Jag åkallar till vittne Generalguvernören Friherre *Toll,* att jag redan för närmare två år sedan hyst samma tanka. — Jag ber Skånska Ridderskapet och Adeln vara försäkradt, att denna dag skall hos mig alltid vara förvarad i ett kärt minne, och att de af Ridderskapet och Adeln vid detta till-

* *Hemtadt ur "Malmö stads Historia och Beskrifning, från äldsta intill närvarande tid, af J. O. Friberg" — ett i Malmö på förf:s förlag nyligen utkommet förtjenstfullt arbete, hvilket, såsom innehållande en mängd intressanta uppgifter, förtjenar egas af hvarje älskare af våra historiska minnen.*

---

icke hade varit öppnad, och att det följaktligen måste finnas en öppning i väggen, genom hvilken man till honom insatte vattnet och maten. Han undersökte fördenskull väggarne ånyo på det allranoggrannaste, utan att dock på dem kunna upptäcka en enda springa eller fogning. Nu som förut, företedde de för hans spejande öga en enda sammanhängande, svart yta af jern. Han räknade de vidunderliga fönstren; men de voro och förblefvo fem. Han undersökte hvarje vinkel och vrå, hvarje den minsta fläck i sitt fängelse, utan att dock komma till något resultat, hvarigenom han kunde förklara sig fönstrens och matens underbara försvinnande. Väl förekom det honom som om hans fängelse hade blifvit mindre; men denna tanke fästade han sig icke mycket vid, emedan han ansåg denna minskning endast vara skenbar och härröra deraf, att rummet, genom de båda fönstrens oförklarliga försvinnande, blifvit mörkare.

I den yttersta själsspänning afbidade Vincenzio den instundande natten och för att att förekomma all sömn beslöt han att gå fram och tillbaka på golfvet, i stället för att lägga sig i sängen. Då natten inbröt ansträngde han sina ögon så mycket som möjligt, för att, oaktadt det mörker, i hvilket han befann sig, kunna komma underfund med sättet hvarpå man inpraktiserade de honom bestämda lifsförnödenheter. Framemot morgonen trodde han sig plötsligt märka en besynnerlig darrande rörelse i golfvet. Han stod stilla; rörelsen varade ungefär en minut; men var så svag och försiggick så tyst, att han nästan trodde det vara inbillning. Han ansträngde sin hörselförmåga på det allraytterSta — han kunde hafva hört en fjäder falla; men icke ett enda ljud var att förnimma. Plötsligt kände han sig beandas af en kall luftström och störtade åt den sidan af rummet, hvarifrån den förmärktes komma; men snafvade i detsamma öfver något, som stod på golfvet. Luftdraget upphörde, och då Vincenzio utsträckte sin hand, stötte den emot fängelsets kalla jernväggar. Han rörde sig icke från stället; men under den återstående delen af natten inträffade icke något, som kunde väcka hans uppmärksamhet, oaktadt han med yttersta aktpågifvenhet bemödade sig om att uppfånga det svagaste ljud, om något sådant låtit sig förnimma.

Så snart dagen började gry, rigtade han instinktmässigt sina blickar på fönstren — dessa voro nu endast *fyra.* Han kunde åtminstone icke se flera; men det var ju dock möjligt, att ett eller annat föremål, t. ex. en sky, dolde det femte. Han kastade sig på sängen och insluMrade ett ögonblick. Då han vaknade, upplyste dagsljuset hvarenda vrå af hans fängelse, och nu såg han, att det var vattenkrukan, öfver hvilken han under natten hade snafvat: den låg sönderslagen på golfvet; tätt vid väggen stod en annan, fylld med vatten, och vid sidan af den maten. Det tycktes honom nu vara säkert, att väggen genom en eller annan mekanisk inrättning kunde öppnas — åtminstone talade det luftdrag, som han under natten hade förnummit, för denna mening Han undersökte fördenskull ännu en gång väggarne; men han kunde hvarken se eller känna annat, än en jemn jernyta, och någon ihålighet i den kunde icke, oaktadt flere starka och förnyade slag på åfskilliga delar af densamma, upptäckas.

Undersökningen af alla dessa omständigheter hade för en stund så sysselsatt honom, att han helt och hållit glömt bort fönstren. Nu såg han upp till dem, och det tredje var verkl. lika spårlöst som de begge andra försvunnit. Men en annan, ännu mera förfärande, under natten timad tilldragelse ådrog sig snart den olyckliges uppmärksamhet: hans fängelse hade verkligen blifvit *mindre.* Taket hade sjunkit, sidoväggarne hade ryckt hvarandra så mycket närmare som det rum utgjort, hvilket upptagits af de tre försvunna fönsterna. Vincenzio blef yr i hufvudet genom att tänka på alla dessa vidunderliga tilldragelser. Så mycket var säkert, att en eller annan djefvulsk plan förehades emot honom — en plan, som icke gick ut på mindre, än att på en gång både till kropp och själ martera den olycklige. *(Forts. följer.)*

fälle yttrade tänkesätt ej annat kunna än öka den Kongl. nåd, hvarmed jag är dem alla i gemen och hvar och en i synnerhet välbevågen."

Den af Konungen föreslagna minnesvården blef aldrig upprest. Man känner tillochmed icke hvartill den för densamma bestämda subskriptionssumman blef använd. Tvenne år efter att *Gustaf Adolph* hade emottagit detta prof af Skånska Ridderskapets och Adelns "erkänsla och tacksamhet," dömdes han, den "vördade" Konungen, "landets älskade fader," förlustig krona och rike; 3 år senare utkom en förordning, som vid lifsstraff förbjöd all gemenskap icke allenast med f. d. Konungen, utan äfven med hans familj, och d. 12:te Juli 1817 dömdes tvenne personer, Doktor *P. J. Bergelin* och Collega Scholæ Magister *P. L. Ihre,* att, i kraft af denna förordning, "såsom Rikets förrädare mista lif, ära och gods, samt varda halshuggne" för det att de, i en upprymd sinnesstämning och i ett obevakadt ögonblick — druckit Gustaf *den femtes* skål. Sic tempora mutantur; så förändras på ett par år tiderna, menniskorna, meningarne och förhållanderna. Man torde emedlertid få svårt, att efter år 1809 framvisa ett så flärdlöst, så nationellt, så all egen förtjenst förnekande konungatal, som det här ofvan anförda. Må man blott anställa en jemförelse, och man skall snart blifva öfvertygad derom och träffa ännu flere och rikhaltigare ämnen till betraktelser.

Götheborg.

Kongl. Maj:t har under den 5:te i denna månad i nåder beviljat Justitiæ-statsministern, Ridd. och Kommendören af K. M. O. Hr *C. P. Törnebladh* afsked från Justitiæ-statsministersembetet, samt i hans ställe utnämnt och förordnat Presidenten i Götha Hofrätt, Kommend. af K. N. O., Hr *L. H. Gyllenhaal.* Svenska ministèren är alltså för närvarande utan både *Ros* och *Törne;* få nu se om inga *Tistlar* uppvexa mellan *Kungsljusen* och *Prestkragarne!*

Kongl. Maj:t har under d. 29:de sistl. December i nåder utnämnt och befordrat Stadscatecheten i Götheborg, v. Pastorn Magister G. D. Björck, till Kyrkoherde i Uddevalla stads samt- samt Norra Ryrs och Bäfve landsförsamlingars pastorat af Götheborgs Stift.

= Herr *Rappo* har i den uti Carlshamn utkommande tidningen Mjolner funnit en tapper försvarare. Skada blott, att Mjolner dömer om Herrar Torsslows och Rappos handlingssätt såsom den blinde om färgen. Så t. ex. påstår Red. af bemälte tidning, att Hr Torsslow med begagnandet af den ryktbara affischen *velat "karikera"* Hr Rappo, hvilket dock *ingalunda* var fallet, emedan affischen första gången begagnades endast och allenast af den orsak, att *den var tillhands.* Vidare vill Mjolner veta, att det missnöje, som, i anledning af Hr Rappos otillbörliga uppförande, lät sig förnimma i theatersalongen, kom från "den kohort, som intresserade sig för Hr Torsslow." Men denna "kohort" bestod då för aftonen af *hela publiken,* d. v. s. af omkring 1000 personer, och både "intresset" och missnöjet var sålunda kolossalt, som Mjolner behagar se. Den "kohort," som, å lilla theatern, ett par aftnar derefter, "intresserade sig för" Herr Rappo bestod deremot till största delen af personer, som till belöning för deras välförhållande *erhållit fri entrée,* och för en dylik erkänsla kan hvilken kringresande "konstnär" som helst få skörda bifallsyttringar och välvilja. Hade vi, i det ögonblick då vi nedskrefvo vår artikel om Hr Rappo, känt alla ställningar och förhållanden så väl som *nu,* så skulle vi aldrig hafva yttrat någon förundran öfver, att Hr Rappo, efter representationens slut, blef inropad: *det var nemligen så tillställdt och öfverenskommet mellan "den kohort, som intresserade sig för"* — fribiljettsutdelaren. Deremot förundrar det oss högeligen, att Mjolner i konstnärligt hänseende velat ställa Hr *Rappo* i jemnbredd med Hr *Torsslow* — den materiella, fysiska styrkan i jemnbredd med konsten att i alla möjliga nyanser återgifva menniskohjertats känslor, vexelverkningar och lidelser! Orsaken till denna af Mjolner yttrade förkärlek för Herr Rappo kunna vi sannerligen icke på något sätt förklara, så vida man ej får antaga, att den grundar sig på någon slags magnetisk attraktionskraft mellan Thorshammaren och Hr Rappos "jernarm." Väl har icke Hr Torsslow *den* europeiska "ryktbarhet" som Hr Rappo; men han har ej eller rest länder och riken omkring för att vinna någon sådan. Han har stadnat hemma i sitt fädernesland, nöjd med att se sitt konstnärsvärde erkännas och uppskattas af alla, som hafva sinne för skådespelskonst i detta ords högre och ädlare betydelse. *Han* behöfver icke, för att draga till sig publiken, hopsmida några röfvarehistorier; icke eller behöfver han för framkallandet af bifallsyttringar utdela fribiljetter åt polisbetjenter, gesäller, lärgossar och schåare. Han är lika mycket *öfver* alla dylika lumpna konstgrepp, som han i konstnärligt hänseende är öfver Hr Rappo och alla hans vederlikar — derom kan Red. af Mjolner vara fullt och innerligen öfvertygad.

Vi nämnde "röfvarehistorier." I Söndags afton gaf Hr Rappo en "konst- och kraft-representation," som bland annat skulle föreställa Hr *"Rappos reseäfventyr i Asiens stepper, eller röfvareanfallet i Simbirsker-skogen."* Ligger det icke mera sanning till grund för sjelfva "reseäfventyret," än det låg "konstnärsskicklighet" till grund för framställningen af detsamma, så är hela den pompösa, i provinstidningarne införda berättelsen derom icke ens värd den tid, som åtgår till dess genomläsande, och Herr Rappo kan då i mjugg skratta åt den svenska publikens lättrogenhet. Sämre arrangementer för en pantomim, som *"tvoget"* skulle framställa en gifven tilldragelse, kunde väl näppeligen hafva blifvit vidtagne, synnerligast då man tager i betraktande de resurser, Hr Rappo bör hafva att tillgå och den pomp, med hvilken den utbasunats i tidningar och affischer. Ingen naturenlig gruppering i förspelet, ingen ensemble i de handlande personernes rörelse, intet lif i framställningen .... hvad *värde* har en pantomim *då,* utom möjligtvis för dem, hvilkas ögon låta bestick sig af de brokiga drägterna och de bengaliska eldarne, samt för Hr Rappo, som — kasserar in de lättrognes penningar.

Medan vi äro inne på detta kapitel vilja vi göra ännu en befogad anmärkning, rörande Hr Rappos arrangementer i Söndags afton. Alla biljetter till andra parkettet voro nemligen utsålde i kontoret; följakteligen alla platser besatte; men icke desto mindre reqvirerades från den vid dörren stående vaktmästaren ytterligare 25 biljetter, hvilka äfven till större delen såldes, hvaraf följden blef: dels att en utomordentlig trängsel uppstod på ofvanbemälte parkett, och dels att flera personer icke kunde komma in, utan måste återvända till kontoret och taga biljetter till dyrare platser. Vid en sådan oordning är man icke van här i Götheborg, men det är möjligt att det kan lyckas Hr Rappo att införa densamma.

Efter representationens slut inropades Herr Rappo af några röster på *galleriet,* och — infann sig.... "Vare detta nog sagdt om menniskan."

= Red. af *Flygande Posten* har i sitt blad, *utan att angifva källan,* reproducerat tvenne ur Phoenix hemtade berättelser: "Sparfvarne," och "den spökande Barberaren." "Vi torde icke behöfva säga mer, för att, hvad citationen beträffar, få se glömskans häger förvandlad till en minnets svan. *Sat sapienti!*

Auction.

Tisdagen den 17:de dennes kl. X f. m. försäljes genom frivillig Auction, som förrättas uti Bagaremästaren Hr Johan Mandahls hus, åtskillig lösegendom, såsom: Guld, Silfver, Malm, Koppar, Bleck- och Jernsaker, Postlin, Möbler, hvaribland stoppade Soffor och Stolar af Sockerkistträd, Säng- och Linkläder, Bageri-inventarier, Åke- och Körredsskap, hvaraf en Giggchaise mod sele; ett 5:årigt Hästkreatur, Trädbråte m. m.

Carl Johans församling d. 5:te Januari 1843.

Till salu:

Hvita Eau de Colognes-flaskor uppköpas å Commissions-kammarens Contor i Smeden Clementssons hus vid Vallgatan, och betalas med 4 à 5 sk. stycket af VILH. EURÉN.

Utbjudes hyra:

Under nästkommande Fastingsmarknad i Christinehamn, finnes att hyra uti Handl. J. Petterssons f. d. tillhöriga gård vid södra torget: 2:ne Handelsbodar med tillhörande Bodkamrar, äfvensom rum passande för handel; magaziner för upplag af varor finnas äfven på samma ställe. Närmare meddelas af Rådman N. Bodin i Christinehamn.

Diverse:

Observera!

De Herrar Sjömän, Landtmän eller Jägare, som önska vattentäta **Stöflor,** *kunna erhålla dylika, väl impregnerade med kautschuk, hos undertecknad, som bor uti huset № 120 & 121 vid Drottninggatan.* P. L. FRENNING.

Kyrkotidningar.

I morgon predika:

Uti DOMKYRKAN: *Claesson; Joh:son; Olsson.*
Uti CHRISTINÆ KYRKA: *Ström; Bolmér.*
Uti GARNISONS-KYRKAN: *Pettersson.*
Uti FATTIGHUS-KYRKAN: *Lundgren.*
Uti CARL JOHANS KYRKA: *Ljungström.*
Uti ÖRGRYTE KYRKA: *Thorén.*
Uti HOSPITALS-KYRKAN: *Landtbom.*

Götheborg, C. M. EKBOHRNS Officin.

№ 3 utgifves nästa Lördag kl. 6 eft. m.

PHOENIX,

Tidning för Politik, Litteratur och Näringar.

№ 3. Lördagen den 21:ste Januari 1843.

Å denna tidning, som utkommer hvarje Lördags eftermidday kl. 6, kan med 3 R:dr b:ko för helt, 1: 32 b:ko för halft och 1 R:dr b:ko för fjerdedels år prenumereras så väl å tidningens officin i huset № 3½ vid Slottsskogsgatan i Masthugget, som hos Handlanden Hr C. O. Bergström i Skogströmska Arfvingarnes hus vid Magazinsgatan, der äfven annonser, å 2 sk. R:gs per tryckt petit-rad emottagas. Sker prenumeration å något af rikets postkontor, tillägges vanligt postförvaltare-arfvode, hvilken utgift dock kan undvikas genom att med reqvisitioner direkte vända sig till Redaktionen, som då drager försorg om att tidningen, under korsomslag, enligt uppgifven adress kommer reqvirenten tillhanda.

CONFESSIO AUGUSTANA,

BISKOP HEURLIN OCH SVENSKA BIET.

I N:o 3 af Tidningen *Freja* för den 10:nde dennes öfverraskades vi att finna reproduceradt ett dokument, på grund af hvilket vi redan hade utarbetat en uppsats, som skolat införas i föregående N:o af denna tidning, men som då, förmedelst bristande utrymme, ej kunde erhålla plats i detsamma. Efter *Freja,* och beledsagadt af dess träffande reflexioner, har äfven *Aftonbladet* publicerat ofvanbemälte maktpåliggande handling, och *Svenska Biet* har, för att förebygga de befarade verkningarne af densamma, gjort *hvad det kunnat,* nemligen sökt gifva Frejaredaktionens ärliga och öppna beteende i denna fråga utseende af — ett skälmstycke, ”en krok för att narra det i kyrkosaker mycket enfaldiga och lättrogna Aftonbladet.“ Nog var det ett ganska fiffigt påhitt af Svenska Biet att söka gifva en sådan der ”skälmsk“ vändning åt saken; men hvad det i sjelfva verket dermed vunnit, kunna vi icke inse, då nog ”den presterliga Freja“ kommer att ådagalägga, det hon icke, i likhet med Svenska Biet, säger *ett* och menar ett *annat.* Tillochmed för en lekman torde det icke vara förenadt med synnerlig svårighet att vederlägga åtskilliga af Biredaktionen i N:o 9 framkastade insinuationer, nämligen så väl dem, som angå den åberopade kyrkohandlingens förmenta icke-tillämplighet på ifrågavarande förhållanden, som dem, hvilka hafva afseende på Biskop *Heurlins* funktion såsom medlem af konungens konselj. Först torde det dock vara nödvändigt, att, i likhet med Freja, ur Augsburgska bekännelsen af år 1530 reproducera den artikel, som handlar om otillbörligheten af den andliga maktens sammanblandande med den verldsliga, eller, såsom den i ofvanbemälta confession kallas, det

SJUNDE MISSBRUKET.

Att biskoparna hafva sammanblandat predikoembetet och det verdsliga regementet — — —

”Om Biskoparnes kall och embetes kraft, är i förtiden mycket vordet disputeradt: ”*och några hafva oskickligt sammanblandat predikoembetet och det verldsliga regementet.*“ Denna falska sammanblandning har varit en stor orsak till många häftiga krig, *förderfliga uppror och tvedrägt.* Der Påfvarne, som litat hafva på Guds församlings nycklars makt, icke allenast nya Gudstjenster upptänkt och instiftat, med några falls förbehåll, och samveten med tyranniska banlysningar besvärat: utan de ock togo sig med flit före utdela konungariken på jorden, och afsätta kejsare och konungar ifrån sina regementer. Desse Påfvars odygder hafva många gudfruktige och lärde män i Guds församling långt före denna tiden ogillat och straffat. *Derföre äro våre Lärare högeligen förorsakade tillkännagifva och kungöra den åtskillnad, som är emellan Predikoembetet och det verldsliga Regementet, för att hugsvala och trösta samveten, och hafva lärdt att man begge delarna, för Guds befallnings skull, vördsamt akta och i ära hålla skall, såsom Guds högsta gåfvor på jorden.*

”Men om Predikoembetet och Biskoparnes rätta kall, läre våre Predikanter efter Evangelii grund alltså: Att det är en fullmakt eller Guds befallning att predika Evangelium, förlåta eller ock behålla synderna, och till att utskifta sakramenten. Förty med sådan befallning har vår Herre Christus utsändt Apostlarne, Joh. 20. ”Såsom min Fader hafver mig sändt, så sänder jag ock eder. Tager den helga Anda! Hvilkom J synderna förlåten, dem äro de förlåtna, och hvilkom J synderna behållen, dem äro de behållna. Marc. 16. Går ut och predikar Evangelium alla kreaturom!“ etc.

”Detta Biskops-kalls och embetes makt brukar man *allenast* till att lära och predika Guds ord, så ock till att utdela Sakramenten bland många eller ibland få, efter som kallet kräfver. Ty dermed gifvas icke timeliga, utan eviga håfvor, nemligen: den eviga Rättfärdigheten, den helge Ande och det eviga

---

Jernlikkistan.*

Nedtryckt af denna förfärande föreställning, satt han flere timmar i stum förtviflan. Hans inre var ett rof för alla ångestens fasor. Då föll honom plötsligt en gräslig tanke in. Han sprang upp, och, utom sig af fasa, ropade han: ”Ja, ja, så är det! Ja, det kan icke vara annorlunda .... jag ser det .... här, i min hjerna, känner jag den förskräckliga sanningen af detta djefvulska påfund — känner det, som om jag redan lede dödsqvalen..... Evige Gud, fräls mig! .... Jag bedrar mig icke: taket skall sjunka, väggarne skola omsluta mig, och långsamt måste jag utandas min sista suck under deras jernomfamning.... Allsmäktige Gud, förbarma dig öfver mig! Låt mig dö, dö snart, utan dessa gräsliga marter! — Missfoster! djeflar i menniskohamn! Var det till dessa plågor jag blifvit sparad....! Var *detta* er hämd?!

Öfverväldigad af dessa sina känslor och lidelser sjönk han sanslös till golfvet. Ögonen stodo stirrande och blodsprängde ut ur hans hufvud; från hans panna lackade ångestsvetten i stora droppar; hans bröst häfde sig våldsamt och han ville i sin förtviflan bita i golfvet. Efter att i utgjutandet af de förskräckligaste förbannelser öfver Tolesi hafva gifvit sina stormande känslor luft, blef han lugnare, vände sig till Gud med en innerlig bön om en snar död och grät slutligen såsom ett barn. På sex och trettio timmar hade han icke förtärt en bit bröd, icke smakat en droppa vatten, icke tillslutit sina ögon. Naturen gjorde derföre nu sin rätt gällande: han tömde nästan helt och hållet vattenkrukan, åt af den framsatta maten och kastade sig derefter på sin halmbädd för att ånyo öfvertänka sin tröstlösa ställning.

Snart insomnade han; men hans sömn kunde, under omständigheter, sådana som de förevarande, ej vara lugn. Oupphörligt plågades han af drömmar om den nidingsplan, som man förehade emot honom. Ofta spratt han högt till i sängen, for upp ur densamma och utsträckte förtviflad sina händer för att göra sig förvissad om att han ännu hade så stort rum qvar att han kunde lefva. Derpå mumlade han några afbrutna, oförståeliga ord och sjönk åter, liksom död, ned på sitt usla läger.

Fjerde dagens morgon grydde, men det blef högljus dag innan Vincenzio var i stånd att komma till fullt medvetande efter den lethargi, i hvilken han legat. Det första föremål, hans ögon sökte, var fönsterna; dessa voro nu icke mer än *tre.* Tre! — detta var således antalet af de dagar, som han ännu hade qvar att lefva. Han sprang upp från sin bädd, stirrade några ögonblick på fönstren, undersökte derefter sitt fängelse — äfven detta hade blifvit betydligt mindre sedan i går. Det var numera blott en enda tanke, som tröstade honom, nemligen den, att hans fiende ville låta honom lida alla dödsångestens qval, för att ändtligen i det afgörande ögonblicket befria honom.

”Jag fruktar ej döden,“ utropade han; ”jag fruktar ej den död, som blixtrar mig till mötes i krigstumultet, eller hvar som helst annars i det fria rörliga lifvet; men *den* död, hvilken här afbidar mig, den död, som här, tum för tum, lömskt närmar sig .... ha! för *den* bäfvar jag tillbaka. Må man krossa mig! må man hu-

* *Forts. och slut från № 2.*

Lifvet. Dessa håfvor kan man icke annorlunda bekomma, än igenom Predikoembetet, som består i Ordets predikan och Sakramentens utdelning. Såsom Paulus säger, Rom. 1. Evangelium är en Guds kraft allom dem, som tro, till salighet etc.

"Derföre, medan Prediko-embetets kraft meddelar oss eviga håfvor, och varder allenast genom Ordets tjenst brukadt och öfvadt, förhindrar det icke det verldsliga Regementet, likasom konsten att sjunga icke eller kan hindra det. Förty det verldsliga Regementet umgås med andra saker, än det helga Evangelium. Verldslig Öfverhet beskyddar icke våra själar, utan våra kroppar och andra lekamliga ting emot utvärtes våld och uppenbar orätt, och straffar menniskorna med svärd och lekamligt straff, på det de må behålla verldslig rättfärdighet och frid."

"*Derföre skall man dessa begge Regementen, det Andeliga och det Verldsliga, icke sammanblanda.*"

Vi skulle tro, att att i denna authentika handling en ganska bestämd gränslinea vore uppdragen mellan det andliga och det verldsliga Ståndets olika funktioner. Så tycker dock icke *Svenska Biet.* Med det i utdraget ur densamma förekommande ordet "*predikoembete*" vill Svenska Biet förstå *kyrkomyndigheten, påfvedömet,* och artikeln om det "sjunde missbruket" skulle således, enligt Biets sätt att att se saken, vara blott och bart en protest emot den *påfviska* myndighetens inblandning i de verldsliga angelägenheterna, hvilken alltså på intet sätt hade afseende på en *luthersk* prests inblandning i en *luthersk* regerings styrelseåtgärder. Svenska Biet erinrar sig emellertid icke, att ifrågavarande utdrag ur Augsburgska bekännelsen just innehåller en definition af hvad som förstås med *predikoembete,* då den uttryckligen säger att "*predikoembetet består i Ordets predikan och Sakramentens utdelning.*" Detta är något helt annat, än den af Biet så benämnda "kyrkomyndigheten," eller påfvedömet. Nekas kan icke, att artikeln om "*det sjunde missbruket*" är en protest äfven emot påfvedömet och dess inblandning i de verldsliga angelägenheterna; men lika litet kan det nekas, att den har afsende på sammanblandningen af den andliga och verldsliga styrelsen *i allmänhet,* alldenstund den uttryckeligen och utan alla vilkor eller förbehåll *förbjuder all sådan.* Nu antages, uti 2 § Regeringsformen, Upsala mötes beslut af år 1593 såsom norm för bestämmandet af hvad man i våra grundlagar förstår med den rena evangeliska läran; ofvanbemälte beslut åter grundar sig på den oförändrade Augsburgska bekännelsen *(Confessio Augustana)* af år 1530; denna bekännelse besvärjes högtidligen i presteden; Ordens-biskopen, Kongl. Öfverhofpredikanten och Kyrkoherden i Fellingsbro, Herr *C. I. Heurlin,* har aflagt denna ed: alltså kan han icke *på en gång* vara prest och Statsråd, utan måste antingen afsäga sig pastoratet, öfverhofpredikants-beställningen och biskopstiteln, eller ock statsrådsembetet, så kärt honom är, att icke blifva offentligen förklarad för *menedare.* Biets invändning, att det icke kan vara stridande emot Augsburgska bekännelsen, att "en luthersk prest inträder i sin Konungs rådkammare, för att vara hans rådgifvare och inför honom föredraga kyrkoärender," kunde visserligen hafva något skäl för sig, *om rådgifvandet och föredragandet inskränkte sig till endast kyrkoärender.* Så är emellertid icke nu förhållandet. Enligt Kongl. Maj:ts Stadga af d. 16:de Maj 1840, rörande fördelningen af ärenderna Statsdepartementerna emellan, tillkommer ecklesiastikdepartementet handläggningen och föredragandet af en mängd rent af verldsliga ärender, såsom t. ex. alla dem, hvilka angå Kongl. bibliotheket; Sundhetskollegium; Carolinska institutet; veterinärinrättningarne; Seraphimer-ordensgillet; hospitalerne, sjukhusen och andra välgörande stiftelser; akademierne; medicinalväsendet, skolstaterne o. s. v. Huru nu Biet än vill vända och svänga sig, kan det väl dock aldrig få någon att tro, det veterinärinrättningarne, sjukhusen och andra dylika institutioner höra till *kyrkoärender:* men huru går det då med dess till Biskop Heurlins försvar gjorda invänning? Månne ej på samma sätt som med dess påstående, att det här ofvan reproducerade utdraget ur Augsburgska bekännelsen endast hade afseende på påfvedömet och dess förhållanden till den verldsliga styrelsen? Det torde, när allt kommer omkring, blifva Svenska Biet sjelft, som af sin partiskhet blifvit "narrad till en hoax." Stadnade straffet för dess uppsåtliga förtydnings-försök dervid, så vore det väl det lindrigaste, som någonsin kunde drabba detsamma; men vi befare högeligen, att det både från de anfallnes och Allmänhetens sida kommer att anställas en vida skarpare räfst, och "allt thetta med rätta," såsom den konungslige underteknaren af Upsala mötes beslut plägade säga.

Sedan ofvanstående redan var satt för bladet hafva vi emottagit N:o 4 af tidningen *Freja,* hvari vi finna vår här ofvan yttrade förmodan, rörande Frejas gensvar till Svenska Biet, besannad. Biets honungssöta mine och ord voro således *den* gången helt och hållet förfelade. Se här ett utdrag ur Frejas replik, hvilken vi till alla delar gilla:

Svenska Biet har gjort några inkast emot vår mening i afseende på Augsburgiska bekännelsens ordalag i fråga om sammanblandandet af predikoembetet och det verldsliga regementet, men det torde ursäkta, att vi icke kunna finna oss derutaf vederlagda. Biet invänder, att den Augsburgiska bekännelsen är riktad mot påfvedömet, och derföre icke uti ifrågavarande fall tillämplig. Försattsen är fullkomligt riktig; men derur kan icke nämnde slutsats dragas. Ty, såvida Augsburgiska bekännelsen icke blott är en för sin tid användbar stridskrift, utan äfven ännu grundlag för den protestantiska kyrkan, och såsom sådan förbjuder det presterliga elementets inblandande uti den verldsliga styrelsen, så är den icke blott riktad emot de påfviska missbruken 1530, utan äfven mot sådana missbruk, som kunna ske 1843. Uti den åberopade bekännelsen motiveras grundligen orsakerna, hvarföre icke predikoembetet får med det verldsliga regementet förblandas, nemligen att det förra *allenast* brukas att lära och predika Guds ord, och att utdela sakramentet, emedan den verldsliga öfverheten skall beskydda mot ut-

---

ru förfärligt dödssättet än måtte vara, genast taga mitt lif! Blott ej denna gräsliga *långsamhet,* denna förskräckliga själstortur! O Gud! hvar skall jag få kraft till att ännu i trenne, oändeligen långa dagar se döden, förfärande i sjelfva sin stumhet, i sjelfva sitt sätt att komma, närma sig?! Ingen barmhertighet; ingen hjelp, ingen räddning! Ha! jag blir vansinnig, när jag tänker på dessa väggar, detta sjunkande tak, som, osynligt men säkert, rycka mig allt närmare..... O Gud! om jag blott kunde sofva oafbrutet under loppet af dessa trenne dagar!

Krukan vnr ånyo fylld med friskt vatten, och der stod ånyo mat; men han såg ej derpå. Han fattade det fasta beslut att tillbringa den påföljande natten vakande och att då, när han förmärkte rörelsen, eller luftdraget, anropa sina bödlar om barmhertighet och förskoning.

Natten kom. Vid den tid, då, enligt Vincenzios förmenande, rörelsen första gången hade förmärkts, stod han stilla och vågade knappast att draga andan. Det föll honom då in, att det väl vore bättre om han lade sig ned på golfvet. Han gjorde så och lyssnade med en ansträngning, som var plågande. I denna ställning kunde han hafva legat ungefär en timma, då han tydligen kände, att golfvet under honom rörde sig. Han sprang upp och ville ropa; men hans röst var nästan qväfd, och han kunde endast frampressa ett jemmerläte. Rörelsen upphörde; ingen luftström förmärktes; allt blef åter tyst, tyst som förut, som i grafven. Då brast han ut i gråt, störtade utan medvetande omkull på golfvet och blef så liggande under loppet af flera timmar.

Dagens första strålar bröto in; Vincenzio vaknade — han såg nu endast *två* fönster; hade följakteligen endast tvenne dagar qvar innan den förskräckliga hämndplanen gick på honom i uppfyllelse. Friskt vatten, ny mat; men intet spår af det väsen, som bragte honom dessa lifsförnödenheter. Nu var det blott *en* fot mellan taket och hans hufvud, och endast *sex* fot mellan väggarne. Med en rysning, som kom hans tänder att skallra, mätte han det rum, som ännu var honom förunnadt; men det oundgängliga i hans öde tycktes göra honom liksom mera lugn, än han förut varit. Med korslagda armar, sammanbitna tänder, och ögon, som voro blodröda af nattvak och själslidanden, gick han fram och tillbaka, dystert grubblande öfver det dödssätt, som förestod honom. Ingen tunga förmår uttala, ingen penna beskrifva de känslor, som under dessa bedröfvelsens timmar fyllde hans bröst. Han kastade sig i stum förtvifvan på sängen och i det han tillfälligtvis vände sig åt väggen, blef han, uppemot taket, varse några af en darrande hand i en af jern-plåtarne inristade ord. Blodet tycktes vilja stelna i hans ådror då han läste:

*Jag, Ludovico Sforza, har, förledd af Tolesis guld, användt tre år af mitt lif på att utföra detta min konsts och min uppfinningsförmågas mästerstycke. Då det var färdigt, ville den nedrige Tolesi vara vittne till dess förfärliga verksamhet, och det var mig, som han, af fruktan för att hans hemlighet skulle upptäckas, utsåg till — dess första offer. Gud tillgifve honom, såsom jag hoppas att han vill tillgifva mig mitt fel att jag låtit mig begagna till utförande af barbarens djefvulska planer! Olycklige, som lä-

värtes våld och uppenbar orätt. Biet vill sedermera göra predikoembetet liktydigt med kyrkomyndigheten, men detta inser Biet sjelft alltförväl vara oriktigt, då den anförda bekännelsen uttryckligen säger, att predikoembetet är till "för att hugsvala och trösta samveten," hvarmed icke menas "kyrkomyndigheten," som har helt andra saker om händer. Att de ecklesiastika ärenderna behandlas och föredragas af en man med grundlig lärdom, anse vi visserligen ganska riktigt, men då ecklesiastikministern tillika såsom Statsråd deltager i öfverläggningen om andra regeringsärenden, så nödgas vi påstå formen vid ifrågavarande utnämning icke vara iakttagen.

Insändt.

NYTT FRÅN LUND.

Snart går den akademiska terminen in, och ett "jubilæum" förestår. Lund vill icke stå tillbaka för Upsala i royalistiskt rökoffrande, och onekligt är, att icke så obetydligt rök behöfs för att öfverskyla elden, som sprakar i alla landsändar. Tal skola, enligt ryktet, hållas här på icke mindre än tre språk. 1:mo på Romerska, h. e. *latin.* Det är Professor *Ebbe Samuel Bring,* som skall hålla detta tal, och ämnet lärer hufvudsakligen bli en underdånig tacksägelse för Oxie præbendepastorat. Det berättas, att Hr Bring redan ingått till K. Maj:t med en underdånig supplik att få utbyta namnet *Oxie* mot något annat, mera välklingande, emedan *Oxie* stöter allt för mycket på oxe, och behornade djur säges Hr Bring icke kunna fördraga, icke ens i spegeln. Man tror, att ansökningen i nåder bifalles, och namnet lärer hädanefter blifva Bringetofta, eller Bringekofta, man vet ännu icke så noga hvilketdera. Ett annat tal skall hållas på *fransyska,* och ämnet lärer komma att vända sig deromkring, huru omöjligt det är för en Fransman, att, äfven om han i 30 år vistas i Sverige, lära sig Svenska språket, då man deremot skall hafva åtskilliga exempel på, att Svenskar, som i 8 dagar vistats i Paris, lärt sig så perfekt fransyska, att de hardt nära glömt sitt modersmål. Talaren är Prof. *Hagberg,* Lunds "erkändt förste" Hegelian, och intet tvifvel är således att besagde ämne blir med all Hegeliansk djupsinnighet utveckladt och framställdt. Det tredje talet skall hållas på *skånska.* Valet af talare säges hafva vägt mellan Herr *Reuterdahl* och Hr *Cronholm.* Den senare fick dock pluraliteten för sig. Talet säges i synnerhet komma att afhandla "penningebristen i Skåne." Talaren vill bevisa, att ingen sådan brist är förhanden; men att de akademiska lärarne ovedersägligen behöfva större löneanslag, alldenstund kassorna, i synnerhet hos de yngre, äro tomma. Historiska fakta på detta förhållande lära nog ej komma att saknas. — Säg mig nu, min kära Phoenix, du "*svarta fågel*" (såsom någon af dina *vänner* plägar benämna dig) säg mig, upprepar jag, om vi ej få "riktiga jubeldagar" härnere! Dessutom lärer Hr *Reuterdahl* arbeta på ett poëm för högtidligheten, kanske dock mest i den afsigt att dokumentera sig vara värd en framtida plats i den toleranta Svenska Akademien. Detta poëm blir i ett splitternytt versslag och kommer vid afsjungandet att ackompagneras af endast *basuner.*

Ett faderligt råd.

Min kära son! den nya tiden
Fort, som med ångkraft, framåt går;
Upplysningen är vida spriden,
Och gammalt märke ej består;
Förr blott behöfde dum man vara
Att bli till lyckans gunstling nämnd,
Nu hjelper icke dumhet bara,
Men följ mitt råd: var oförskämd!

Ja vill du långt i verlden hinna,
Min lilla regel efterkom,
Och du skall makt och ära vinna,
Och njutningar och rikedom.
Nu båtar det ej stort att buga
(Så är den unga tiden stämd)
Man måste till sitt mål sig truga.
Ja följ mitt råd: var oförskämd!

I fall du önskar ansedd blifva,
Som medborgsman, som skald, som lärd,
Det bör dig ej bekymmer gifva
Att du ej är den äran värd:
Köp dig beröm, som många flera
(Den seden är ej ännu skämd)
Och sjelf du kan dig recensera.
Ja följ mitt råd: var oförskämd!

Om någonsin du skulle möta
En man af mer förtjenst, än du,
Som kunde dig ur vägen stöta,
Du honom lätt besegrar ju?
Hörsamma blott, och lyd din pappa:
Sky intet medel, var ej skrämd!
Förtala, ljug och vänd din kappa!
Ja följ mitt råd: var oförskämd!

Och om du vill dig mynt förvärfva,
Som städse tingens själ skall bli,
Så bör du ej din sak förderfva,
Med något samvetsbryderi.
Mins, hvarje väg till Roma leder,
Och blott de små når lagens hämnd;
Har pengar du, nog får du heder,
Ja, följ mitt råd: var oförskämd.

Ty om du blott vill följa trogen
Hvad jag dig nu har anbefallt,
Blir snart för något stort du mogen
Och kan med tiden hoppas allt.
Förr blott behöfde dum man vara,
Att bli till lyckans gunstling nämnd;
Nu är ej nog med dumhet bara:
Nej, följ mitt råd: var oförskämd!

JAPHET.

Götheborg.

Så väl de inländska som de utländska tidningarne äro i högsta grad magra, och äfven i vår goda stad höra intressanta tilldragelser till sällsyntheterna, så vida man ej till dem vill hänföra falissementer, slagsmål och tjufnader. De *svarta* nyheter, som man i början af denna vecka väntade få höra norrifrån, uteblefvo, och inga *hvita* dylika hafva afhörts från de andra väderstrecken. Skulle det intressera någon att veta, huru väderleken här nere är beskaffad, så kunna vi meddela den upplysning, att den snarare liknar *vår,* än *vinter,* och äfven på andra orter lärer förhållandet vara detsamma. Så t. ex. har man både i Skåne och i Wadstenatrakten. för omkring 3 veckor sedan, på kall jord plockat åtskilliga slags blommor; och till och med midt under

---

ser detta, hvem du än är, ditt slut är nära; fall på dina knän och bed Försynen att han förlänar dig styrka att mätta den oblidkelige Tolesis hämndlystnad i denna helfvetesmaschin! — Om få timmar skall den äfven sönderkrossa den föraktlige, som förfärdigat densamma. Förbanna dock icke hans minne!"

Då Vincenzio hade slutat läsningen drog han en djup suck. Han stod, liksom förstenad, med vidt uppspärrade ögon och darrande läppar framför den öfver honom afkunnade domen. Det var som om en stämma ur grafvens djup hade ropat till honom och frågat: "är du beredd?" — Nu var *allt* hopp ute. Redan tyckte han sig känna, huru hans hufvud krossades af det sjunkande taket, huru hans kropp, led för led och ben för ben sönderbröts af de honom omslutande väggarne. Han visste knappast mera hvad han gjorde. Han skulle, om det stått i hans förmåga, hafva velat strypa sig med blotta händerna, velat krossa sitt hufvud mot jernväggarne. "Dock nej, Vincenzio," tänkte han, "har du mindre mod än Sforza, än den förste, som utandat sin sista suck i denna jernfamn?"

Aftonsolen sjönk i hafvet, och dess strålar helsade Vincenzio och kommo honom för några ögonblick att glömma sin olycka. De voro ett tecken att han ännu tillhörde jordlifvet, ett band, som ännu förenade honom med detsamma. De två ännu qvarvarande fönstren hade nu sjunkit så djupt, att han med någon ansträngning kunde nå desamme. Han hoppade upp, lyckades få fatt i jerngallren och såg, hvad han aldrig hade hoppats få se, — hafvet, lugnt, spegelklart, belyst af aftonens klara purpurrodnad. Det såg ut som om man med flit hade huggit en öppning mellan klipporna, på det han, genom åsynen af det, som han snart gick att för evigt lemna, skulle plågas så mycket mera. Der låg nu det härliga Sicilien för hans blickar med sina kastanieskogar, vinberg och dalar. Af och an öfver den guldskimrande vattenytan sväfvade foglarne, frie och glade; i fjerran glänste ett par segel — han, ensamt han, var fången, fången i det gräsligaste fängelse, som ännu någonsin en menniska förmått uttänka och fullborda.

Han kunde knappast slita sig lös från den härliga synen. Ömsom hängde han i den ena, ömsom i den andra handen och ömsom i begge. Slutligen förmådde han dock icke mera att qvarhålla sig vid gallren. Han sjönk utmattad omkull på golfvet, der han blef liggande till dess den uppgående morgonsolen upplyste hans fängelse och visade honom *ett* fönster. *Ett!* — det sista.... För ögonblicket gjorde dock denna förändring icke ett så djupt intryck på honom. Han endast hånlog, hest, konvulsiviskt, *så,* som man säger onda andar hånskratta i mörkret. Snart varseblef han dock ett föremål, som jagade allt hans blod till hjertat, och emot hvilket alla fasansscener, hvilka han hitintills i sitt fängelse upplefvat, varit ett intet — hans säng hade försvunnit, eller, rättare sagdt, blifvit förvandlad till en ... likkista. Sängställningen var nemligen så inrättad, att, i samma ögonblick som de sig närmande väggarne tryckte mot dess båda ändstycken, sprungo några dolda fjedrar upp, och genom en lika sinnrik som enkel mekanism förvandlades den i det hemska hvilorum, som nu stod för den olyckliges ögon. Vincenzio rusade upp och betrak-

under julhelgen spisat grönkål på unga nässlor. Längre uppåt landet deremot lär man hafva frisk vinter och ett klingande före — så länge det varar.

= Gårdagens Stockholmspost medförde underrättelse om, att Kongl. Maj:t under den 14:de i denna månad, uppå derom gjord underdånig anhållan, beviljat Statsrådet och Chefen för Landtförsvarsdepartementet, Generallöjtnanten och Kommendören med St. K. af K. S. O. Grefve *A. O. Mörner*, afsked från bemälte statsrådsembete, samt förordnat en af Rikets Herrar, Statsrådet och Chefen för Sjöförsvarsdepartementet, Viceamiralen, Kommendören af K. M. O. Friherre *Johan Lagerbjelke* att chefsembetet för Landtförsvarsdepartementet tills vidare förvalta.

= Enligt Justitie-Statsministerns berättelse angående rättegångs- och brottmålsärenderna i riket under år 1840 hafva de hos under- och öfverrätter nämnde år anhängig-gjorda civila mål uppgått till 402,347. Utsökningsmålen i samtlige länen uppgingo till 65,008, och beloppet af det utsökta utgjorde 3,852,997 R:dr. Af lagsökningarne hafva 673 varit anställde emot Ridders- och Adelsmän för 259,876 R:drs skuld, hvaraf högsta beloppet i Upsala län; emot Ståndspersoner 9,423 för 1,246,643 R:drs skuld, hvaraf mest i Linköpings län; emot hemmansegare och brukare bland allmogen 39,998 för 2,137,022 R:drs skuld, hvaraf mest i Stora Kopparbergs län; samt emot torpare och tjenstefolk m. fl., tillhörande arbetsklassen, 14,914 för 209,456 R:drs skuld, hvaraf mest i Westernorrlands län.

= Det berättas att Hofrättsrådet i Götha Hofrätt, Hr Hasselberg, kommer att till hufvudstaden åtfölja den nye Justitiestatsministern, för att fungera såsom hans expeditionschef. Nuvarande expeditionschefen Hr von Koch lärer förmodligen då komma att återgå till föredragande revisions-sekreterare.

= Den till Red. insända, mot Herr T. C. G. rigtade artikel kan icke erhålla plats i vårt blad förr, än sanningsenligheten af de i densamma mot bemälte Herr T. C. G. gjorda beskyllningar blifvit *faktiskt* styrkte. Förmår insändaren åstadkomma en *så* beskaffad bevisning, skulle vi dock anse, att han gjorde rättast i att framlägga dem inför vederbörlig domstol, och först *då,* när anklagelserna der visat sig vara grundade, offentliggöra desamme. Är insändarens uppsåt rent, och vill han, som han i sin skrifvelse till oss yttrar, endast den förtrycktes, den lidandes rätt, så bör han aldrig, utrustad med sanningens vapen, draga i betänkande att med öppen hjelm träda "förtrycket, ondskan och orättvisan" under ögonen. Hans sak skall alltid derigenom vinna tusenfaldigt mer, än genom några i en tidning framkastade insinuationer, hur grafverande dessa än för öfrigt kunna vara.

MUSIKSKOLA FÖR BARN.

Bland de sköna konsterna intager onekligen tonkonsten ett utmärkt rum, och såsom bildningsmedel är hon måhända den, som i högsta grad eger förmågan, att, om man så får uttrycka sig, *tala* till menniskohjertat, väcka dess slumrande känslor och bringa dem i samklang med de grundtoner, som, starkare eller svagare, genomgå menniskans inre väsende. Tonkonstens skönaste problem är således det, att, samtidigt med de intellektuella förmögenheternas utveckling i andra rigtningar, underhålla och utveckla de elementer till harmoni och samstämmighet med ett bättre Högre, hvilka inom inom individen förefinnas. Ju förr denna utveckling kan taga sin början, desto bättre: menniskan kan aldrig för tidigt lära att åt sina tankar och handlingar gifva en harmonisk pregel. Det tyckes också som om man på den senare tiden, om ock stundom endast omedvetet, börjat inse, eller åtminstone *ana,* dessa sanningar, och följden deraf har blifvit, att tonkonsten stigit allt mer och mer i anseende, att dess område utvidgats allt mer och mer och att *någon* kännedom om densamma nu mera anses såsom nästan oumbärlig för den högre sällskapsbildningen. Visserligen betraktas tonkonsten ännu af mången endast såsom en *lyxartikel;* men den tid bör icke kunna vara så aflägsen, då man allmänt skall komma att erkänna densamma såsom ett af våra förträffligaste bildningsmedel, *så vida den icke endast mekaniskt läres och inhemtas,* och så vida man i den vill se något ädlare, något *högre,* än ett blott *tidsfördrif.* Att i sin lilla mån få bidraga till realiserandet af denna förhoppning är undertecknads lifligaste önskan, och en början dermed vill han göra genom anläggandet af en **Musikskola för barn,** i hvilken elever af fyllda sex års ålder komma att emottagas och, till en början, undervisas i pianofortespelning efter en ny praktisk method, som, enkel och lättfattlig, dock innehåller det hufvudsakligaste af musikens grundreglor. Ändamålet härmed är egentligen att låta barnen genomgå en förberedande kurs, för att sedan med så mycket större fördel kunna begagna antingen enskilda lärares undervisning, eller ock den högre undervisningen i ett MUSIKALISKT INSTITUT, som jag framdeles, om mina bemödanden krönas med framgång, härstädes ämnar anlägga.

Alldenstund framgången af detta företag och de arrangementer, som på förhand måste vidtagas, bero af elevernes antal, så anhålles, att de respektive föräldrar eller målsmän, som vilja hedra mig med sitt förtroende, behaga ju förr dess hellre derom göra anmälan i mitt logis i tyska Presthuset vid Köpmangatan, då närmare upplysning om vilkor, methoden o. s. v. tillika kunna vinnas.

Särskild undervisning, både åt mindre och mera försigkomne elever, i **harmonilära, guitarrespelning** och **sång,** kommer äfven att meddelas, då derom med undertecknad på ofvan-bemälta ställe öfverenskommes.

Götheborg i December 1842.

J. A. LINDHOLM,
Examinerad elev af Kongl. Musikaliska Akademien.

Till salu:

Hvita Eau de Colognes-flaskor uppköpas å Commissions-kammarens Contor i Smeden Clementssons hus vid Vallgatan, och betalas med 4 à 5 sk. stycket af VILH. EURÉN.

Utbjudes hyra:

4 ljusa och väl försedda Rum med Kök, uti andra våningen, eller ock 2 Rum med Kök i undra, jemte dertill hörande utrymme, att den 1:ste nästkommande April tillträda, uthyras af Johan Wennerstén i Majorna.

I närheten af Jernvågen finnes ett vackert Ungkarlsrum, med möbler och uppassning. Adress här.

På egendomen Oljeqvarnen, i Majornas 3:dje Rote, blifver till nästa flyttning för ett stilla hushåll att få hyra 3:ne glada, nytapetserade rum, jemte kök och nödiga uthus, då Fru Wennerberg efterfrågas.

Under nästkommande Fastingsmarknad i Christinehamn, finnes att hyra uti Handl. J. Petterssons f. J. tillhöriga gård vid södra torget: 2:ne Handelsbodar med tillhörande Bodkamrar, äfvensom rum passande för handel; magaziner för upplag af varor finnas äfven på samma ställe. Närmare meddelas af Rådman N. Bodin i Christinehamn.

Tjenstsökande.

En ung karl, omkring 22 års ålder, önskar sig kusktjenst, eller, i brist deraf, någon förmånlig drängtjenst. Adress på Adress-contoret.

Diverse:

Observera!

De Herrar Sjömän, Landtmän eller Jägare, som önska vattentäta **Stöflor,** *kunna erhålla dylika, väl impregnerade med kautschuk, hos undertecknad, som bor uti huset № 120 & 121 vid Drottninggatan.* P. L. FRENNING.

Såsom

Kommissionär i Hufvudstaden

har

undertecknad äran recommendera sig. Utom vanliga commissioner såsom: handlingars inlemnande till och uttagande från Embetsverken, penningeläns erhållande ur Banken (Bancolån) Ranco-disconten, Brandförsäkringsverken eller andra publika cassor, omsättning af lån, räntors och assuranspremiers inbetalande, fordringars indrifvande m. m. — åtar jag mig hvarje lofligt uppdrag i commerciel väg, såsom uppköp eller beställning af varor och lyxartiklar, älven i mindre partier. Accuratess och ordentlighet, i förening med ferm expedition äro de medel, hvarigenom jag skall söka bibehålla redan vunna och vinna nya committenters förtroende. Stockholm i Januari 1842.

A. C. ÅBERG,
e. o. Tjensteman.
Adress: Kongl. Krigs-Collegium.

---

tade med stirrande ögon denna fasansfulla, om hans nära förestående öde påminnande metamorfos. Vissheten om, att hans qval nu inom kort skulle ändas gjorde honom dock snart lugnare. Han bad länge och med brinnande andakt; då och då tillrade en tår öfver hans bleka kinder ned på golfvet. Den omgifvande luften förekom honom qvalmig, odräglig; knappast förmådde han att draga andan, åtminstone förekom det honom sålunda, alldenstund hans fängelse numera näppeligen tillät honom någon enda fri rörelse. Slutligen dukade hans själ under för alla dessa inre och yttre lidanden: han föll i en slags dvala, och han hade varit lycklig, om döden under detta hans medvetslösa tillstånd hade öfverraskat honom. I sin utstuderade grymhet hade dock hans plågoande beräknat en dylik händelse och påfunnit medel att förebygga verkningarne af densamma. Ett dånande slag af en stor klocka väckte den beklagansvärde ynglingen ur hans slummer. Det var blott ett enda slag, men så genomträngande, så skakande, att hans hufvud var nära på att brista för intrycket af detsamma, och alla de omkring liggande klipporna gåfvo genljud deraf. Några få ögonblick till — och ett förskräckligt brakande hördes i alla väggar, liksom om taket velat störta ned och sluta hans lidanden. Instinktmässigt utsträckte Vincenzio sina armar, liksom om han med jättekraft ville hålla väggarne ifrån sig. Fängelsets tak, väggar och golf hade nu kommit hvarandra så nära, att det endast var ett par tum emellan dem och fången. Vincenzio satt, tätt omgifven af jernmassor, med händer och knän spärde mot väggarne. Sålunda förflöt ungefär en timma — då lät åter dödsklockan höra sitt förfärliga ljud; ånyo brakade det i fängelsets jernväggar, och Vincenzio blef som en formlös klump kastad till golfvet. Så förflöto ytterligare några minuter — då skallade på nytt genom rymden den förfärliga malmstämman; brakande och gnisslande slöto sig jernmassorna omkring den olycklige tills hans sista dödsrossling qväfdes af helfvetesmaschinen. Ännu några ögonblick.... och med ett förfärligt buller återtog det vidunderliga fängelset sin förra form; det sista ljudet af dödsklockan bortdog mellan klipporne; eftermiddagens sol kastade ånyo sina strålar in genom de *sju* fönstren och upplyste Vincenzios midt på golfvet liggande, formlösa, blodiga lik. Bredvid detsamma låg den flattryckta likkistan och ur en på jerndörren anbragt lucka stirrade tvenne brinnande ögon, i hvilka mättad blodtörst och hämndgirighet stodo målade.

Kyrkotidningar.

I morgon predika:

Uti DOMKYRKAN: *Olsson; Björck; Wallin.*
Uti CHRISTINÆ KYRKA: *Dunckel; Holmqvist.*
Uti GARNISONS-KYRKAN: *Carlgren.*
Uti FATTIGHUS-KYRKAN: *Hallén.*
Uti CARL JOHANS KYRKA: *Andersson.*
Uti ÖRGRYTE KYRKA: *Nyberg.*
Uti HOSPITALS-KYRKAN: *Landtbom.*

Götheborg, C. M. EKBOHRNS Officin.

№ 4 utgifves nästa Lördag kl. 6 eft. m.

PHOENIX,

Tidning för Politik, Litteratur och Näringar.

№ 4. **Lördagen den 28:de Januari** **1843.**

Å denna tidning, som utkommer hvarje Lördags eftermiddag kl. 6, kan med 3 R:dr b:ko för helt, 1: 32 b:ko för halft och 1 R:dr b:ko för fjerdedels år prenumereras så väl å tidningens officin i huset № 3½ vid Slottsskogsgatan i Masthugget, som hos Handlanden Hr C. O. Bergström i Skogströmska Arfvingarnes hus vid Magazinsgatan, der äfven annonser, à 2 sk. R:gs per tryckt petit-rad emottagas. Sker prenumeration å något af ritionens postkontor, tillägges vanligt postförvaltare-arfvode, hvilken utgift dock kan undvikas genom att med reqvisitioner direkte vända sig till Redaktionen, som då drager försorg om att tidningen, under korsomslag, enligt uppgifven adress kommer reqvirenten tillhanda.

SVENSKA BIETS "ÖFVERSIGTER."

Som allmänt bekant är har Svenska Biet företagit sig, att hvarje dag meddela en så kallad *"Öfversigt af gårdagens Aftonblad,"* hvilken skulle blifva så fullständig, att den för en stor del af den läsande publiken gjorde Aftonbladet helt och hållet öfverflödigt. *Meningen* var god, som man ser. Om den icke medfört de önskade resultaterna, så är det väl icke *Biets* skuld. Hvad man emellertid af dess redaktion kan hafva rätt att fordra, är att den håller sitt en gång gifna löfte och meddelar sina "öfversigter" *så,* att en prenumerant, som läser *Biet,* men icke *Aftonbladet,* har någon nytta af dem, *hoc est:* får af dem veta, hvad Aftonbladet, eller någon annan af det citerad tidning, yttrat om den eller den saken; ty med blott och bart *ett register på Aftonbladets innehåll* är man föga belåten. Det blir dessutom för Biets eget anseendes skull nödvändigt, att dess "öfversigter" blifva *ärliga;* att det följaktligen icke stympar eller förvänder Aftonbladets meningar och åsigter *så,* som det påstår att sistbemälte tidning gör med dess egna. Rättigheter och skyldigheter måste alltid motsvara hvarandra, det känner nog Biet lika väl som vi. Att, på sätt Biet i sitt 15:de N:o gjort, affärda en af Aftonbladet citerad opinionsyttring af 3:ne landsortstidningar, hvilkeu upptager 182 rader, med 5 d:o, och det utan att ens antyda *hvilka* dessa tidningar voro, eller af hvad *tendens* opinionsyttringen var, kan icke kallas ärligt, eller (för att nyttja ett af Biet ofta begagnadt uttryck) ridderligt. Lika oridderligt var det af Biet att söka kasta en skugga på tillförlitligheten af dessa tidningars opinioner, genom att insinuera, det en af dem gjort ett "oförsynt" bruk af yttrande-rätten. *Skånska Correspondenten,* hvilken Biets insinuation egentligen gällde, är ju ännu icke förklarad skyldig till den förseelse, Svenska Biet vill påbörda honom, och blir det efter all förmodan icke eller. Biet kunde således ganska väl sparat sin gadd till något lägligare tillfälle och i stället sugit och i bikupan återgifvit den honung, som i de af Aftonbladet citerade tidningsuppsatserna möjligen kunde vara att hemta. Förmodeligen befarade dock Biet, att den icke skulle komma att falla dess prelater på läppen, hvadan det föredrog försigtigheten framför ärligheten — denna egenskap, som det annars så gerna vill frånkänna andra. *Många* sådana "ministerknep" skulle vi likväl afråda Sv. Biet från att nyttja; ty det kunde då lätt hända, att dess läsare fattade misstankar, att det icke alltid hänger så rigtigt tillsammans med den oväld, den svenskhet, den sanningskärlek, det sannt fosterländska intresse, som Biet så pompöst förklarat sig vilja iakttaga och vid alla tillfällen förfäkta.

SJÖMANNASÄLLSKAPET I GÖTHEBORG

har af Svenska Ministern i Paris fått sig tillsänd följande, på modersmålet öfverflyttade skrifvelse:

"*Transsumt af ett beslut, fattadt i högsta Rådet uti gamla lilla Skottska Logen och för Frankrike antaget, vid sammankomsten den 8:de dagen uti 2:dra månaden af det Stora ∴ månåret ∴ 5842,* (vulgo, 18 April 1842.)

§ 3.

Hvar och en kapten, som är frimurare, eger rättighet att uppsätta på sina master, i händelse af fara, en frimurareflagga ∴ Denna flagga bör vara fyrkantig, blå på hvit botten, *med tvenne upplyftade och hopknäppta händer såsom tecken till nöd, samt korset deruppöfver.*

§ 4.

Ofvanbemälte så beskaffade flagga inbegriper hela besättningen och påkallar allt möjligt bistånd af hvar och en frimurare, som kan skönja densamma. Att ej skynda till hjelp, då denna signal höjes, är att fela emot den broderliga kärlekens och den frimurerliga hedrens fordringar ∴

§ 7.

Den del af detta beslut, som rörer flaggans plats och bestämmelse skall tillkän-

---

Klostret i Figueras.

Under det förödelsekrig, som karakteriserade Fransmännens invasion i Spanien, hade en liten afdelning kyrassierer, som blifvit utskickade från hufvuddivisionen, gjort halt för att hvila öfver natten i byn Figueras. Åsynen af denna ströfkorps var högst oangenäm för de arma innevånarne, hvilka, utom deras naturliga afsky för allt hvad Fransmän hette, äfven fruktade att förlora det lilla, som de med mycken flit och möda under loppet af flere år förvärfvat.

"Hollah der!" ropade anföraren för truppen i det han stadnade utanför porten till klostret, det enda hus i hela byn som syntes kunna erbjuda de trötte krigarne några beqvämligheter, "Låt upp derinne, eller, vid alla min Kejsares segrar, jag låter spränga porten!" Efter att hafva uttalat denna hotande befallning slog han några slag med fästet af sin sabel på porten, för att visa, att det var hans fulla allvar att på ögonblicket göra sig åtlydd.

Ett par minuter herrskade i klostret den djupaste tystnad, hvarunder dess innevånare rådslogo med hvarandra, hvad de borde göra. Kort derefter visade sig en gammal man, som med darrande händer öppnade låset och nedfällde bommarne, hvarefter porten gick upp, och truppen red in på en stor gård, som endast dunkelt upplystes af en fackla, hvilken den gamle klostertjenaren bar i handen.

"Guds fred!" sade den franske öfversten ironiskt: "jag har en befallning från min general till ert heliga brödraskap och hoppas att den genast blir satt i verkställighet. Att börja med torde jag få utbedja mig en god aftonmåltid och ett trefligt nattqvarter för mig och mina trötta kamrater!"

En stark rodnad färgade för några ögonblick den gamle munkens kinder, då han emottog dessa order; men den försvann genast åter. Med en nästan omärklig rörelse med hufvudet gaf han tillkänna, att fremlingens begäran skulle blifva åtlydd.

La Ville (så hette öfversten) gaf icke akt på detta stumma svar, utan gaf befallning åt troppen att sitta af och söka få in hästarne. Sjelf begaf han sig, åtföljd af sina öfriga officerare, in i klosterbyggningen, hvars långa gångar snart gåfvo genljud af sporrklang och sablarnes släpande mot stenläggningen och sålunda underrättade de i refektorium församlade munkarne, att en afdelning af deras förhatliga, tidigt och sent förbannade fiender befann sig under samma tak som de sjelfve, för att göra den starkares rätt gällande.

Då Fransmännen kommo in i refektorium reste de derstädes församlade munkarne sig från sina säten och betraktade tyste de öfvermodiga krigarne.

"Ursäkten mig, vördnadsvärde fäder," tilltalade dem La Ville, som af deras imponerande sätt att vara blifvit liksom litet slagen, "ursäkten mig! Mitt folk behöfver hvila, och i dessa oroliga tider gör man icke så många omsvep. Mina bussar måste hafva god förplägning, annars kunde lätt hända, att de förskaffade sig densamma på något mindre angenämt sätt".... I det han uttalade dessa sista ord gjorde han med handen en betydelsefull rörelse mot sabelfästet, hvarefter han fortfor: "Dock hoppas jag, att man här icke vill gifva någon anledning till skridande af några ytterligheter."

nagifvas för våra Xt.·., för F. F.·. af alla grader och för alla underlydande.

Underteknadt samma minut då omstående sak förevar:

I. de Chabrillan, 33; Grefve.
S:t Pal. Mouthion, 33; Grefve.
Allegri, 33;
Guiffrey, 33;
Gal. de Ferney, Grefve, Löjtnant.·.
Decazes, Hertig, Stor.·. Commendör.

(S. S.)

Rätteligen utdraget, intygar
A. Genevay,
t. f. Sekreterare.

Vidimeras
C. M. Aspelin.

Insändt.

Ett nattstycke ur tidens stora galleri. *

De här på orten under loppet af de senare åren inom den handlande klassen sig företeende ställningar och förhållanden äro af den natur, att de i högsta grad påkalla så väl den enskilta som den allmänna uppmärksamheten och framför allt Handelskorpsens, alldenstund det är *den,* som, om förtroendet man och man emellan allt framgent fortfar att aftaga, i främsta rummet får vidkännas de olycksbringande resultater, som deraf alltid måste blifva en oundviklig följd.

Ingen, som aldrig så litet följt händelsernas gång här på platsen, har kunnat undgå att varseblifva den legèrètè och liknöjdhet, hvarmed åtskilliga, härstädes timade merkantila tilldragelser betraktats — en liknöjdhet, hvilken är så mycket farligare, som den ger fritt spelrum åt bedrägeriet, kabalerne och vinningslystnaden. Det tillkommer hvar och en samhällsklass, att, så vidt som möjligt är, söka upprätthålla sin ära och sitt anseende; men framför allt är detta sträfvande nödvändigt för den klass af medborgare, som sysselsätter sig med *handeln,* denna stora pulsåder i statsorganismen, denna *conditio sine qua non* för en nations tilltagande i makt och välstånd. Hvad som gäller om det stora *hela,* gäller äfven om *delarne,* det vill här säga: hvad som gäller om Handelsståndet, såsom stånd betraktadt, måste äfven gälla om särskilta korporationer af detsamma, emedan de alla äro lika beroende af vissa grundprinciper, och alla böra sträfva mot ett gemensamt mål: *eget bästa i förening med det allmännas.* — Götheb. Handelskorps har sedan långliga tider egt den handlande verldens aktning och anseende, och den eger dem, som jag hoppas, *ännu,* oaktadt åtskilliga på de senare tiderna inträffade tilldragelser, som, om orsakerne till desamme varit mera allmänt kända, *kunnat* minska dess annars ständigt åtnjutna förtroende. Det torde dock för dettas upprätthållande blifva nödvändigt att söka inom densamma tillvägabringa en större *public spirit,* än den, som nu der tyckes vara rådande; en noggrannare kontroll på vissa enskilta medlemmars handlingssätt, och ett skarpt, öppet uttaladt, ogillande af detsamma, när det befinnes vara stridande mot hederns, menskligheteus eller rättvisans grundsatser. Fallissementer kunna inom de största och mest ansedde handelskorpser inträffa, ja de *måste* inträffa, alldenstund handeln *i stort* ytterst grundar sig *på* och är beroende *af* vissa konjunkturer och tidsförhållanden. Det kan således icke vara insändarens mening att vilja tillskrifva de fallissementer, hvilka under loppet af ett år härstädes inträffat, det af honom omförmälta minskade förtroendet man och man emellan. Orsakerna dertill måste sökas djupare — måste sökas *der,* hvarest mängden minst förmodar att träffa desamme, nemligen i den allt mer och mer omkringsiggripande *egoismen,* i liknöjdheten för *allt,* utom för *det,* som angår det egna kära jaget. Det är denna egoism, denna liknöjdhet, som söndrar det, som borde vara förenadt; det är denna Nidhögg, som med sina giftiga tänder söndergnager rötterna på det allmänna välståndets lifsträd, och naturligtvis då äfven på Handelns. Vid inträffande menliga kreditförhållanden frågar man icke efter, huru det går med ens medbröder, blott man icke lider något sjelf. *Orsakerne* till inträffade bankrutter söker man aldrig utforska; det är endast *verkningarne,* som man bemödar sig om att utspana, af det enkla skäl att man — fruktar desamme. Öppna, iögonfallande bedrägerier beifrar man, såsom rätt är; men för dem, som bedrifvas i tysthet, och för det *blodsugaresystem,* som, under åtskilliga former, på de senare åren till en fruktansvärd grad här utbildat sig, är man blind, eller åtminstone *låtsar* man icke se desamme. Och dock är det just *i detta senare* som roten och upphofvet till tvenne af de största, härstädes inträffade fallissementerne torde böra sökas. Samhället närer inom sig en kräfta, som, förr eller senare, skall förstöra dess ädlaste beståndsdelar, antingen genom dess egna verkningar, eller ock genom inympandet af sitt förderfliga smittämne på den uppvexande generationen. Det har midt ibland oss bildat sig en liga af *hazardspelare* och *ockrare,* hvilken redan räknar flere offer, än man tror, — en liga, som röfvar med den ena handen och ger med med den andra, för att ånyo .... röfva. Det är *den,* det är *dess* medlemmar, det är *dess* kortblandande och procentande vampyrer, som vållat tvenne af stadens största och mest aktningsvärda familjer tusende tårar och bekymmer. Det är *den,* som nödgat tvenne unge män, söner af våra mest ansedde handelshus, att, med sönderslitna och blödande hjertan, öfvergifva fädernesland, föräldrar, makar, barn — med ett ord allt, hvad fosterjorden har kärast och dyrbarast. Det är *den,* som omspunnit dem med tusende nät, smickrat deras svagheter, retat deras böjelser, kommit dem att glömma allt, utom sina begär och sina förförare. Och dock tolereras desse; dock åtnjuta de en viss slags aktning; dock kunna de visa sig på ställen, som endast borde vara öppna för redligheten, idogheten och förtroendet. Det är denna liknöjdhet, denna, att jag så må uttrycka mig, moraliska taktlöshet, som jag icke

* *Oaktadt den skärpa, som på flera ställen i ofvanstående artikel förefinnes, hafva vi, med uteslutande af alla namn och personliga häntydningar, ansett oss kunna och böra lemna en plats åt densamma i vår tidning. Författaren synes vara mycket hemmastadd i sitt ämne samt har också verkligen behandlat det con amore och med en värma, som är sällsynt att träffa uti insända tidningsuppsatser. Gifve Gud, att hans "nattstycke" icke till alla delar öfverensstämde med verkligheten! Flere aktningsvärda personer, för hvilka vi i copia visat detsamma, hafva dock försäkrat oss, att det är "teknadt efter naturen," och att ännu åtskilliga partier, hållna i samma mörka färger, vore att tillägga. Må det således offentligen beskådas och, om det förtjenar det, äfven enskilt behjertas!* Red:s anm.

"Min Herre," svarade Abboten, "makten ger rätten, och vi *måste* foga oss efter er önskan, äfven om vi icke skulle vara synnerligen böjde för att efterkomma densamma."

"Ha-ha-ha! Skulle jag endast och allenast lita på er *goda vilja,* så blefve vi besatt illa deran, tror jag."

"Er tanka om oss är just icke synnerligen smickrande," genmälte Abboten; "och vi få väl derföre försöka, att genom handling öfvertyga er om, att ni, hvad vår gästfrihet beträffar, gjort en liten missräkning."

Efter att hafva yttrat dessa ord inbjöd han officerarne att taga plats i salen och gaf befallning åt de tjenande bröderne, att till förfriskning framtaga det bästa, klostret ur kök och källare kunde prestera.

Bordet var snart betäckt med en mängd läckra rätter, och inom kort hade en slags förtrolighet bildats mellan munkarne och de vilde krigarne. Abboten, som på ett par ögonblick lemnat rummet, återvände nu, åtföljd af tvenne tjenare, som buro ett par ofantliga silfverkannor, fyllda med ypperligt Sauternevin.

"Säg oss nu en sak," utropade en från kadettskolan nyligen kommen officer, i det han vände sig till Abboten," säg oss om ni icke har någon vacker dame här — ni förstår mig, — någon niece, eller annat bekjortladt väsende, som vore här för att draga nytta af edra heliga lärdomar.....?"

Ett bittert hånlöje flög vid detta spörsmål öfver Abbotens anlete; men han qväfde sin känsla och svarade med mycket lugn: Så ung och oerfaren ni än kan vara, min herre, torde ni dock veta, att ingen qvinna får någonsin sätta sin fot öfver tröskeln till ett munkkloster, för att vistas i detsamma, och till öfverträdelse mot detta bud kunde det aldrig falla någon munk in att göra sig skyldig."

Ett gapskratt af alla officerarne följde på detta yttrande, hviket hindrade dem från att se den dunkla eld, som för ett par ögonblick flammade i den förolämpade Abbotens svarta ögon. Den allmänna munterheten afbröts af La Ville, som befallte fram vin och, i det han fyllde sitt glas med den perlande saften, yttrade att "ingenting i verlden kan så lätt befordra förtroendet och kamratskapet som en batalj och en butelj gammalt, äkta klostervin.

När glasen voro fyllde, obligerade La Ville Abboten att klinga med sig och föregå de andre med godt exempel. Härtill svarade dock denne senare, att ordensreglorna förbjödo honom och hans bröder att dricka vin, hvadan han icke kunde hafva den äran att antaga propositionen.

La Ville smålog ironiskt åt denna ursäkt, som han antog endast vara ett drag af skenhelighet hos den ärevördige klosterföreståndaren. Han förde glaset till sin mun; men satte det dock straxt tillbaka på bordet, utan att smaka en droppa. Munkarne betraktade honom med misstänksamma blickar, liksom om de velat fråga, hvad som kunnat föranleda till hans plötsliga beslut att icke dricka af det framsatta vinet.

"Det faller mig något in," utropade La Ville med strängt allvar, "och om min aning bevisar sig vara grundad, så skall detta vara er sista bedrift häri lifvet. Kamrater! låten ej en enda droppa vin komma öfver edra läppar! Det är tillåtventyrs *förgiftadt.* Dylik välfägnad har man

är i stånd att förklara, synnerligast som inom härvarande Handelskorps finnas män, som annars alltid utmärka sig för rättskaffenhet och goda grundsatser. Det vore dock deras pligt att taga initiativet till den reform i åsigter och tänkesätt, hvilken inom Handelskorpsen, hvad några dess medlemmar beträffar, visat sig vara af behofvet påkallad. Ett af dem öppet uttaladt ogillande af transaktioner, sådana som de, hvilka vållat katastrofen i slutet af Dec. 1841 och katastrofen af d. 5:te Jan. 1843, skulle hafva ett högst fördelaktigt inflytande både på samhället och på den handlande klassen. Vore icke detta ensamt nog, så kunde alfvarsammare medel anlitas. Ett *argumentum ad hominem* gifves, som tillochmed sjelfva den cacherade skurken fruktar, och det är — *det allmänna föraktet.* Det finnes *tongifvande* individer så väl inom det moraliska som det sociala lifvet, så väl på börsen som på balerne, och det är dem, som det tillkommer att slunga opinionens bannstrålar mot hvarje bof, som, uppenbarligen eller i löndom, undergräfver sina medmenniskors välfärd. Bland alla mensklige passioner är väl den, som drifver menniskan, att, på en målad papperslapp, eller ett tärningkast, våga sin och de sinas välfärd och lycka, en af de förfärligaste; men huru bör då *den* individ anses, som gjort det till hela sitt lifs syftemål, att på alla möjliga tänkbara sätt hos sina likar väcka, egga och underhålla densamma? Sägen mig, J verldsvise, J rättvisans vårdare, J tänkande af alla klasser, sägen mig, upprepar jag, om en sådan menniska är bättre, än den, som med pistolen för bröstet, eller knifven på strupen, affordrar sin nästa hans egendom? Sägen mig om han i sjelfva verket förtjenar ett lindrigare straff, än de, som svinga de tunga hamrarne i ankarsmedjorna, eller, så till sägandes, lefvande multna i våra fuktiga, stinkande fängelser? Men icke destomindre går mängen sådan ej allenast obehindradt omkring, för att "söka hvem han uppsluka må," utan han finner till och med dem, som för kräsliga rätter och dyrbara viner blifva hans *loftalare.* Jag skulle önska mig en Walter Scotts, en Bulwers, eller en Crusenstolpes penna, för att ända till de finaste drag kunna återgifva bilden af *en enda* dylik omenniska, t. ex. af hufvudmannen för den härstädes befintliga blodsugareligan, på det att hvar och en måtte kunna igenkänna, afsky och förakta honom. Deras förmåga att teckna eger jag nu icke; "jag är," såsom Michel Angelo säger till värdshusvärden i Correggio, "blott färgare och färgare i groft." Man måste derföre låta sig nöja med nedanstående, groteska och ofullkomliga, konturer:

En spelare af äkta skrot och korn, sådan som ofvanbemälte hufvudman, är, i trots af de passioner, som slumra i hans inre, till utseendet kall, lugn, afmätt, beräknande. Han förhåller sig nästan alltid (utom vid spelbordet naturligtvis) passivt, bestämmer inom sig på förhand den summa, som han, om ett spelparti proponeras, vill vedervåga; antar tillochmed stundom en låtsad likgiltighet för det nöje, ett spelsällskap kan erbjuda, men försakar dock aldrig något sådant. Han studerar på det noggrannaste deras karakter, hvilka han utsett till sina offer, och vet så skickligt att begagna sig af deras böjelser och svagheter, att de, äfven om deras förmögenhet utgöres af 100,000:tals riksdaler, inom några få år äro helt och hållet ruinerade. Hans yttre är icke frånstötande; men hela hans väsende förråder en viss skygghet, en slags rädsla att blifva skarpt fixerad. Hans blick är mörk, och hans öga, själens reflexionsspegel, af lätt förklarliga skäl hardt nära oåtkomligt. Varsam och försigtig i alla sina företag, är han äfven varsam i valet af sitt *offentliga* umgänge. Spelar aldrig i större sällskaper om höga summor; men inom lykta dörrar gör han sig intet samvete af, att, om han finner sig hafva tur, roffa till sig tusentals riksdaler, i penningar, eller reverser. Ingen förstår bättre än han att begagna tillfället, då ett rof erbjuder sig, och ingen kan åt lyckans bedrägliga löften gifva en skönare kolorit, än den, som han förstår meddela desamme. Inträffa, tillföljе af spelförluster, några större och mera betydande katastrofer, så söker han, medelst en eljest icke vanlig gästfrihet och generosité, att afleda allmänna uppmärksamheten från sig, eller, rättare sagdt, tillstoppa munnen på de Saduceer med granna ord och festliga måltider. På detta sätt "slår han sig" icke allenast "igenom," utan blir, från att vara bankruttmässig, en förmögen man och erhåller flere både publika och municipala förtroenden. Sina medhjelpare bildar han efter sig sjelf och de befinna sig väl dervid, åtminstone hvad det pekuniära intresset beträffar.

Sådan är den ofullkomliga bilden af en routinerad spelare *ex professo.* Insändaren betviflar dock, att på Red:s af Phoenix officin finnes färg, nog svart för att uppdraga densamma. — Man har i Frankrike, för att, i händelse af rymning, lättare kunna igenkänna de i fängelserna förvarade brottslingarne, låtit dem samt- och synnerligen daguerreotypiseras. Skada, att man icke äfven har uppfunnit en daguerreotyp för *menniskosjälen!* Ett signalement på mången sådan kunde verkligen behöfvas; ty icke hvarje bof, icke hvarje brodermördare bär förbannelsens märke på sin panna, såsom Kaïn.

Jag nämnde nyss, att den af mig och mången så kallade "blodsugareligan" består af *hazardspelare* och *ockrare.* Af de förres gerningar har jag här ofvan sökt gifva en svag skildring; återstår således att äfven af de senare meddela några spridda drag, hvilka dock torde vara tillräckliga att karakterisera deras menniskofiendtliga sträfvanden.

Den här på orten bildade, i en ganska stor skala drifna och följakteligen mycket inbringande ockrerirörelsen kan lämpligen indelas i 3:ne klasser, nemligen en med *vexlar,* en med *varor* och en med *kontanter.* Den förstnämnda, som är den mest indrägtiga, har förut nästan ensamt idkats på *en* hand; men på den sednare tiden hafva flere, och bland dem hufvudmannen för hazardspelarne, äfven börjat "göra affärer" i densamma. Neka kan man icke eller, att den för "medborgare utan hjerta och samvete" är högst inbjudande. Vilkoren vid dylika transaktioners afslutande äro vanligen, att låntagaren, mot inhändigande af vexelbrefvet, förskrifver beloppet efter gångbar kurs, till betalning inom den tid, som vexeln har att löpa, med 6 procents ränta

---

mer än en gång förut hört att Fransmän erhållit ur de spanska klosterkällrarne. Drick oss först till Hr Abbot!"

Vid dessa ord vände sig ovilkorligen allas blickar till Abboten, i hvars ansigte man dock icke kunde upptäcka något, som i ringaste mån gaf styrka åt den af öfversten framkastade förfärliga misstankan. Han fattade lugn det för honom ifyllda glaset, gjorde en lätt bugning för öfversten och tömde sitt glas i botten. Alla munkarne följde hans exempel.

"Ären J nu tillfredsställde?" frågade han, i det han satte sitt glas tillbaka på bordet; "äro edra ovärdiga misstankar nu försvunna?"

"Ja," svarade öfversten, "och vi tacka för skälen, vördige fäder." — Glas följde nu på glas, och de muntre krigarne, som voro glade öfver, att så oförmodadt hafva fått ett ypperligt nattqvarter, kryddade samtalet med en mängd blixtrande infall och åtskilliga reminiscenser från både den förevarande och de förflutna kampagnerna.

"Tro mig, om J viljen, vördige fäder," stammade en af den ypperliga Sauternern angripen ung löjtnant; "men det försäkrar jag, att vi hos er stadna i mycken förbindelse för den utsökta måltiden och det härliga vinet — något som man icke hvar dag träffar, minst i detta fördömda land, der man den ena dagen är nära deran att förgås af köld och den andra dagen af hetta. Det skulle också kunna hända sig, att jag, såsom gengäld för er oss nu visade gästfrihet, skickade er ett halft tjog unga tärnor med rosenkinder och smäktande ögon, till nöje och tröst i er ensamhet"....

"Det vore ett dåligt byte" inföll en annan; "ingenting är så ärligt som vinet och ingenting så opålitligt som fruntimmer."

"När den kejserliga örnen med sina vingar öfverskyggar hela Spanien," utropade La Ville, då skall detta heliga klosters brödraskap, så sant jag är en tapper officer, icke förtryta, att det visat en afdelning Fransmän vänskap och gästfrihet"....

"Missbruka ej ordet *vänskap!*" föll honom Abboten i talet; "det passar föga bättre här, än en blodig fana i den heliga Madonnans händer. Håll inne med ert skryt och edra löften: de skola aldrig gå i uppfyllelse. Usle, öfververmodige legohjon, hören och rysen öfver hvad jag har att förkunna eder: innan timvisaren derborta på uret pekar på midnattstimman skolen J samtligen vara *lik,* stela och kalla, som de, hvilka i kapellets dystra hvalf sofva den eviga sömnen. "Veten, att det vin, som J i afton druckit, var — *förgiftadt.* Ha! J studsen, J förvånens öfver att äfven *vi* kunnat dricka döden ur den fulla pokalen! Vissten J hvad sann fosterlandskärlek vill säga, så skulle dock er förvåning betydligen minskas. Det är *den,* som gifvit oss mod att förtära det gift, som nu rinner i våra ådror. En skål, Herr Öfverste! En skål J, våra tappre och ärade gäster! Den resa, som förestår oss, är lång; blir äfven utan tvifvel *svår;* men den företages och fullbordas ju i godt sällskap. Nå, mina Herrar! viljen J ej göra besked för er likaväl som jag?" J borden dock vara mera bekanta med döden än de stackars munkarne i klostret Figuieras".....

Fulla af skräck och fasa afhörde Fransmännen dessa gräsliga, med ett triumferande hån uttalade ord, om hvilkas sanningsenlighet en i deras inälfvor strömmande eld snart bar det mest ojäfaktiga vittnesbörd. Fulla af raseri ryckte de sablarne ur deras skidor och störtade sig på de värnlösa munkarne; men de förskräckliga plågorna bundo inom kort deras händer. Snart hördes ej annat än förskräckliga rop och de gräsligaste hädelser genljuda i den tysta natten från det rum, der glädjen och munterheten nyss lekte kring främlingarnes läppar. Bland gemenskapen var äfven dödsarbetet i full gång. Portarne voro reglade och inga nycklar kunde åierfinnas. Morgonen kom, men af de många, som om aftonen hade tågat in i klostret, lemnade ingen enda lefvande dess murar.

---

och hypothek, hvarförutan han kontant får erlägga en betingad *öfverkurs* af 4, 6, tillochmed 8 sk. b:ko per R:dr Hamb. B:ko, eller 24 sk. b:ko och derutöfver per Pound Sterling — oberäknadt ½ p:ct accept-provision, ⅛ d:o courtage, stämpelafgift, porto o. s. v., hvilka samtlige kostnader, som låntagaren vid hvarje omsättning måste vidkännas, belöpa sig till 42¼ à 52 procent per anno, då omsättningarne, som vanligt är, göras 6 gånger. Så t. ex. belöpa sig räntor och omkostnader för ett lån af 300 R:dr Hamb. b:ko, med 6 omsättningar per anno, till B:ko R:dr 338: 20, efter 6 skillings, och till B:ko R:dr 416: 2, efter 8 skillings öfverkurs per R:dr Hamb. b.ko, hvilket naturligtvis är låntagarens gifna *förlust.* Vill man nu äfven från dessa summor afdraga de 6¾ procent, som belöpa sig på acceptprovision, courtage, stämpelafgift och porto, så återstår dock alltid för ockraren, i ena fallet (med 6 sk. öfverkurs) en *ren vinst* af B:ko R:dr 282: 26, och i andra fallet (med 8 sk. öfverkurs) en ren vinst af B:ko R:dr 360: 8 för en försträckt lånesumma af cirka 800 R:dr Sv. b:ko.* Nu frågas: är ej en så enorm räntevinst "blodspenningar" och blir den det ej ännu mer, då man besinnar, att långifvaren allsicke ger ut några *kontanter*, utan begagnar sin *blanco-credit* hos utländska Hus till dylika transaktioner, hvilka stundom ganska öppet och oförtäckt bedrifvas? ....

Den andra klassen af ockrerirörelsen, eller den med varor, är så allmänt känd, att något särskilt exempel på, huru dermed tillgår, kan antagas vara helt och hållit öfverflödigt. Vinsten af denna rörelse blir icke eller på långt när så stor, som den, hvilken skördas i första klassen, ehuru den, då den bedrifves *konbineradt,* afkastar en icke obetydlig behållning, hvilken dock varierar allt efter som öfverenskommelse mellan långifvaren, låntagaren och köparen af varorna kan träffas.

Tredje klassen af ockrerirörelse är den, der mot hög procent, förskrifningar, borgen, eller hypotheker, kontanta lån erhållas. Det är i synnerhet denna klass, som räcker spelarekotteriet en hjelpsam hand. Sedan det nemligen lyckats detta senare att pungslå den olycklige, som fallit i dess klor, står procentaren alltid till hands, för att mot en "lämplig diskretion" af 10, 12, 16⅔, 20, 25 till och med 75 p:ct, jemte säkerhet, göra honom försträckningar, ofta af de summor, som han nyss förut *på annor hand* förlorat. Denna liga är den vidsträcktaste och räknar bland sina deltagare personer, som man aldrig kunde förmoda skulle vilja befatta sig med en så neslig handtering. Oåtkomlig af lagen, emedan dess transaktioner bedrifvas i det djupaste mörker, suger denna liga, lik en ödemarkens vampyr, den olyckliges, den nödställdes blod. Barmhertighet kan man icke vänta af någon af dess medlemmar, utom mot "kontant erkänsla." Pant mot ½:ten till ¼ af värdet; liqvid, nya omsättningar, ökad procent, eller *gäldstugan* — se der denna ligas *formulaconcordiæ,* dess slagruta till den förförde spelarens, den blottställde handtverkarens, den sjuke arbetarens, den värnlösa enkans sista skärf. .... *"Fader förlåt dem; ty de veta icke hvad de göra!"*

DIXI.

* *Med artikeln åtföljer en specifik tablå, som ännu närmare upplyser detta förhållande; men utrymmet medgifver icke dess upptagande i tidningen.* RED:S ANM.

Götheborg.

Äfven här kommer årsdagen af H. M. Konungens uppstigande på thronen för 25 år sedan att firas med bal, och förmodeligen äfven med tal och skålar. Man hade dock på ett visst håll hoppats, att, högtiden till ära, få göra en hel hop andra tillställningar; men då fråga derom i Tisdags väcktes hos Stadens Herrar Äldste blef den begärda anslagssumman, 1500 R:dr B:ko, afslagen med 16 röster mot 4, synnerligast af det skäl, att Ordföranden, Herr Grosshandlaren *J. F. Silvander,* icke ville lemna upplysning om sättet, *huru* de begärta medlen skulle användas. Om, såsom flere af Stadens Herrar Äldste proponerade, det begärta anslaget blifvit bestämdt att användas till något *välgörande* ändamål, så hade det utan tvifvel blifvit enhälligt bifallet, äfven om summan varit *större;* men att, på en tid, då hundradetals härvarande likar sakna bröd för dagen, kasta bort penningar till transparanger, obelisker e. a. d., funno de icke skäligt, och hvarje rättänkande kan icke annat än billiga denna deras åsigt. Emedlertid har Hr *Silvander* ingenting att förebrå sig att motionen misslyckades; ty han gjorde visserligen allt, hvad i hans förmåga stod att gifva saken en lycklig utgång. Att han icke ville göra reda för, huru penningarne skulle användas, bör man ingalunda misstycka; ty om han handlat annorlunda, så hade han ju afvikit från Höga Vederbörandes exempel, och det ville han nog icke låta komma sig till last. Det är emedlertid godt att man allt mer och mer får lära känna hvar man har Hr Silvander .... Vi äro fullt och fast öfvertygade om, att hans i Tisdags ådagalaggda vältalighet och förbehållsamhet skola komma honom väl till pass vid ett blifvande riksdagsmannaval — från *ett* håll åtminstone. Hvad man från *ett annat* håll kan tänka och döma derom, är honom förmodligen likgiltigt. Han tyckes hafva föresatt sig, att, antingen han har opinionens vind med eller mot sig, styra sin kurs efter .... *nordstjernan,* och hvad kan man deremot hafva att erinra? Intet, alls intet. Nej; lycka på färden! lycka till att finna "den *magnetiska polen*" — Herr Kommerseråd skulle vi säga om vi egde makt och myndighet att tilldela någon aspirant en sådan der grannlåtstitel.

= Härvarande Kongl. Vetenskaps- och Vitterhetssamhälle firade d. 24:de dennes, i Frimuraresamhällets lokal, sin vanliga årshögtid, vid hvilket tillfälle Ordföranden, Hr Majoren och Riddaren *J. Lagerborg,* efter ett populärt och intressant föredrag om *Mathematikens studium och värde såsom bildningsmedel, samt dess allmänna inflytande och nytta,* öfverlemnade ordförandeskapet åt Hr Kaptenen och Riddaren *C. H. von Sivers.* Sällskapet hade under årets lopp till ledamöter invalt Hr Majoren och Ridd. *P. Bredberg* samt Akademie-adjunkten Mag:r *C. W. Böttiger.* Den förlust, Sällskapet lidit genom en af dess ledamöters, Hr Öfverstelöjtnanten och Ridd. *G. W. Weinbergs* dödliga frånfälle, tolkades i varma och lifliga drag af Sällskapets Sekreterare, Hr Prof. *A. Godhe.* — Inga täflingsskrifter hade under det förflutna året inkommit, hvadan de för detsamma utsatte prisämnen äfven för i år komma att gälla.

= Sistlidne Lördag den 21:ste dennes öppnades Götheborgs Sparbank för insättningar och uppsägningar på det nyligen ingångna året, vid hvilket tillfälle i densamma insattes i 651 poster B:ko R:dr 19,119: 33, och uppsades uti cirka 300 poster omkring B:ko R:dr 10,000. Denna insättning lärer vara den största sedan inrättningens stiftelse, år 1842, och öfversliger första insättningen, som förut varit den största, med B:ko R:dr 6,371: 36.

= Bland "*on-dit*" för dagen är äfven det, att Hr Statsrådet *Fåhræus* framåt året torde komma att utbyta sin taburett mot en landshöfdingeplats inom det län, der han förut varit bosatt såsom Distriktchef. Hr General *Edenhjelm* säges nemligen vilja slå sig till ro på gamla dagar och flytta till någon af sina upp i landet belägna egendomar.

= I Mariestad utbröt den 16:de dennes en eldsvåda, som lade uthusbyggnaderna till 2:ne gårdar i aska. Faran för staden var stor; men afvärjdes lyckligen genom ändamålsenliga åtgärder.

= *Malmö Allehanda* torde vara så artigt och underrätta Allmänheten om ur hvilken källa det hemtat den "märkvärdiga brottmålshistoria", som genomgått tvenne af dess senaste nummer! Då *vi* reproducera något ur *M. A.*, förbinda vi oss att visa det enahanda uppmärksamhet tillbaka.

Auction.

Genom auktion härstädes, Fredagen d. 3:dje nästinstundande Februari, kl. 10 f. m., försäljes, till utbekommande af tullumgälder, följande gods, nemligen: 1 fat Blyhvitt, 1 korg Lampglas, 120 st. Ylleshawlar, 3 balar Islands Ull och 15 st. Halfyllevaïnad; hvilka varor dagen före auktionen kunna här beses. Götheborg af Tullverkets Confiskations- och Cassörs-Contor d. 23 Jan. 1843.

Till salu:

Instundande Fastingsmarknad i Christinehamn ämnar undertecknad bevista, och har till salu Prima- och Huslärfter, Näsdukar och Sytråd. Mitt logis är hos Herr Rådman J. E. Qvarnström näst intill Assembléhuset.

ERIC NORBERG,
från Norrland.

Diverse:

Tillkännagifves, att undervisningen i min Musikskola tager sin början den 1:ste instundande Februari. Anmälan för nya Elever kan ske alla dagar i mitt logis i Tyska Presthuset vid Köpmansgatan. Götheborg i Januari 1843.

J. A. LINDHOLM.

= Den, som är hugad, att, mot billigt pris, lemna undervisning på *Picola-Fleute,* torde hafva godheten härom gifva underrättelse uti billet till "1818", som kan inlemnas på Herr C. O. Bergströms Kommissions-kontor.

Från C. O. Bergströms
Commissions-Contor.

Tjenster finnas för Pigor, som tjent i bättre hus.

Utbjudes hyra till d. 1:ste April: 1 våning vid Södra Stora Hamngatan bestående af 4 rum och kök.

Till salu: En ung Papegoja med bur. — En Resvagn med souflette, till största delen i godt skick, för billigt pris. — Ett parti Tobaksstjelk, circa 5000 ℔. — En Cabriol med sele.

Kyrkotidningar.

I morgon predika:

Uti DOMKYRKAN: *Claesson; Joh:son; Olsson.*
Uti CHRISTINÆ KYRKA: *Holmqvist; Bolmér.*
Uti GARNISONS-KYRKAN: *Grevillius.*
Uti FATTIGHUS-KYRKAN: *Lundgren.*
Uti CARL JOHANS KYRKA: *Nyberg.*
Uti ÖRGRYTE KYRKA: *Hörbäck.*
Uti HOSPITALS-KYRKAN: *Landtbom.*

Götheborg, C. M. EKBOHRNS Officin.

№ 5 utgifves nästa Lördag kl. 6 eft. m.

PHOENIX,

Tidning för Politik, Litteratur och Näringar.

№ 5. **Lördagen den 4:de Februari** **1843.**

Å denna tidning, som utkommer hvarje Lördags eftermiddag kl. 6, kan med 3 R:dr b:ko för hell, 1: 32 b:ko för halft och 1 R:dr b:ko för fjerdedels år prenumereras så väl å tidningens officin i huset № 3½ vid Slottsskogsgatan i Masthugget, som hos Handlanden Hr C. O. Bergström i Skogströmska Arfvingarnes hus vid Magazinsgatan, der äfven annonser, å 2 sk. R:gs per tryckt petit-rad emottagas. Sker prenumeration å något af rikets postkontor, tillägges vanligt postförvaltare-arfvode, hvilken utgift dock kan undvikas genom att med reqvisitioner direkte vända sig till Redaktionen, som då drager försorg om att tidningen, under korsomslag, enligt uppgifven adress kommer reqvirenten tillhanda.

Kongl. Hofpredikanten Herr *C. O. Angeldorff* har, såsom han behagat yttra sig, på Red:s af Phoenix stämning infunnit sig inför dess skrank, för att afgifva svar på ett par i ett föregående Nummer af denna tidning honom förelagda frågor. Hr *Angeldorff* har gjort ännu mer: han har åtagit sig att besvara de frågor, som Redaktionen af Phoenix i samma N:o dristade förelägga *Svenska Biet,* och han har gjort det — så godt omständigheterna velat medgifva.... Vi intaga här nedan Hr *Angeldorffs* apologi, *utan alla noter och anmärkningar;* han bör, såsom svarande part, få tala till punkt, utan att afbrytas. I ett följande Nummer skole vi deremot se till, huru pass grundliga hans argumenter äro, och huruvida han och hans medbröder alltid ställt sig de publicistiska reglor, som han i sitt försvar uppställer, till efterrättelse. Vi äre sedan gammalt skyldige Hr *Angeldorff* en liten vidräkning, och den skall *nu* icke uteblifva. Han antyder att en publicist, som skrifver i Regeringens intresse, har föga eller ingen belöning att af henne förvänta; han skall äfven få lära känna hvad *en folkets publicist,* en, som endast och allenast nppoffrar sig för *dess* sak, har att hoppas. Jemförelsen kan blifva intressant nog, åtminstone för dem, som i det offentliga skrifställeriet se något annat än kitslighet, klanderbegär, jägtande efter politiska fantomer, och vinningslystnad.

Herr Angeldorffs artikel lyder som följer:

Till Redaktionen af Phoenix.

Tidningen Phoenix har, i N:o 2 af denna årgång, offentligen framställt till Svenska Biets besvarande tolf frågor, hvilka sedermera bifvit reproducerade i tidningen Aftonbladet. Af dessa röra de nio första åtskilliga af rikets biskopar, och de tre sista underteknad personligen.

Jag vet icke, om Svenska Biet på dem inlåter sig i svaromål. Men hvad jag vet, är att jag sjelf icke bör låta dem blifva obesvarade, och det emedan, så vidt de röra mig, de blifvit framställda med en rättframs öppenhet, som jag värderar. Det är ett *rent* hugg, och sådana älskar jag.

Beträffande de nio första kan jag icke besvara mer än de tre, emedan jag anser de öfriga ligga inom ett gebiet, hvilket jag icke såsom publicist anser mig ega rätt att beträda.

Jag tror ett råmärke finnas, der det offentliga af en person eller karakter skiljer sig från det enskilda. Öfver detta råmärke tror jag ingen publicist kunna gå utan att handla emot publicismens decorum.

Skedde annorlunda, kunde publicismen hos oss, i oädla händer, urarta till samma demoralisation, som öfverklagas i Amerika, eller att man till slut skrefve skandalösa, diktade eller verkliga, artiklar om personers enskilta lif, och gåfve personen att välja emellan att betala en viss summa i lösen, eller att se dem offentliggjorda

Detta är det ohyggliga möjliga slutet af en kanske till utseendet oskyldig början, det är linien utdragen. Derföre anser jag publicisten böra stanna vid råmärket. Jag vet mig på två år icke hafva öfverskridit det, utan i fråga om publicistisk rekonvention det offentliga ordets män emellan. Der anser jag det vara nödigt till sjelfförsvar, så länge någon pressens organ ännu finnes, som mot antagonister icke aktar råmärkets helgd. Men blott till sjelfförsvar.

Rådgifvarens offentliga handlingar, riksdagsmannens offentliga yttranden, embets- och tjenstemannens embetsåtgärder, publicistens åtgöranden i egenskap af publicist, den enskildes handlingar, de der blifvit föremål för någon slags offentlig åtgärd, anser jag tillhöra publicismens område; äfvensom personen, för så vidt han representerar ett visst sådant yttrande eller en viss sådan handling.

Hans enskilda lif, åthäfvor, tal, sätt att skicka sig och umgås, mat, dryck, klädedrägt, familj, umgängesförhållanden m. m. af samma art anser jag icke tillhöra publicismen.

Beträffande presten kan jag härifrån icke göra något undantag, så vida han

---

Spelaren.

Baron von T* var en passionerad spelare. Fordom en bland de rikaste adelsmän i nejden af B***, hade han nödgats afyttra den ena efter den andra af sina egendomar, så att han med sin familj, en ung, älskvärd fru och tvenne döttrar, numera måste inskränka sig till en liten, äfvenledes skuldsatt, landtgård. Redan tusen gånger hade han förbannat den förstörande passion, som hotade att göra honom till tiggare; tusen gånger fattat det beslut att öfvergifva densamma, men, af ringaste anledning gjord vacklande i sina goda föresatser, skyndade han ånyo städse i ohejdadt lopp sin undergång till mötes. Nu först, då ingenting mer för honom återstod af hans betydliga förmögenhet, än nämnde lilla landtgård, och en dyster och bekymmerfull framtid visade sig för honom och hans familj, rönte han i hela deras fruktansvärda vidd ångrens mest pinande marter. Då syntes himmelen ännu en gång vilja förbarma sig öfver honom. En rik faster, som lefvat utomlands och föga bekymrat sig om sina anförvandter, dog, och insatte baronen till arftagare af hela sin förmögenhet. Liksom ett trollslag träffade honom denna oväntade och lyckliga underrättelse. Ännu en gång fattade han de bästa föresatser att vakta sig för sin gamla förderfliga passion, och sedan han tagit afsked af de sina, hvilka han lofvade att påskynda sin återkomst, så snart arfsangelägenheten var uppgjord, anträdde han sin resa. Då den aflidnas förmögenhet till större delen bestod i kontanta penningar, så kuude baronen redan efter tre veckors förlopp företaga sin hemresa. Han beslöt likväl tillbringa några veckor vid badet i Töplitz, för att der återhemta sig från de tryckande bekymmer, som på senare tiden nedtyngt honom så mycket, och till och med något skadat hans helsa. Till sin stora glädje träffade han der en för honom sedan akademitiden dyrbar vän, hvilken han på flere år icke sett och efter hvilken han ofta innerligen längtat. De första dagarne lefde de båda vännerna blott i minnet af det förflutna, de hade så mycket att berätta hvarandra om sina vexlande öden, att en vecka snart förflöt, ech de beslöto att nu älven se sig omkring i Töplitz, för att lära känna badgästerna. — Åter förflöt en vecka. *Theodor Hall,* baronens vän, firade sin födelsedag. Redan tidigt på morgonen begaf sig baronen till vännens boning, för att öfverraska honom med en lyckönskan, då denna dag från tidigare år ännu lefde i hans minne. De båda vännerna voro nog för hvarandra; de tillbragte dagen i förtrolig harmoni, och först på aftonen fattade baronen vännens arm, för att med honom besöka bad-salongen. Der dansades. Baronen inträdde i de dansandes leder; han deltog i nöjet med öfverraskande lätthet och behag. Damerna beklagade sig skämtande deröfver, att en så älskvärd sällskapskarl och fulländad dansör hittills icke synts i deras krets. Baronen blef allt mer upprymd. Han drack några glas vin; äfven hemma hos Theodor hade de båda vännerna redan tömt flere glas. "Låtom oss hemta frisk luft; min panna glöder," yttrade baronen till sin vän. Theodor lemnade salongen i hans sällskap, och båda gjorde en stund några slag fram och tillbaka på gatan. Några hus voro praktfullt upplysta. Baronen och

icke för sitt lefverne är *sub reatu.* Då tror jag det vara publicismens rätt att yttra sig öfver behörigheten af åtalet.

Första, andra, fjerde och *femte* frågorna kan jag, till följe häraf, först då besvara, när Tidningen Phoenix framlägger några offentliga dokumenter, som berättiga Phoenix att framställa dem. Svarade jag förr, skulle jag göra mig skyldig till brott emot tryckfrihetslagen, om jag svarade jakande, och till brott mot publicistiskt decorum, om jag inläte mig i något slags svaromål alls.

Tredje och *Nionde* frågorne ligga inom det område, der publicisten icke eger domsrätt, utan att gå öfver sitt råmärke.

Återstå sjette, sjunde och åttonde frågorna, hvilka äro af den allmänna egenskap, att de tillhöra diskussionens gebiet. På dem skall jag gifva ett öppet svar.

Sjette frågan: "Låta de politiska tvistigheterne förena sig med de af Paulus meddelade föreskrifter rörande det episkopala embetet, och med den fridsamhet, den mildhet, den försonlighet, som bör utmärka dess innehafvare?"

Svar: Jag tror det för min del. Hvarken i 1 Tim. 3: 1—7 eller i Tit. 2 Cap. finner jag något, som talar deremot. Politiska tvistigheter anser jag icke för annat än konflikten mellan olika åsigter om hvad som för det gemensamma fädernesland är gagneligt. Kan hvarje bildad medborgare deltaga deri, så kan äfven en biskop, hvilken i följe af det sätt, hvarpå han väljes, vanligen uppstiger till sin värdighet endast till följe af öfverlägsenheten af sin bildning, och följaktligen bör vara ibland de mest qvalificerade till sådant deltagande. Om de politiska tvistigheterne hos andra medborgare urarta till partibitterhet, så behöfva de derföre icke urarta dertill hos honom. Han kan uttala sin tanka "fridsamt," "mildt," "försonligt," med värdig humanitet, aktning för andras öfvertygelse och rättvisa åt deras afsigter. Man skall, för att taga ett nära liggande exempel, i hela presteståndets protokoll under sjelfva 1840 års stormiga riksdag knappt kunna framlägga ett yttrande af någon biskop, som icke bär denna pregel.

Sjunde frågan: "Kan den prelat, som, öfvergifvande den församling, till hvars herde han blifvit satt, emottager ett civilt embete, sägas uppfylla det löfte, han en gång högtidligen aflagt, nemligen att *icke inmänga sig i några verldsliga, hans presterliga kall ej anstående, ärender?*"

Svar: Jag tror icke, han kan det, om han mottager ett civilt embete, t. ex. domare-, landshöfdinge-, president-, eller civildepartementschefs-befattning. Det enda jag anser honom kunna mottaga, utan att förneka sin presterliga karakter, är befattningen af ecklesiastikdepartementschef, emedan denna befattning är af mera presterlig, än civil natur. Jag tror en prest böra i konungens rådkammare hafva föredragningen af de kyrkliga ärenderne, när så ske kan, och har utvecklat skälen för denna min åsigt i Svenska Biet N:o 14 för detta år. Det är något som ganska väl anstår det presterliga kallet. Kallas han af sin konung härtill ifrån en kyrkoherdebeställning, så öfvergifver han sin församling endast i laglig ordning, likasom vid hvarje annan transport. De verldsliga ärender, som icke anstå det presterliga kallet, utmärkas i kyrkolagens 19 Cap. Deribland räknas för visso icke det ärofulla uppdraget, att vara föredragande för konungen i kyrkomål, likasom icke heller deltagandet i andra allmänna ärender. Den protestantiska presten har det företrädet att kunna vara medborgare på samma gång han är prest. Sjelfva orden i presteden gifva vid handen, att det finnas sådana, äfven "verldsliga" ärender, som "anstå" det presterliga kallet att deltaga uti.

Åttonde frågan: "Den biskop, som vid riksmötena ständigt påyrkar nya anslag och pålagor, ställer han sig till efterrättelse det vid prestedens aflåggande särskilt gjorda löfte, att "*icke de fattige öfver deras vilkor och förmåga stränga och betunga?*"

Svar: Sammanhanget af orden i den af Phoenix anförda presteden visar, att det presterliga löftet rörer inkomsterne, vid hvilkas upptagande presten i eden lofvar att icke förfara allt för strängt mot fattige åhörare, äfven om han dertill har laglig rätt. Det rörer således icke statsanslagen. På riksmötet handlar biskopen, likasom hvarje annan riksdagsman, såsom statsman. Det måste der, för hvarje särskildt fall, bero af hans öfvertygelse att pröfva, om det ifrågaställda statsanslaget är för statsverket nödigt och för landet gagneligt. Ökas ett lands folkmängd och nationalförmögenhet, så ökas äfven förvaltningen i alla grenar i samma mån. Då blifva nya och äfven ökade pålagor både nödvändiga och naturliga. Landet sjelft skulle lida skadan af deras förnekande, men icke landets regering. Den har i hvarje fall hvarken mer eller mindre än sin personals embetslöner, hvilka utgå lika, om anslagen till statsverket äro stora eller små. I Sverige strängas och betungas den fattige icke af den tillfälliga förökningen, emedan den indirekta bevillningen der utgör det hufvudsakligaste af statsverkets inkomst, och den personella bevillningen, som egentligen drabbar den fattige, det minsta. 1840 års riksdag visade, att utskylderne kunna lindras för den fattige, äfven under det anslagen till statsverket i vissa delar ökas. En biskops handlingssätt i dessa afseenden har intet sammanhang med presteden.

Jag tror mig hafva tillfredsställande besvarat dessa frågor. Jag öfvergår nu till de tre sista, som röra mig personligen. Jag skall svara med samma öppenhet, som Phoenix frågat.

Tionde frågan: "Svenska Biet räknar inom sin redaktion *en* prestman; är det "allmännelig landsfred, inbördes enighet och kärlek," hvilken han i nyssbemälte blad predikar?"

Svar: Ja; jag vill icke annat. Och derföre söker jag af all förmåga bekämpa de destruktiva rigtningar, hvilka sedan 10 år tillbaka störa friden i landet, hota samhällsförfattningens grundvalar, undergräfva vördnaden för regenten, reta medborgare mot hvarandra och smyga hat och partisinne in i alla sociala förhållanden. Jag önskar intet högre än att medborgare af samma fädernesland, söner af samma moder, måtte förstå hvarandra; att partibitterheten måtte upphöra, samt frid, kärlek och enighet återvända. Jag önskar att konservatismen må göra sådana koncessioner, som äro tidsenliga och möjliga, men att liberalismen må upphöra att begära sådana, som skulle vara landsförstörande och derföre äro omöjliga. Detta är ock hvad jag i nyssbemälte blad "predikar." Har jag deri orätt, så må Phoenix, eller hvem som kan, derom öfverbevisa mig. Men jag begär rena, klara skäl; icke undvikan-

---

hans vän inträdde i ett af dem. Den förre drog vännen med sig genom flere rum. Först då baronen helt tvärt stannade, såg Theodor upp. De befunno sig i ett spelrum, vid ett med grönt kläde öfverhöljdt bord. Baronen såg på sin vän, tog ett guldstycke och satte det leende på ett kort, liksom en, den der trodde sig ha besegrat en farlig passion, och nu, i medvetandet af sin styrka, hånande utmanar den till kamp. Han förlorade. Han tog ännu ett, ett tredje, ett fjerde guldstycke .... han grep med hela handen i fickan, satte dess innehåll på korten och — förlorade. Hans hand började darra; ur hans öga flammade en vild eld; i hans blick glänste i full styrka den ånyo vaknade passionen. Theodor lemnade ej sin vän ur sigte. En sky af ängslan och oro öfverflög hans ädla ansigtsdrag och gåfvo dem ett mörkt och dystert utseende. Då slutligen baronens fickor syntes vara tömda, uppsteg han och vacklade åt dörren. "Gudskelof!" sade Theodor för sig sjelf, i det han följde honom, och hans drag klarnade åter. Baronen, som bemärkte honom, vände sig likväl om och bad honom vänta en stund. Derpå skyndade han hastigt bort. Theodor gick åter mekaniskt till det gröna bordet; ur hans bröst framträngde en djup suck, såsom han trodde obemärkt af någon. Men en rik Engelsman, som gräfde med händerna i en hög af vunnet guld, blickade upp på den suckande, likasom beklagade han främlingen, som ej egde tillräckligt penningar, för att med dem äfvenledes försöka sin lycka. Efter en half timmas förlopp återkom baronen. Med båda händerna i fickorna af sin öfverrock närmade han sig ånyo begärligt det gröna bordet. En ännu starkare rodnad, än förut, brann på hans ansigte. Han tycktes hafva druckit ännu mera vin. Förgäfves sökte Theodor att fästa vännens ögon på sig. Redan låg åter en handfull guld på ett kort. Baronen var döf, stum och blind för hela verlden, han bemärkte icke vännen — och Theodor ryste. Baronen hade otur. Men ju mer han förlorade, ju större summor vågade han. Ändtligen, efter en timmas förlopp, grep han ännu en gång långsamt i fickorna af sin öfverrock. Kring hans mun sväfvade ett kallt, fasansfullt löje; handen, som höll det sista guldstycket, drog sig ännu en gång krampaktigt tillsammans, innan han kastade det på bordet. Baronen förlorade..... Den rike arftagaren uppstod såsom tiggare. Theodor hade efter baronens återkomst äfvenledes aflägsnat sig. Då han åter inträdde i spelrummet, störtade den sednare förbi honom, blek som en marmorstod, med fruktansvärdt förvridna anletsdrag. Theodor kastade en blick på det gröna bordet De guldhögar, som lågo hopade framför bankiren, läto honom gissa allt. Nu närmade han sig bordet med fasta steg. Han tog ett guldstycke och satte det på damen .... Kortet vann. Han tog ett annat, ett tredje — han vann. Lyckan, som vändt hans vän ryggen, syntes desto vänligare le emot honom, — han vann på hvarje kort. Åter en stund, en fruktansvärdt pinsam stund, under hvilken hvarje andedrag syntes stockadt i de kringståendes hröst..... och allt det guld, baronen förlorat, öfvergick i Theodors händer. Rikare, än han någonsin kunnat drömma sig, lemnade Theodor spelrummet, för att uppsöka baronen. En betjent förde det vunna guldet till hans logis. Theodor fann baronen i ett af

den, otidigheter, eller snäsor, det enda, hvarmed det liberala öfvermodet nästan uteslutande hittills mött mina postulater.

Elfte frågan: "*Gud* allena kan ransaka hjertat; men det torde vara oss tillåtet att fråga: var det *endast* varm, brinnande fosterlandskärlek, ingen i presteden afsvuren "snikenhet efter slem *vinning,*" som bestämde dåvarande pastorsadjunkten *Angeldorff* att ingå i redaktionen af Svenska Biet?

Svar: En annan skulle kanske besvara en sådan fråga med ett stolt och tyst förakt, och jag skulle väl också göra det, om en annan gjort den, än en man, för hvars karakter jag, oaktadt olikheten i tänkesätt, sedan våra ömsesidiga ungdomsår burit aktning. Men *honom* skall jag svara. Jag frågar då: är i England, Frankrike eller något annat konstitutionelt land den inkomst, som en liberal tidning kan bringa sin utgifvare, en ädel och rättfärdig "vinning," men den inkomst, som en konservativ bringar sin utgifvare, en "slem", d. ä. oädel och neslig "vinning?" Jag tror det ej. Är det annorlunda i Sverige? Jag tror ej heller det. Då medborgare af fri öfvertygelse prenumerera på Biet likaså väl som på Phoenix, så måste den inkomst, den ena bereder sina utgifvare, vara likaså loflig, ädel och rättfärdig, som den, hvilken beredes af den andra. Likasom utgifvaren af Phoenix, oaktadt jag icke ifrågaställer att han ju drifves af varm fosterlandskärlek, utan tvifvel dock har anspråk att af tidningsföretag kunna påräkna något bidrag till sin utkomst, såsom ersättning för sitt arbete; likaså tror jag att samma anspråk måste af honom erkännas såsom billigt, äfven om det göres af en politisk motståndare. Och då detta anspråk hittills icke utgjort mer än omkring *hälften* af det redaktionsarfvode, som i allmänhet betalas af Aftonbladets förläggare, så må Red. af Phoenix sjelf dömma, om fosterlandskärlek eller "snikenhet" visat sig såsom motivet för min publicistiska verksamhet. Beträffande de aspekter för framtiden i personligt hänseende, som ett deltagande i Biet kunde öppna, så må Phoenix först kasta en blick på nästan alla de skriftställares öde, som före mig uppträdt på regeringens sida i Sverige sedan 20 år tillbaka, och sedan på beskaffenheten af den offentliga ställningen och hvad den lofvade en försvarare af konservatismen vid början af 1840. Må han sedan afgöra, huru förhoppningsfull väl en sådan bana visade sig vid mitt inträde i Biet.

Tolfte frågan: "Har Hr Angeldorff sitt "nit i församlingen" eller sitt *nit* i Biet att tacka för utnämningen till Kongl. Hofpredikant, och, om detta sednare skulle vara förhållandet, till hvilken slags "*vinning*" hänför Hr A. då denna sin befordran?"

Svar: Hvad mitt "nit i församlingen" angår, och huruvida det varit så mångårigt och så fruktbärande, att det kan tåla jemförelse med de flesta andras, som erhållit denna utmärkelse, kan jag naturligtvis icke sjelf dömma om. Skulle redaktionen af Phoenix önska att inhemta hvad Lunds och Stockholms Consistorier derom dömt, så skall det stå fritt. Skulle detta vitnesbörd ej göra tillfyllest, så föreslår jag honom, att vända sig till en man, hvars omdöme han säkert ej lärer jäfva, nemligen prosten Wieselgren, tillsammans med hvilken jag flere år arbetat "i församlingen." Då icke landtprester ifrån aflägse landsorter, utan prester i Stockholm vanligtvis kallas till e. o. tjenstgöring vid hofförsamlingen — af det enkla skäl att, som denna tjenstgöring icke är åtföljd af någon lön, de i Stockholm eller dess närhet måste tillika hafva någon annan tjenst för att kunna subsistera —; så är väl helt naturligt, att denna kallelse för mig uteblifvit, om jag icke kommit att stanna i Stockholm, likasom det är troligt, att jag aldrig stannat der, om icke en konservativ tidning blifvit uppsatt. Hvad sjelfva kallelsen angår, har jag icke uppsökt den, utan den mig. Jag ansökte förl. år Comministraturen i Solna, förenad med någon theologisk undervisning vid k. krigsakademien på Carlberg. Ehuru af 9 medsökande den, som i de flesta ritkningarne praktiskt handlagt presterliga bestyr och således borde hafva samlat den mesta presterliga erfarenheten, blef jag till densamme förbigången, såsom mig sades, med afseende hufvudsakligen fästadt på min verksamhet som publicist. Detta var den första "vinning," jag på tjenstebanan deraf skördat. Då visade mig H. M. Konungen den nåden att nämna mig till E. O. Kongl. Hofpredikant. Hvem som, eller om någon, dertill må hafva föreslagit mig, vet jag i denna stund icke. Hvad jag vet, är blott att jag någon dag i April förlidet år fick avis om, att, för formens skull, derom inlägga underdånig ansökan; och hvad jag hört, är att numera Statsrådet Biskop Heurlin lärer ifrigt satt sig emot utnämningen. Detta är allt hvad jag derom känner. Men — huru högt jag än skattar hvarje bevis af min konungs ynnest — denna befattning är lönlös, och den, till hvilken jag förbigicks, gifver sin innehafvare oberoende bergning. Den nästa "vinningen" jag af min publicistiska verksamhet haft, är, utom annat, förlusten för icke så längesedan af ett icke så obetydligt pastorat, hvilket jag enligt all sannolikhet nu innehaft, om denna verksamhet ej mellankommit. Häraf må Phoenix inhemta, på hvilka "vinningar" den får göra sig beredd, som beträder denna bana. Men jag anser den sak, jag förfäktar, allt för stor och vigtig, att för hvilka detta lifvets obetydligheter som helst lättsinnigt böra öfvergifvas. För min framtid hoppas jag mina motståndares afund och fiendskap nog hafva sörjt och skola framgent sörja. Men det visste jag förut, innan jag gaf mig in på arenan. Det bekymrar mig föga, likasom det föga hittills bekymrat mig. Blott ett tror jag mig icke böra tåligt fördraga: beskyllningen för "snikenhet efter slem vinning." Allt annat, blott icke detta. Och derföre har jag ansett mig skyldig mig sjelf dessa upplysningar.

Jag har nu, på Red:s af Phoenix stämning, infunnit mig för dess skrank och svarat. Mig återstår blott den begäran, att mitt svar må komma att läsas af samma publik, som sett frågorna — Phoenix's och Aftonbladets. Stockholm den 23 Januari 1843.

C. O. Angeldorff.

ETT MYTERI PÅ SJÖN.

Nordamerikanska Tidningen "*Courrier and Enquirer*" meddelar följande märkvärdiga tilldragelse om bord på ett, de Förenta Staterne tillhörigt, örlogsfartyg, briggen "Somers," hvilken torde vara utan exempel i nyare tidens marin-annaler och derföre här kan förtjena att reproduceras:

de yttre rummen. I hans öga återspeglades bilden af en vansinnig spelare, en förtviflande familjfader. Han hade redan af några bland de närvarande förnummit Theodors lycka, och då denne nalkades baronen, mottogs han af homed en isande köld. "Du har haft otur," yttrade Theodor till baronen. "Du desto mer tur," var det korta, bitande svaret. Ännu några gånger tilltalade Theodor baronen; ännu några gånger svarade denne i samma ton. Slutligen blefvo hans svar förolämpande. Det vexlades häftiga ord. Baronen mumlade något om taskspelarekonster, om fingerfärdighet, o a. d. Några officerare vid de angränsande borden hade afhört tvisten. De sågo förundrade på den förolämpade, som sammanbet tänderna, så att blodet sprang ut på läpparne. Theodor måste utmana sin vän, denne vän, som han efter långa års skiljsmessa här återfunnit och med hvilken han så hjertligt gladt sig öfver detta återfinnande. En gammal öfverste, en ärans man, erbjöd sig såsom Theodors sekundant; en annan officer, hvilken äfvenledes afhört striden, så som baronens. Denna senare egde att välja vapen. Han fordrade ett envig på pistoler under avance-marsch. Fåfängt försökte sekundanterne tillvägabringa en annan slags duell; baronen förblef vid hvad han sagt. Han syntes ovilkorligen åsyfta enderas död. Den åttonde dagen från följande morgon räknadt skulle duellen försiggå. Theodor hade nemligen anhållit om så långt uppskof, för att företaga en nödvändig resa och bringa några andra angelägenheter i ordning.

(*Forts. följer.*)

* * *

Den största diamant i verlden blef funnen i floden Abaite, vid pass 46 svenska mil N. W. från Serro de Frio. Dess upptäcktshistoria är följande: Trenne Brasilianare, An. de Sousa, Jose Felix Gomes, och Th. de Sousa hade blifvit dömda, för något förmodadt embetsfel, till ständig landsförvisning i det inre af landet. Deras dom var hård, men deras förvisningsort den rikaste i verlden. Hvarje flod flöt öfver en botten af guld, hvarje dal inneslöt outtömliga diamant-minor. En aning härom uppehöll de landsflyktiges mod, i det den lät dem hoppas, att, genom någon rik upptäckt, kunna utverka tillåtelse att återkomma till fäderneslandet. Nära sex år hade de förgäfves tillbringat med att söka efter diamant-minor, då Fortuna slutligen blef dem bevågen och rikligen belönade deras ihärdighet. Under ett långvarigt uteblifvande af regn, uttorkade floden Abaite, hvilket gaf dem ett ypperligt tillfälle att samla guld Detta arbete hade icke länge varit deras sysselsättning, förrän de gemensamt upptäckte en stor diamant af nära ett uns i vigt. Utom sig af gläd je öfver denna tillfälliga upptäckt, beslöto de att våga sig till Villa Rica och der kungöra densamma samt hos regeringen bönfalla om nåd. Dervarande Guvernören, betraktande ädelstenens utomordentliga storlek och glans, ville knappast tro sina ögon. Han utnämnde genast en kommission, bestående af embetsmän vid diamant-verket, och uppdrog densamma stenens undersökning. Sedan dessa förklarat den vara en verklig diamant, öfversändes den till Lissabon. Det är väl öfverflödigt att tillägga det de trenne landsförviste genast blefvo benådade. Denna märkvärdiga ädelsten värderades af den namnkunnige lärde Rome de l'Isle till det enorma beloppet af 300,000,000 P. Sterling (ungefär 3,600 millioner Riksdaler sv. b:ko.) Den är oslipad, men den sista Konungen i Portugal (Johan VI) som var mycket passionerad för ädla stenar, lät borra ett hål uti den, för att dymedelst på galla-dagar kunna bära den *en collier*. Ingen regent har ägt en så stor samling diamanter, som denne konung.

”Örlogsbriggen ”Somers“ gick för omkring 3 månader sedan till sjös med en besättning af 80 sjökadetter, 18 matroser och en gammal Marinsergeant, som fungerade såsom fäktmästare. Befalhafvaren å briggen var Premierlöjtnant *Slidell Mac Kenzie,* en af amerikanska flottans mest exemplariska officerare och i den litterära verlden väl bekant såsom författare af ”Ett år i Spanien.“ Under honom fungerade såsom officerare Löjtnant *Gansevoort* och 5 eller 6 midshipmän och bland dessa en ung *Spencer,* son af Statssekreteraren för Krigsdepartementet, samt tvenne af Commodor *Perrys* söner. En eller två dagar före den 1:ste December (fartyget befann sig då cirka 500 miles från S:t Thomas) anförtrodde Spencer åt proviantskrifvaren *James Wales* en plan, som icke gick ut på mindre än att mörda kaptenen och sätta sig i besittning af örlogsbriggen. På en bestämd natt skulle nemligen, efter att briggen anlupit S:t Thomas, dit den var destinerad, och åter gått till sjös, de sammansvurne, under det att midshipman Rogers hade vakten, låtsa liksom om de komme i tvist med hvarandra på skansdäcket, derunder närma sig Rogers och så tyst som möjligt kasta honom öfver bord. Spencer skulle derefter gå ned i kajutan och mörda kapten Mac Kenzie, samt de andre mytarne förfoga sig dels till den kajuta, der officerarne sofvo, för att bemäktiga sig desse, dels hålla vakt vid nedgången till manskapets sofrum, och dels vara beredde att servera ett par af halfdäcks-kanonerne, som skulle riggtas långskepps, i händelse något motstånd skulle komma i fråga. På ett gifvet tecken med pipan skulle den del af manskapet, som icke visste något om myteriet, släppas upp på däck, tillfrågas om de ville göra gemensam sak med de sammansvurne, och de, som icke ville det, ögonblickligen vräkas öfver bord, hvilket öde äfven var bestämdt hela staben med undantag af sårläkaren. Detta var första akten af det drama, mytarne ämnade uppföra. Sedan de sålunda blifvit herrar öfver fartyget, ämnade de, genom att kasta en del af skeppsladdningen i sjön, lätta fartyget och segla till ön Pinos, der de, som de sade, skulle träffa nya kamrater och ett annat fartyg. Begge piraterne skulle derefter förenade följas åt och göra jagt på de mellan Europa och Nordamerika seglande fartygen, plundra dem, de kunde uppbringa, mörda manskapet och de manlige passagerarne, skända fruntimren och derefter kasta dem i hafvet, o. s. v. Reglerne, rörande fördelningen af bytet och fruntimmerne, äfvensom de, hvilka angingo manstukten om bord, voro redan uppställde och af Spencer till underteknande utskrifne. Denna sanktion skulle, såsom Spencer berättade Wales, ofördröjligen hafva egt rum af 20 bland de sammansvurne, om icke denne senares rättskänsla gjort hela planen om intet. För att lyckas härutinnan ställde han sig som om han af själ och hjerta gillade densamma och den all möjlig framgång. Från det ögonblick, som han blifvit delaktig af hemligheten, fann han sig dock så strängt bevakad af två bland de sammansvurne, högbåtsmannen *Sam. Cromwell* och matrosen *Elisha Small,* att han aldrig kunde finna något tillfälle att för kapten upptäcka den svarta komplotten. En gång lyckades det honom dock att komma i enrum med proviantmästaren, för hvilken han då upptäckte allt, hvad han hade sig bekant. En half timma derefter var redan kapten Mac Kenzie underrättad om myteriet och vidtog skyndsamma och ändamålsenliga åtgärder att göra sig förvissad om sanningsenligheten af angifningen. Spencer blef arresterad. De i hans förvar befintliga handlingar lemnade snart intet mera tvifvel öfrigt om hans brottslighet. Sedan såväl han som Cromwell och Small blifvit lagde i fjettrar fördes de upp på däck, der signal gafs att manskapet mangrant skulle infinna sig. Kaptenen meddelade nu i korta och kraftiga ordalag samtliga besättningen de tre brottslingarnes nedriga förehafvanden. Alla officerarne, med undantag af vakthafvande midshipmannen, måste skriftligen afgifva sitt votum öfver, hvad man skulle företaga sig med de tre hufvudmännen för sammansvärjningen. Alla röstade enhälligt för deras skyndsamma afdagatagande, och då kapten sjelf var af samma tanka, så blefvo förberedelser till exekutionen skyndsamt träffade. Hela skeppsbesättningen måste öfvervara det tragiska skådespelet. I midten och vid båda ändarne af fockrån blefvo snaror fästade och dödsdomen uppläst för de fångslade förbrytarne. *Small* aflade nu en fullständig bekännelse och vände sig derefter till manskapet med ett tal, rörande grofheten af hans förbrytelse och nödvändigheten af att rättvisan på honom och hans medbrottslige statuerade ett afskräckande exempel. Spencer anhöll för sig och sina kamrater om 10 minuters uppskof innan domen på dem gick i fullbordan, hvilket också blef dem beviljadt. Kaptenen yttrade dessutom till Spencer, att om han ville skrifva några rader till sina föräldrar, så skulle äfven detta varda honom tillåtet; men Spencer afslog detta anbud. Han yttrade derefter några ord om sin förbrytelse och rättvisan af det straff, han måste undergå, samt sade sig vara mera nöjd med att få lida det ute på hafvet, än att i land blifva underkastad alla fångenskapens och förnedringens marter. Uppskofvet med afrättningen varade öfver en timma, hvarunder Spencer flera gånger bad Small om tillgift för det att han förfört honom att deltaga i myteriplanen. I början ville dock Small icke lyssna till Spencers böner; men slutligen utropade han dock, gråtande: ”Ja, Spencer, ja, jag förlåter dig.“ Nu närmade sig det afgörande ögonblicket: snarorna blefvo lagde om halsen på de lifdömde; samtliga manskapet måste hala an fallen, i hvilka rännsnarorna voro fästade; ett kanonskott dånade öfver böljorna, och då krutröken skingrat sig — hängde trenne lik vid rånockarne. Smalls sista ord voro en välgångsönskan för den amerikanska örlogsflaggan. Något tecken till ånger visade för öfrigt hvarken han eller Cromwell. En timma efter exekutionen nedfirades de döda kropparne, insyddes i ett gammalt segel, lingo den vanliga bönen öfver sig och kastades i hafvet. Fyra af de mest kompromitterade blefvo slagne i jern; deras andra medbrottslingar lingo behålla friheten tills de ankommo till Newyork, då de som fångar bragtes om bord på linieskeppet North-Carolina.

Så aflopp det med denna djerfva plan att bemäktiga sig ett staten tillhörigt skepp för att göra det till ”en ströfvare på hafvet.“ Upphofsmannen till densamma, Spencer, var endast 19 år gammal och hade sannolikt kommit på den förryckta idéen genom läsning af dåliga romaner. Hans gamle aktningsvärde fars smärta väcker ett djupt och allmänt deltagande. Kapten Mac Kenzies raska beteende lofordas äfven nästan allmänt; dock påstås från ett par håll, att *formerna* icke blifvit synnerligen strängt iakttagne, hvilket fel andra åter söka försvara dermed, att skeppsbefälhafvarens kritiska ställning och sinnesstämningen bland en del af besättningen *tvingade* honom att vidtaga sådana energiska åtgärder som han gjorde. Den i Newyork utkommande tidningen The American säger, att trenne dagar förflöto mellan hufvudmännens fängslande och afrättande, samt att *enda* medlet att dämpa den under askan glimmande myterignistan var att rödja anstiftarne ur vägen. Straxt efter ankomsten till Newyork begåfvo sig Kapt. Mac Kenzie och samtlige hans officerare till en kyrka, för att derstädes tacka Försynen för deras lyckliga räddning ur den fara, i hvilken de och den dem anförtrodda statens egendom hade sväfvat.

Götheborg.

Den i föregående *№* af denna tidning, under rubrik: ”*Ett Nattstycke ur tidens stora galleri,*“ införda artikel har härstädes väckt en så djup och liflig sensation, att, oaktadt det för tillfället gjorda, icke obetydliga öfvertrycket, en *ny upplaga* af densamma i brochyrform på en mängd aktningsvärde samhällsmedlemmars begäran måst föranstaltas och har i dag blifvit i bokhandeln tillgänglig. Denna nya upplaga illustreras af tvenne i graverings-manér utförda lithografier, af hvilka den ena föreställer trenne spelare, och den andra tvenne procentare, omgifne af vederbörande attributer. Bland varelser, som besöka den ene procentaren, äro äfven flere tjufaktiga djur, såsom apan, råttan och skatan, förmodligen för att antyda någon ännu *hemligare* rörelse, än procenteriet. Den andre procentaren tyckes, enligt lithografien, residera i en vinkällare, der han uppvaktas af tvenne björnar, som med sig släpa en stackars åsna, hvilken han mot en kontant erkänsla af 52 procent synes vilja åtaga sig att rädda. Vi hänvise för öfrigt till brochyren.

Dödsfall.

Att Herr Pehr Anton Backman, *38 år gammal, stilla afled på Nortagene vid Götheborg d. 2:dre d:s, varder slägt och vänner endast på detta sätt tillkännagifvet.*

Bokhandelsannons.

I Stadens samtlige boklådor, på Adress- och Kommissionskontoret i Skogströmska huset samt å tidningen Phoenix's officin vid Slottskogsgatan i Masthugget, är att tillgå andra upplagan af

ETT NATTSTYCKE
UR TIDENS STORA GALLERI,
med 2:ne lithografier.

Pris: 12 skillingar banko.

I tjenst åstundas.

En nykter och ordentlig såväl i finare som gröfre smide kunnig Smed, kan erhålla fördelaktig plats å Egendom nära Götheborg, vid anmälan hos
C. F. Kjellberg.

Diverse:

Tillkännagifves, att undervisningen i min Musikskola tagit sin början den 1:ste innevarande Februari. Anmälan för nya Elever kan ske alla dagar i mitt logis i Tyska Presthuset vid Köpmansgatan. Götheborg i Januari 1843.
J. A. Lindholm.

Kyrkotidningar.

I morgon predika:

Uti DOMKYRKAN: *Joh:son; Bruhn; Claesson.*
Uti CHRISTINÆ KYRKA: *Dunckel; Holmqvist.*
Uti GARNISONS-KYRKAN: *Peltersson.*
Uti FATTIGHUS-KYRKAN: *Lundgren.*
Uti CARL JOHANS KYRKA: *Carlgren.*
Uti ÖRGRYTE KYRKA: *Thorén.*
Uti HOSPITALS-KYRKAN: *Landtbom.*

Götheborg, C. M. Ekbohrns Officin.

№ 6 utgifves nästa Lördag kl. 6 eft. m.

PHOENIX,

Tidning för Politik, Litteratur och Näringar.

№ 6. **Lördagen den 11:te Februari** **1843.**

Å denna tidning, som utkommer hvarje Lördags eftermiddag kl. 6, kan med 3 R:dr b:ko för helt, 1: 32 b:ko för halft och 1 R:dr b:ko för fjerdedels år prenumereras så väl å tidningens officin i huset № 3½ vid Slottsskogsgatan i Masthugget, som hos Handlanden Hr C. O. Bergström i Skogströmska Arfvingarnes hus vid Magazinsgatan, der äfven annonser, à 2 sk. R:gs per tryckt petit-rad emottagas. Sker prenumeration å något af rikets postkontor, tillägges vanligt postförvaltare-arfvode, hvilken utgift dock kan undvikas genom att med reqvisitioner direkte vända sig till Redaktionen, som då drager försorg om att tidningen, under korsomslag, enligt uppgifven adress kommer reqvirenten tillhanda.

ETT PAR ORD

I ANLEDNING AF 1843 ÅRS REGERINGSJUBILEUM.

Illuminationernas dagar äro förbi — vi skulle önska kunna säga "äfven illusionernas!" Detta är dock nog, thy värr, icke förhållandet. Till och med de sistförflutna dagarnes högtidligheter voro icke annat än länkar i den långa kedja af illusioner, hvilka, sedan öfver ett fjerdedels sekel tillbaka, än under den ena och än under den andra formen, villat och bedragit alla ögon, både deras, som från Samhällets höjder skåda ut öfver tidsförhållanderne, och deras, hvilkas synkrets begränsas af de dagliga värfven, mödorna och bekymren. Eller dristar väl någon stiga fram och bevisa, att den fest, som den 5:te och 6:te i denna månad blifvit firad, var *nationel,* var ett uttryck af *folkets* tankar, var en sann, varm, oskrymtad glädjeyttring öfver den 25:åriga regeringstid, som af Försynen blifvit H. M. Konung Carl XIV Johan förunnad? Festen var en fest, derom är ingen fråga; men hvar fann man, hvar hörde man, hvar såg man det allmänna *jubel,* den offentliga och enskilta *glädje,* som skulle karakterisera densamma och gifva den sitt *rätta* och egentliga värde? .... Ingenstädes — åtminstone icke här på platsen, och denna stad är dock, näst den, inom hvars råmärken Konungaborgen är belägen, den förnämsta i riket. Väl vandrade folket, i talrikare mängd än vanligt, af och an på gatorna för att beskåda de *ex officio* illuminerade byggnaderna, Kasernen och Tullhuset; väl hade en eller annan privat husegare, genom anbringangandet af det kungliga namnchiffret i ett af sina fönster, ådagalagt sina loyala tänkesätt; väl prunkade i ett af fönstren å frimuraresamhällets lokal i bjerta färger en lansbeväpnad och sköldbärande mansbild, under hvilken lästes orden *upplifvar och skyddar;* men öfver hela den festliga tillställningen hvilade en så hemsk dysterhet, att om en främling, som händelsevis icke vetat af hvad som förehades, kommit till staden d. 6te dennes om aftonen och på något afstånd varseblifvit det starka, i den tjocka, dimmiga luften återkastade skenet från den eklärerade kasernbyggnaden, samt de på gatorna ditåt vandrande folkhoparne, skulle han snarare hafva förmodat en *eldsvåda,* än en *jubelfest,* vara på färde. Ett skarpt afbrott mot den rikt upplysta kommendants-byggningen gjorde det i qvällens skuggor insvepta Rådhuset, hvilket dock bordt vara det, som framför alla andra representerat den i staden rådande *allmänna* glädjen, om någon sådan verkligen existerat. Huru helt annorlunda såg det ut härstädes, när underrättelsen om Prins Carls födelse kommit till stadens innevånares kunskap! Öfverallt glada ansigten, öfverallt munterhet, öfverallt ljus, äfven i den fattigaste dagakarls låga koja! Vi vilja icke härmed hafva sagt, att *anledningen* till det då rådande jublet och festligheten i sjelfva verket var större än den till 1843 års s. k. regerings-jubileum (ty allena Gud vet om en nation bör fröjdas eller gråta vid en nyfödd furstes vagga); men de voro att värdera säsom allmänna och oskrymtade; voro att högt skatta såsom ett stort samhälles upprigtiga deltagande i den älskade thronarfvingens och hans lika älskade makas föräldraglädje. Högtidligheterna af den 5:te och 6:te innevarande månad kunna deremot endast betraktas såsom påhitt af några enskilda individer, hvilka, genom att gifva dem en slags nationell pregel, ville på en gång bereda den ålderstigne konungen en glad dag och ännu mera befästa sig i hans ynnest. 1843 års regeringsjubileum är således, såsom *folkfest* betraktadt, helt och hållet betydelselöst. Det lemnar i *nationens* hjertan icke annat än tomhet efter sig. Det har icke utgått från *den;* öfverensstämmer icke med dess känslor och har följakteligen icke något nationelt värde. Med dånet af kanonerne, skenet af eklåreringen och ljudet af dansmusiken är hela intrycket af den tillkonstlade festligheten förbi, hos *folket* nemligen. I några af enskilta korporationer slagna skådepenningar, i tryckta grannlåtspoëmer och beställda tidningsartiklar kan visserligen minnet deraf för någon tid fortlefva; men varaktigt, allmänneligt, heligt varder det aldrig. Alla förgyllningsförsök, sådana som det ifrågavarande, måste till följe af sin natur misslyckas; den oädla metallen, huru man än laborerar, galvaniserar och polerar, skimrar alltid igenom. Bättre är att göra *allsintet,* än att förfuska något, helst inom idéernas verld. Vi medgifva oändeligen gerna, att H. M. Konungen har stora förtjenster af fäderneslandet; att den långvariga fred, riket under hans styrelse åtnjutit, bidragit att läka många af de sår, de förra olyckliga krigen tillfogat detsamma; att riksgränsen mot vester genom hans tillgörande blifvit betryggad, och att många åtgärder till landets upphjelpande blifvit af honom, på Rikets Ständers begäran och understöd, vidtagne; men det var väl icke eller endast och allenast för att få sig ett öfverhufvud, som Nationen kallade honom ur de franske krigarnes leder; det var väl icke blott för syns skull som Sveriges gamla konungakrona sattes på hans hufvud; icke allenast af nyhetsbegär, som Svenska folket, med förbigående af den gamla, sedan långliga tider tillbaka kära, Wasastammen, försäkrade hans manliga bröstarfvingar om arfsrätten till en spira, som burits af våra store Carlar och Gustafver. Det var icke blott *något,* det var *mycket,* utomordentligt mycket, hvilket han blef sitt nya fädernesland skyldig, och för uppfyllandet af denna pligt, så vidt den blifvit uppfylld, är väl landet tillbaka skyldigt honom erkänsla, men aldrig, så vidt vidt vi kunna inse, tacksamhet, emedan tacksamhet alltid förutsätter en bevisad välgerning, en gåfva, undfången utan annat vederlag, än den att vara tacksam för dess erhållande. En vis och god *regent* är visserligen icke lätt att finna; men fråga är, huruvida, om en sådan vore funnen, det icke blefve ändå svårare att skaffa honom ett *rike* att regera öfver. Vi åtminstone skulle tro det, och vi skulle äfven tro, att han, om han verkligen vore *vis,* gerna skulle åtaga sig regeringsomsorgerna, utan att för uppfyllandet af sina pligter pretendera sina undersåtares allerunderdånigaste tacksamhet, äfven om hof-fjesket och lycksökeriet hundrade gånger om dagen försökte att komma honom på dylika tankar.

Apropos hof-fjesk och lycksökeri, så rinner oss i sinnet ett förhållande, som ofta förefallit oss högst anmärkningsvärdt, men hvilket hitintills, så vidt vi kunna erinra, fått helt och hållet oklandradt passera, nemligen det osmakliga, det nästan anstötliga, som ofta ligger i en mängd den högsta makten visade vördnadsbetygelser. Huru ofta hör man nemligen icke

en viss fraktion här i landet yttra sig, både i bunden och obunden skrifart, om H. M. Konungen på ett sätt, som kunde gifva något hvar anledning att tro, det nationens och landets ve eller väl vore helt och hållet afhängigt af hans tillvaro, och att den förutan allting skulle råka i oreda och villervalla. Utom det *oförnuftiga,* det för nationen förnedrande, som ligger i alla dylika antydningar, innebära de dessutom emot *thronföljaren* en udd, hvilken nödvändigt, så vida *han* icke vore klok nog att soffra slagget från guldet, välmeningen från öfverdriften, måste såra och smärta honom. Det är dock att förmoda, att han inser, det samma tanklösa smickrarehop, som i dag förgudar den nu regerande Konungen, skulle i morgon vara färdig att helsa *honom* för "Skandinaviens hopp under långa, förväntningsfulla år"; för "fäderneslandets räddare ur partistriderna"; för "den fosterländska endrägtens återställare," med flere dylika klingande benämningar. "Konungen är död — lefve Konungen!" är hofmannens vanliga tanka vid ett regentombyte, och det dröjer icke länge förrn han kläder denna tanke i ord och, så godt sig göra låter, söker draga fördel af de förändrade förhållandena. Då är allt det gamla, som han, måhända för några få dagar sedan, berömde, odugligt; allt det nya deremot, som kommer i dess ställe, ypperligt. Med samma beställsamhet, som han förut fjeskat åstad för att få ett "regeringsjubeleum" i gång, skulle han, om så påfordrades, vara färdig att tillställa en tacksägelsefest för Högstsalig H. M. Konungens lyckliga hädanfärd. Sådane äro Konungsmännen i allmänhet, och derföre blifva också ofta deras tillställningar löjliga och förvända; derföre finna de sällan eller aldrig hos nationen någon sympathi för desamme. Folket vill i de s. k. "opinionsyttringarna" se något annat än bara grannlåter: det vill att de skola förtjena sin benämning och icke endast utgöra ett uttryck af några få individers tankar och känslor. Satsen "*det är icke guld allt, som glimmar*" har af den så kallade "hopen" börjat blifva tillämpad äfven på de politiska förhållandena, och man har funnit att den ganska rigtigt slagit in. I början väckte det väl litet förvåning, alldenstund man hade vant sig vid att se endast med *andras* ögon; men nu tackar man Gud för det man "med hvar dag blifvit klokare", och nyttjar sina *egna*, hvilket väl också är det bästa och säkraste.

Insändt.

Då underteknad för omkring 14 dagar sedan fattade pennan, för att våga en, om ock ofullkomlig, skildring af den spelare- och procentarehydra, som innästlat sig inom vårt samhälle, hyste jag väl den förhoppning, att mitt "nattstycke" skulle behjertas af mången likatänkande menniskovän; men att det skulle åstadkomma en så djup och allmän sensation, som nu varit fallet,* kunde jag aldrig ens ana, helst som det öfverklagade oskicket redan en läng tid bortåt fortgått, utan att man åt detsamma tycktes hafva egnat någon synnerlig uppmärksamhet. Innerligt, outsägligt gläder det mig, att jag hos mina samhällsmedborgare träffat en så rik fond af rättskänsla, och jag skulle endast önska, att de, till menskligheten bästa ville sätta det stora kapitalet i omlopp! Fruktbärande, räntegifvande skulle det nog blifva, både för dem och för kommande åldrar. Ett samfund, hvilket i moraliskt hänseende har så rika tillgångar, som dem, hvilka Götheborgs bildade innevånare under de sistförflutna tvenne veckorna visat sig ega, *kan,* om det blott med allvar och värma *vill,* uträtta oändeligt mycket godt. Det skulle således alltid blifva ett stort fel att icke som sig borde använda desamme. Kapitalisten låter, så vidt möjligt är, icke sitt guld ligga ofruktbart; odlaren lemnar ej, då han har sädeskorn, sin beredda åker osådd; bergsmannen qvarlemnar icke den af honom brutna rikhaltiga malmen ouppfordrad i grufvan; — är den moraliska rikedomen, rättskänslan, dygden, menniskokärleken, icke af lika högt värde som bankirens guld, odlarens skördar och bergsmannens malm? Bör ej äfven *den,* i ordets ädlaste och mest upphöjda bemärkelse, göras så vinstbringande som möjligt? Låt också vara att rentan först kommer våra barn till godo: vi äro skyldige dem denna omtanka; vi äro skyldige oss och menskligheten att göra hvad *rätt* är. Derföre, J medborgare, J rättskaffens samfundsmedlemmar af alla klasser, tagen ut det steg, till hvilket edra fötter redan blifvit lyftade. Utesluten ur edra kretsar de individer, som ej äro värdige att umgås i desamme! Gören en början med *spelarne* och *ockrarne* samt vidtagen sedan efter hand alla andra reformer, som tiden och de lokala förhållanderna rättvisligen kunna påkalla. Stadens magistrat gjorde, i anledning af den härstädes nyligen firade jubelfesten, Borgerskapets Herrar Äldste ett förslag, som jag, och oändligt många med mig, skulle hafva önskat omfattadt med ett intresse, varmt och lefvande som dess syftemål var ädelt och skönt. Det förföll, och hvarföre .... för det att man mera fäste sig vid det *personliga,* som dermed kunde ega sammanhang, än vid *sjelfva saken.* Tunnor guld hafva förut af stadens medel blifvit använde till illuminationer, till festliga måltider, till fyrverkerier, till illa utförde gatustenläggningar, till hamnarbeten, som antingen icke kommit till stånd, eller varit förfelade — och nu, *nu* skulle man vägra den obetydliga sum-

* *Att en skildring, sådan som den ifrågavarande, skulle väcka en djup och liflig sensation, var att förutse. Att den skulle gifva anledning till en mängd gissningar både i ett och annat afseende, var lika naturligt. Synnerligast har man gjort sig mycken möda med att utfinna den af insändaren antydda "hufvudmannen för spelareligan." — Det gifves inom samhället en person, på hvilken mau trodde sig kunna tillämpa många af de af insändaren uppgifna kännemärken; men andra åter ville icke rigtigt passa in på honom. Vi för vår enskilta del tro, att ins. icke haft för afsigt att direkte utpeka någon viss person, utan att han i en enda brännpunkt velat samla de spridda dragen af de spelare, som härstädes förorsakat så många sorger och bekymmer. Vi tro oss till och med, efter de underrättelser, vi af trovärdiga och aktningsvärda personer hafva haft tillfälle inhemta, kunna våga försäkra, att den person, omkring hvilken den ofördelaktiga opinionen synnerligast koncentrerat sig, icke är saker till alla de gräsligheter, insändaren tillägger sin "routinerade spelare ex professo." Så t. ex. har man på heder och ara försäkrat oss, att han icke planmässigt utsöker några offer för sin vinningslystnad, att han icke har någon del i katastrofen af d. 5:te sistlidne Januari, och att han icke på de sistförflutna tvenne åren spelat några egentligen höga spel. Att de finnas, på hvilka insändarens tekning slår in, har man dock gerna medgifvit; ehuru de förfärliga slagskuggor, den innehåller, då måste fördelas på mer än ett föremål.* RED:S ANM.

Spelaren.*

Den åttonde dagens morgon inbröt — en skön, herrlig Juni-morgon, icke skapad för den blodiga handling, till hvilken dess ljus nu skulle blifva vittne. Theodor hade aftonen förut återvändt från sin resa, och red med sin sekundant till den skogsdunge, der duellen skulle försiggå. Baronen väntade redan. Ännu en gång försökte sekundanterne, hvilka emedlertid lärt känna hvarandra som hedersmän, att tillvägabringa en försoning, eller åtminstone utverka ett annat slags duell. Baronen blef vid sin föresats, och sekundanterne måste skrida till sina åligganden. Distanserne afmättes; lika fördelning af ljus och skugga företogs; pistolerna laddades och utlottades. De båda antagonisterne höjde mordvapnen, blickade hvarandra fast i ögonen och avancerade framåt. Då baronen gjort några steg framåt tryckte han af. En bred blodstrimma färgade Theodors kläder; med den fria handen tog han sig hastigt för bröstet och tryckte den hårdt mot det dödsbringande såret. Ett ögonblick vacklar han, hans knän svigta, hans kropp synes luta framåt; men krampaktigt samlar han än en gång sina återstående krafter; hans hand omfattar åter med kraft "dödens synrör;" steg för steg närmar han sig; allt mindre blir den rymd, som skiljer honom från hans offer, — från hans offer, ty en säker död stirrar mot baronen ur den framsträckta pistolmynningen. Då vänder Theodor plötsligt vapnet åt sidan och afskjuter det i luften. Från hans panna perlar svetten i tunga droppar. Afmattad nedsjunka hans begge armar, och slutligen han sjelf på den blodfläckade marken. Sekundanterne och fältskären, som länge med förvåning åsett detta förfärliga uppträde, nalkades nu. Den sårade lyftades derpå sakta i en vagn; hans sekundant och fältskären satte sig bredvid honom, och så foro de långsamt tillbaka till staden. Baronen tog en annan väg hem. — Då han inträdde i sina rum, öfverlemnade honom hans betjent ett bref. Han beråg utanskriften och igenkände sin makas stil. Brefvet var således från henne. Kanske talades i det om hans återkomst, om en lycklig, glad framtid. Krampaktigt rullade han papperet tillhopa och kastade det i en vrå af rummet, slog sig med knuten hand för pannan, och gick som en förtviflad fram och tillbaka i kammaren. Flere gånger uttalade han sina barns och sin hustrus namn, deras, som stundeligen så längtande motsågo hans återkomst. Han fattade en pistol, laddade den ännu en gång, och lade den framför sig på bordet. Derpå lutade han sig mekaniskt ned och upptog brefvet, som han bortkastat. "Emilie!" hviskade han med bruten röst, då han bröt sigillet, "Emilie! du skall förbanna mig, att jag gjort dig och våra barn så gränslöst olyckliga!" Tårar frambrusto ur hans ögon, då han öfverflög de första radarne, ur hvilka bokstäfverne blickade emot honom, såsom lika många lyckliga stunder, hvilka han framlefvat vid sin makas trogna bröst. Plötsligt höll han inne. Han läste det lästa åter, läste det ännu en gång igenom, och sprang ändtligen förfärad upp; tryckte hatten på hufvudet, slungade pistolen mot väggen och störtade ur huset. Theodors boning syntes vara målet för hans brådskande vandring. Hastigt uppryckte han dörren till det rum, der den sårade låg, och närmade sig hans bädd. "Theodor!" ropade baronen, i det han framräckte brefvet mot den sjuke, som vände sig från väggen och blickade leende emot honom. Men likasom den sårade, träffad af sin motståndares mördande kula, för få timmar sedan dignade neder, så svigtade nu baronens knän, då ungdomsvännen vinkade honom med hufvudet att komma närmare och i afbrutna meningar tilltalade honom sålunda: "Du vet," att jag älskade Emilie lika brinnande som du, då du anhöll om hennes hand, och att äfven jag icke ogerna sägs af den hulda varelsen. Men jag var fattig, så fattig, att jag ofta måste mottaga understöd af dig, af dig, som deremot var rik. — derföre drog jag mig tillbaka och hon blef *din.* Då du nu, såsom jag af våra samtal under nyss förflutna förtroliga stunder kunde sluta, uppsteg

* *Forts. och slut från föregående N:r.*

man af ett par tusen riksdaler riksgäld, då deras användande afsåg grundläggandet af en välgörande inrättning för de arma, i flerdubbelt hänseende olyckliga barn, som befolka våra gator, och inom några år våra fängelser. Jag har om nyttan af en dylik institution hört sådana resonnementer, att jag frågat mig sjelf, om jag verkligen lefde i 19:de århundradet, om det var Européer, Svenskar, *kristne,* hvilka jag sålunda hörde tala. Man gick i sitt vanvett (må man tillgifva mig detta starka uttryck, då jag icke kan finna något lämpligare!) så långt, att man påstod, det en inrättning för vanartiga barns återförande på dygdens väg skulle snarare blifva en plantskola för lasten, än en bildningsanstalt för vilseförde samhällsmedlemmar!! Man försäkrade, att *föräldrar skulle locka sina barn att stjäla, endast och allenast för att blifva dem qvitt och få dem in i den ifrågavarande inrättningen!!* Håren resa sig af fasa på mitt hufvud, då jag tänker på en så okristlig supposition, på ett så demoniskt inkast mot en anstalt, hvars syftemål just var att rycka de fallne bort från den afgrund, som öppnade sig under deras fötter. Man kunde med lika mycket skäl hafva påstått, att det funnes föräldrar, som voro gudlösa nog att förleda sina barn till brott, på det att de måtte slippa försörja dem under den tid de befunno sig i häkte; ja man kunde med lika mycket skäl hafva påstått, att alla våra välgörenhetsinrättningar borde upphäfvas, emedan de endast och allenast befordrade lättjan och fattigdomen. Till och med våra *allmänna hospitaler* borde, om man konseqvent utvecklade och följde dessa resonnörers grundsats, upphäfvas, ty man kan ju alltid *uppkasta* den förmodan, att någon med flit skulle bryta en arm eller ett ben af sig; att någon med uppsåt skulle ställa sig vansinnig, o. s. v. Jag torde framdeles, då jag från Stockholm, Lund och Hamburg, der inrättningar för vanartige barn redan länge existerat, erhållit de upplysningar och uppgifter, jag önskar, återkomma till detta vigtiga ämne. Jag vill emellertid rekommendera det till mina samhällsbröders samvetsgranna bepröfvande och behjertande, redan på förhand glädjande mig åt, att det goda ändamålet nog en gång skall vinnas. Jag älskar diskussionen, ty hvarje *god* sak måste alltid derigenom vinna; men argumenterna skola då fota sig på *skäl* och icke på *oskäl.* Jag är en varm vän af sparsamhet både i enskilta och allmänna lifvet; men den skall följas af *princip* och icke af *nyck;* man skall icke den ena gången vara färdig att bortkasta tusentals riksdaler, *utan* ändamål, och den andra gnida på några hundrade, då ett *godt* sådant dermed kan vinnas. ”*Måtta i allt*“ har sedan långliga tider tillbaka varit min lefnadsregel, och jag har ännu icke förlorat något vid att följa densamma. — Till återseende! DIXI.

Götheborg.

Underrättelser, rörande de olika sätt, hvarpå det s. k. regeringsjubileet, blifvit i riket firadt, ingå nu från alla håll. Mest celebert lär det hafva gått till i Stockholm och Norrköping, och dertill hade man väl ock sina randiga skäl, åtminstone på det senare stället. I *allmänhet* tyckes man annars, liksom Jacob Ärlig, ”hafva tagit saken kallt“, och deremot kan man väl egentligen icke hafva något att invända. Här nere hafva vi haft Te-Deum, processioner, kanondunder, baler och illuminationer. Äfven tal hafva vankats och bland dessa skall i synnerhet det, som hölls af Länets Höfding å den d. 5:te dennes gifna balen, hafva utmärkt sig, så väl för innehållet som för sättet, hvarpå det föredrogs. Någon skämtare säges hafva liknat det vid ett batteri, hvars kanoner väl voro laddade med kartescher; men som icke kunde göra den påräknade verkan, dels emedan krutet var stenlupet, och dels emedan många af de geschvindta rören icke ville fatta eld. Herr Landshöfdingen sjelf, såsom en gammal klok general, torde bäst kunna bedöma, huruvida liknelsen är träffande eller ej; vi för vår del kunna hvarken yttra oss för eller emot, emedan vi icke hade det nöjet att få höra den mycket omtalade harangen. Endast det vilja vi hafva sagt, att hvarje politisk skärmytsel, företagen på en åt glädjen och ”jublet“ helgad dag, förekommer oss såsom icke varande på sitt ställe, synnerligast då den förmenta fienden sjelf är nog ridderlig att hålla sig stilla inom sina förskansningar, eller åtminstone icke företaga någon hotande rörelse.

Bland transparanger, af hvilka festen illustrerades, utmärkte sig den å Hr Kommerserådet Wijks hus anbragta för sin enkelhet och smakfullhet, och den å H:r Grosshandlaren Barclays hus för tillfället befintliga för — de infällen och sarkasmer, till hvilka den gaf anledning. Den förre företedde på svart botten H. M. Konungens krönta namnchiffer, sammansatt af kronglas, och på den senares mörka grund brunno i mångfärgad och brokig skiftning orden: REX MAGNUS SALUS POPULI, hvilken sentens de med Romarspråket obekante åskådarne nödvändigt ville påstå vara författad på engelska, tills en vidtberest sjöman med äkta professorsmin upplyste dem om, att, i händelse det var engelska, så var den förb—dt dålig. Inga offentliga byggnader mer än Kasernen och Tullhuset voro illuminerade; tillochmed Landshöfdingeresidenset var mörkt som ett trappistkloster vid första hangället. Kommendantsbyggningen deremot var rikt eklärerad, och äfven i en 4 eller 5 andra privata hus såg man ljus i fönstren. Allragrannast var det hos H:r Vinhandlaren Koch, hvilket gaf anledning till åtskilliga gissningar, som vi dock icke anse oss böra här reproducera. Öfver ingången till kasernen var anbragt en transparang, som i guldfärg på blå grund företedde H. M. Konungens namnchiffer med kunglig krona öfver. Manskapet erhöll på regementskassans bekostnad extra förplägning, bestående af smör, bröd, öl, bränvin och risgrynsgröt.

Hos Biskopen var d. 6:te på aftonen bal, till hvars bevistande Stadens samtlige notabiliteter voro inbjudne. — Klockan omkring 10 var på gatorna allt så tyst och öde, som om jubelfesten hade firats i Pau i stället för i Götheborg. — Med undantag af några ”smorda“ schåares basröster och några larmande gatpojkars hurrande för ”skål-knallarne“ förspordes ingendera aftonen något ”jubel“ bland folkmängden, hvilket vi till Statstidningens efterrättelse anse oss böra nämna.

---

såsom tiggare från spelbordet, greps jag af en onämnbar smärta. Förgäfves hade jag således uppoffrat mitt lifs lycka; kämpat så mången bitter, frnktansvärdt bitter strid; jag skulle nu se din maka i elände! Den tanken blef mig odräglig. För första gången i min lefnad förlitande mig på ett högre öde, lyssnande till den röst, som talade i mitt inre, intog jag darrande din plats och spelade. Jag vann, och vann och oupphörligt vann. Mitt hjerta jublade vid hvarje nytt kort, som till mig återförde något af din förlorade egendom. Ändtligen var jag i besittning både af den och ännu mer. Ännu samma afton skickade jag hela summan till din maka — du vet huru förvillande likt jag är i stånd att härma din stil. I din hand ville jag ej mer lägga dessa penningar, ty hvem gick mig i borgen för, att de icke några timmar senare vid det gröna bordet åter vandrat ur dina händer i en annans. Derföre skickade jag dem till din hustru, men du skulle deraf ingenting erfara förr, än jag åter var långt härifrån.“ — Den sjuke tystnade. Baronen dolde sitt ansigte i hans bädd, och omfattade i vild, nästan vansinnig förtviflan den döendes hand. — ”Gråt icke!“ sade denne efter några ögonblick åter, då han förnam snyftningarne af den vid sängen knäböjande vännen. I detsamma reste han sig ännu en gång upp och lade den högra handen på baronens hufvud. ”Svär mig, att du aldrig mera spelar, hör du, Ferdinand!?“ ropade han högre, i det han samlade den flämtande lifsgnistans sista slocknande kraft, ”svär mig vid den allsmägtige Guden, för hvilken jag snart skall framträda, att du vill öfvergifva den olycksaliga passion som störtat dig och så många tusende andra i förderfvet!“ Baronen tryckte sin ena hand mot hjertat, och höjde den andra mot himmelen utan att kunna frampressa ett enda ljud. Liksom ett andeväsende stirrade Theodor på honom några ögonblick i denna ställning, sedan lutade han sitt hufvud tillbaka på bädden; några blodsdroppar rullade öfver hans läppar och fläckade det hvita öfverdraget. — ”Herr Öfverste!‘ bad han efter en stund med knappt hörbar röst, ”äfven till er har jag en bön: Min syster ämnar i dessa dagar besöka mig här; jag har icke på några år sett henne; derför öfverenskommo vi om ett sammanträffande på detta ställe. Säg henne, att jag aflidit till följe af ett fall med hästen. Herr Öfverste, ni är en ärans man, ni skall icke afslå en döende denna bön!“ — Den gamle krigaren räckte den bedjande sin hand med bortvändt ansigte. Ur hans ögon frambröto ymniga tårar, som neddroppade i hans grånade skägg. — Dagen derefter beklagade man i Töplitz baron v. T*s afresa och den unga älskvärda Halls plötsliga död, som sades hafva dött genom följderna af ett fall med hästen. Icke många vänner handla *så* som *Theodor Hall;* men spelare, sådana som *von T*,* finnas, Gudiklagadt, ännu ganska många.

* * *

En Amerikanare vid namn Hill, har till Kongressen ingifvit ansökan om öfverlåtandet af ett stycke land och en summa penningar, med afsigt att realisera planen till en *geografisk trädgård.* Jordstycket skall i vidd icke öfverstiga tio *acres,* och på denna inskränkta rymd ämnar han, efter Mercator's plan, noga framställa hvarje känd del af jorden. Oceanens, strömmarnes, hafsbugternas och vikarnes bäddar skola fördjupas, under det han ämnar att framställa bergen, öarne o. s. v. upphöjde. Dessutom skola bredds-parallelerne, meridianerne, eqvatorn, ekliptikan, vändkretsarne och andra cirklar noga angifvas; flodernas lopp rigtigt bestämmas med noggrannt utmärkande af deras djup i förhållande till deras stränders höjd. Verldshafvets bäddar vill han beströ med kisel och inrätta så, att vatten kan insläppas när som helst; bergen skola uppföras efter deras geologiska proportioner, och man skulle på så sätt erhålla en trogen miniatur-bild af jorden.

= Svenska Boktryckarnes Nestor, Öfverdirektören och Riddaren af K. V. O. SAMUEL NORBERG, afsomnade i går eftermiddag i en ålder af nära 91 år. Verksam, from och välgörande i tiden, kommer hans namn länge att fortlefva inom det samhälle, af hvilket han i nära trefjerdedels sekel varit en nyttig och allmänt högaktad medlem. Frid öfver hans stoft! Välsignelse öfver hans minne!

= Hr Direktör *W. Levini* med sällskap har härstädes å stora theatern gifvit tvenne representationer, som inbragt mycket *bifall,* men väl litet *kontanter.* Hr Levinis prestationer äro dock, för att sluta af de tvenne föreställningar, vi haft tillfälle att se, verkligen värda uppmuntran från publikens sida. Fru Levini är en skådespelerska med mer än vanlig talang, har en ren och böjlig sångstämma och något så godt och älskvärdt i sitt väsende, att hon redan vid första anblicken intager åskådaren till sin fördel. Herr Levini känna vi af gammalt som en god skådespelare, synnerligast i roler, som skola utföras med värma, allvar och värdighet. Fru Steiner är, i "Danskarne i Paris", en icke oäfven *Ernest,* och Hr Lund återger *Adolf Hellers* rol ganska lyckligt. Herr Beck såsom *Mickel* representerar den jutske, putslustige bonddrängen icke så väl, som vi förr sett Hr *Hougaard* göra det; men måhända är han lyckligare i andra roler. Om sällskapets öfriga personal torde det ännu vara för tidigt att yttra sig; dock tyckes den icke i något hänseende stå efter den Djurströmska, hvilken den i *ett* fall bestämdt öfverträffar, nemligen i antalet af goda sångröster.

= Så väl Phoenix, som Götheborgs sjette Handels- och Sjöfarts-Tidning lära hafva en tryckfrihetsprocess att förvänta. Det är nemligen den bekante Handlanden *P. Eriksson* i Halmstad, hvilken ånyo "går igen", sedan han nu så många gånger blifvit både död och begrafven. Tryckfrihetsmålen lära komma att entameras på begäran af Provinciallläkaren i Hallands län, Hr J. J. Smitt, som funnit sin heder för nära trädd genom att ofvanbemälte tidningar omtalat ett här i staden af en viss *Warenius* utspridt rykte om Handlanden *Erikssons* återuppståndelse i Hamburg. Hvad som är det mest märkvärdiga i saken, är att Doktor Smitt vändt sig just emot *dessa* tidningar, som endast omtalat *det härstädes gängse ryktet,* hvilket af dem båda i de följande numrorna förklarades vara *helt och hållet ogrundadt;* men icke mot *Borås Tidning,* som, genom utdrag ur en enskild skrifvelse, *först* kom upp med hela den Erikssonska uppståndelsehistorien, och icke, så vidt vi ännu känna, mot någon af alla dem, som på god tro reproducerat densamma. Att en tjensteman, som finner sig hafva blifvit oförskylldt nedsatt i allmänna omdömet, söker upprättelse, finna vi vara både rätt och tillbörligt; men att han vänder sig just mot *dem,* som, *opåkalladt,* redan för flere veckor sedan, gifvit det osanna ryktet dementi, förefaller oss högst besynnerligt, för att icke säga korttänkt. Vi lyckönske emellertid H:r *S.* till all den satisfaktion, han kan erhålla, samt äfven till — utbetalande af rättegångskostnaderna, hvilka, åtminstone hvad Phoenix beträffar, hvars ansvarige utgifvare vistas å långt härifrån aflägsen ort, komma att blifva *högst betydliga.*

= Till anekdoter från sista jubelfesten hör äfven den, att en mängd konfiskabelt gods skall hafva blifvit inpraktiseradt i staden under det att Tullbevakningen, på t. f. Distriktchefens, H:r Öfverste *Ekenstams* föranstaltande, i högtidlig procession begaf sig till kyrkan för att öfvervara gudstjensten och afsjungandet af Tedeum Det förmodas äfven, att man endera dagen får se en procession af lurendrejare, hvilka i samma lofliga afsigt begifva sig till något af Bacchi tempel, der H:r Distriktchefens välgångsskål nog då icke lärer komma att förgätas.

= Underrättelser från Wenersborg gifva vid handen, att man derstädes firat Carlsdagen med dans, skålar, tal och skjutande. Redan tidigt på morgonen väcktes stadens innevånare ur sin sömn af kanonskott, hvilka de i början trodde förkunna en eldsvåda, tills det blef upplyst, att det var en af stadens Herrar Handlande, som med denna dundrande morgonhelsning sökte ådagalägga sina loyala tänkesätt. På aftonen var bal i societetshuset. Just då den kunglige skålen skulle drickas och talaren uttalat orden: "måtte H. M. Konungen *lefva* ibland oss ännu många år!" infann sig H. M. *Döden,* som för tillfället funnit för godt att praktisera sig in i en kanon, den han sprängde, och slungade jernstyckena i väggen på det hus, der det glada sällskapet var församladt, sedan han först med dem krossat hufvudet på den person, som erhållit uppdrag att verkställa saluten. I början visste balgästerna icke om den förskräckliga tilldragelsen; men snart erforo de densamma genom den utanföre församlade folkhopen, som i skarpa och skoningslösa ordalag yttrade sig om "de förnämes dumma tillställningar och nöjen, som kostade andra medmenniskors lif." Den dödade, en gammal timmermärkare, berättas hafva haft tvenne af sina söner på balen, och så väl detta som sjelfva olyckshändelsen gaf åt dansnöjet en så dyster anstrykning, att mängen förfogade sig sina färde.

Spektakler:

Söndagen d. 12:te Februari uppföres: MISSFÖRSTÅND PÅ MISSFÖRSTÅND, eller DEN NARRADE KÖPMANNEN, Lustspel i 1 Akt af Overskou; derefter gifves: DE TVÅ ÄKTA MÄNNEN, Lustspel i 1 Akt efter Franskan; till slut: DEN ÖFVERVUNDNE FLEGMATICUS, Vaudeville (Sångpjes,) i 1 Akt af Louis Angely.

Tisdagen d. 14 Febr. uppföres: GULDKORSET, Lustspel i 2 Akter af Scribe; derefter gifves: EMELIES HJERTKLAPPNING, Vaudeville-monolog i 1 Akt af Professor Heiberg.

Obs. Tryckta Sånger till "*Emelies Hjertklappning*" erhållas hos Vaktmästaren Magnusson, samt Spektakeldagarne i Biljettkontoret för 8 sk. b:ko Exemplaret.

Fredagen d. 17 Februari uppföres: (till förmån för M:lle Andersen) INQVARTERINGEN, nytt Lustspel i 1 Akt; derefter gifves: UNDER LÅS OCH BOM (icke Jovial) Vaudeville i 1 Akt efter Franskan; sedan: EL JALEO DE XERES, spansk Nationaldans, uppföres i kostym af M:lle Andersen; till slut: APRILL-NARRARNE, eller INTRIGEN i SKOLAN, Vaudeville i 1 Akt af Heiberg. *W. Lewini.*

Auction.

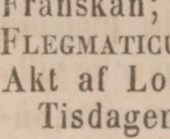

Den Gödsel, som faller vid härvarande Skjuts-Inrättning, kommer att till den högstbjudande försäljas på Inrättningens Stall-Contor, Måndagen d. 20:de d:s, kl. 10 f. m. Götheborg d. 6 Feb. 1843.

Till salu:

J. E. Geijer försäljer: 1:ma sort Alun, Rödfärg, Brunsten och Wermlands Furubjelkar.

= Ett mindre 3-våningS Stenhus, beläget vid Kongsgatan i trakten af Kasernen, säljes på billiga villkor och till billigt pris. Öfverenskommelse kan träffas å Handl. C. O. Bergströms Commissions-Contor.

En Egendom

i Östra Haga, bestående af ett till alla delar i godt stånd varande boningshus, med tillhörande uthus och 5 tomter jord, inrättade till plantage med flere fruktbärande träd och andra till en trädgård hörande planteringar, är till salu; och kan upplysning om pris och villkor samt närmare beskrifning om egendomens beskaffenhet erhållas å C. O. Bergströms Commissions-Contor.

Om någon af Herrar Boktryckare skulle åstunda köpa en alldeles ny, utmärkt väl konstruerad, obrukad malmskruf med tillhörande muttrick till en tryckpress, kan öfverenskommelse om priset, under adress Götheborg, träffas med G. EKEROTH, Gelbgjutare.

Diverse:

Tillkännagifves, att undervisningen i min Musikskola tagit sin början den 1:ste innevarande Februari. Anmälan för nya Elever kan ske alla dagar i mitt logis i Tyska Presthuset vid Köpmansgatan. Götheborg i Januari 1843.

J. A. LINDHOLM.

VEGLEIDSLA
i enni
Norrænu Málfrædi.

En ung man, född i Reikjavik på Island, och som under den vidtfrejdade Språkläraren Professor Rasks ledning studerat sitt fäderneslands sago-litteratur, erbjuder sig, att, emot ett särdeles billigt honorarium, lemna nndervisning i Isländska språkets explikation och grammatik, samt, om så skulle åstundas, äfven i dess talande och skrifvande. Någon annan tid, än efter kl. 8 på hvardagsaftnarne, eller om Söndagarne från kl. 6 till 12 f. m., samt från kl. 3 till 9 e. m. kan han dock icke disponera; men vågar försäkra, att de, som vilja hedra honom med sitt förtroende, icke skola få någon orsak att klaga öfver en illa använd tid på ett språk, som utgör nyckeln till de nordiska brödralandens minnesrika häfder. — Närmare underrättelse om personen och vilkoren har Magister C. M. Ekbohrn godhetsfullt lofvat meddela.

Det af mig här i Juli månad förledit år etablerade Commissions-contor får jag härmed ytterligare taga mig friheten rekommendera till hugkomst och förtroende hos den respektive allmänheten såväl här som i andra landsorter med Commissioners utförande af hvad loflig beskaffenhet som helst: såsom Landtmannaprodukters, Handelsvarors, Fabriks- och Brukseffekters, Åkdons, Möblers, Husgeråds och andra sakers försäljande och uppköpande. Emplojers anskaffande i alla vägar, så fort som möjligt. Räkningars, Contracters, och hvarjehanda dylika sakers uppgörande.

Då flera Auctioner hållas här i staden nästan hvarje vecka och vid dessa tillfällen mångahanda saker ofta afyttras till mycket billiga priser, som kunna vara nästan lika goda och användbara som nya, hvilka kosta betydligt mera, så kunna de, som af sådana tillfällen vilja begagna sig och ej sjelfve hafva lägligt tillstädesvara, genom muntligt eller skriftligt uppdrag till Contoret erhålla ett säkert och pålitligt ombud; men får dervid erinra att Contoret tryggas för risque vid det sammas utförande.

Genom flerårig praktik och erfarenhet i handel och affairer hoppas jag äga förmåga att till hvars och ens belåtenhet kunna utföra de uppdrag, jag åtar mig, och skall dervid hafva all möda ospard för att åt mina resp. Committenter vinna mästa möjliga fördelar, och försäkrar derjemte att alltid med reel behandling, ferm expedition och billigt arfvode söka föröka det förtroende jag haft äran åtnjuta. Götheborg d. 4:de Febr. 1843. C. O. BERGSTRÖM, boende i f. d. Skogströmska Arfv. hus vid Magazinsgatan.

Kyrkotidningar.

I morgon predika:

Uti DOMKYRKAN: *Claesson; Björck; Olsson.*
Uti CHRISTINÆ KYRKA: *Holmqvist; Dunckel.*
Uti GARNISONS-KYRKAN: *Pettersson.*
Uti FATTIGHUS-KYRKAN: *Hallén.*
Uti CARL JOHANS KYRKA: *Hörbeck.*
Uti ÖRGRYTE KYRKA: *Nyberg.*
Uti HOSPITALS-KYRKAN: *Landtbom.*

Götheborg, C. M. EKBOHRNS Officin.

№ 7 utgifves nästa Lördag kl. 6 eft. m.

PHOENIX,

Tidning för Politik, Litteratur och Näringar.

№ 7. **Lördagen den 18:de Februari** **1843.**

Å denna tidning, som utkommer hvarje Lördags eftermidday kl. 6, kan med 3 R:dr b:ko för helt, 1: 32 b:ko för halft och 1 R:dr b:ko för fjerdedels år prenumereras så väl å tidningens officin i huset № 3½ vid Slottsskogsgatan i Masthugget, som hos Handlanden Hr C. O. Bergström i Skogströmska Arfvingarnes hus vid Magazinsgatan, der äfven annonser, à 2 sk. R:gs per tryckt petit-rad emottagas. Sker prenumeration å något af ritionets postkontor, tillägges vanligt postförvaltare-arfvode, hvilken utgift dock kan undvikas genom att med reqvisitioner direkte vända sig till Redaktionen, som då drager försorg om att tidningen, under korsomslag, enligt uppgifven adress kommer reqvirenten tillhanda.

EN LITEN VIDRÄKNING.

Den tidningsläsande publiken torde nu, under loppet af 14 dagar, hafva haft tid, icke allenast att läsa och åter läsa Hr Kongl. Hofpredikanten *C. O. Angeldorffs* i N:o 5 af denna tidning införda apologi, utan äfven att om den stadga ett omdöme. Få nu se om detta i någon mån öfverensstämmer med det, som redaktören af Phoenix här nedan tar sig friheten att framställa och uttala!

Herr Angeldorff säger sig vara en vän af rena, öppet och rättfram utdelade hugg. Han har under den ifrågavarande apologien utsatt sitt namn, och kan således, efter chevaleriets reglor, af sin motståndare fordra samma artighet tillbaka. Undertecknad vill i båda fallen gå Hr *A:s* billiga önskningar till mötes, och kommer derföre i sitt svaromål, att, då han framställer sina tankar och åsigter, tala i första personen singularis i stället för den i redaktionsstil annars vanligtvis brukliga första personen pluralis.

Detta såsom preliminärer; nu till sjelfva saken!

Herr Angeldorff "tror ett råmärke finnas, der det offentliga af en person, eller sak skiljer sig från det enskilda." *Inom* detta råmärke ligga, enligt Herr Angeldorffs åsigter: "Rådgifvarens offentliga handlingar, riksdagsmannens offentliga yttranden, embets- och tjenstemannens embetsåtgärder, publicistens åtgöranden i egenskap af publicist, den enskildes handlingar, de der blifvit föremål för någon slags offentlig åtgärd o. s. v. *Utom* detsamma åter ligga, enligt Hr Angeldorffs förmenande, hvarje individs enskilda lif, åthäfvor, tal, sätt att skicka sig och umgås, mat, dryck, klädedrägt, familj, umgängesförhållanden m. m."

Beträffande presten, anser sig Hr Angeldorff i ofvan uppräknade fall "icke kunna göra något undantag härifrån, så vida han icke för sitt lefverne är *sub reatu.*" Då, men icke annars, tror Hr Angeldorff "det vara publicismens rätt att yttra sig öfver behörigheten af åtalet."

Låtom oss nu i *första* rummet se till, huruvida det af Hr Angeldorff uppdragna råmärket befinner sig på rigtigt ställe, och i *det andra* om han sjelf och hans medarbetare i Svenska Biet alltid visat aktning för dess *"Härintill skall du gå och icke vidare!"*

Den publicistiska rågång, Herr Angeldorff utstakat, är i många fall tillämplig och bör respekteras. I andra fall åter inskränker den alltförmycket den publicistiska verkningskretsen, är origtigt uppgången och måste följakteligen flyttas så långt tillbaka, som konsequens och rättvisa fordra.

För langt in på det publicistiska området har gränslinien blifvit uppdragen, då den betager publicismens organer rattigheten att yttra sig öfver den enskildes lif, så vidt detta i någon mån står i sammanhang *med,* eller inverkar *på* hans förhållanden till det allmänna. Det enskilda lifvet är just plantskolan för det allmänna. Den man, som i sina enskilta förhållanden icke förstår att tillvinna sig aktning och förtroende, kan näppeligen göra anspråk på att i det allmänna få tillgodonjuta dessa fördelar. Den krigare, som i det enskilta lifvet visar sig vara feg och obeslutsam, duger icke i det offentliga att bekläda en post, der rådighet och tapperhet framför allt äro af nöden; den person, som i det enskilda lifvet visat sig vara en opålitlig och slarfvig affärsman, bibehåller äfven som offentlig man många af sina ovanor; den domare, som är orättvis *utom* domstolen, tillåter sig äfven lätteligen orättrådigheter *på* densamma, och så vidare, i oändlighet. Enligt Hr Angeldorffs åsigt skulle dock publicismen, om dess organer än så väl kände dylika förhållanden, icke i något fall få yttra sig öfver desamme. Den skulle sålunda stillatigande åse, att, under en oklok, illa underrättad, eller nepotistiskt sinnad regering, en pultron utnämndes till härförare, en dålig affärsman till finansminister och en processmakare till medlem af landets högsta domstol. Men hvartill gagnade väl *då* offentligheten? Betedde den sig icke, om den under sådana förhållanden sorglös sute med händerna i skötet, ungefär på samma sätt som om någon, hvilken visste en mordbrand vara på färde, icke upptäckte densamma förr, än mordbrännaren redan utfört sitt onda uppsåt? — Jo visserligen, och för en sådan publicism måtte väl hvar och en äkta patriot bedja Gud i nåder förskona fäderneslandet. Så rättskänslig tro vi äfven Herr Angeldorff vara, att han icke skulle önska Sverige en dylik publicism; men då måste han äfven medgifva, att det af honom för densamma uppdragna råmärket måste flyttas ett godt stycke tillbaka, och att det ofta inom publicismens verld inträffar fall, då det så kallade enskilta lifvets område icke till alla delar kan antagas vara fridlyst för den offentliga granskningen. Hvad nu *presten* beträffar, så befinner han sig i sådana förhållanden till samhället, att hans enskilda lif *alltid* måste vara underkastadt denna granskning, alldenstund han icke allenast i *ord,* utan äfven i *gerning* bör och *skall* vara sina medmenniskors *föresyn.* Hvad som hos den vanlige lekmannen kan vara ursäktligt, blir hos presten ofta ett fel, dels emedan han, bättre än den förre, bör kunna inse det anstötliga i den eller den handlingen, och dels emedan han, till följe af det vigtiga kall, han bekläder, bör känna sig uppmanad att undvika allt, som på något sätt kan åstadkomma förargelse i församlingen. Är nu ej detta förmycket fordrat af prester *i allmänhet,* så kan det väl icke eller vara det af kyrkans *högste* styresmän, och jag får då bedja Hr Angeldorff säga mig om de *samtligen* äro *sådane,* som deras embetes höga värdighet, deras ställning i samhället och deras aflagda ed bjuda och ålägga dem att vara. Jag tror icke att det skulle vara svårt att på mer än ett sätt bevisa motsatsen, och jag tror icke eller, att det för Herr Kongl Hofpredikanten skulle vara svårt att öfvertyga sig derom, om han ville göra sig aldrig så liten möda att taga närmare reda på vissa ställningar och förhållanden inom det episkopala gebitet. Jag vill visst icke upphäfva mig till domare öfver våra andlige styresmäns gerningar; jag yrkar endast en sträng och samvetsgrann undersökning innan man tillvitar mig, att, i fråga om dem, hafva öfverträdt publicistiskt *decorum.* Hr Angeldorff vet utan tvifvel mycket väl, att det så väl inom kyrkan som staten gifves en mängd förhållanden, som man blott kan *påpeka,* icke i detalj *afslöja,* emedan de heliga och vördnadsvärda *saker,* med hvilka de stå i sammanhang,

möjligtvis skulle lida genom att blotta vissa *personligheters* stora svagheter och fel. Jag tror således, att man snarare skulle göra Samhället en otjenst än en tjenst, om man ginge strängt och bröstgänges tillväga, om man oförbehållsamt och skoningslöst omtalade *allt,* som man visste sannt vara, och som verkligen vore hemfallet under publicismens domsrätt. Påpeka det felaktiga, anmärka, varna, kan man dock göra, och publicisten *bör* göra det, då tillfälle dertill erbjuder sig. Ett sådant tillfälle tyckte jag *mig* hafva fått, då jag genomläste de frågor, som konsistorium i Upsala till besvarande förelagt Hr Rektor *Almqvist.* Hvarföre, tänkte jag, gå så strängt tillväga med *en* af det andliga ståndets medlemmar, då så *många* andra få lefva, skrifva och predika utan alla anmärkningar. Konsistorium hade till grund för sina frågor lagt *presteden,* och jag beslöt derföre, att på samma grund uppföra tolf spörjsmål, väl icke i den syftning, som de till Hr Almqvists besvarande framställde; men dock alltid, som jag dristar hoppas, värde *någon* eftertanka, *något* behjertande. Sex af dessa har Hr Angeldorff, af skäl, som han anfört och jag nu tror mig hafva någorlunda vederlagt, lemnat obesvarade. På de andra sex hafva svar blifvit af honom afgifne och det är dessa, som jag nu vill taga i något närmare skärskådande.

Herr Angeldorff tror, att de föreskrifter, som Paulus, rörande det episkopala embetet, meddelat, ganska väl kunna låta sig förena med de politiska tvistigheterna, hvilka Hr A. icke anser för annat än konflikten mellan olika åsigter om hvad som för det gemensamma fäderneslandet är gagneligt. Hr Angeldorff torde förlåta, att underteknad ännu fortfar att vara af en annan tanka, så vida nemligen presteden och de i densamma åberopade Pauliska föreskrifterna skola efter boktafven tydas och tillämpas. Hr Angeldorff torde erinra sig, att frågan var begränsad inom det aflagda högtidliga löftets område, och att den således äfven *derinom* måste besvaras. Svaret måste då ovilkorligen blifva NEJ; ty Paulus tänkte sig icke sina lärjungar och efterföljare såsom politici och diplomater, utan *endast och allenast såsom Christi sändebud, de der skulle gå ut i verlden och för allt folk förkunna hans heliga lära.* Eller tror väl Hr Angeldorff, att Paulus skulle hafva kunnat vara nog oklok att vilja, det hans lärjungar skulle blanda sig in i de politiska tvistigheterna och derigenom ådraga sig de på den tiden allsmäktige Romarnes hat och förföljelse? Så väl Christus som Paulus ådagalade att de ej fruktade Makten; men de sanningar, som de inför dess tjenare uttalade, rörde icke det verldsliga, utan det andeliga regementet. Först under det papistiska mörkrets tider tillvällade sig de andlige öfverherdarne äfven ett verldsligt inflytande, och denna deras usurpation, i förening med deras andliga öfvermod, framkallade reformationen. Genom den så kallade *Confessio Augustana* frånkändes dem all rätt till inblandning i den verldsliga styrelsen, och om de hos oss, såsom medlemmar af ett riksstånd, ännu fortfara att på den utöfva något inflytande, så sker detta till följe af felaktiga och föråldrade institutioner, men ingalunda till följe af någon öfverensstämmelse med de af Paulus meddelade och i presteden åberopade föreskrifter. Detta ligger i en så öppen dag för en hvar, att endast partiskheten, eller oförståndet kunna söka invecklа och förvrida detsamma. Det sistnämnda kan på intet vis tillämpas på Hr Angeldorff, ty han har vid åtskilliga tillfällen visat sig ega ett förstånd, värdt en bättre sak, än den han försvarar. Det är följakteligen partiskhetens talan, som han för; men inför det af Thorild så kallade "Allmänna Vettets" domstol gäller den numera föga eller intet. Men det, som icke kan bestå inför en sådan domstol, måste vara felaktigt; följakteligen Hr Angeldorffs försvar för Biskoparnes rättighet att blanda sig i de politiska tvistigheterna felaktigt, och följakteligen min i det ifrågavarande spörjsmålet inlagda antydan, att de ej, enligt de pauliska föreskrifterna och presteden, ega denna rättighet, rigtig och sanningsenlig: hvilket var det första, som skulle bevisas.

I sitt svar på den af mig framställda sjunde frågan fortfar Hr Angeldorff att påstå, det en Ecklesiastikdepartementschef kan, tvertemot de föreskrifter, som i Augsburgiska bekännelsen meddelas och i presteden åberopas, på en gång vara prest och civil embetsman. Det origtiga i denna åsigt har både af mig i N:o 3 af denna tidning, och af Redaktionerne af tidningarne *Freja* och *Aftonbladet* blifvit till så "komplett evidens deduceradt", att jag anser mig icke behöfva ånyo upptaga detsamma till granskning och vederläggning.

I det af Hr Angeldorff afgifna svaret på den af mig framställda åttonde frågan, vill han åt det i presteden aflagda löftet, att "*icke de fattige öfver deras vilkor och förmågo stränga och besvära*", gifva den tydning, att det endast rör de s. k. prerättigheterna, och icke rikets fattige innebyggare och de dem pålagde skattebördor i allmänhet. Låt äfven vara, att Herr Angeldorff i denna punkt hade rätt, så fråge vi om det vore konsequent tänkt och handladt, att den ena gången högtidligen förpligta sig, att *icke* stränga och besvära sina fattige likar; men den andra gången vara färdig att rösta för alla möjliga af regeringen begärda statsanslag, och sedan såsom skäl till detta sitt handlingssätt föregifva, att man väl bedyrat, att icke lägga allt för tung börda på sina *församlingars* obemedlade innevånare; men att denna förpligtelse på intet sätt rörde *rikets* fattige innebyggare?.... Besvarar Herr Angeldorff denna fråga med *Ja,* så upphäfver han på samma gång den *allmänneliga* kärlek till nästan, hvilken bör utgöra ett af prestens förnämsta kännetecken; binder hans medlidande för den fattige vid en enda punkt inom samhället; begränsar hans verksamhet, såsom den obemedlades målsman, inom sockenmärkena och betager honom följakteligen på samma gång en stor del af det anseende, den upphöjdhet, han i allmänhetens ögon annars eger. — Besvarar Herr Angeldorff deremot min fråga med *Nej,* så måste han äfven medgifva, att jag hade befogenhet att framställa densamma, alldenstund presten *per consequentiam* bör stå på den fattiges rätt så väl vid riksmötena som vid sockenstämmorna. — Herr Angeldorffs invändning, att Sveriges fattige icke egentligen kunna sägas strängas och betungas af skatteökningen, håller icke stånd annorlunda, än om Hr Angeldorff med den fattiga befolkningen förstår endast backstugusittare, inhyseshjon, arbetsfolk o. a. d. Härgifves dock ett annat slags fattige, nemligen de *fattige jordbrukarne,* de på så många, jag hade så när sagdt hundrade, sätt betungade *bönderna,* och dessa skulle jag tro komma att lida af hvarje "tillfällig ökning" i de redan förut så tryckande bördorna. Herr Angeldorff kan när som helst af Hr *Forsells* statistik inhemta, att om man till vissa slags hemmans, (såsom frälse-, utsockne- och insockne-frälse- samt frälse-skattehemmans) årliga statsbidrag lägger alla de onera, uppskattade i penningar, hvilka de till grundegaren nödgas utgöra, så skall man finna, att ett sådant hemman med all visshet betalar i årliga utskylder och afgifter omkring 300, säger *trehundrade,* Riksdaler banko. Hr Angeldorff kan af samma förtjenstfulla arbete inhemta, att af ett enda kronoskattehemman med 6 åboer i Östersunds län betalas i årligt bidrag till staten en summa af 202 R:dr 8 sk. 3 r:st banko, samt att ensamt jordeboksräntan, mantalsräntan och den s. k. årliga hjelpen för ett hemman, Norra Torfvesta, beläget i Fellingsbro härad och socken, uppgår till 96 Rdr 38 sk. $7\frac{3}{5}$ r:st samma mynt. Drar sig Hr Angeldorff derefter till minnes den utomordentliga mängd utmätningar, som, till kronoskatternes utbekommande, hvarje år måste företagas, så torde Hr Angeldorff utan tvifvel inse, icke allenast att det gifves andra fattige, än dem Hr Angeldorff i sin beräkning gjort afseende på, utan äfven, att de drabbas af hvarje ny tillökning i skatten, hvarje nytt af prester eller lekmän på våra riksmöten förordadt statsanslag. Hr Angeldorff torde tillika inse, att det bör ligga hvarje samvetsgrann själasörjare om hjertat, att "de fattige" (de må nu förekomma under hvad benämning som helst) "icke öfver sin förmågo strängas och besväras", helst presten just är den, som, näst länsmannen och häradsskrifvaren, bäst känner allmogens betryckta ställning och hvars kallenliga pligt det följakteligen är att åtaga sig deras försvar. — Hr Angeldorff kan väl, såsom han en gång förut behagat yttra sig om mina argumentationer, säga att jag "pratar persilja"; men med ett *sådant* inkast är jag icke *vederlagd,* och det är väl dock en *vederläggning* som erfordras innan man på diskussionens arena kan tillegna sig segerkransen.

Jag kommer nu in på det personliga området, på Hr Angeldorffs verksamhet såsom publicist, jemförd med hans, för publicismen utstakade, råmärke och de läror han, såsom en offentlighetens organ, säger sig hafva förkunnat. *Råmärket,* sådant som det af Hr Angeldorff blifvit uppdraget, har jag i början af denna artikel framstält; de *läror,* som han i Svenska Biet predikar, skola, enligt hans egen utsago, afse att få ”medborgare af samma fädernesland, söner af samma moder att förstå hvarandra; att få partibitterheten att upphöra, och att få frid, kärlek och enighet att återvända.“ Må man nu lägga Svenska Biet från 1840 års början till innevarande dag framför sig, genomläsa detsamma, begrunda dess tendens och sedan säga: om Hr Angeldorff, om Svenska Biet verkat i den af honom uppgifna rigtning, eller om Hr Angeldorffs utsago är behäftad med det i de konservatives talesätt nästan alltid förekommande felet att klinga förbält bra, men icke ega något motsvarande i verkligheten. Erinre man sig allenast de lidelsefulla utfall, som ständigt under loppet af 1840 års riksdag gjordes emot alla dem, som med någon värma bekände sig till reform- och rörelsepartiet; de försök, som från Svenska Biets sida företogos att nedsätta dem i nationens ögon; de beskyllningar af alla slag, som de frisinnade tidningarne fått uppbära och som nog ännu allt framgent komma att varda dem till del — erinre man sig allenast, säger jag, allt detta, och man skall snart i detta afseende sedan hafva en god grund att bygga ett omdöme på. Detta om Sv. Biets och Hr Angeldorffs försonliga, milda, fridstiftande *tendens.* Hvad åter det publicistiska *råmärket* beträffar, så vågar jag nästan påstå, att ingen enda offentlighetens organ, från 1809 till slutet af 1842, så ofta och djerft öfverskridit detsamma som just *det* blad, hvars ene medarbetare berömmer sig af att kämpa mot dem, som ”smyga hat och partisinne i alla sociala förhållanden.“ Eller har Hr Angeldorff glömt Svenska Biets flere gånger upprepade försök att skada utgifvaren af Aftonbladet i hans enskilda affärsförhållanden; har han glömt dess mot åtskillige, detsamma misshaglige personer slungade sarkasmer, hvilka tillochmed åsyftat deras utseende, åthäfvor, klädedrägt o. s. v.? Har han glömt sitt *eget* för ett par år sedan mot undertecknad personligen och flere andra individer gjorda utfall, hvilket visst icke afsåg hvarken ”frid“, ”kärlek“ eller något undanrödjande af ”partibitterheten“? Har Hr Angeldorff *icke* förgätit något af allt detta, så förvånas jag verkligen öfver, huru han med så god kontenans, så öppet och dristigt vågar säga Allmänheten midt i ansigtet, att han är en fredstiftare, en rådare till kärlek och enighet, en det godas, det rättas, det sannas ljusomgifne apostel. Jag har vördnad för hvarje individs enskilta öfvertygelse; men för den, som tillskrifver sig förtjenster, hvilka han icke eger; för den, hvars handlingar icke öfverensstämma med hans ord; för mannen, som *enskilt* talar om mitt ”redliga hjerta“, under det att han *offentligen* söker att sönderslita mitt moraliska namn och rykte, kan jag icke hysa aktning — jag kan blott beklaga honom. Herr Angeldorff torde utan någon vidare explikation förstå hvad jag menar, och tillika inse, att jag icke, under sådana förhållanden, kan taga hans uttryck om den ”aktning“, som han sedan våra ömsesidiga ungdomsår säger sig hafva hyst för min karakter, såsom uppriktigt, af ett varmt hjerta förestafvadt. Allmänheten kan han måhända bibringa denna tanka; men icke mig — icke den, som han en gång stämplat såsom *slaf* af en hardt nära till vansinne gränsande politisk passion, af ett frihetsbegär, som vore liktydigt med det förnedrande ordet *rabulism.* Men nog härom tills jag något längre ned återkommer till några mina enskilta, af Hr Angeldorff en gång offentligen berörda, förhållanden!

I sina svar på de af mig framställda elfte och tolfte frågorna söker Herr Angeldorff vederlägga giltigheten af hvarje antydan, att han för någon ”slem vinnings“ skull skulle hafva ingått i redaktionen af Svenska Biet. Jag har förut yttrat, att *Gud* allena må bedöma motiverne till detta Hr Angeldorffs steg, och jag upprepar detta mitt yttrande ännu en gång. Underligt måste det dock alltid förefalla något hvar, som från äldre tider tillbaka känner Hr Angeldorff, att han så ett-tu-tre blef en af konservatismens koryféer, helst som man tror sig med säkerhet veta, att Hr Angeldorffs politiska tänkesätt före år 1834 mera tenderade till den liberala, än den konservativa sidan. Det påstås tillochmed att Hr Angeldorff under sitt vistande i Christianstad skall hafva författat åtskillige man och man emellan cirkulerande uppsatser, hvilka skola hafva haft en ganska frisinnad syftning. Härmed må nu förhålla sig huru som helst, säkert är att Herr Angeldorff, under den tid jag umgicks med honom, aldrig gjorde sig känd såsom en fiende till de liberala idéer, som efter Julirevolutionen och Pohlska frihetskriget bemäktigade sig och elektriserade sinnena både hos ung och gammal. Fråga är således ännu om Hr Angeldorff så helt och hållet endast och allenast för *sakens* skull inträdde i de konservatives leder. *Sjelf* säger han det väl; men jag för min del drar det dock ännu i tvifvelsmål, och jag har mina stora skäl dertill, ehuru jag icke, utan att öfverträda *det* publicismens råmärke, hvilket jag för *mig* utstakat, kan offentliggöra desamme.

Det är dock egentligen det af mig i mina frågor använda, bibliska och i presteden förekommande, uttrycket: ”slem vinning“, som stött Hr Angeldorff för hufvudet, och jag torde derföre vara skyldig honom en förklaring, huru jag, hvad honom beträffar, i publicistiskt hänseende uppfattat detta ord. Jag får derföre upplysa Hr Angeldorff om, att jag med detsamma alldeles icke menat den *pekuniära* vinst, han af sitt redaktörskap möjligtvis kunde påräkna; men väl *den,* som han från maktens sida kunde hafva att förvänta, och om hvars verkliga eller imaginära valutor troligtvis icke *jag* behöfver upplysa honom. *En* af dessa valutor har Herr Angeldorff redan bekommit i den titel, som han, *utan att prestera hvad som borde presteras,* erhållit, och på andra, mera *redbara,* lärer han väl nog icke så länge kunna komma att bida, fastän han icke, *första* gången han sökte göra sina publicistiska förtjenster gällande, erhöll hvad han åstundade. Predikatet ”*slem*“ kan icke jag i likhet med Herr Angeldorff finna vara synonymt med predikatet ”*neslig*“; på sin höjd vill jag medgifva dess liktydighet, med predikatet ”*oädel*“, och *då* torde jag icke hafva haft orätt i att begagna detsamma, helst *den* ”vinning“ aldrig kan kallas ”ädel“, hvilken man skördar för det att man på allt möjligt sätt söker att svärta och i allmänna omdömet nedsätta sina medmenniskor. *Detta* hafva Hr Angeldorff och hans medbröder i Sv. Biet bevisligen gjordt; men hvad har han väl då att *med skäl* invända mot det predikat, jag i min fråga begagnat?

(Forts. följer.)

Götheborg.

Ryktet om, att Hr General *Edenhjelm* skulle hafva för afsigt att taga afsked från sin innehafvande landshöfdingebefattning lärer icke vara att synnerligen lita på. Man tyckes också här nere vara mest nöjd med, att allt blir vid det gamla, alldenstund man väl vet hvad man *har;* men icke deremot så noga kan veta hvad man *finge,* om en förändring skulle ifrågakomma. Hvad som i synnerhet fäster stadens och länets innevånare vid den nuvarande Höfdingen är hans öppna oförställda sätt att vara; hans tillgänglighet äfven för den underordnade; hans varma vilja, att, så vidt i hans förmåga står, befrämja det, som han anser vara rätt och gagneligt. Ultrarojalist är väl Gen. *Edenhjelm;* men man vet, att han är det af *öfvertygelse,* icke af något oädelt motiv, och man respekterar derföre gerna hans ”konungskhet.“ Endast *det* skulle man måhända önska, att han icke vid offentliga tillfällen läte densamma hänföra sig till utfall emot dem, som icke i politiskt hänseende äro af lika åsigter med honom. Äfven de äro ju män, som både kunna tänka och handla, och lika litet som Hr General *Edenhjelm* bör missaktas för det att han är rojalist, lika litet böra *de* missaktas för det de äro liberale. Den tid torde icke vara så aflägsen, då en brygga kommer att kastas öfver det djup, som nu åtskiljer konungsvännerne och folkvännerne. Man bör då åtminstone icke göra dess bräddar brantare och mera otillgängliga, än de redan äro.

= *Carlskrona Weckoblad* har ånyo haft ett anfall af sin vanliga svaghet, nemligen att komma med anmärkningar när de ej behöfvas. Det är *Phoenix,* som nu, enligt ofvanbemälte tidnings förmenande, skall hafva gifvit ”anledning till anmärkning“, ithy att han icke skulle hafva upp-

gifvit källan till tvenne af sina feuilletonsartiklar, hvilka Weckobladet påstår vara hemtade ur andra svenska tidningar. Vi kunna emedlertid gå Weckobladet tillhanda med den upplysning, att den ena af dessa artiklar (Jernlikkistan) är öfversatt och omarbetad efter *Blackwoods Magazine* för år 1830, och den andra (Klostret i Figueiras) efter *"The Mirror"* för samma år. Phoenix har således på intet sätt gjort sig skyldig till något "lån" af sina Herrar medbröder i Sverige. När Phoenix någon gång tillåtit sig ett dylikt "lån", har han *alltid* utsatt källan, och har af sina "konfratres" endast fordrat *samma* uppmärksamhet tillbaka. Deremot har han aldrig bekymrat sig om, huruvida desse uppgifvit, eller icke uppgifvit, sina *utländska* källor, emedan detta helt och hållet är öfversättarens eller omarbetarens *ensak*, och för hvilken han således icke är sina inländska publicistiska medbröder någon redogörelse skyldig. Rättskänslan torde uppmana Red. af Carlskrona Weckoblad, att i det inrymma en plats åt detta vårt genmäle.

= I Thorsdags vid middagstiden begrofs öfverdirektören och boktryckaren, R. V. O., SAMUEL NORBERG. Kl. omkring 1 e. m. satte sig likprocessionen i rörelse från sorgehuset. Tåget öppnades af Götheborgs Sjömannasällskap, af hvilket den aflidne i lifstiden varit en nitisk och aktad medlem. Jordfästningen förrättades i kyrkan af Biskopen L. N. O. *Bruhn.* En talrik folkmängd var samlad så väl på gatorne som i templet för att åskåda likfärden, i hvilken flere af stadens notabiliteter deltogo. Efter jordfästningsaktens slut beledsagades den aflidne af de närmaste slägtingarne och några andra personer till sitt sista hvilorum.

= I en Red. tillhandakommen artikel, hvilken utrymmet icke medgifver att i dagens tidning upptaga, anhåller en insändare att få fästa HH:rr fordringsegares i Handelshuset *Paul Melin & Sons* konkurs uppmärksamhet på nödvändigheten af, att, vid den till instundande vecka beramade sammankomst, fatta det beslut, att icke till qvittning må emottagas andra af dem. Hus utgifna förbindelser, än dem, för hvilka *bevis* företes, att de, på sätt konkurslagen stadgar, blifvit vid vederbörlig domstol *lagligen bevakade.** Insändaren försäkrar tillika, att om denna praxis blefve vid inträffande fallissementer allmänt vedertagen, så skulle en mängd vinglerier kunna förebyggas, och åtminstone spelare och procentare få svårt vid att dela massornas tillgångar med de rättmätige fordringsegarne.

= En artikel, underteknad *"Schietto"*, och som är rigtad mot en i föregående N:o af denna tidning af Red. gjord anmärkning till en i deri upptagen, insänd uppsats, har kommit oss tillhanda och skall, så vida utrymmet så medgifver, i näst utkommande N:o blifva intagen och besvarad.

* *Äfven vi äro i detta fall af fullkomligt lika tanka med insändaren. Handelshuset Paul Melin & Sons obestånd har, såsom det allmänt berättas, tillkommit under omständigheter, hvilka göra det i högsta grad angeläget att använda alla möjliga, lagliga försigtighetsmått till bevakande af massans intresse. Så väl kreditorernes egen fördel som deras rättskänsla böra uppmana dem dertill. "Vid utomordentliga fall måste utomordentliga åtgärder vidtagas" är en allmän regel, som äfven här torde förtjena att tillämpas, då den utan tvifvel kommer att faktiskt bevisa sin stora nytta och användbarhet.* RED:S ANM.

Spektakler:

Söndagen d. 19 Februari, uppföres: NEJ, original, dansk Vaudeville i 1 Akt af Heiberg; derefter gifves: LÄKAREN EMOT SIN VILJA, Komedi i 3 Akter af den berömde *Molière*, på nytt inrättad för den danska Skådeplatsen af Overskou; till slut: EMELIES HJERTKLAPPNING, Vaudeville-Monolog i 1 Akt af Heiberg. Tryckte Sånger till "Emelies Hjertklappning" erhållas i Theaterns Biljettkontor, för 8 sk. b:co exemplaret.

Tisdagen d. 21 Febr., uppföres: SUZETTES HEMGIFT, nytt Lustspel i 4 Akter af P. Dinaux och Gustave Lemoine; derefter gifves: EMELIES ÅTERKOMST FRÅN BALEN, Vaudeville-Monolog i 1 Akt. (Fortsättning af Emelies Hjertklappning).

Fredagen d. 24 Febr. uppföres till förmån för Hr Petersen (HON ÄR VANSINNIG), Skådespel i 2 Akter af Mélesville, derefter gifves: SKORSTENSFEJARE-GOSSARNE, eller BRÖDERNE, ny Vaudeville i 2 Akter af Théaulon, Gabriel och De Forges.

W. Levini.

Sammanträde.

Delägarne i Sjöassurance-Föreningen i Götheborg under dess första Octroy, kallas till ordinarie Sammankomst i Föreningens lokal, Thorsdagen d. 16:de instundande Mars kl. X. förmiddagen; och behagade de Herrar Skeppsredare, som teknat sig för delaktighet i Föreningens andra Octroy, sammanträda till den i Reglementet stadgade förberedande sammankomst i nämnde lokal, samma dag kl. XI f. m

Götheborg den 14 Februari 1843.

DIRECTIONEN.

Auction.

Den Gödsel, som faller vid härvarande Skjuts-Inrättning, kommer att till den högstbjudande försäljas på Inrättningens Stall-Contor, Måndagen d. 20:de d:s, kl. 10 f. m. Götheborg d. 6 Feb. 1843.

Utbjudes hyra:

Magaziner och Spannmåls-vindar på Majenabbe, uthyras af

C. F. KJELLBERG.

Två Rum med Kök och nödige uthus, mot billig hyra, i huset N:o 42 & 43 vid Köpmansgatan.

Diverse:

Observera!

Undertecknads Musikaliska Lånbibliothek, som nu blifvit öppnadt i Friherrliga Knorringska (f. d. Gjertzska) huset, innehåller för närvarande mellan 15 och 1600 numror och kommer allt framgent att ökas med tonkonstens nyaste och bästa prodnkter.

För att så mycket som möjligt kunna bidraga till spridande af tonkonstens alster och för dess vänner underlätta förskaffandet af desamme, har undertecknad ansett sig böra indela sitt Musikaliska Lånbibliothek i 2:ne afdelningar, af hvilka den *ena* kommer att innefatta sådane Abonnenter, som för prenumerations-beloppet vilja uttaga Musikalier, och den *andra* endast låntagande. Vilkoren inhemtas vidare af nedanstående paragrafer.

1 §.

Abonnenter i första afdelningen erlägga:
för 12 månader . . . . . 12 R:dr B:ko.
" 8 " . . . . . 8 " "
" 6 " . . . . . 6 " "

2 §.

Abonnenter i andra afdelningen erlägga:
för 12 månader . . . . . 8 R:dr B:ko.
" 8 " . . . . . 5⅓ " "
" 6 " . . . . . 4 " "
" 3 " . . . . . 2 " "

3 §.

1:sta *Afdelningens abonnenter* erhålla vid tilländalupen prenumerationstid musikalier till det erlaggda beloppet, efter egen godtycklig reqvisition, hvaraf är tydligt, att desamma **fritt** *få begagna Lånbibliothcket* under prenumerationstiden.

4 §.

2:dra *Afdelningens abonnenter* anses endast såsom låntagare.

5 §.

Hvarje abonnent eger, att på en gång uttaga 2:ne af de i förteckningen befintliga numror, och så ofta, som åstundas, desamma ombyta.

6 §.

De, som ej personligen göra ombyte, täcktes vid ombytet, *hvarje gång, ur förteckningen uppgifva flere numror,* emedan lätt kunde inträffa, att någon af de helst önskade numrorna redan vore utlånte.

7 §.

Prenumerations-afgiften erlägges vid första numrets uttagande, äfvensom det åligger hvar och en, att så länge erlägga den i planen bestämda afgift, som musikalierne af låntagarne innehafvas.

8 §.

Utom Götheborgs område boende abonnenter betala omkostnaderne för afsändningen sjelfve, men ega deremot rätt, att på en gång reqvirera **dubbla** antalet numror.

9 §.

Nedfläckade exemplar återtagas icke, utan komma de att betalas efter det i förteckningen å dem bestämda pris

Förteckningen å de till Lånbibliotheket hörande Musikalier finnes att **gratis** tillgå i undertecknads boklåda.

Reqvisitioner på böcker i Franska, Italienska, Engelska Tyska, Ryska, Finska, Danska, och Norrska Litteraturen samt Musikalier emottagas alla dagar i undertecknads Bok- och Musikhandel. Vid kontant liqvid erhålles betydlig rabatt, dock får reqvisitionen icke understiga Femtio Rdr Rgs. Om den mest ferma expedition och de billigaste priser vågar jag försäkra alla dem, som i bokhandelsväg hedra mig med sitt förtroende. GÖTHEBORG d. 14 Februari 1843.

George C. Schüssler.

Instundande Fastingsmarknad i Christinehamn, ämnar underteknad bevista, och har till salu Prima och Huslärfter, Näsdukar och Syträd. Mitt logis är hos Rådman J. E. Qvarnström näst intill Assembléhuset.

ERIC NORBERG,
från Norrland.

Från C. O. Bergströms
Commissions-Contor.

Tjenstsökande. Flere hygliga Ynglingar med goda betyg söka employer i handel.

Tjenster i de bättre husen, finnas för Pigor, som dertill äro passande.

Till salu. En stark heltäckt Berlinarevagn i godt stånd med Selar, säljes till billigt pris, antingen mot contant eller i byte med reela varor. — En Hollsteinarevagn med 2:ne säten, soufflette, fotsackar och selar, till större delen i godt stånd, säljes till ett högst lågt pris. — Ett parti Tobaksstjelk, cirka 8000 ℔ och 1 parti Snus, samt 1 parti fina Hamburgska Stöfvelskaft. — Cocos-nötter till nedsatt pris.

ANMÄLAN.

Alldenstund tidningen **GÖTHEBORGS NYHETER** numera upphört, och behofvet af ett blad, lämpadt efter den obemedlade klassens tillgångar, gifvit sig i hög grad tillkänna, har underteknad varit betänkt på att afhjelpa detsamma genom utgifvandet af en tidning, **som till format, innehåll och pris kommer att blifva enahanda med det här ofvanbemälta upphörda bladet.** Nämnde tidning kommer hädanefter hvarje Lördags förmiddag kl. 10, att, såsom Bihang till **Phoenix,** tidning för Politik, Litteratur och Näringar, utgifvas och utdelas så väl å underteknads officin, som hos Handlanden H:r Bergström i Skogströmska arfvingarnes hus vid Magazinsgatan, å hvilka ställen prenumeration **(36 sk. b:ko)** och annonser till införande i densamma äfven emottagas.

GÖTHEBORG d. 18:de Febr. 1843.

C. M. EKBOHRN.

I morgon predika:
Uti DOMKYRKAN: *Olsson; Joh:son; Claesson.*
Uti CHRISTINÆ KYRKA: *Dunckel; Holmqvist.*
Uti GARNISONS-KYRKAN: *Pettersson.*
Uti FATTIGHUS-KYRKAN: *Hallén.*
Uti CARL JOHANS KYRKA: *Nyberg.*
Uti ÖRGRYTE KYRKA: *Carlgren*
Uti HOSPITALS-KYRKAN: *Landtbom.*

Götheborg, C. M. EKBOHRNS Officin.

№ 8 utgifves nästa Lördag kl. 6 eft. m.

PHOENIX,

Tidning för Politik, Litteratur och Näringar.

№ 8. Lördagen den 25:te Februari 1843.

Å denna tidning, som utkommer hvarje Lördags eftermidday kl. 6, kan med 3 R:dr b:ko för helt, 1: 32 b:ko för halft och 1 R:dr b:ko för fjerdedels år prenumereras så väl å tidningens officin i huset № 3½ vid Slottsskogsgatan i Masthugget, som hos Handlanden Hr C. O. Bergström i Skogströmska Arfvingarnes hus vid Magazinsgatan, der äfven annonser, å 2 sk. R:gs per tryckt petit-rad emottagas. Sker prenumeration å något af rikets postkontor, tillägges vanligt postförvaltare-arfvode, hvilken utgift dock kan undvikas genom att med reqvisitioner direkte vända sig till Redaktionen, som då drager försorg om att tidningen, under korsomslag, enligt uppgifven adress kommer reqvirenten tillhanda.

EN LITEN VIDRÄKNING.*

Jag tror mig i föreg. № hafva någorlunda fullständigt vederlagt Herr Angeldorffs inkast mot befogenheten af mina till Svenska Biet och honom framställda frågor. Det återstår således endast nu, att, enligt mitt i N:o 5 af denna tidning gifna löfte, göra en liten jemförelse mellan den "vinning", en regeringens och en folkets publicist kan hafva att påräkna, samt det ringa afseende, man enligt mina åsigter bör fästa vid densamma, då det gäller att strida för en *idé* och uttala sin öfvertygelse. Hr Angeldorff har en gång i Svenska Biet med hån förekastat mig, att jag, såsom han behagade uttrycka sig, blifvit — *ingenting*. Dermed har sålunda tillgått: År 1833, sedan jag varit bosatt i Skåne från år 1828, ingick jag till Kongl Majestät med en ansökan att erhålla indigenatsrätt i Lunds stift. Mitt hopp om att få se min underdåniga anhållan bifallen grundade sig dels på de med ansökningen bifogade fördelaktiga akademiska examens- och sede-betyg; dels derpå, att jag i det stift, der jag sökte infödingsrätt, hade erhållit min litterära bildning, eller, som det i skollagen heter, "uppfostran", och dels derpå, att jag för mig och familj kunde i Skåne påräkna en utkomst, som jag icke i Stockholm, der jag är född, hade att förvänta. I ansökningen var uppgifvet, att jag, om min anhållan i nåder bifölles, egde hopp om att blifva anställd vid något af läroverken inom det stift, till hvilket infödingsrätten söktes. Vid denna tid var i Skåne brist på sådane unge män, som ville egna sig åt det andliga ståndet, och så väl Biskop *Tegnér,* som Biskop *Faxe* rådde mig fördenskull, att jag i min ansökan borde inrycka, att jag framdeles ämnade att såsom *prest* inträda i stiftets tjenst. Härtill svarade jag dock, att jag aldrig ämnat att egna mig åt någon presterlig tjenstgöring; att jag följakteligen icke ville framkomma med en oriktig uppgift inför konungathronen; men att jag det oaktadt hoppades, att H. M. Konungen, på grund af de bevekande skäl, jag i min ansökan anfört, skulle bifalla densamma. Härutinnan irrade jag mig dock: min ansökan blef *afslagen,* och jag måste, för att på annat sätt bereda mig utkomst, under det jag fullbordade mina studier, blifva medarbetare i ett par i Skåne utkommande tidningar. *Sålunda* blef jag publicist. Min ekonomiska ställning var ofta brydsam; detta visste mina vänner, bland hvilka jag äfven räknade dåvarande Akademieadjunkten Mag. *C. Lundblad,* som lofvade att uppbjuda allt för att bereda mig en mera bekymmerfri framtid, och han försökte äfven troget och vänfast att uppfylla detta sitt gifna löfte. Sommaren år 1834 erhöll jag från honom ett bref, i hvilket han, på H. E. Grefve *Lagerbjelkes* vägnar, erbjöd mig att blifva medarbetare i Statstidningen, mot ett årligt arfvode af 2000 R:dr R:gs. Medellös, som jag var, och dessutom familjefader syntes mig anbudet väl i början lockande; men snart blef det mig tydligt, att jag, om jag emottoge detsamma, skulle blifva tvungen att skrifva i ett intresse, som ofta var stridande mot min inre öfvertygelse; hvadan jag gaf vännen del af mina skrupler, tackade både honom och Grefve *Lagerbjelke* för deras godhet att hafva haft mig i åtanka, och — afslog den mig tillbjudna redaktörsplatsen. En kort tid derefter erhöll jag ånyo ett bref från samme vän, i hvilket han försäkrade mig, att jag aldrig, under en sådan chef som Gr. *Lagerbjelke,* kunde komma att ångra mitt inträdande i Statstidningens redaktion; erbjöd mig ånyo platsen; sade mig, att den för mig skulle hållas öppen tills jag tagit graden, och besvor mig att icke låta ett så godt tillfälle till en framtida fortkomst gå mig ur händerna. Jag förblef dock vid min en gång fattade föresats, och ett par månader derefter var den tillgifne vännen icke mera bland de lefvande. Sedan jag år 1835 fullbordat min akademiska kurs, började jag ånyo att höra mig om efter någon utkomst för framtiden; men någon sådan yppade sig icke

* *Forts. och slut från föregående №*

Räddaren.

EN PENNRITNING UR FOLKLIFVET.

Under en mörk och kall vinterafton, för omkring 20 år sedan, körde en resande fram på M.* gästgifvaregård i Elfsborgs län, en af dessa, öfver hvilka de resande sjungit så mången klagovisa i både dur och moll; men der man dock, enligt Dumboms ord, "kan äta ganska bra, ifall man matsäck har som duger." Från den oansenliga byggningens små fönster glindrade genom isblommorna ett dunkelt sken, som svagt upplyste de utanför varande föremålen. Ett oredigt sorl nådde den resandes öron, så snart han lemnat den låga brädskrindan i afsigt att gå in i stugan. "Hvad är här på färde" frågade den resande en lunsig piga med tofvigt hår, i det hon klef förbi honom i den djupa snön.

"Ingenting," svarade hon vresigt.

"Hvar är Hållkarlen?" frågade åter främlingen.

"Vet inte", svarade hon i sin förra ton.

"Du kunde la ge Herrn bättre besked ändå, ditt skynke" yttrade skjutsbonden förebrående.

Efter dessa upplysande svar inträdde vår resande i stugan, hvarest han i dörren möttes af en obehaglig och qväfvande bränvinsånga, hvilken, vida tydligare än pigans kärfva svar, upplyste honom om hvad som var på färde, samt att några äkta "rustibussar" här samlats för "att få sig litet till bästa." Här måtte gå muntert till tänkte den inträdande, under det hans ögon med uttryck af vedervilja och ömkan i det hemska halfdunklet öfverforo partierna i denna rörliga, vilda och bullrande tableau vivant.

Dryckeskämparne, som föga gåfvo akt på hvad som tilldrog sig omkring dem, tystnade något, då en djup och kraftig stämma lät höra sig och frågade: "Hvar är hållkarlen?" Mekaniskt vände sig gästernas fysionomier mot den främmande, hvars resliga växt och imponerande hållning tycktes ingifva dem respekt, emedan en och annan hatt, på det gamla vanliga maneret och med den vanliga rifningen bakom örat, aftogs. Under detta lemnade en raglande och ruskig figur stugans bakgrund, der han sutit jemte några andra stallbröder, och, framställande sin värda person så godt han kunde, svarade han, "dä ä fälle ja, skam te å skräppa me."

"Tror du dig om att kunna beställa mig en häst och skrinda? men det skulle ske snart, förstår du."

"Jo dä ska gå i rappet", svarade hållkarlen i det han med en påkänning emot dörrposten aflägsnade sig.

En oeldad kammare blef nu af gästgifvaremor anvisad den resande medan han skulle vänta på hästen. Vi anmärka just att den var *oeldad,* emedan "ett varmt rum för resande" på de flesta af våra gästgifvaregårdar existerar endast i — dagboken.

Supbröderna, som snart kommo i sitt esse igen, märkte ej att den resande med en liten portfölj i handen snart återvände, och satte sig helt obemärkt i ett hörn af rummet, der han, churu endast ett svagt flämtande ljus nådde hans tysta vrå, ifrigt sysselsatte sig med att på papperet anteckna hvad som här förekom hans spejande blickar anmärkningsvärdt.

På det nedsölade, rankiga bordet vid långbänken stod den i en ljusknekt fastklämda danken, som skulle ge rummet ljus, och närmast den stodo ett par flaskor, som ursprungligen

förr, än år 1836, då jag om våren inträdde i redaktionen af *Göthe*borgs *Handels- och Sjöfarts-tidning.* Förhållanden, som icke *här* äro lämpliga att anföra, gjorde dock, att jag redan om våren år 1838 utträdde ur redaktionen af nyssbemälte tidning, hvarefter jag började utgifvandet af Tidningen *Göthen,* hvilken fortsattes till i November månad 1839, då en, af mina politiska motståndare anlagd, kabal satte mig ur stånd, att till den instundande riksdagen kunna utgifva det dem förhatliga bladet.* Under tiden (i Augusti samma år) hade jag utaf en af våra yngre värderade litteratörer erhållit uppmaning att blifva medarbetare uti en i görningen varande tidning, som skulle bildas på aktier, blifva af sann fosterländsk syftning och hufvudsakligen komma att sysselsätta sig med bekämpandet af de antinationella läror, hvilka Aftonbladet förmentes utsprida och söka göra gällande. Äfven till detta med all värma framställda förslag svarade jag *nej.* Tidningen hade då ännu icke erhållit något bestämdt namn. Den förenades sedan med en gammal firma, kallades .... SVENSKA BIET, och — Herr *C. O. Angeldorff* intog den *mig* erbjudna platsen.

Sådan, Herr Kongl. Hofpredikant, är den "vinning", som jag i fråga om publicistiskt skriftställeri, afsett; sådana de orsaker, som gjort, att jag blifvit *ingenting* — annat än hvad jag *är,* eller just det, som Statstidningen i N:o 19 för detta år yrkar att en publicist *bör vara.** Med min verksamhet såsom sådan har jag aldrig sökt någon annan vinning, än den, att möjligtvis kunna gagna, och, Gud skall veta det, jag har icke eller skördat någon, då jag undantager den välvilja, den hjertats oförställda godhet, som i så rikt mått blifvit mig bevisad af några *få,* i likhet med mig efter bästa öfvertygelse för det sanna och rätta ifrande vänner. Den uppmuntran, jag på de senare åren från publikens sida åtnjutit, har varit ringa, icke för det, att ej dess åsigter ju öfverensstämt med de af mig uttalade; men *derföre,* att jag icke lyckats göra min tidning till ett — *annonsblad;* derföre att den endast utkommer en gång i veckan, o. s. v. Hade jag icke kunnat bereda mig någon annan utkomst, än den, hvilken jag såsom en *folkets* publicist haft att påräkna, så hade *Keplers* öde långt för detta blifvit min lott, och fäderneslandet, folket hade haft ett för dem varmt klappande hjerta mindre..... Se der, Herr Kongl. Hofpredikant, dens "vinning", hvilken, så godt han förmått, under loppet af 10 år kämpat för en *idé,* för frihetens, folkets och öfvertygelsens! Jag tror, att denna vinst är ringare, än den, som Ni kan hafva att förvänta; ringare än mångens, som icke ens kan göra sig en föreställning om blotta begreppet af ordet *idé.* Lägg nu härtill, att jag har *barn,* som skola "fram i verlden", och att den ovilja, som mina motståndare hysa mot mig, efter all sannolikhet kommer att öfverflyttas på dem, liksom höga vederbörandes ovilja mot folkvännen *Anders Danielsson* öfvergick på hans efterlemnade son, så torde något hvar kunna inse, att den uppoffring, jag gjort, icke varit utan allt värde. I likhet med Hr Angeldorff "anser jag dock den sak, jag förfäktar, allt för stor och viktig, att för hvilka detta lifvets obetydligheter som helst lättsinnigt böra öfvergifvas." Äfven jag visste förut, innan jag beträdde arenan, den lott, som väntade mig, och *den* bekymrade mig aldrig. Jag är numera så van vid att "lida smälek för sanningens skull", att jag icke ens lyssnar till de beskyllningar för kitslighet, klanderlystnad och skadebegär, hvilka mina motståndare påbörda mig. Gerna, oändligt gerna, medger att jag kan fela, fela ofta; men jag tryggar mig vid mitt samvetes och vid deras vittnesbörd, som närmare känna mig, att jag *söker* det rätta, sanna och goda, äfven om jag icke alltid kan *träffa* detsamma; att mina handlingar aldrig ledas af *hat,* och all *illvilja* är främmande för min karakter. Ni sjelf, Hr Kongl. Hofpredikant, torde kunna bevittna, att jag icke är hämndlysten. På alla edra, mot mig för tvenne år sedan gjorda, personliga utfall (de gröfsta, som svenska tidningslitteraturen sedan Grewesmöhlens tid har att uppvisa) svarade jag icke ett enda ord, oaktadt jag för min tystnad en lång tid derefter var ett mål för mina ovänners giftiga allusioner och äfven för den fick uppbära förebråelser af mina varmaste vänner. Hvad som förmått mig att *nu* taga bladet från munnen, är det skimmer af oegennytta, af resignation och uppoffring, hvilket Ni, såsom en regeringens man, i er apologi velat gifva edra publicistiska handlingar. Jag trodde mig böra visa er, att äfven bland *folket,* bland den massa af medborgare, på hvilken jordens väldige sätta så föga värde, fanns en individ, som var mäktig af samma uppoffringar för *det,* som ni var mäktig af för *regeringen.* Såsom representanter af tvenne hvarandra

* *Det boktryckeri, hvarifrån Tidningen Göthen utgafs, belades nemligen en dag, under min frånvaro, med sequester för en enskild skuld, hvilken dock dagen derefter kunnat med fordringsegarnes samtycke hafva blifvit häfven. Då ställde ett härv. koteri, i spetsen för hvilket en af stadens "högt uppsatta" damer stod, så till, att bemälte boktryckeri med min dåvarande bolagsmans goda minne beladdes med ännu en ytterligare, efter alla anledningar fingerad, sequester, hvars summa uppgick till ett så högt belopp, att det blef mig omöjligt tillvägabringa densamma, och utgifvandet af tidningen måste således inställas just i sjelfva prenumerationstiden, 6 veckor före riksdagens början och sedan jag lyckats upparbela densamma till ett ganska betydligt prenumerant-antal. Det quasi-sequesterade tryckeriet öfvergick sedan i Herr Generaladjutanten Baron Flemings händer, som åter transporterade det på Hr Generaladjutanten Boij, hvilken igen försålde det till en bokbindare i Stockholm, Hr Wirsell, och har det nu till egare Notarien i Krigskollegium Hr A. C. Åberg. Det hör dessutom till saken, att man under riksdagen vigilerade mycket för att få oftabem. tryckeri inköpt af Staten, hvilken plan dock till innehafvarnes stora grämelse misslyckades. En mängd biomständigheter, som höra till dessa transaktioner, kommer jag en annan gång och på ett annat ställe att närmare utveckla.*

* *Ordalagen i Statstidningen äro följande: "Våra förfäder fordrade, såsom vilkor för rättigheten att fritt tala, d. v. s. äfven fritt klandra, N.B. på Allra-Svia-Thing (de hade inga oppositionstidningar), att klandraren skulle vara en man för sig, d. v. s. i alla afseenden oberoende. Man förstod sig icke på en dubbel trohet, säger en bekant författare. Den, som gifvit sin tro åt en Herre (vare sig konung eller enskilt), var derigenom utesluten från det förbund, som mannen för sig utgjorde, och egde i deras rådslag ingen röst. Han ansågs med ett ord för politiskt ofri; huru högt uppsatt han än måtte vara."*

Hvad säger Herr Angeldorff om dessa den officiella tidningens åsigter af "en publicist, sådan han bör vara"? Träffa de icke så der temmeligen noga in på just den individ, hvilken Hr Angeldorff med ett så förnämt förakt sagt vara ingenting? — I fall Hr Angeldorff deremot skulle försöka att tillämpa dem på sig sjelf, fruktar jag att förhållandet icke blefve sådant, och ett bättre argumentum ad hominem kunde väl då näppeligen hafva påfunnits.

---

hade varit hvita, men nu på insidan voro öfverdragne med en brun, slemaktig hinna, som, tjock och ogenomskinlig, nästan döljde de på utsidorna sirligt ritade blommorna och åratalen. Ett par glas med trädfötter, invalider i Bacchi tjenst, och en hopklämd, bucklig tennbägare utgjorde bordets hela inventarium. Vid dess ena ända presiderade gästgifvaren sjelf, kopparfärgad och rödfnasig, och jemte honom sutto ett par kamrater af äkta skrot och korn, hvilket utvisades såväl af deras glödande finkelrunor som de flitiga påhälsningar de egnade de omförmälta flaskorna. De båda bisittarne voro trädgårdsmästaren Ympenqvist och Thor i Kärret, f. d. kronorättare. Utom dessa utgjordes det värda bordsällskapet af sekter Borgén och Daniel i Kullagården, en yngre bonde, som var den mest högröstade ibland dem alla. På soffan vid dörren satt ännu samma sällskap, som hållkarlen lemnat och till hvilket äfven en och annan tår af flaskornas fluidum vandrade på trädfot. I spisen sutto tvenne barn i förtrolig sämja med husets katt, och derutanför låg, utsträckt och sofvande, gårdens stora, långhåriga hund. Vi hade så när glömt, om ej det bästa så åtminstone det vigtigaste, nemligen gästgifvare-mor i egen hög person, alltid tillfinnandes vid spinnrocken, så ofta flaskan ej skulle fyllas, hvilket göromål aldrig anförtroddes gubben, emedan han någon gång af pur distraktion ansett *sig* för bränvinsglaset samt i denna akt och mening "fyllt sig." Gumman var en svår fiskal på gubben, ty hon var, likasom hennes tunga, rörlig och lätt, och hade hvad man kallar "skinn på näsan", så gubben måste alltid lemna henne sista ordet. Hennes mest dräpande argument var: "tig din supstöfvel, hvad begriper du?" och när det användes, så gjorde gästgifvaren precist som gamle Didrik — "teg och drack."

"Nu ta se böfveln ja, spanderar en sup mera" "nu kan Daniel i Kullagården bestå", yttrade en af sällskapet.

"Det är rätt, bror gästgifvare, som du säger" svarade Ympenqvist, som, halfsofvande, klämt sig in emellan klockfodret och sängen, "han ä alltid stor i käften och bullrar som en bröms i en belghandske, när någon råkar te' att klyfva sitt näbb.

"Ja bittra dö!" genmälte Daniel, "dä sa ja' visa er: — Hit, gästgifvare-mor, med ett halfstop bränvin! Ännu har jag några hackor att blöta; jag har fyllt så många svin förr en gång, och kan fälle fylla en morotsvarfvare mä, om det gäller.

"Den, som har en stor trut, bör ha en styf rygg" mente Thor i Kärret.

"Der borta har suttit en och sneglat hela qvällen efter suparne", yttrade Daniel i det han med ena handen pekade på sekter Borgén.

"Deruti har du rätt! men sektern ä borgare och står ännu på skåpsdörra för 3 halfstop bränvin och 11 uddevallor; betala dem, herr Borgare (Borgén skulle ja' sagt) mej för lof." En skrattsalfva från eftertruppen på soffan beledsagade värdens yttrande. — Föremålet för åtlöjet var en medelålders man, i hvars af utsväfningar förstörda anletsdrag man ändå kunde upptäcka spår af ett bättre fordom. De fina händerna darrade ännu af den starka kölden, mot hvars åverkan trasorna af en modern rock illa skyddade de förfrusna lemmarne; kring den välbildade pannan hängde de mörka lockarne i vild

diametralt motsatta idéer, eller, om Ni hellre så vill, partier, kunde för mången en jemförelse oss emellan icke vara utan ett visst intresse. Hvad jag här ofvan yttrat om min ringa person har således icke blifvit sagdt af *egenkärlek.* Meningen dermed har endast varit, att ur frihetens leder få en motbild mot en ur allenastyrandets. Hade någon lämpligare funnits, skulle jag icke ett enda ögonblick hafva tvekat att föredraga den framför den nu valda. Jag försäkrar dock både er, Herr Kongl. Hofpredikant, och den läsande Allmänheten, att det, likasom det var den första, äfven skall blifva den sista gången som jag offentligen ordar om mig sjelf. Väl torde det hända, att en målning af mitt på vexlingar och bekymmer rika lif framdeles kommer att läggas under publikens ögon; men *då* vexer redan gräset öfver min graf, och menniskornas klander eller beröm träffar *då* endast min skugga.

"Bort dör din hjord, dina fränder dö bort
och sjelf dör du äfven;
Ett vet jag dock, som ej dör: domen
om honom, som dog"

heter det i Havamal. Denna dom, denna vidräkning, Herr Kongl. Hofpredikant, skall en gång gå ut öfver oss båda, och den, *den* åtminstone bör blifva opartisk. Tanken derpå har mer än en gång här i lifvet utgjort min enda tröst och glädje.

Götheborg d. 25:te Februari 1843.

C. M. Ekbohrn.

Inrikes Nyheter.

STOCKHOLM.

Den 14:de dennes gaf H:r Kapten Lindeberg å nya theatern en representation, till hvars öfvervarande barnen från frimurarebarnhuset, stora barnhuset och Prins Carls inrättning, samt eleverne från det s. k. döfstum-institutet blifvit af honom inbjudne. Aftonen lärer för de små hafva förflutit särdeles angenämt både i andeligt och lekamligt hänseende. För nöjet i detta sednare fall hade Herrar Davidson godhetsfullt sörjt genom att åt barnen gratis utdela lemonad och mandelmjölk. Också skola dessa, enligt Aftonbladet, hafva varit "så obeskrifligt nöjda med sin afton", att *hvarje skara för sig* (och naturligtvis äfven då de *döfstummes*) *under hemfärden uppstämde en munter sång.* Denna oerhörda tilldragelse kommer utan tvifvel att göra epok så väl i skådespelarkonstens, som döfstum-instituternas historia. Skada blott att Stockholms-tidningarne icke äfven upplysa, huruvida de döfstumme erhöllo bruk af *hörselsinnet* på samma gång som de erhöllo den ovärderliga *talförmågan.*

= En af Svenska Biets insändare meddelar Allmänheten den glada underrättelse, att man, till firande af det bekanta regerings-jubileet, satt 4 ljus i hvarje fönster uti en "till förfall lutande, af tvenne enkor bebodd koja," belägen i hörnet af Kammakare- och Lundtmakaregatorna, samt tillika druckit H. M. Konungens skål i — *vin.* Gifve Gud (yttrar sig Aftonbladet i anledning häraf) att detta kunde ske i alla *kojor,* och att deras invånare äfven hade *bröd* att doppa i vinet!

= Tidningen Freja för d. 14:de d:s reproducerar en till Hr Justitiekansleren ställd inlaga, undertecknad af flera hemmansegare i Wirestads och Stenbrohults socknar af Kronobergs län, i hvilken de anmält och med bifogade handlingar sökt styrka, att n. v. landskamreraren i nämnde län, kammarrättsrådet *N. J. Lång,* under en lång följd af år debiterat sina löningsräntegifvare för högre afgifter, än som vederbordt, samt äfven härom utfärdat kungörelser. De anhålla fördenskull, att de förmenta olagligheterna måtte blifva i vederbörlig ordning åtalade och att tillika påstående om återbäring af allt hvad af dem blifvit olagligen utkräfdt, måtte varda framställdt. — Memorialet är till Hr Justitiekanslerens åtgärd inlemnadt af Bankofullmäktigen *Sven Heurlin,* som nog kommer att bevaka sina kommittenters rättighet mot den nye Nordstjerneriddaren, hvars meritlista det skulle vara rätt nöjsamt att få skåda, för att kunna få anställa jemförelser mellan hans och andre "utmärkte" mäns förtjenster.

= Den namnkunnige och vidtfrejdade *Ole Bull,* som för någon tid sedan råkade ut för ett obehagligt uppträde i Upsala, dit han begifvit sig för att roa Studentkorpsen, och till följe deraf i vredesmode afreste till hufvudstaden, har nu, sedan fullständig upprättelse erhållits, genom en särskild skrifvelse inbjudit den vid Gustavianska universitetet studerande ungdomen att bevista en konsert, som under loppet af innevarande vecka derstädes kommer att gifvas. Hr Bull skulle sistlidne Måndags förmiddag, i sällskap med Professor Geijer afresa till Upsala, der man nog kommer att emottaga honom på helt annat sätt, än förra gången.

LINKÖPING.

Tidningarne härifrån hafva tvenne mordbrandshändelser att förkunna. Natten till den 9:de dennes nedbrann en, utom den s. k. Schvägersbom belägen, Sämskmakaren Nordvall tillhörig, halmdös; dock lyckades det då den frivilliga brandkorpsen att hindra elden från att angripa de närbelägna logarne. Natten till d. 13:de dennes väcktes man ånyo af eldrop, eldskramlor, klämtning och slag på fönstren. Alla rusade upp ur sin sömn och ut på gator och gränder för att få kännedom om stället, der eldsvådan yppats. Länge behöfde man dock icke spörja derom, ty ett starkt eldsken åt Tanneforsvägen till, der en mängd af stadens logar blifvit byggde, utvisade nogsamt både stället och storleken af den öfverhängande farans. Oaktadt de mest rastlösa och ändamålsenliga åtgärder blefvo dock 8 logar och 6 halmstackar lågornas rof. Eldskenet, säger Linköpingsbladet, var så starkt, att det syntes på 3 mils afstånd, der icke skog eller betydligare höjder undanskymde detsamma. Undersökning, i afsigt att komma de nedrige anstiftarne af så väl denna som den förra mordbranden på spåren, har förevarit vid Rådhus-rätten, utan att den dock ännu ledt till några tillfredsställande resultater. Beträffande den första af dessa olyckshändelser, så har man endast erfarit, att en vattenkörare, vid namn *Nils Svensson,* samma afton mordbragden inträffade, hade infunnit sig vid en loge nära intill halmdösen och af tvenne derstädes sysselsatte arbetare begärt att få en halmsudd. Då denna hans begäran afslogs, skall han hafva yttrat, att *"snart flere än en kunde komma att gå åt",* hvarefter han aflägsnade sig. Beträffande den senaste mordbranden, har man genom vittnen från Tannefors endast erhållit den

---

oordning; det själ-lösa öga, som nu med en djurisk glupskhet oafvändt hvilade på bränvinsflaskan, hade nog förut lifvats af värdigare föremål. Med ett vid hvarje andetag harklande ljud arbetade tungt och långsamt det blottade bröstet, inom hvilket hvarje högre och ädlare känsla tycktes vara slocknad, och med en fånig liknöjdhet för allt annat, utom för det älskade "eldsvattnet", satt han der, stum och känslolös för allt det grofva, bizarra och hjertlösa skämt, som sällskapet tillät sig mot honom. Han bad att få låna hus öfver natten; men gästgifvaren bjöd honom betala, eller packa sig på dörren, och när värden gjorde min af att köra ut honom, gick den olycklige.

"Se så, farväl med den Herrn!" sade Daniel i Kullagården, der han, stortalig, retsam och skräflande gick omkring med bränvinsflaskan och utdelade rikligen både supar och gliåpord. Snart hade välfägnaden också åstadkommit de vanliga resultaterna: ett allmänt slagsmål, i den trånga mörka stugan. Männernas slag och svordomar, qvinnans och barnens skri, den trampade hundens tjutande och skällande, utgjorde ett tutti, så hemskt och fasaväckande, att det gerna kunnat tjena en Dante till en infernalisk genremålning. Med ovilja och harm bortlade nu den hittills lugne tecknaren sin portfölj, ock kastade sig emellan de stridande. Lik en annan Simson ibland Philistéerna gjorde honom det stora antalet ringa mehn, ty vighet, sans och kroppsstyrka i förening segrade efter en kort strid öfver de krafter, som, ehuru af illskan ökade, endast af bränvinsruset framkallats. Orostiftarne blefvo utkastade med ett eftertryck, som betog dem lusten att komma igen, och dermed slutade aftonnöjet. Temmeligen klöste och bultade af kamraterna, måste nu gästgifvaren och hans hustru af den resande uppbära de skarpaste förebråelser för deras ogudaktiga lefnadssätt. Skamflata och ödmjuka, lofvade de bot och bättring; men huruvida de rundeligen utdelade löftena kommo till någon verkställighet, känna vi icke.

Sent omsider kom den efterväntade skjutsen, och vår resande var ej sen att lemna denna lastens boning. Då han åkt framåt ett litet stycke tvärstadnade hästen plötsligt, och när man eftersåg orsaken dertill, varseblef man en menniska, som låg midt på vägen, och var oigenkännelig af blod och snö. Den resande anade genast, att det var en af sällskapet från gästgifvaregården. Oaktadt flera försök syntes intet tecken till lif hos honom, hvarföre vår resande med skjutsbondens tillhjelp upplyftade honom på slädan för att föra honom till närmsta hus, och der försöka om räddning var möjlig. Inkommen i en stuga vid vägen vidtogos alla möjliga anstalter till hans vederfående, hvilket omsider såvida lyckades, att lifskrafterna syntes återkomma.

Snart igenkände den resande i honom den unge, storskräflande bonde, hvars bekantskap han nyligen under så egna förhållanden haft tillfälle att göra, nemligen den af supbröderne så kallade Daniel i Kullagården. Gud trösta oss för sådana karlar, yttrade sig kojans ägarinna, då hon igenkände den unga bonden; "nu har han väl varit på den usla gästgifvaregården igen. Ja, ja, der super han opp sin välfärd, det har jag för länge sen spått. Ack! hvad det dock är för en himmelsskriande synd om hans beskedliga qvinna och hans små barn!"

Man hjelptes nu åt att få den sjuke i säng, och då främlingen nu ansåg honom utom all fara bad han gumman, att hon följande dagen skulle underrätta Daniels hustru om hvar han fanns, på det han måtte blifva afhemtad. Derefter tryckte han ett par blanka riksdaler i gummans hand, önskade henne godnatt och for sina färde.

(Forts. följ.)

upplysning, att då de omkring kl. 11 begifvit sig hem från spektaklet, hade sett en person vid logarne, som efter några få ögonblick slutligen sprungit undan bakom dem. Undersökningen fortfar.

= Torgpriserne i Linköping äro för närvarande: Hvete 16 à 17 R:dr; Råg 13, 13: 24 à 14 R:dr; Ärter 11, 11: 24 à 12 R:dr, Ärter 11, 11: 24 à 12 R:dr: Korn 10: 24 à 11 R:dr; Blandsäd 6, 6: 24 à 7 R:dr: Hafre 5: 24 à 6 R:dr; Potatis 3: 24 à 3: 36, per tunna; Bränvin 38 sk. per kanna; hö 16 à 18 sk. per lispund. Allt riksgäld.

JÖNKÖPING.

Jönköpings tidning förmäler, att ett försök att besticka en af de vid Götha Hofrätt anställde öfverdomrarne nyligen derstädes blifvit gjordt; men som icke slagit bättre ut, än att den person, till hvilken experimentmakaren vände sig, skickade de erhållna mutorna till stadens fattige och lät i ofvanbemälte tidning annonsera deras rigtiga tillhandakommande. För att döma af några dunkla allusioner i Jönköpings tidning tyckes det som om den, hvilken dristat komma med det nedriga anbudet, vore en *prestman,* och vanäran för honom är då så mycket större. Något skamligare tillbud, än det att köpslaga om en domares rättskänsla, kan näppeligen gifvas, helst om den, som gör detsamma, tillhör ett stånd, hvilket framför alla andra bör utmärka sig för rättskaffenhet, samvetsgrannhet och *goda* gerningar.

CALMAR.

Väderleken härstädes, som annars hela tiden bortåt varit blid, har nu helt plötsligt antagit en så allvarsam vinterkarakter att man eger hopp om att få se en isbrygga lagd mellan Öland och fasta landet, hvilket å båda sidor skulle medföra väsendtliga fördelar.

LUND.

Skånska Correspondenten för den 18:de dennes innehåller en artikel, undertecknad *R.,* i hvilken så många skefva åsigter af regeringskonsten blifvit framställde att den verkligen kunde "förtjena en egen visa." Vi torde äfven framdeles, så vida ingen annan förekommer oss, till granskning, skärskådning och vederläggning upptaga några af de mest iögonfallande origtigheterna. I påståendet att en regent eger "rättighet till en tacksam hågkomst hos sitt folk" för det att han icke rent af *hindrar* det goda och nyttiga, ligger någonting på en gång så förnuftsvidrigt och slafviskt, att vi icke kunna begripa, huru man i våra dagar ens *vågar* framkomma med en så absurd sats, äfven om man än är aldrig så väl insvept i anonymitetens täckmantel. Men, som sagdt är, vi skole annan gång återkomma till detta ämne.

Dödsfall.

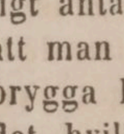

Att Slagtare-gesällen Olof Christiansson stilla afled i Götheborg d. 17:de innevarande Febr., i en ålder af 32 år, 1 månad och 6 dagar, varder på detta sätt släglingar och vänner tillkännagifvet.

Spektakler:

Söndagen d. 26 Febr. uppföres: MASKERADEN, komedi i 3 Akter af Ludvig Holberg. Emellan första och andra Akten representeras en maskerad, hvari förekomma flera komiska karakterer. Herrar och damer, som önska att bivista maskeraden, erhålla biljetter à 32 sk. b:ko.

Tisdagen d. 28 Februari uppföres: MAN KAN HVAD MAN VILL, nytt Lustspel i 2 Akter af Scribe; derefter gifves: ETT ÄFVENTYR I ROSENBORGS TRÄDGÅRD, Vaudeville i 1 Akt af Heiberg.

Fredagen d. 3 Mars uppföres: (till förmån för Fru Steiner) FRUNTIMMERSHATAREN, Sångpjes i 1 Akt; derefter gifves: KÄRLEKSDRÖMMAR, Vaudeville i 2 Akter, öfversatt af Heiberg. *W. Lewini.*

Ingånget Bolag.

Att Hr S. A. Nordqvist inträdt såsom Bolagsman i vår firma, få vi, författningarne tikmätigt, härmed tillkännagifva.

Götheborg i Februari 1843.

P. C. RETTIG & Associées.

Bokhandels-anmälan.

Från C. M. Ekbohrns officin äro i dessa dagar utkomne och finnas i underteknads Bok- & Musikhandel att tillgå, à 36 sk. b:ko:

RELIGIÖSA SÅNGER

AF

ASSAR LINDEBLAD.

INNEHÅLL: Ungdomskällan; Missionären; Elias; Sång vid Jubellesten 1830; Christi seger; De dödas sånger; Christi kärlek; Theatern och Templet; Christi stridsmän; Nykterhetsbön; Suckar i natten; Europas religioner; Verldsregenten; Julnatten; Bibeln, tryckt; Mer ljus! Broderskärlek.

"Främst bland dessa sånger (heter det i en af en vidtfrejdad författare i N:o 14 af Skånska Correspondenten inlörd recension af dessa härliga dikter) står utan tvifvel Elias, en åskorgel, som nyss brusat genom min själ, så att jag ännu ej kommit mig rätt före igen — en musik, mot hvilken ingen orgelkonsert går upp och mot hvars styrka Ole Bulls spel från Lunds orgelläktare var en barnlek allena. — — — Jag unnar många den glädje jag sjelf i dessa ögonblick njuter, och skyndar derföre att väcka uppmärksamheten på denna *bokhandelsperla.* Det ser stundom ut som om all poesi förstummats under politiskt skrik och prat. Men det är ej så: *post nubila Phoebus.*"

George C. Schüssler.

Sammanträde.

Delägarne i Sjöassurance-Föreningen i Götheborg under dess första Octroy, kallas till ordinarie Sammankomst i Föreningens lokal, Thorsdagen d. 16:de instundande Mars kl. X. förmiddagen; och behagade de Herrar Skeppsredare, som teknat sig för delaktighet i Föreningens andra Octroy, sammanträda till den i Reglementet stadgade förberedande sammankomst i nämnde lokal, samma dag kl. XI f. m

Götheborg den 14 Februari 1843.

DIRECTIONEN.

Tillkännagifves

att den subskriberade Slut-balen, med mina Elever blifver Thorsdagen d. 2.dre Mars, uti Fru Bloms stora Sal. Antekningslista samt biljetter äro att tillgå hos undertecknad. Balen börjas kl. 7 e. m. W. GUSTAFVA ÅBERG.

Tull-auction.

Fredagen den 3 nästinstundande Mars, kl. 10 f. m. försäljes genom auction härstädes följande gods, nemligen: 1 fastage Talg, 1 st. Doffel, 25 st. Halfylleväfnad, 9 st. Ylle-sattin, 4 stycken Bombasin, 68 st. Cambric, 10 st. hvit faconerad Bomullsväfnad, 3 st. hvit Ylle-flanell, 12 st. faconerad Helsidenväfnad, 336 st. couleurte faconerade Bomullsdukar, 33 st. Helylleshawlar, 40 stycken Halfylle dito och 200 dussin Bomullsvantar; hvilka varor dagen före auctionen kunna här beses. Götheborg af Tullverkets Confiscations- & Cassörscontor d. 18 Februari 1843.

Till salu:

J. E. Geijer försäljer: 1:ma sort Alun, Rödfärg, Brunsten och Wermlands Furubjelkar.

= Ett mindre 3-vånings Stenhus, beläget vid Kongsgatan i trakten af Kasernen, säljes på billiga villkor och till billigt pris. Öfverenskommelse kan träffas å Handl. C. O. Bergströms Commissions-Contor.

En Egendom

i Östra Haga, bestående af ett till alla delar i godt stånd varande boningshus, med tillhörande uthus och 5 tomter jord, inrättade till plantage med flere fruktbärande träd och andra till en trädgård hörande planteringar, är till salu; och kan upplysning om pris och villkor samt närmare beskrifning om egendomens beskaffenhet erhållas å C. O. Bergströms Commissions-Contor.

Om någon af Herrar Boktryckare skulle åstunda köpa en alldeles ny, utmärkt väl konstruerad, obrukad malmskruf med tillhörande muttrick till en tryckpress, kan öfverenskommelse om priset, under adress Götheborg, träffas med G. EKEROTH, Gelbgjutare.

Utbjudes hyra:

Magaziner och Spannmåls-vindar på Majenabbe, uthyras af

C. F. KJELLBERG.

Två Rum med Kök och nödige uthus, mot billig hyra, i huset N:o 42 & 43 vid Köpmansgatan.

Diverse:

P. C. RETTIG & Associées Contoir är flyttadt till H:r H. J. Mattssons hus, vid hörnet af östra Hamn- och Kyrkogatorne.

Var god och läs!

En medelåldrig man, som flera år vistats på större Landtegendomar, och inhemtat icke ringa erfarenhet i Landthushållningen, önskar en befattning nu genast eller till instundande 1 April som Inspektor på någon Egendom, helst i närheten af Götheborg. Den, som härå fästar afseende, torde benäget vända sig till Hr Magister C. M. Ekbohrn, som meddelar närmare upplysning om den sökande.

Tillkännagifves, att undervisningen i min Musikskola tagit sin början den 1:ste innevarande Februari. Anmälan för nya Elever kan ske alla dagar i mitt logis i Tyska Presthuset vid Köpmansgatan. Götheborg i Januari 1843.

J. A. LINDHOLM.

Från C. O. Bergströms Commissions-Contor.

Tjenstsökande. Flere hyggliga Ynglingar med goda betyg söka employer i handel.

Tjenster i de bättre husen, finnas för Pigor, som dertill äro passande.

Till salu. En stark heltäckt Berlinarevagn i godt stånd med Selar, säljes till billigt pris, antingen mot contant eller i byte med reela varor. — En Hollsteinarevagn med 2:ne säten, soufflette, fotsackar och selar, till större delen i godt stånd, säljes till ett högst lågt pris. — Ett parti Tobaksstjelk, cirka 8000 ℔ och 1 parti Snus, samt 1 parti fina Hamburgska Stöfvelskaft. — Cocos-nötter till nedsatt pris

Collect.

Förste Böndagen upptages i Carl Johans Kyrka den 1:ste af de 2:ne årlige Collecter, Kongl. Maj:t allernådigst beviljat denna Församlings Fattigvårds-inrättning, och hvilken till gynsam hugkomst anmäles. Carl Johans Församling d. 24:de Februari 1843.

Kyrkotidningar.

I morgon predika:

Uti DOMKYRKAN: *Claesson; Björck; Olsson.*
Uti CHRISTINÆ KYRKA: *Holmqvist; Dunckel.*
Uti GARNISONS-KYRKAN: *Pettersson.*
Uti FATTIGHUS-KYRKAN: *Lundgren.*
Uti CARL JOHANS KYRKA: *Carlgren*
Uti ÖRGRYTE KYRKA: *Nyberg.*
Uti HOSPITALS-KYRKAN: *Landtbom.*

Under nu ingående Fastlagstid komma Passionspredikningar att hållas uti Fattighuskyrkan hvarje Tisdag, undantagandes den veckan hvari Marie Bebådelsedag infaller.

Nästa Tisdag predikar i Fattighuskyrkan öfver första Akten, Adjunkten Hallén.

Götheborg, C. M. EKBOHRNS Officin.

№ 9 utgifves nästa Lördag kl. 6 eft. m.

PHOENIX,

Tidning för Politik, Litteratur och Näringar.

№ 9. Lördagen den 4:de Mars 1843.

Å denna tidning, som utkommer hvarje Lördags eftermiddag kl. 6, kan med 3 R:dr b:ko för helt, 1: 32 b:ko för halft och 1 R:dr b:ko för fjerdedels år prenumereras så väl å tidningens officin i huset № 3½ vid Slottsskogsgatan i Masthugget, som hos Handlanden Hr C. O. Bergström i Skogströmska Arfvingarnes hus vid Magazinsgatan, der äfven annonser, à 2 sk. R:gs per tryckt petit-rad emottagas. Sker prenumeration å något af rikets postkontor, tillägges vanligt postförvaltare-arfvode, hvilken utgift dock kan undvikas genom att med reqvisitioner direkte vända sig till Redaktionen, som då drager försorg om att tidningen, under korsomslag, enligt uppgifven adress kommer reqvirenten tillhanda.

UTVANDRINGSLUSTEN.*

«Welch einen trüben Anblick gewähren uns jene Menschen, die, Europas Winter ahnend, wie Zugvögel in ein wärmeres Land überziehen!"

Det gifves män, som äro ledsne vid Europa, vid Europa, jordens hjerta, den punkt, der civilisationens stora pulsådror sammanstöta. Huru förklara detta förhållande?

Tag från de öfriga verldsdelarne bort Europa, och de skola falla tillsammans som en tömd vinlägel. Det är Europas lif, som genomströmmar deras ådror; det förutan vore de endast mumier, prydliga, väl bibehållna, omgifna af öfverflöd och rikedomar; men kalla, liflösa, som de tysta innevånarne i Egyptens urgamla pyramider.

Och dock, säga vi, gifves det män, hvilka äro trötte och utledsne vid detta Europa!

Europa sitter som den aldrig slumrande, ständigt påpassliga spindeln i sin väf. Spindeln kan väl icke undvara väfven, det är sannt, ty det är den, som förskaffar honom sin näring; men om den *gamla* väfven förstöres, kan han ur sina egna inelfvor spinna sig en *ny*. Spindeln är således icke beroende af väfven; men utan honom är denne ett intet. Så äfven de öfrige verldsdelarne utan Europa. Och dock gifves det män, som föredraga väfven framför spindeln, — någon af de andra verldsdelarne framför den, som vi bebo. Än en gång: huru skall man kunna förklara detta tidens märkvärdiga fenomen?

Frågen dessa män, och J skolen nog erhålla svar på edert spörsmål!

De skola säga eder, desse män, att hvad som drifver dem härifrån är *hjertat,* det varma, högtklappande, lefnadsfriska hjertat, hvilket de vid hvarje steg i Europa tycka blifva omfattadt likasom af en kall hand, emedan — det icke mötes af andra hjertan.

De skola säga eder, desse män, att det i Europa näppeligen finnes andra hjertan, än sådana, som af ålder sammankrympt till en nästan torr massa; att det blod, som i fordna tider så varmt, rödt och eldigt genomströmmade desamme, nu blifvit tjockt och segt af ålderdom; att det tillfölje deraf flyter trögt och långsamt; att allt inre lif är dödt; att Europa, fordom bragdernes och frihetens fosterjord, icke mera i politiskt hänseende kan frambringa några gyllene frukter, de undantagna, hvilka likna dem, som vexa vid döda hafvets ödsliga stränder.....

De skola vidare säger er, desse män, att *Religionen,* detta saftfulla, löfrika träd, i hvars skugga folkslagen skulle uppslå sina tjäll och bo endrägteligen tillsammans, blifvit förvandlad till en naken, maskstungen stam, på hvilken den nyare tidens verldsvise velat inympa sina systemer, och som knappt mera eger en enda frisk hjertrot qvar i det egentliga folklifvet. — De skola säga er, att *Ridderskapet,* denna verldsträdets härliga, af dess ädlaste safter framalstrade blomma, genom vanskötsel vissnat bort, och att man i dess ställe på dess torra grenar upphängt en konstgjord, utan lukt, utan lif och utan värde, men som dock tusende och tusende gånger tusende narrar påstå vara den rätta. De skola säga eder, att himmelens stjernor icke mera uppkallas efter store män, men att deras afbilder med fulla händer utströs åt nådehungrande Lillepytter, hvilkas själar icke kunna rymma någon större tanka, än furstegunsten. — De skola säga eder, att *Hjeltemodet,* hvilket fordom i farans stund, fullt väpnadt sprang ur fädreneslandets sköte, liksom Pallas ur Zeus' hufvud, nu icke visar sig oftare, än då fråga uppstår om att nedsabla något "pack", som, när de mäktiges orättvisor blifva allt för himmelsskriande, knotar öfver våld, förtryck och elände. — De skola säga er, att *Friheten* .... nej, om den skola de icke säga någon ting; de skola endast sucka, peka åt vester och hviska: *"bort, bort!"*

"Kalla hjertan", "uttorkade hjertan", "hjertan utan lif och värma!" — Är förhållandet verkligen sådant? Solbestrålade, stolta Europa, rika arftagarinna af så mycket stort, ädelt och skönt, har du re-

* *Fritt efter Corsaren.*

Räddaren.*

EN PENNRITNING UR FOLKLIFVET.

Skjutsbonden, en språksam gubbe, berättade mycket om de olyckor, som timat endast för den olycksaliga gästgifvaregårdens skull. Äfven sekter Borgéns historia var honom bekant, och vi vilja här återgifva den i samma ordalag, som den för den resande berättades.

"Denna Borgén, som nu går här en sådan usling, är son af en rik herreman i Nerike eller Södermanland, hvars enda barn han var. Att han fick en god uppfostran och blef undervisad i mångahanda saker, var naturligt, ty de ämnade honom till en stor karl i verlden. Väl försökte han åtskilligt, men som han var förklemad, tröttnade han vid allt, och älskade endast förströelser och nöjen. Redan vid akademien säges han öfvat de laster, hvarigenom han sedan helt och hållet förstört sin ärfda förmögenhet. Ett par år uppehöll han sig här i trakten, som tingsskrifvare; men blef omsider så usel, att ingen kunde dras med honom. Nu går han här som en skugga, trasig och eländig, från gård till gård, och ingen förbarmar sig öfver den syndaren. Underligt nog att han ej längesedan omkommit af hunger och köld."

"Det är förfärligt hur djupt en menniska kan sjunka, när ej religionen och dygden utgöra rättesnörena för hennes handlingar", suckade den resande.

Några veckor efter denna händelse satt Daniel Pehrsson, blek och med omlindadt hufvud, i sin stuga, hvars väggar upplystes af den i spiseln muntert flammande brasan. Vid spinnrocken satt hans hustru, den flitiga Ingrid, på hvars täcka, vänliga ansigte ett djupt bekymmer tycktes hvila. Ingrid var en af dessa undergifna, tåliga och försakande qvinnor, som, tyst och obemärkt, sprida sällhet och trefnad omkring sig; hvilkas pris ej torget har, och hvars värde mannen så sällan uppskattar. Länge hade den deltagande hustrun lidit i tysthet, utan att ett ovänligt, förebrående ord kommit öfver hennes läppar; dock tillät hon sig, att i mannens ljusare stunder fogligt förehålla honom följderna af hans oordentliga lefnadssätt. Daniel insåg då alltid, att hans Ingrid hade rätt, lofvade att bättra sig, men glömde snart bland sina gamla supbröder det gifna löftet.

I stugan rådde renlighet och trefnad; men på hyllorna och i det stora ekskåpet blänkte inga silfver- eller tennkäril, hvilka annars på landet pläga vara kännetecken på välmågan. Att der *förr* funnits sådane prydnader, tycktes man kunna sluta till af den djupa suck, som frambröt, då Daniels blickar långsamt skredo öfver stugans innandöme och de tvenne ljuslockiga barnen, som ljuft och fridfullt insomnat i sin lilla fällbänk.

"Vet du Ingrid? jag sitter och tänker!", sade Daniel sorgset", huru mycket som har förändrat sig på de 7 år vi varit gifta: då vore vi lyckliga och förmögna — nu äro vi fattiga och skuldsatta. Jag tycker just, att hjertat vill brista, när jag tänker på, att allt är *min* skuld. Nej! jag är icke värd att bo under samma tak, som du."

"Kära Daniel tala ej så!" svarade Ingrid hjertligt. "Du har ju allvarligt föresatt dig, att aldrig låta förleda dig mer? När det är glädje i himmelen öfver en syndare, som omvänder sig, huru

* *Forts. från föreg. №.*

dan helt och hållet förslösat din arfvedel? Är det friska blod, som fordom rann i Romares, Grekers, Germaners och Skandinavers ådror och som öfvergått i dina söners, är det redan så bortskämdt? Förhåller det sig *dermed* likasom med vaccinen, att den efter ett visst tidsförlopp förlorar sin välgörande kraft och måste förnyas? .... Nej; nej! — Väl har under tidernas lopp mycket stort, dygdigt och skönt gått förloradt; väl har stundom det ädlaste blod flutit under tyrannernes bilor, och millioner tappre uppoffrat sig för att tillfredsställa en despots vansinniga nycker; väl har mörkret, barbariet och fanatismen sökt på otaliga sätt att förgifta lifvets varma, ilande purpurflod, kanske äfven till någon lyckats i sitt förehafvande; — men dödens kyla hafva de dock aldrig kunnat bibringa densamma. Menniskans hjertblod har, såsom läkarne försäkra oss, en gång af försynen erhållit en temperatur af 28°, och denna värma varar ännu och skall alltid, till det sista afgörande ögonblicket, fortvara. Med fulla 28 graders värma älskar ynglingen sin brud; med fulla 28 grader kokar hatet mellan tvenne ovänner; till och med den, som med matta, kalla händer räknar sitt guld, eller vid spelbordet med den största köld stoppar sin nästas timliga välfärd i fickan, har fulla 28 graders värma i hjertat.... Och om man nu med denna värma ville verka för fäderneslandet, för menskligheten: om man med fulla 28° älskade friheten och hatade förtrycket — hade väl Europa, hade väl verlden några förtryckare mera? .... Vi kunne ej gifva ett fullt tillfredställande svar härpå; men med 28 graders värma i hjertat peke vi på framtidens förlåt, i det vi ur die Verschwörung Fiesko's recitere Schillers ord: Wenn dieſe Flammen ins Vaterland ſchlagen, dann mögen die Doria feſte ſtehen."

Litteratur.

BESTÄNDIG SJÖ-KALENDER,

innehållande: enkla och säkra methoder och tabeller för latitudens och longitudens bestämmande, utan tillhjelp af Nautikal-almanackan; om bruket af Kronometern och Sjöbarometern, samt en allmän Tidvattens-tabell; af J. Griffin, Navigations-lärare i London. Från 2:dra engelska upplagan öfversatt och tillökt af J. J. Å. Götheborg, C. M. Ekbohrns officin 1842.

Ett arbete med denna titel, har redan sedan i höstas varit i bokhandeln tillgängligt. Ref. har noga gjort sig bekant med dess innehåll, och funnit detsamma vara af ett sådant intresse för svenska sjöfarande, att boken verkligen förtjenar blifva allmänt begagnad. Grunderna för denna hans åsigt äro följande:

1:o. Methoderna och Tabellerna för finnandet af *deklination, tidseqvation* och *rect-ascension,* äro på ett så sinnrikt sätt inrättade, att dessa för hvarje Navigatör så högst oumbärliga qvantiteter erhållas, till all behöflig noggranhet, *för många följande år.* Härigenom kan den, för samma ändamål hittils begagnade, jemförelsevis dyra, engelska Nautikal-almanackan anses vara öfverflödig, hvilket är så mycket vigtigare, som sistnämnde arbete icke alltid är lika tillgängligt.

2:o. Methoderna för latitudens och longitudens bestämmande, genom förenämnda ur tabellerna erhållna data, äro visserligen de gamla vanliga, men de enklaste och bästa man äger (nemligen latitudens genom meridian-altituder och longitudens genom kronometern. Tabellen för latitudens finnande genom polstjernan, har en ganska ändamålsenlig inrättning.

3:o. De tabeller, som uppgifva *kompassens missvisning för alla farvatten,* synas vara upprättade enligt de nyaste observatiouer.

4:o. *För bruket af kronometern och sjöbarometern samt bestämmandet af den förstnämndes dragning* erhållas här lättfattliga och säkra anvisningar.

5:o. Den allmänna Tidvattens-tabellen, för *att finna tiden då högt vatten inträffar å ett gifvet ställe någon viss dag, äfvensom vattnets höjning i fot,* är gällande till och med år 1894, och gifver resultater, som äro af tillräcklig noggranhet och användbarhet i praktiken.

Såsom ett mera bevisande och derjemte fullkomligt tillförlitligt omdöme öfver methodernas och tabellernas ackuratess och praktiska värde, vill ref. här slutligen anföra en af de, boken åtföljande, af den namnkunnige Astronomen Hr G. B. Airy, uti bref till författaren gifna attester, så lydande:

"Kongl. Observatorium, Grenwich.
1837 d. 24:de November.

Min Herre!

Till svar å ert bref af den 22 dennes, får jag förklara, att den af er föreslagna method för vinnandet af solens rect-ascension och deklination samt tids-eqvation, för flera följande år, synes mig vara ganska beqvämlig och värd att blifva allmänt begagnad.

= = = = = = = = =

Solar-tabellerna äro underkastade ett litet fel, som efter hand ökar sig, men hvilket i deklination icke uppgår till 30 sekunder under loppet af 50 år, och i rect-ascension och tids-eqvation icke öfverstiger 2 eller 3 sekunder, och hvilket således, för det åsyftade ändamålet, kan anses såsom obetydligt.

= = = = = = = = =

Jag är
Min Herre,

Er ödmjuke tjenare.
G. B. Airy.

Insändt.

Till Redaktionen af Tidningen Phoenix i Götheborg.

Med särdeles uppmärksamhet har underteknad genomläst den i Tidn. Phoenix N:o 4 för d. 28 Jan. detta år insända artikel under rubrik: *Ett nattstycke ur tidens stora galleri.* Om det å ena sidan är nedslående att erfara de missdåd och oskick, som af en viss liga inom detta samhälle utöfvats, så är det å andra sidan lika tillfredsställande att finna en person, som med den frimodighet och rättskänsla som Dixi framträder, för att, till allmän kännedom och varning, med starka och sanna färgor skildra den här befintliga spelare- och ockrare-hydrans förfaranden, hvilka egentligen utgjort föremålet för ofvan omförmälte insändares mörka skildring.

Redaktionen har ock i noten, på grund af flera aktningsvärda personers vitsord, intygat, att den i artikeln intagna skil-

---

mycket mer skulle jag då ej glädjas, som lofvat att dela ljuft och ledt med dig. — Ännu kan Gud hjelpa oss, om vi rätt bedja honom derom och ställa oss derefter. Redan är ju en stor välgerning oss vederfaren genom din räddning från döden."

"Deri har du rätt; kanske att jag kan komma i tillfälle att godtgöra hvad jag felat", genmälte Daniel.

Under det Daniel och hans hustru ännu fortsatte samtalet, inträdde i stugan en resklädd herre, som frågade om Daniel Pehrsson bodde der. "Ja," svarade den tillfrågade, som med glad öfverraskning igenkände och välkomnade sin räddare.

"På min återresa ville jag se, huruvida du blifvit återställd, ty det ena såret ansåg jag farligt, och har derföre medtagit ett helande plåster att begagna till dess läkande." — Nu lossade den resande med van hand förbindningen, hvarvid den omtänksamma Ingrid biträdde, under många välsignelser öfver hennes mans ädle räddare. Läkaren, som fann Daniel nedslagen och ångrande till sinnes, begagnade tillfället att uppmana honom att återvända ifrån sitt förra ogudaktiga lefnadssätt, då han snart skulle komma i åtnjutande af den belåtenhet och lycka, som deraf blifva en följd. Nu upptog den resande ett papper och lemnade Daniel och tillade: "Göm detta! Dess innehåll skall påminna dig, min kära Daniel, om den händelse, som du nyss öfverlefvat och som måhända skall utgöra vändpunkten i ditt lif. Blif en ordentlig, arbetsam och rättsinnig man, så hoppas jag, att Gud skall befrämja dina företag, — och skulle frestelsen infinnu sig, så se på detta papper din egen bild, sådan du framstod för mig den afton, då vi första gången träffade hvarandra på gästgifvaregården, och jag hoppas att frestelsen skall förlora mycket af sin retelse. Daniel öppnade nu papperet. Öfverraskning och förvåning målade sig härvid i hans ansigte. Stum af rörelse tryckte han gifvarens hand till tacksamhet, hopvek papperet och gömde det i fickan. Derefter berättade han, att han på hemvägen blifvit illa slagen af sina kamrater, på det ställe der han fanns liggande, samt att detta, tillika med minnet af den nyssnämnda aftonen och underrättelsen om att den olycklige Borgén funnits ihjelfrusen ett par stenkast från det ställe, der han blef utvisad, hade hos honom väckt den alfvarliga föresatsen att återvända från sina vägars villo.

Den goda, tacksamma Ingrid ville nu på bästa sätt undfägna den käre gästen; men denne, som hade sitt åkdon väntande utanföre, tog ett kort och hjertligt farväl af dem begge, som under utgjutande af tacksamma och välsignande tårar följde den menniskoälskande, deltagande främlingen till hans åkdon.

Femton år efter den händelse, vi berättat, inbjuda vi läsaren till ett ställe, beläget några mil från den trakt, vi lemnat, att göra en utfärd i sommarens blidaste månad, när Juni-solens värmande och lifgifvande strålar öfverströdt jorden med gräs och blommor. Söndagen tillstundade, och på den skulle församlingens nattvardsbarn framträda till försoningens altare. En sådan dag är alltid en högtid på landet, synnerligast der lärare finnas, som värdigt uppfatta sitt heliga och ansvarsfulla embete, samt med lära och lefverne gå i sin Herres och mästares

dringen är "*teknad efter naturen*" och att ännu åtskilliga partier, hållna i samma mörka färger, vore att tillägga."

Dixi har sedermera under d. 11 sistl. Februari i tidningen Phoenix förklarat sin innerliga tillfredsställelse öfver den allmänna sensation, hans nattstycke väckt, och det menniskoälskande sätt, hvarpå det blifvit behjertadt, hvaraf han ock tror sig kunna draga den hugnande slutsats, att han hos sina samhälls-medborgare träffat en rik fond af rättskänsla, hvilken han på det varmaste önskar, att de, till menskligheteus bästa, liksom hvarje annat stort kapital, måtte sätta i omlopp. Då jag nu jemför Redaktionens föregående yttrande med noten till denna senare uppsats, hvilken innehåller, "att Redaktionen på grund af de af trovärdiga och aktningsvärda personers inhemtade underrättelser, vågar försäkra, att den person, omkring hvilken den ofördelaktiga opinionen synnerligast koncentrerat sig, *icke är saker till alla de gräsligheter,* insändaren tillägger sin routinerade spelare ex professo", såsom

1:mo *att han icke planmässigt utsökt några offer för sin vinningslystnad;*

2:do *att han icke haft någon del i katastrofen af d. 5:te nästlidne Jan. och*

3:tio *att han på de sistförflutna tvenne åren icke spelat några egentligen höga spel:*

så torde Red. tillåta mig att något närmare granska de skäl och anledningar hvarpå dessa, ehuru flygtiga, likväl urskuldande loftal * grunda sig; — då jag endast vill hålla mig till sak, med uteslutande af af all personlighet, nemligen:

1:a Punct. *att han icke planmässigt utsökt några offer för sin vinningslystnad.* Detta rentvagningsförsök måste ovilkorligen hafva helt och hållet utgått från den routinerade spelarens enskildta syndabekännelse, och är således att betrakta som ett vittnesmål i egen sak; ty någon annan än han sjelf har icke kunnat gifva ett sådant *videtur* om de dolda planer, som ostridigt inom honom måst föregå till beredande och utveckling af en fortsatt framgång på hans lastfulla bana. Hvad tillit dessa af en routinerad spelare gifna försäkringar i öfrigt kunna förtjena, äfvensom en närmare förklaring eller utveckling af den åberopade planmässighetens verkliga och rätta beskaffenhet, upplösningen af dessa ömtåliga och svåra problemer &c. &c. nödgas jag för min del öfverlemna åt Red:s mognare omtanka och pröfning.

2:a Punct. *att han icke haft någon del i katastrofen af den 5:te Jan. nästlidna* är ungefärligen af samma halt och lika mycken trovärdighet. Tillåt mig blott framställa en enda, ehuru enkel, dock maktpåliggande fråga: *Känner Red. tiden, då den omförmälta katastrofen grundlades?* Den fordrade enligt mitt begrepp en vida större omfattning, än att den kunnat vara ett foster af slumpen, eller en momentel hänförelse. Den katastrof, som inträffade i Dec. 1841, var af vida mindre betydenhet, och den fordrade dock, hvad man allmänt känner, flera års kabaler och omsorger innan den kunde tillvägabringas i sin helhet. Kontrahenternas enskildta ställning, deras mäktiga relationer och familje-förhållanden inverka dessutom på planmässigheten af, att icke så hastigt eller med ens tilldela kontrahenter af första rangen, hvad man kallar: *den Gnaden-stoss;* och möjligtvis torde än i dag, i trots af alla löften och försäkringar, ett och annat "offer" vara under beredning, ehuru det ännu torde fordra ett eller annat års verksamhet innan planen hinner sin fullkomliga utveckling.

3:dje och sista punkten, eller att persona questionis *på de sist förflutna tvenne åren icke spelat några egentligen höga spel,* är och blifver i flera afseenden den mest problematiska. Ehuru att den icke är en fullständig logisk sats, äro dock premisserna till denna uppgift så vacklande och obestämde, att den tillämpade konklusionen måste innefatta en relativ egenskap, som fordrar en närmare kännedom om förhållanderne, innan något omdöme i detta afseende skulle kunna med säkerhet fattas — så framt icke Redakt. lika med mig skulle kunna antaga den satsen, att alla spel, hvarigenom individers ofärd grundlägges, *egentligen äro höga spel.*

Redaktionens svar * på dessa mina jäf mot de i omförmälte sista noten intagna anmärkningar emotser jag med erkänsla och tacksamhet, äfven om samma skulle innefatta en på grundade skäl och obestridliga facta stadgad vederläggning. I så fall har äfven Dixi haft orätt, då det åligger honom, att, i enlighet med rättvisa och billighet lemna den förmente routinerade spelaren en motsvarande upprättelse, hvartill jag i sådant fall icke skall underlåta att alfvarligen uppmana honom; ty äfven här vill jag icke försaka den gamla regeln: *that the devil himself must have his due.*

SCHIETTO.

* *Huru insändaren kan komma att gifva benämningen loftal åt våra i den ifrågavarande noten förekommande anmärkningar, äro vi icke i stånd att inse. Vi hafva endast och allenast sagt, att vi, af förekomne skäl, trott oss kunna våga försäkra, att den af Dixi s. k. routinerade spelaren icke är saker till ALLA de gräsligheter, för hvilka han af Dixi blifvit debiterad. Hela vårt resonnement i den af insändaren klandrade noten är så vilkorligt, som det någonsin kan vara. Vi hafva endast exempelvis anfört, hvad oss af trovärdiga och aktningsvärda personer blifvit berättadt, utan att dock vid berättelsernas öfverensstämmande med verkliga förhållandet fästa annat afseende, än att det gifvits af sådana individer, till hvilkas utsago vi trott och tro oss kunna sätta full lit. Hvad insideremot med skäl kan anmärka är den motsägelse, som råder mellan ofvanbemälte, af honom klandrade, not, och den, som befinnes under det s. k. "Nattstycket." Denna motsägelse är dock endast skenbar. De personer, till hvilkas utsago om skildringens öfverensstämmelse med sanna förhållandet vi då tryggade oss, uppfattade insändarens mening med artikeln på samma sätt som vi, nemligen att han haft för afsigt att i en enda brännpunkt samla de spridda dragen af samtlige deltagarne i det härstädes befintliga spelare-koteriet, och då var teckningen troget efter naturen. De individer åter, hvilka försäkrade oss att den person, omkring hvilken den ofördelaktiga opinionen, till följe af den förfärliga målningen, synnerligast koncentrerat sig, icke var saker till alla de gräsligheter, som i densamma innehöllos, tyckte det vara obilligt, att en enda skulle underkastas den moraliska tortur, som var ämnad samtlige hans medbröder. De vädjade i detta hänseende till vår egen rättskänsla, hvilken naturligtvis, under förutsättning af att de hade grundade skäl för mildringen i omdömet om den ifrågavarande spelaren, icke kunde antaga annan form, än deras. Möjligtvis hafva dock de kunnat vilseledas och följakteligen äfven vi. I det längsta anse vi oss dock böra tvifla härpå, utan att likväl vi på något sätt vilja utgifva denna vår åsigt såsom infallibel.*

RED:S ANM.

* *Redaktionen har icke något annat svar på insändarens anmärkningar att gifva, än det redan anförda. Insändaren har förbisett, att vi endast berättelsevis framställt de af honom klandrade mildrande omständigheterna, utan att annorlunda än vilkorligt garantera deras tillförlitlighet. Vi skole dock icke underlåta, att, rörande den ifrågavarande saken och personen, söka förskaffa oss alla de upplysningar, som möjligtvis kunna åstadkommas, för att framdeles gifva ett mera detaljeradt svar på hans i sakernas nuvarande invecklade skick ganska ömtåliga och efter allt utseende af sträng rättskänsla förestafvade frågor.*

RED:S ANM.

---

fotspår. Sådant var förhållandet i denna församling, hvarest sedan några år en ädel, menniskovänlig och rikt begåfvad man, enligt folkets enhälliga kallelse, blifvit vald till Kyrkoherde. På den nämnde Söndagen såg man också folk från alla kringliggande trakter strömma till kyrkan, för att höra den vördade läraren, och se de unga, som i hans skola blifvit undervisade om sina själars bäste vän, och hvilka nu i dag närmare skulle förenas med *Honom.* Samlad var redan den lilla skaran, på hvars anlete den inre fridens stilla glädje hvilade, denna af verldens förförelser ej befläckade ungdom, som med sin första kärleks hela hängifvenhet älskade sin Frälsare.

Under tempelsångens och orgornas toner framträdd för altaret, uttalade läraren med sin djupa, klangfulla, af inspiration och rörelse darrande stämma, fridens och kärlekens ord, hvilka, liksom bevingade, flögo ut öfver den talrikt församlade menigheten, ibland snyftningarne och gråten; ty de kommo från hjertat, och gingo till hjertat. Det var en högtid, öfver hvilken himmelens saliga innevånare gladdes, det var den oskuldsfulla, troende och barnsligt älskande ungdomen, som firade föreningen med sin Frälsare vid sin *första nattvardsgång.*

Det gifves en fyrbåksflamma, som ej af nattens djupaste mörker fördunklas, en polstjerna för seglaren på lifvets sjö, en ledare, som bland brännings svall visar inloppet till den efterlängtade hamnen, och detta är det heliga minnet af den *första nattvardsgången.* Gerna må lifvets frostiga vindar bortfläkta blomsterdoftet af ens lif, och det ena bladet efter det andra falla, — *med* detta minne blir man ändå aldrig rätt olycklig, beklagansvärd, ensam eller öfvergifven; men *utan* detsamma — O! hvad man är att beklaga! *(Forts. följer.)*

OCKSÅ ETT KONSTSINNE.

Man uppförde för någon tid sedan i en småstad "De tie Förpaktarne." En älskvärd sjuttonårig flicka yttrade då efter hemkomsten från theatern: "Ack, Mamma, hvad det var för ett herrligt stycke, der alla flickor fingo sig männer."

Insändt.

Som man blifvit underrättad, att Herr *Tengvall,* hvilken nu en tid biträdt vid härvarande orchester, med sitt instrument, *Oboe,* ämnar att i nästa vecka gifva en Concert, så vill undertecknad derom underrätta tonkonstens vänner, på det de måtte begagna tillfället att då höra detta i Orchester nödvändiga, och för sin originella ton bekanta instrument; hälst som det på länge ej varit hördt inom vår stad. Vi hoppas äfven att Götheborgs

musikälskande allmänhet, hvars välvilja för konsten så ofta påkallas af utländska virtuoser och musikidkare, icke måtte undandraga sig att uppmuntra den inhemska talangen, synnerligast då den framträder med så mycken modesti och anspråkslöshet som hos Hr *Tengvall*.

Musikvän.

Spektakler:

Söndagen den 5:te Mars, gifves icke något Spektakel.

Tisdagen den 7 Mars uppföres: (för första gången), HERRAN SER DINA VÄGAR! nytt Skådespel med Sång och Kör i 5 Akter, efter "La grace de Dieu" af d'Ennery och Gustaf Lemoine.

Denna pjes är med betydliga omkostnader bragt på Scenen.

Fredagen den 10 Mars uppföres (*till förmon för Herr och Fru Beck*): SCHWEITZERFLICKAN, Lustspel i 3 Akter af B. Bang; derefter gifves: CACHUCHA, spansk Nationaldans; till slut: KJÖGE HUSKORS, Vaudeville i 1 Akt af Heiberg.

NB. I nästa vecka gifves den sista Representationen.

W. Lewini.

Musikalisk Soirée med Dans.

Den andra af de subskriberade Musikaliska Soiréerna gifves, Tisdagen d. 14:de innevarande månad, uti Bloms stora sal, som i anledning af dagens högtidlighet, H. K. H. Kronprinsessans födelsedag, kommer att dekoreras, — hvarförutan några Ledamöter af Sällskapet Orphei Vänner benäget lofvat att med sång och deklamation assistera vid tillfället. Biljetter äro att tillgå så väl i Hr N. J. Gumperts bokhandel som vid ingången till Soiréen, hvilken börjas klockan precist 7 eftermiddagen.

Ingånget Bolag.

Att Hr S. A. Nordqvist inträdt såsom Bolagsman i vår firma, få vi, författningarne tikmätigt, härmed tillkännagifva.

Götheborg i Februari 1843.

P. C. RETTIG & Associées.

Bokhandels-anmälan.

Från C. M. Ekbohrns officin äro i dessa dagar utkomne och finnas i underteknads Bok- & Musikhandel att tillgå, á 36 sk. b:ko:

RELIGIÖSA SÅNGER

AF

ASSAR LINDEBLAD.

INNEHÅLL: Ungdomskällan; Missionären; Elias; Sång vid Jubelfesten 1830; Christi seger; De dödas sånger; Christi kärlek; Theatern och Templet; Christi stridsmän; Nykterhetsbön; Suckar i natten; Europas religioner; Verldsregenten; Julnatten; Bibeln, tryckt; Mer ljus! Broderskärlek.

"Främst bland dessa sånger (heter det i en af en vidtfrejdad författare i N:o 14 af Skånska Correspondenten införd recension af dessa härliga dikter) står utan tvifvel Elias, en *åskorgel*, som nyss brusat genom min själ, så att jag ännu ej kommit mig rätt före igen — en musik, mot hvilken ingen orgelkonsert går upp och mot hvars styrka Ole Bulls spel från Lunds orgelläktare var en barnlek allena. — — — Jag unnar många den glädje jag sjelf i dessa ögonblick njuter, och skyndar derföre att väcka uppmärksamheten på denna *bokhandelsperla*. Det ser stundom ut som om all poesi förstummats under politiskt skrik och prat. Men det är ej så: *post nubila Phoebus*."

George C. Schüssler.

Sammanträde.

Sjömanna-sällskapets samtelige Herrar Ledamöter behagade sammanträda i Borgerskapets Herrar Äldstes Sessionsrum i 3:dje våningen af Rådhus-byggnaden, Tisdagen den 7:nde dennes kl. 11 f. m., för att afhöra Revisionsberättelsen öfver årets förvaltning ooh besluta i andra förekommande angelägenheter. Götheborg den 4 Mars 1843.

DIREKTIONEN.

Borgenärers Sammanträde.

Samtlige Herrar Borgenärer uti koopv. kapt. J. G. Buscks concoursmassa, behagade, Onsdagen d. 8:de dennes kl. 10 f. m. sammanträda uti afl. Segelsömmaren O. Hanssens arfvingars hus vid Gamla Varfvet, för att öfverlägga och besluta om underhåll för Gäldenären, samt flera med concoursmassan sammanhang ägande frågor, och erindras om concourslagens föreskift i afseende på frånvarande Borgenärer. Carl Johans Församling den 16:de Mars 1843.

GODE MAN.

Tillkännagifvanden.

Nästkommande Tisdags förmiddag blir i stadens samtlige boklådor att tillgå, à 8 sk. b:ko:

Bref till min Tante
om Ställningar och Förhållanden
i
Eklanda.

Första Brefvet.

Med en lithografi.

= Den af apothekaren Cavallin i lifstiden uti denna stad anlaggda Carlsbader Brunns-Inrättning kommer innevarande år att för Brunnsdrickning öppnas å vanlig tid vid den inträffande varmare årstiden, och att, på enahanda sätt som förut, fortsättas. Vattenberedningen är anförtrodd åt en behörigen examinerad, och vid befattningen fullkomligen vand person; och skall dagen för Brunnsdrickningens början genom Tidningarne kungöras.

Under alla Tider af året kunna de vanliga kalla mineral-vattnen, såsom Soda, Seltzer, Marienbader, eller hvilka kända mineral-vatten som helst, äfvensom Lemonade gaseuse, från denna Brunns-Inrättning erhållas efter tillsägelse hos, eller reqvisitioner från landsorterne genom brefvexling med, underteknad, som, med öfvertygelsen, att Inrättningen skall fortfara att förtjena en vördad allmänhets förtroende, deruti vågar densamme innesluta. Götheborg d. 1:ste Mars 1843. ABR. ORRBERG.

Auctioner.

Tisdagen den 14:de dennes från kl. 10 f. m. och 3 e. m. kommer genom offentlig Auction, som förrättas uti afl. Segelsömmaren O. Hanssens arfvingars vid gamla Varfvet belägna hus, att, för koopv. kapt. J. G. Buscks koncoursmassas räkning, försäljas åtskillig Lösendom, såsom Guld, Silfver, Malm, Koppar, Tenn, Bleck- och Jernsaker; Postlin, Glas och Lerkärl; Säng- och Linnkläder; Möbler och Husgerådsaker; Inventarier m m. till Segelmakareverkstad; Sjökort och Instrumenter; Böcker, Trädbråte: m. m. Sakerna få beses dagen före Auctionen. Carl Johans Församling d. 1:ste Mars 1843.

= Tisdagen d. 14 Mars 1843 kl. 10 f m. försäljes genom Auction på Klippan, circa 1700 Tolfter $1\frac{1}{4}$ och $1\frac{1}{2}$ tums Bräder, hvilka hugade köpare under tiden kunna bese vid anmalan hos Herr J. P. A. Schmidt derstädes.

Diverse:

Det af mig här i Juli månad förlidet år etablerade Commissions-contor får jag härmed ytterligare taga mig friheten rekommendera till hugkomst och förtroende hos den respektive allmänheten såväl här som i andra landsorter med Commissioners utförande af hvad loflig beskaffenhet som helst: såsom Landtmannaprodukters, Handelsvarors, Fabriks- och Brukseffekters, Åkdons, Möblers, Husgeråds och andra sakers försäljande och uppköpande. Emplojers anskaffande i alla vägar, så fort som möjligt. Räkningars, Contracters, och hvarjehanda dylika sakers uppgörande.

Då flera Auctioner hållas här i staden nästan hvarje vecka och vid dessa tillfällen mångahanda saker ofta afyttras till mycket billiga priser, som kunna vara nästan lika goda och användbara som nya, hvilka kosta betydligt mera, så kunna de, som af sådana tillfällen vilja begagna sig och ej sjelfve hafva lägligt tillstädesvara, genom muntligt eller skriftligt uppdrag till Contoret erhålla ett säkert och pålitligt ombud; men får dervid erinra att Contoret tryggas för risque vid det sammas utförande.

Genom flerårig praktik och erfarenhet i handel och affairer hoppas jag äga förmåga att till hvars och ens belåtenhet kunna utföra de uppdrag, jag åtar mig, och skall dervid hafva all möda ospard för att åt mina resp. Committenter vinna mästa möjliga fördelar, och försäkrar derjemte att alltid med reel behandling, ferm expedition och billigt arfvode söka föröka det förtroende jag haft åran åtnjuta. Götheborg d. 4:de Febr. 1843. C. O. BERGSTRÖM,

boende i f. d. Skogströmska Arfv. hus vid Magazinsgatan.

MUSIKSKOLA FÖR BARN.

Bland de sköna konsterna intager onekligen tonkonsten ett utmärkt rum, och såsom bildningsmedel är hon måhända den, som i högsta grad eger förmågan, att, om man så får uttrycka sig, *tala* till menniskohjertat, väcka dess slumrande känslor och bringa dem i samklang med de grundtoner, som, starkare eller svagare, genomgå menniskans inre väsende. Tonkonstens skönaste problem är således det, att, samtidigt med de intellektuella förmögenheternas utveckling i andra rigtningar, underhålla och utveckla de elementer till harmoni och samstämmighet med ett bättre Högre, hvilka inom inom individen förefinnas. Ju förr denna utveckling kan taga sin början, desto bättre: menniskan kan aldrig för tidigt lära att åt sina tankar och handlingar gifva en harmonisk pregel. Det tyckes också som om man på den senare tiden, om ock stundom endast omedvetet, börjat inse, eller åtminstone *ana*, dessa sanningar, och följden deraf har blifvit, att tonkonsten stigit allt mer och mer i anseende, att dess område utvidgats allt mer och mer och att *någon* kännedom om densamma nu mera anses såsom nästan oumbärlig för den högre sällskapsbildningen. Visserligen betraktas tonkonsten ännu af mången endast såsom en *lyxartikel;* men den tid bör icke kunna vara så aflägsen, då man allmänt skall komma att erkänna densamma såsom ett af våra förträffligaste bildningsmedel, *så vida den icke endast mekaniskt läres och inhemtas*, och så vida man i den vill se något ädlare, något *högre*, än ett blott *tidsfördrif*. Att i sin lilla mån få bidraga till realiserandet af denna förhoppning är undertecknads lifligaste önskan, och en början dermed vill han göra genom anläggandet af en **Musikskola för barn,** i hvilken elever af fyllda sex års ålder komma att emottagas och, till en början, undervisas i pianofortespelning efter en ny praktisk method, som, enkel och lättfattlig, dock innehåller det hufvudsakligaste af musikens grundreglor. Ändamålet härmed är egentligen att låta barnen genomgå en förberedande kurs, för att sedan med så mycket större fördel kunna begagna antingen enskilda lärares undervisning, eller ock den högre undervisningen i ett MUSIKALISKT INSTITUT, som jag framdeles, om mina bemödanden krönas med framgång, härstädes ämnar anlägga.

Alldenstund framgången af detta företag och de arrangementer, som på förhand måste vidtagas, bero af elevernes antal, så anhålles, at de respektive föräldrar eller målsmän, som vilja hedra mig med sitt förtroende, behaga ju förr dess hellre derom göra anmälan i mitt logis i tyska Presthuset vid Köpmangatan, då närmare upplysning om vilkor, methoden o. s. v. tillika kunna vinnas.

Särskild undervisning, både åt mindre och mera försigkomne elever, i **harmonilära, guitarrespelning** och **sång,** kommer äfven att meddelas, då derom med undertecknad på ofvan-bemälta ställe öfverenskommes.

Götheborg i December 1842.

J. A. LINDHOLM,

Examinerad elev af Kongl. Musikaliska Akademien.

HÄSTAR OCH ÅKDON

fortfara att uthyras nu som förut i f. d. Skogströmska huset vid Magazinsgatan, och emottages beställning härföre å Contoret i förstugan, andra dörren till höger.

P. C. RETTIG & Associées Contoir är flyttadt till H:r H. J. Mattssons hus, vid hörnet af östra Hamn- och Kyrkogatorne.

LARS ZACHRISSONS SALUBOD är flyttad till Herr J. A. Westerbergs hus vid hörnet af Kungs- och Östra hamngatorne.

Collect.

Nästa Söndag, som är första Bönedagen upptages medelst bäcken uti stadens och fattighusets kyrkor den förste af de årliga Collecter, dem Kongl. Maj:t i Nåder täckts bevilja Collegerna vid härvarande Högre Lärdomsskola; som till det bästa anmäles.

I morgon predika:

Uti DOMKYRKAN: *Olsson; Joh:son; Claesson.*
Uti CHRISTINÆ KYRKA: *Dunckel; Holmqvist.*
Uti GARNISONS-KYRKAN: *Ljunggren.*
Uti FATTIGHUS-KYRKAN: *Hallén.*
Uti CARL JOHANS KYRKA: *Hörbeck.*
Uti ÖRGRYTE KYRKA: *Nyberg.*
Uti HOSPITALS-KYRKAN: *Landtbom.*

Götheborg, C. M. EKBOHRNS Officin.

№ 10 utgifves nästa Lördag kl. 6 eft. m.

PHOENIX,

Tidning för Politik, Litteratur och Näringar.

№ 10. **Lördagen den 11:te Mars** **1843.**

Å denna tidning, som utkommer hvarje Lördags eftermiddag kl. 6, kan med 3 R:dr b:ko för helt, 1: 32 b:ko för halft och 1 R:dr b:ko for fjerdedels år prenumereras så väl å tidningens officin i huset № 3½ vid Slottsskogsgatan i Masthugget, som hos Handlanden Hr C. O. Bergström i Skogströmska Arfvingarnes hus vid Magazinsgatan, der äfven annonser, a 2 sk. R:gs per tryckt petit-rad emottagas. Sker prenumeration å något af ritkets postkontor, tillägges vanligt postförvaltare-arfvode, hvilken utgift dock kan undvikas genom att med reqvisitioner direkte vända sig till Redaktionen, som då drager försorg om att tidningen, under korsomslag, enligt uppgifven adress kommer reqvirenten tillhanda.

PETER DEN STORES TESTAMENTE.

La Presse, ett fransyskt, ministeriellt blad, meddelar för den 20:nde sistlidne Februari följande högst vigtiga, hittintills obekanta, historiska dokument, hvilket i betydlig mån bidrager att sprida ljus öfver det politiska system, som Ryska kabinettet, under en lång kedja af år synes hafva följt och ännu fortfara att följa. I Tyskland har det väckt en utomordentlig sensation, och vi äro öfvertygade om, att det kommer att väcka en icke mindre uti de tre nordiska rikena och måhända påskynda en ännu närmare förening dem emellan. Vi skulle önska oss utrymme för alla de reflexioner, till hvilka detta märkvärdiga testamente ger anledning; men måste öfverlemna det åt tidningar med större spalter och vidsträcktare verkningskrets, än den, som vi ega. — Dokumentet, öfverflyttadt på vårt modersmål, lyder som följer:

"I den allraheligaste och odelbara Trefaldighetens namn, Wi Peter I till våra efterkommande och efterföljare på thronen samt till ryska nationens regering.

Herren, den Allsmäktige, som vi hafve att tacka för vår tillvaro och vår krona, som har upplyst vårt förstånd och varit vårt stöd, har ingifvit mig att ryska nationen är utsedd till att blifva hela Europas framtida beherrskare. Jag grundar denna min aning derpå, att största delen af de europeiska nationerne blifvit af ålder förvekligade, eller åtminstone med stora steg gå ett sådant tiltstånd till mötes, hvaraf följer, att de utan allt tvifvel kunna lätteligen *underkufvas* af ett ungt och nytt folkslag, då detta en gång hunnit att utveckla all sin kraft och storhet. Jag betraktar en invasion från de vestliga och östliga folkens sida, genom Nordsjön, såsom en i Försynens plan liggande, periodiskt återkommande folkrörelse, liksom det romerska folket blifvit genom dylika invasioner från andra håll pånyttfödt och kraftfullt. De nordliga folkvandringarne kunna förliknas vid Nilströmmens flöden, hvilka på vissa tider med sin gyttja göra Egyptens torra fält fruktbärande. Jag har emottagit Ryssland såsom en *å;* jag öfverlemnar det åt mina efterföljare såsom en *flod;* desse skola göra det till ett *haf,* som är bestämdt att vattna hela Europa, och hvars böljor, oaktadt alla de bålverk, som svaga händer söka uppföra mot detsamma, i framtiden skola stiga öfver sina bräddar, så vida blott mina efterkommande förstå att åt den gifva deras rätta lopp. Fördenskull testamenterar jag dem till noggrann efterföljd nedanskrifne lärdomar:

1) Ryska nationen måste ständigt öfvas i vapen. Hvila bör endast förunnas nationen så länge, som erfordras för att bereda staten tillräckliga inkomst-källor, rekrytera arméen och välja det mest lämpliga ögonblick till anfall, samt på detta sätt allt framgent begagna så väl kriget som freden att utvidga Rysslands makt och befordra dess nationella intressen.

2) Man måste genom alla möjliga medel söka att i krigstider inlocka duglige utländska officerare, och i fredstider berömde utländske lärde, på det att ryska nationen må skörda alla de civiliserade landens fördelar utan att uppoffra några af sina egna.

3) Man måste vid alla möjliga tillfällen blanda sig in i de andra europeiska nationernas angelägenheter och stridigheter, af hvad beskaffenhet den än må vara; synnerligast bör man ställa sig denna regel till efterföljd hvad Tyskland beträffar, emedan detta land ligger oss så nära och således i hög grad förtjenar vår uppmärksamhet.

4) Man måste vara synnerligen betänkt på att i Pohlen väcka och underhålla split och oroligheter; besticka de mäktige med penningar, söka förskaffa sig inflytande vid riksmötena, korrumpera Ständerna och dymedelst erhålla makten i händerna vid de inträffande konungavalen. Dessutom bör man i detta rike söka förvärfva sig så många anhängare, som möjligt, protegera dem, intervenera med ryska truppar, o. s. v., ända tills man fått fast fot i detsamma. Skulle de angränsande makterna söka lägga hin-

---

Räddaren.*

EN PENNRITNING UR FOLKLIFVET.

Ibland församlingens nattvardsbarn utmärkte sig synnerligast tvenne syskon, Anders 17 år och hans syster Katrina ett år yngre. De voro enda barnen i ett ansedt och förmöget bondehus, hvarest de af kristeliga föräldrar erhållit en efter sitt stånd omsorgsfull och vårdad uppfostran. Mycket hade de fått lära framför andra sina jemnåriga, ehuru de i klädedrägt och seder voro lika enkla som de. Anders var en hygglig och munter gosse, och hans syster, den täcka, blomstrande Katrina, ansågs allmänt som bygdens fagraste blomma. Ej under då, att de tvenne syskonen utgjorde sina föräldrars' glädje och förhoppning. Deras far, en rättsinnig, förståndig och förmögen bonde, var aktad och väl anskrifven hos både herremän och bönder i hela trakten, och med den nykomna kyrkoherden stod han i ett särdeles vänskapligt förhållande, så att denne med sin familj ofta plägade helsa på hos honom i hans boning, det vackra hälsehemmanet Björkhaga, och såg dem gerna i prostgården tillbaka.

Det goda folket på Björkhaga hade bjudit några anförvandter till sig på Söndagen. Framåt eftermiddagen sade sig värden i huset önska att i sina gästers närvaro tala några ord med sina barn, till hvilka han då yttrade:

"Både er mor och jag, som icke känna någon större glädje här i tiden, än den att se er förkofran, framgång och lycka i det goda, önska att J aldrig måtten glömma denna dagens vigt och de lärdomar, vår gode kyrkoherde nedlagt i edra hjertan. På det att du, min son, må taga dig tillvara äfven af mitt exempel, så vill jag berätta mina lefnadsöden, och en händelse i synerhet, der jag vid branten af min timliga och eviga välfärd blef räddad af en ädel och deltagande menniskas mellankomst.

Fadren berättade nu händelsen på gästgifvaregården med alla dess omständigheter, hvilka läsaren redan känner, och tillade, att han genom sitt slösande och öfverdådiga lefnadssätt skuldsatt sitt hemman; men att när han återkommit till sig sjelf, hade han börjat att arbeta upp sig igen, dervid troget understödd af sin goda Ingrids hushållning och omtanka, så att de efter några lyckliga år kunde köpa det ställe, de nu bebodde, emedan Ingrid längtat till den församling, der hon var född, och Björkhaga dessutom var en god och väl belägen egendom.

"Hvem var den unge resanden, som så välvilligt räddade far?" frågade Katrina.

"Det har jag aldrig kunnat utspana" svarade fadren, ty hvarken mor eller jag tänkte på att efterfråga hans namn eller vistelseort; men efter all anledning var han doktor, emedan han så väl skötte mina erhållna skrämor. Några år derefter dog också en mycket älskad läkare i Wenersborg, som jag på beskrifning tyckte vara samma person.

"Ja", tillade Ingrid, rörd, "han skördar redan i Guds rike lönen för sin ädla gerning."

"Får ingen se innehållet af det papper, som doktorn lemnade far den der afton?" frågade Anders. "Jo i dag vill jag ej hafva någon hemlighet mer", yttrade fadren och framtog härvid papperet ur en skrifbyrå. — Nyfikne trängde sig

---

* *Forts. och slut från föregående №*

der i vägen för realiserandet af dessa eller dylika planer, så bör man erbjuda dem att taga del i rofvet, till dess tillfälle en gång erbjuder sig att återtaga det gifna.

5) *Sverige bör man söka att kringskära så mycket som möjligt och reta det till anfall, för att få anledning att helt och hållet underkufva detsamma. För vinnande af detta ändamål bör man söka skilja Danmark och Sverige från hvarandra, samt väcka och underhålla dessa båda rikens ömsesidiga afund.*"

6) Gemåler för de ryska Prinsarne bör man städse välja ur tyska furstehus, för att öka slägtskapsförhållandena, förena de ömsesidiga intressena och dymedelst vinna Tyskland för Ryssland, på samma gång som man der mångdubblar det ryska inflytandet.

7) Framför allt bör man, för att befrämja våra handels-intressen, söka att komma i ett intimt förhållande med England, alldenstund detta rike mest behöfver oss för sin marin och bäst kan bidraga till utvecklingen af vårt eget herravälde på hafvet. Engelsmännen behöfva vårt skeppstimmer och andra produkter; vi deras guld. Mellan deras köpmän och matroser och våra böra förbindelser städse ega rum; derpå måste alltid vårt lands handel och sjöfart vinna.

8) Ryssland måste beständigt hafva till sitt ögonmärke att söka utbreda sitt herravälde, i norr längst kusterna af Östersjön och i söder längs kusterna af Svarta hafvet.

9) Vi måste så mycket möjligt är söka närma oss Indien och Konstantinopel. Den, som regerar *der,* är herre öfver verlden. Ryssland måste fördenskull föra nästan ständiga krig med Persien och Turkiet; upprätta stapelplatser vid Svarta hafvet; så småningom göra sig till herre så väl öfver det, som öfver Östersjön, hvilket till beredande af framgång åt min plan är i dubbelt hänseende nödvändigt. Persiska monarkiens fall bör, så mycket ske kan, påskyndas, hvarefter Ryssarne böra framtränga ända till Persiska viken. I Syrien bör man vara betänkt på att upplifva den gamla levantiska handeln och så småningom framtränga till Ostindien, som är verldens stora nederlagsplats. Äro vi en gång der, så kunna vi mycket väl undvara allt det engelska guldet.

10) En allians med Österrike bör Ryssland på allt sätt söka eftersträfva och underhålla, derigenom att man smickrar dess idéer om ett framtida Tyskt Kejsaredöme. Underhand bör man dock bland de tyska Furstarne utså frön till missnöje med den österrikiska makten och reta dem till motstånd mot densamma. Bringar man det en gång derhän, att man å ena eller andra sidan påkallar Rysslands mellankomst och protektion, så är vårt framtida välde i Tyskland grundlagdt.

11) Man bör söka göra Österrike intresseradt för att jaga Turkarne ur Europa, och efter eröfringen af Konstantinopel söka att neutralisera dess afundsjuka, antingen derigenom, att man invecklar det i ett krig med någon af de gamla europeiska makterna, eller ock ger det en del med af segerbytet, hvilken man sedan vid lämpligt tillfälle kan återtaga.

12) Man bör så fort sig göra låter söka återförena alla, i Pohlen och Ungern varande, icke unierade, schismatiska folkslag af grekiska trosbekännelsen; göra sig till deras medel- och stödjepunkt och dymedelst på förhand lägga grunden till en universalmonarki, byggd på autokrati och andelig supremati. Härigenom bereder man sig ett stort antal vänner bland hvar och en af de mot Ryssland fiendtligt sinnade makterne.

13) *Sverige bör styckas,* Persien eröfras, våra arméer förenas, Svarta hafvet och Östersjön beherrskas af våra flottor. När detta är gjordt, bör man i hemlighet föreslå först franska och sedan österrikiska kabinettet, att med sig dela väldet öfver verlden. Går någon af dessa makter in på förslaget, hvilket den utan tvifvel, om man kittlar dess äregirighet och smickrar dess egenkärlek, gör, så begagnar man sig af den ena, för att med dess tillhjelp krossa den andra, med hvilken man alltid kan utfinna något medel att komma i delo. Utgången af ett sådant krig kan icke blifva tvifvelaktig, då hela Orienten och större delen af Europa befinner sig under ryskt välde.

14) Skulle (hvilket dock icke är sannolikt) begge de ofvannämnde Makterna, vilja gå in på Rysslands proposition, så måste man inveckla dem i tvistigheter med hvarandra, och sedan begagna ett lämpligt tillfälle att med förenade stridskrafter öfversvämma Tyskland, under det att man på samma gång låter tvenne stora flottor, den ena från Azowska sjön och den andra från Archangel, utlöpa, samt, i förening med tvenne andra flottor fr. Svarta Hafvet och Östersjön, till Frankrike öfverföra Asiens vilda horder, hvilka skola öfversvämma detta rike, under det att Tyskland från ett annat håll redan blifvit öfversvämmat af andra horder. Befinna sig dessa länder en gång i vår makt, så kan hela Europa utan svärdsslag varda intaget och eröfradt.

"*Så kan och måste Europa varda underkufvadt.*"

EN SANSAD LIBERAL.*

Naturhistorici hafva länge varit oense om hvilken plats inom zoologien rätteligen borde tilldelas de så kallade sansade liberale. Ingen misstager sig hvar, inom det stora politiska riksmuseum, man skall träffa Biets familj, de olika sorterna af kamarillans krypdjur, samt alla mer eller mindre politiska hvalfiskar — *man vet hvar man har dem;* men ännu har ingen kunnat säga detsamma om de sansade liberale.

Orsaken härtill ligger hufvudsakligen i svårigheten att afgöra färgen på dessa underliga figurer. Bäfvande för att stöta sig *med* någon nyans, råka de i stället att stöta *i* alla på en gång. De äro, allt efter den olika dager, hvari man betraktar dem, ömsom blå, ömsom röda, ömsom gula, ömsom gröna. De kunna ej heller för sin död tåla att någon annan bär en skarpt och distinkt uttalad färg. De kalla detta att *skrika* förmycket.

Den sansade liberale kan visserligen, efter som han är *liberal,* understundom vilja att yxan skall gå, men som han tillika är *sansad,* så kan han omöjligen sjelf vilja hålla i skaftet, och om det händer, att en annan någongång dermed ger ett kraftigare hugg, hoppar han till af förskräckelse öfver så mycken ovårdsamhet och är nära att få nervslag, liksom han fruktade, att verldsbyggnaden

* *Ur Liten lefver än.*

---

alla omkring, för att se dess innehåll. Det var en med träffande sanning utförd teckning öfver tilldragelsen på gästgifvaregården, der alla personerna voro troget och naturligt återgifne. "Aldrig har mitt öga sett denna teckning med mindre jag tackat Gud för min räddning! Från denna dag tillhör den dig, min käre Anders! Bed äfven du Gud bevara dig för fylleriets afskyvärda last, på det att du aldrig måtte blifva en sådan usling som jag *då* var!"

På eftermiddagen hade kyrkoherden och hans fru lofvat att helsa på sina vänner i Björkhaga, och det blef en allmän glädje när den snygga holsteinaren svängde upp på gården med det kära främmandet, som Anders och Katrina skyndade sig att emottaga. De kände begge för kyrkoherden den barnsliga kärlek och vördnad, hvilken hvarje oförderfvadt sinne hyser för sin lärare, vid den tidpunkt af lifvet, som de unga nyss tillryggalagt, om ej lärarens personlighet annars motverkar den himlahärstammande förmåga, som kristna religionen äger att i kärleken närma och förena.

Daniel och Ingrid skyndade äfven ut för att välkomna sina gäster, och sedan man en stund samspråkat med hvarandra, kom man öfverens att i trädgården dricka kaffé i det gröna, för att njuta af det sköna vädret och den vackra utsigten öfver insjön, på hvars andra sida kyrkans torn höjde sig öfver björkskogen.

Medan den vänliga pastorskan talade med gumman och lyckönskade den fagra Katrina i anledning af dagens högtidlighet, hade kyrkoherden och Daniel tändt sina pipor och blickade öfver den lugna sjön.

"Jag har alltid tyckt om denna utsigt", sade kyrkoherden, och hade det varit i mina unga år så hade jag säkert aftecknat den. Jag hade på den tiden temligen goda anlag både för figur- och landskapsteckning och eger ännu flera sådane utkast, hvilka icke äro så oäfna."

"Jag har äfven en gång i min lefnad träffat en man, som gaf mig en teckning, hvilken för mig har ett stort värde", yttrade Daniel. "Jag har gömt den tills i dag, då jag gaf den åt Anders, på det att äfven han måtte draga samma nytta af den, som hans far. Kom hit Anders, kom hit och visa det papper, som du för en stund sedan fick af mig! Det kunde kanske roa kyrkoherden att se denna min käraste relik från fordna tider."

Gossen kom och lemnade kyrkoherden detsamma, hvilken, vid dess öppnande, syntes blifva mycket öfverraskad och betraktade det under ett tyst eftersinnande.

"Af hvem har ni erhållit denna teckning?" frågade han slutligen.

"Af en resande för omkring femton år sedan", svarade Daniel.

"Hvad hette han?"

"Det vet jag icke, ty jag fick aldrig höra hans namn."

"Skulle ni kunna känna igen honom, om han åter infunne sig hos er?"

"Det vore nog troligt, ehuru jag endast sett honom vid eldskenet och insvept i sina reskläder."

"Han kom till er en kall vinterafton", fortfor kyrkoherden med en hemlighetsfull min.

"Det gjorde han."

"Ni satt vid spiseln med ombundet hufvud,

skulle ramla ned öfver skyldige och oskyldige.

Som mannen är *liberal,* nödgas han äfven understundom förmå sig att i fråga om reformer och efterräkningar säga *a,* men som han tillika är *sansad,* skulle han icke för allt i verlden kunna tvingas gå så långt som att också säga *b,* och allt hans vidgörande härutinnan stadnar således för det mesta vid bara a... a... a... a...

Den sansade liberale bär ständigt på tungan den stora frasen att göra *rättvisa* åt alla och allt, med hvilket ord han i själ och hjerta intet annat förstår än hvad i hvardagslag kallas konsiderationer. Det finnes ingenting här i verlden, som icke i denna mening äger någon sida, hvaråt man kan göra rättvisa; någon är en skurk, men skrifver passabel vers, någon är ett dumhufvud, men håller godt bord och ger präktiga baler; rättvisa åt ostron och champagne, rättvisa åt sjelfva oförnuftet, åt sjelfva nedrigheten, ja åt sjelfva fan!

Det enda vissa efter allt detta är, att den sansade liberale hvarken är fågel eller fisk, ehuru han med fiskarna eger gemensamt att helst hålla sig uppe i ytan af det politiska farvattnet och att ha särdeles lätt för att *nappa på kroken* när och hvar vederbörande utkasta en sådan, samt ehuru han äfven eger något af foglarnas natur deri, att han stundom *hackar* på ett och annat; men framför allt deri, att han icke tages på den qvist man sätter honom.

Götheborg.

Under loppet af år 1842 har den från utrikes orter på Götheborg idkade importhandeln bedrifvits med 829 inklarerade fartyg af följande nationalitet.

Amerik. Frist.	fr. egna hamn.	med	last	5
	„ Europ. hamn.	„	barl.	1
Bremiskt	„ egen hamn	„	dito	1
Danska	„ egna hamn.	„	last	12
		„	barl.	4
	„ främ. hamn.	„	last	9
	„	„	barl.	1
Engelska	„ egna hamn.	„	last	15
	„	„	barl.	9
	„ främ. hamn.	„	dito	6
Postångfart.	fr. Hull	m.	last resor	28
Franska	fr. egna hamn.	m.	barl.	3
	„ främ. dito	„	dito	2
Hamburgska	„ egen hamn	„	barl.	1
	„ främ. hamn.	„	dito	1
Hanoverska	„ egna hamn.	„	dito	8
	„ främ. hamn.	„	dito	1
Lybeckska	„ egen hamn	„	dito	3
	„ främ. hamn.	„	dito	1
Norska	„ egna hamnar	„	last	209
	„ dito	„	barl.	74
	„ främ. hamnar	„	last	27
	„ dito	„	barl.	36
	3:ne Ångfartyg fr. Norrige och Köpenh. med		gods, resor	49
	med Posten och Passag.		d:o	49
Preus. & Pom.	fr. egna hamnar	m.	last	5
	„ dito i haveri	„	dito	2
Ryskt	„ främ. hamn	„	dito	1
Svenska	„ d:o d:o	„	dito	207
	„ d:o d:o	„	barl.	59
			Summa	829

eller 23 inkl. fartyg mer än 1841.

Ofvanbem. fartyg hafva hit inklarerat från följande utländska hamnar.

Norska. Aalesund, Ahrendal, Bergen, Brewig, Christiania, Christiansand, Drammen, Eggersund, Fahrsund, Fleckefjord, Fredrikshall, Fredrikswærn, Grimstad, Holmestrand, Kobberingen, Kragerö, Laurwig, Mandahl, Sandefjord, Skeen, Sogndahl, Stawanger, Tramsöe, Trondhiem, Twedestrand, Tönsberg och Österisöer.

Danska. Aalborg, Aarhus, Altona, Blankenese, Flensburg, Fredrikshavn, Helsingör, Holbek, Horsens, Iller, Köpenhamn, Randers, Skagen och Wiborg.

Ryska. S:t Petersburg och Riga.

Preussiska och Pommerska. Danzig, Frauendorff, Greifswald, Königsberg, Memel, Stettin, Svinemünde och Wolgast.

Hanseatiska. Bremen, Hamburg och Lübeck.

Hanoverska. Halte, Leer, Oldersenn och Pappenburg.

Nederländska. Amsterdam och Rotterdam.

Belgiska. Antwerpen, Gent och Ostende.

Franska. Bordeaux, Caen, Calais, Cette, Cherbourg, Dieppe, Gravelins, Havre de Grace, Honfleur, Hourdelle, Dunquirque, Liege, S:t Malo, Marseille, l'Orient, Treport, S:t Victory och Fecamp.

Stor-brittaniska. Aberdeen, Dundee, Hartlepool, Glasgow, Grimsby, Hull, Jersey, Leith, Liverpool, London, Ön Man, Newcastle, Ramsgate, Rye, Sunderland, och Whitstable.

Porlugisiska. Lisabon, Oporto och S!t Ybes.

Spanska. Cadix, Mallaga och Terra-Vecchia.

Sicilianska. Trapani.

Nordamerikanska. Boston, Charlestown, Neworleans och Newyork.

Brasilianska. Bahia, Maceio, Maroim, Paraibo, Pernambucco och Rio Janeiro.

Vestindiska. Port au Prince på Hayti.

Afrikanska. Algier och Cap de Bonne Esperance.

Ostindiska. Batavia på Java.

Under loppet af år 1842 hafva 21 fartyg som transitofarare blifvit klarerade genom nya kanalen, eller 9 mindre än år 1841.

Till dessa räknas likväl icke de 7 ångfartygen Amiral Platen, Daniel Thunberg, Eric Nordewall, Wermeland, Thomas Telford, Polhem och Wettern, hvilka tillsammans gjort 67 resor genom Götha kanal till och från Götheborg, eller 14 mindre än 1841, hvilket härrört af Wetterns förändrade turer, på Uddevalla, Strömstad och Norrige.

Inkommande sjötullsuppbörden härstädes utgjorde år 1842 följande belopp:

Sjötull.	B:co R:dr	1,239,861: 11, 7.
Lastpenningar.	„ „	10,130: 27.
Nederl.-recognition.	„	4,316: 23.
Fyr- och Båkafgift.	„	8,290: „ 2.
Handels- och Sjöf.-afgift.		124,394: 9.
	Summa	1,386,992: 22, 9.

eller 220,306 R:dr 13 sk. 10 r.

högre än år 1841.

Ehuru år 1842 ringare förtullningar ägt rum af Cognac, Rum, Fisk, salt Sill och torr annan fisk, Sandel, Peppar, Tobak, spunnen och Stjelk, Tran och Ull, än år 1841, samt enligt 1841 års Tulltaxa Bomull och Apothekssaker, så väl enkla som sammansatta, m. fl. andra artiklar, år 1842 varit tullfria, af hvilka den förra artikeln inkommit till ett belopp af 2,201,851 ℔, hafva likväl de emot 1841 högre förtullade beloppen af Arrak, Caffe, Blyhvitt, Indigo, Krapp, Senack, hvitt Bomullsgarn, Hampa, Hudar och Skinn, oberedde, Man-

---

och mor Ingrid vid sin spinnrock, då han inträdde."

"Alldeles."

"Edra begge barn sofvo i sin lilla fällbänk."

"Huru vet kyrkoherden allt detta? frågade Daniel förundrad.

"Den förmodade läkaren hyste farhåga för det sår, ni erhållit nära tinningens pulsåder."

"Hur i Guds namn vet kyrkoherden detta?"

"Det måste väl jag veta, som — sjelf förbundit ert sårade hufvud", svarade kyrkoherden med känsla.

"Hvad hör jag! kyrkoherden min räddare! Guds välsignelse öfver er!" utropade Daniel, rörd, och skulle i sin förtjusning slutit pastorn i sin famn, om ej den presterliga drägten hållit honom tillbaka.

"Ingrid! Anders! Katrina! ni allesammans derborta, kommen hit! Han lefver! han lefver! utropade Daniel.

"Hvem! hvem!" frågade de om hvarandra.

"Min räddare! svarade Daniel," han lefver, han är här. Det är vår goda kyrkoherde!"

Den scen af öfverraskning, tacksamhetsyttringar, glädje och rörelse, som härpå följde, skulle vi fåfängt försöka att beskrifva. Föräldrar och barn täflade med hvarandra om att på innerligaste sätt uttrycka hvad de kände för sin välgörare, och *hans* hjerta kände denna stund den himmelska glädje, som minnet af en god gerning alltid medför.

Den goda, deltagande pastorskans ögon glänste af tårar vid denna syn, och mor Ingrid utropade: Vi kunna ej med allt hvad vi ega gälda det goda, kyrkoherden gjort för oss."

"Jag gjorde endast hvad hvarje menniska skulle hafva gjort i mitt ställe, sade kyrkoherden. Att jag tillfälligtvis anlitade min fallenhet att aftekna, hvad jag fann anmärkningsvärdt, har skaffat oss denna stundens glädje, och emellan oss förnyat en gammal bekantskap, som jag visserligen ej glömt, ty jag igenkände er genast vid första återseendet ehuru jag ingenting derom yttrat, af farhåga att dessa minnen skulle smärta er. I tysthet har jag gladt mig åt er lycka, och väntat att ni sjelf skulle komma på detta ämne såsom ni gjort i dag. — Så låter oss Gud äfven här skörda lönen för det goda, vi kunna bevisa hvarandra, ty *Gud är kärleken.* — För det lilla jag härvid gjort har han i dag skänkt mig en rik belöning."

Under glada, förtroliga samtal förflöt sedan dagen på det täcka Björkhaga, hvars tillgifna och tacksamma innevånare i sin värdige lärare återfunnit *Räddaren.*

---

* * *

För ett par år sedan blef en främling, som logerat i ett af värdshusen i Hamburg och der ådragit sig en skuld af omkring 6000 m:k, den han ej kunde betala, af vällofl. Rådhusrätten dömd till afsittning af sin skuld, hvilket lagligen utgör 6 sk. per dag. Han kommer följakteligen att "hafva tak öfver hufvudet" i 16000 *dagar,* eller nära 44 år, i fall han lefver så länge.

* * *

En pariser-journal förmäler nu, till sorg för alla våra vandrande "perukstockar" och mustacherade Dandys, att långt hår, långt skägg och mustacher "*sont pasées de mode.*"

del, Russin, Salt, Socker, Stenkol och Stenkolsstybb, The, Tobaksblader, Tvål, Vin, Hel- & Halfsidens, Bomulls- Hel- & Halfylleväfnader, Hel- & Halfsidens, Bomulls- samt Hel- & Halfylledukar, varit orsaken till det här ofvan upptagne, öfverskottet i Götheborgs tull-intrader för utrikes ankommet förtulladt gods.

Spektakler:

Söndagen d. 12:te Mars uppföres: FABRINELLI, eller STATSINTRIGEN, Lustspel i 3 Akter med Sång och Körer, öfversatt af Heiberg efter Franskan.

Onsdagen d. 15:de Mars (2:dra Abonnements-spektaklet) uppföres: SUZETTES HEMGIFT, Lustspel i 4 Akter af P. Dineaux och Gustaf Lemoine; derefter gifves: EMELIES ÅTERKOMST från BALEN, ny Vaudeville-Monolog i 1 Akt.

Fredagen d. 17:de Mars nppföres: *(till förmån för Hr Lund)* på begäran: HERRAN SER DINA VÄGAR, Skådespel i 5 Akter med Sång och Körer, af d'Ennery och Gustaf Lemoine. *W. Lewini.*

Musikalisk Soirée med Dans.

Den andra af de subskriberade Musikaliska Soiréerna gifves, Tisdagen d. 14:de innevarande månad, uti Bloms stora sal, som i anledning af dagens högtidlighet, H. K. H. Kronprinsessans födelsedag, kommer att dekoreras, — hvarförutan några Ledamöter af Sällskapet Orphei Vänner benäget lofvat att med sång och deklamation assistera vid tillfället. Biljetter äro att tillgå så väl i Hr N. J. Gumperts bokhandel som vid ingången till Soiréen, hvilken börjas klockan precist 7 eftermiddagen.

Ingånget Bolag.

Att Hr S. A. Nordqvist inträdt såsom Bolagsman i vår firma, få vi, författningarne tikmätigt, härmed tillkännagifva.

Götheborg i Februari 1843.

P. C. RETTIG & Associées.

Sammanträden.

Respektive Ledamöterne af Sjömannasällskapet behagade sammanträda hos Capt. A. Patersson, boende i huset midt emot gamla reparebanan å gamla Varfvet, i morgon Söndagen den 12 dennes kl. 3 e. m för att derifrån åtfölja aflidne Ledamoten, Ombudsmannen Lars Dambergs lik till Majkyrkan.

Herrar Intressenter uti Skepps-varfvet Kusten behagade sammanträda hos ene Direktören W:m Gordon Torsdagen d. 30 dennes kl. 10 f. m. till Ordinarie Bolagsstämma. Götheborg den 8 Mars 1843.

DIRECTIONEN.

Samtelige Borgenärer i Herr Öfverste Lieutn. och Riddaren G. F. von Gegerfelts konkurs, så ock Gäldenären, kallas till sammankomst hos underteknad Corin, Fredagen d 17:de nästinstundande Mars, kl. 5 e. m., för att mottaga redovisning och utdelning i massan. Götheborg den 25 Februari 1843.

L. M. CORIN. Z. SVENSSON.
Sysslomän.

Delägarne i Sjöassurance-Föreningen i Götheborg under dess första Octroy, kallas till ordinarie Sammankomst i Föreningens lokal, Thorsdagen d. 16:de instundande Mars kl. X. förmiddagen; och behagade de Herrar Skeppsredare, som teknat sig för delaktighet i Föreningens andra Octroy, sammanträda till den i Reglementet stadgade förberedande sammankomst i nämnde lokal, samma dag kl. XI f. m.

Götheborg den 14 Februari 1843.

DIRECTIONEN.

Bokhandels-anmälan.

Från C. M. Ekbohrns officin äro i dessa dagar utkomne och finnas i underteknads Bok- & Musikhandel att tillgå, á 36 sk. b:ko:

RELIGIÖSA SÅNGER

AF

ASSAR LINDEBLAD.

INNEHÅLL: Ungdomskällan; Missionären; Elias; Sång vid Jubelfesten 1830; Christi seger; De dödas sånger; Christi kärlek; Theatern och Templet; Christi stridsmän; Nykterhetsbön; Succar i natten; Europas religioner; Verldsregenten; Julnatten; Bibeln, tryckt; Mer ljus! Broderskärlek.

"Främst bland dessa sånger (heter det i en af en vidtfrejdad författare i N:o 14 af Skånska Correspondenten införd recension af dessa härliga dikter) står utan tvifvel Elias, en åskorgel, som nyss brusat genom min själ, så att jag ännu ej kommit mig rätt före igen — en musik, mot hvilken ingen orgelkonsert går upp och mot hvars styrka Ole Bulls spel från Lunds orgelläktare var en barnlek allena. — — — Jag unnar många den glädje jag sjelf i dessa ögonblick njuter, och skyndar derföre att väcka uppmärksamheten på denna *bokhandelsperla.* Det ser stundom ut som om all poesi förstummats under politiskt skrik och prat. Men det är ej så: *post nubila Phoebus.*"

George C. Schüssler.

Tillkännagifvande.

Den af apothekaren Cavallin i lifstiden uti denna stad anlaggda Carlsbader Brunns-Inrättning kommer innevarande år att för Brunnsdrickning öppnas å vanlig tid vid den inträffande varmare årstiden, och att, på enahanda sätt som förut, fortsättas. Vattenberedningen är anförtrodd åt en behörigen examinerad, och vid befattningen fullkomligen vand person; och skall dagen för Brunnsdrickningens början genom Tidningarne kungöras.

Under alla Tider af året kunna de vanliga kalla mineral-vattnen, såsom Soda, Seltzer, Marienbader, eller hvilka kända mineral-vatten som hälst, äfvensom Lemonade gaseuse, från denna Brunns-Inrättning erhållas efter tillsägelse hos, eller reqvisitioner från landsorterne genom bref vexling med, underteknad, som, med öfvertygelsen, att Inrättningen skall fortfara att förtjena en vördad allmänhets förtroende, deruti vågar densamme innesluta. Götheborg d. 1:ste Mars 1843. ABR. ORRBERG.

Auctioner.

Tisdagen den 14:de dennes från kl. 10 f. m. och 3 e. m. kommer genom offentlig Auction, som förrättas uti afl. Segelsömmaren O. Hanssens arfvingars vid gamla Varfvet belägna hus, att, för koopv. kapt. J. G Buscks koncoursmassas räkning, försäljas åtskillig Lösendom, såsom Guld, Silfver, Malm, Koppar, Tenn, Bleck- och Jernsaker; Postlin, Glas och Lerkärl; Säng- och Linnkläder; Möbler och Husgerådsaker; Inventarier m m. till Segelmakareverkstad; Sjökort och Instrumenter; Böcker, Trädbråte: m. m. Sakerna få beses dagen före Auctionen. Carl Johans Församling d. 1:ste Mars 1843.

= Tisdagen d. 14 Mars 1843 kl. 10 f.m. försäljes genom Auction på Klippan. circa 1700 Tolfter 1¼ och 1½ tums Bräder, hvilka hugade köpare under tiden kunna bese vid anmalan hos Herr J. P. A. Schmidt derstädes.

Tull-auction.

Tisdagen den 21 innevarande månad, kl. 10 f. m., försäljes genom Auction härstädes följande gods, nemligen: 60 st. Halfylle-shawlar, 10 st. dito Vasttyger, 108 st. Halfsidenväfnader, 2 st. facon. Helsidenväfnader, 119 styck. Bomullslärfts-paraplyer, 4 st. Siden-paraplyer, 8 stycken Halfsiden- dito, 400 st. Halfsiden-band, 10 st. Speldosor, 120 st. tryckte Siden-shawletter, 18 st. Halfylleväfnader, 1 bal Ull, 1 bal Anis, 3 fjerdingar Russin, 2 säckar Kryddpeppar, 1 säck Skarppeppar, 1 bal Fenkol, 1 bal torr Ingelära, 2 mattor Fikon, 3 kistor brunt Thé, jemte åtskilliga förut inropade, men outlösta varor, hvilka alla dagen före auctionen kunna härstädes beses. Götheborg af Tullverkets Confiscations- och Kassörs-Contor d. 8 Mars 1843.

= Å Säteriet stora Gunnared i Angered socken, Wädtle härad, försäljes vid öppen och frivillig Auction den 23 dje dennes kl. 11 f. m., omkring 300 skeppund godt och välbergadt Hö, samt lika mycket Halmfourage, emot vilkor, som i tillfället kungöras Hallås d. 9:de Mars 1843. G. R. HAMMARSTRÖM.

= Genom öppen och frivillig Auktion, som förrättas uti Sterbhuset efter aflidne Expeditions-Krono-Befallningsmannen E. Hallberg på Hallsås i Lerums socken, Wädtle härad, d. 20:nde och 21 i denna månad, hvarje dag från klockan 10 förmiddagen, försäljes till den högstbjudande Sterbhusets betydliga och reela lösorebo, bestående af silfver, hvaribland en större och väl arbetad kaffekanna; pläted-, koppar-, messing-, malm- och kökssaker, meubler och husgerådssaker, linne- och duktyger, goda sängkläder så med fjäder- som tagelfylle, aflidne mannens gångkläder, vinter- och sommaråkdon, gårds- och körredskap, kreatur af hästar, flere par oxen, goda mjölkekor, ungboskap, får och svin, omkring 50 tunnor potäter, en större bränvinspanna, med hatt, mäskvärmare och imkylare samt en laggpanna m. m.

Betalningsvilkoren tillkännagifvas vid auctionens början; och är anstalt fogad, att auctionssökande erhålla förfriskning för sig sjelfva samt foder för medhafvande hästar, emot contant betalning. Hallsås d. 9 Mars 1843.

G. R. HAMMARSTRÖM.

Till salu:

BERG-OSTRON,

i går inkomne, på Hotel PRINS CARL.

Bortstulet.

En Strösked af silfver, är från ett kök bortstulen. Den som samma tillrättaskaffar erhåller nöjaktig vedergällning; adress här.

Förloradt.

Förliden gårdags afton borttappades, under gående t från Majnabbe till den s. k. gamla tullen, ett par större, med ståltråd sammanfästade, hänglåsnycklar. Den rättsinnige upphittaren torde godhetsfullt aflemna nämnde nycklar hos Hr J. Backlund vid Slottskogsgatan.

Diverse:

Det af mig här i Juli månad förlidet år etablerade Commissions-contor får jag härmed ytterligare taga mig friheten rekommendera till hugkomst och förtroende hos den respektive allmänheten såväl här som i andra landsorter med Commissioners utförande af hvad loflig beskaffenhet som helst: såsom Landtmannaprodukters, Handelsvarors, Fabriks- och Brukseffekters, Åkdons, Möblers, Husgeråds och andra sakers försäljande och uppköpande. Emplojers anskaffande i alla vägar, så fort som möjligt. Räkningars, Contracters, och hvarjehanda dylika sakers uppgörande.

Då flera Auctioner hållas här i staden nästan hvarje vecka och vid dessa tillfällen mångahanda saker ofta afyttras till mycket billiga priser, som kunna vara nästan lika goda och användbara som nya, hvilka kosta betydligt mera, så kunna de, som af sådana tillfällen vilja begagna sig och ej sjelfve hafva lägligt tillstädesvara, genom muntligt eller skriftligt uppdrag till Contoret erhålla ett säkert och pålitligt ombud; men får dervid erinra att Contoret tryggas för risque vid det sammas utförande.

Genom flerårig praktik och erfarenhet i handel och affairer hoppas jag äga förmåga att till hvars och ens belåtenhet kunna utföra de uppdrag, jag åtar mig, och skall dervid hafva all möda ospard för att åt mina resp. Committenter vinna mästa möjliga fördelar, och försäkrar derjemte att alltid med reel behandling, ferm expedition och billigt arfvode söka föröka det förtroende jag haft äran åtnjuta. Götheborg d. 4:de Febr. 1843. C. O. BERGSTRÖM,
boende i f. d. Skogströmska Arfv. hus vid Magazinsgatan.

Undertecknads Klädeshandel

vid stora södra Hamngatan är åter öppnad och fortfarer som vanligt med ett väl sorteradt och nu tillökt lager af alla sorter Norrköpings Kläden, Drapper, Frisarder m. m. Om god vara och billiga priser försäkras. Götheborg den 10 Mars 1843

A. L. SOLDIN.
Klädesfabrikör från Norrköping.

HÄSTAR OCH ÅKDON

fortfara att uthyras nu som förut i f. d. Skogströmska huset vid Magazinsgatan, och emottages beställning härföre å Contoret i förstugan, andra dörren till höger.

P. C. RETTIG & Associées Contoir är flyttadt till H:r H. J. Mattssons hus, vid hörnet af östra Hamn- och Kyrkogatorne.

LARS ZACHRISSONS SALUBOD är flyttad till Herr J. A. Westerbergs hus vid hörnet af Kungs- och Östra hamngatorne.

Kyrkotidningar.

I morgon predika:

Uti DOMKYRKAN: *Claesson; Björck; Olsson.*
Uti CHRISTINÆ KYRKA: *Holmqvist; Dunckel.*
Uti GARNISONS-KYRKAN: *Grevillius.*
Uti FATTIGHUS-KYRKAN: *Hallén.*
Uti CARL JOHANS KYRKA: *Nyberg.*
Uti ÖRGRYTE KYRKA: *Hörbeck.*
Uti HOSPITALS-KYRKAN: *Landtbom.*

Götheborg, C. M. EKBOHRNS Officin.

№ 11 utgifves nästa Lördag kl. 6 eft. m.

PHOENIX,

Tidning för Politik, Litteratur och Näringar.

№ 11. Lördagen den 18:de Mars 1843.

Å denna tidning, som utkommer hvarje Lördags eftermidday kl. 6, kan med 3 R:dr b:ko för hell, 1: 32 b:ko för halft och 1 R:dr b:ko for fjerdedels år prenumereras så väl å tidningens officin i huset № 3½ vid Slottsskogsgatan i Masthugget, som hos Handlanden Hr C. O. Bergström i Skogströmska Arfvingarnes hus vid Magazinsgatan, der äfven annonser, å 2 sk. R:gs per tryckt petit-rad emottagas. Sker prenumeration å något af ri-kets postkontor, tillägges vanligt postförvaltare-arfvode, hvilken utgift dock kan undvikas genom att med reqvisitioner direkte vända sig till Redak-tionen, som då drager försorg om att tidningen, under korsomslag, enligt uppgifven adress kommer reqvirenten tillhanda.

Redaktionen af Göthe borgs sjette Handels- och Sjöfartstidning har i det senast utkomna Lördagsnumret yttrat sig om tvenne från undertecknads officin utkomna flygskrifter, på ett sätt, som kunde komma Allmänheten att tro, det motiverne till deras utgifvande varit begär efter "slem vinning", och att deras tillkomst och publicerande besörjts af ett bolag "industririddare", som "vid rofvets fördelande kommit i lufven på hvarandra." * Underteknad har, i anledning af denna insinuation, till nyssbem. Redaktion insändt en artikel, som jag hoppas skall förmå densamma att återtaga denna sin orättvisa och lindrigast sagdt förhastade beskyllning, alldenstund den ställer förhållandena i sitt *rätta* ljus ech faktiskt vederlägger de i mörkret smygande ryktena. Läsaren återfinner här nedan, med några få, af de lokala omständigheterna påkallade, förändringar, denna uppsats, hvars innehåll jag önskar måtte behjertas af mina vedersakare, innan de öfver mig uttala sitt: "*skyldig.*" Artikeln, *mutatis mutandis*, lyder, som följer:

Flygskriften "*Ett Nattstycke ur tidens stora Galleri*" tillkom af det skäl, att upplagan af det tidningsnummer, hvari det först infördes, icke, oaktadt den var vida större än vanligt, räckte till åt en sjettedel af dem, som åstundade att köpa detsamma. Det beslöts dock, af skäl, som icke här behöfva anföras, att den nya editionen skulle åtföljas af tvenne karrikaturteckningar, och jag åtog mig att besörja så väl om tryckningen som om teckningarnes ritande på sten i något af härvarande lithografiska institute. Jag vände mig fördenskull i detta afseende till Stentryckaren *C. Petersen,* som jag personligen kände och som flere gånger förklarat sig villig att utföra de uppdrag, jag möjligtvis kunde hafva att gifva honom. Enligt träffad öfverenskommelse med vederbörande erbjöd jag honom, såsom honorarium för sitt besvär, hälften af den för ofvanbemälte flygskrift inflytande nettoprovenuen, hvilket anbud han förklarade sig villig antaga. Libellen utkom, och på tvenne dagar såldes härstädes nära 400 exemplar af densamma. Distributionen af exemplaren uppdrogs åt en härvarande bokhandlare, Hr kontrollör G. C. Schüssler, som åtog sig att redovisa för de för dem inflytande medlen. Omkring 12 dagar efter att flygskriften utkommit i bokhandeln fick jag ett besök af Hr *Petersen,* som frågade mig om jag erhållit redovisning för dess försäljning. Härtill svarade jag nej och bad honom vända sig till distributionsboklådan för att utbekomma sin andel af öfverskottet af de försålda exemplaren. Detta gjorde dock icke Hr Petersen, emedan han sade sig helst vilja utbekomma sitt arfvode af mig, som från början haft affären om händer. Jag bad nu Hr *Schüssler* påskynda redovisningen och han svarade mig, att så fort bokh. Hr *N. J. Gumpert* redovisat för de af honom reqvir. 300 exemp. skulle penningar bekommas. Räkning utskrefs fördenskull till Hr *Gumpert;* men denne *vägrade* att utbetala beloppet för de försålda exemplaren förr, än några mellan honom och Hr *Schüssler* varande andra bokhandelsaffärer blifvit uppgjorde. Detta svar erhöll både Hr Schüsslers bud, bokhållaren Landin, och Herr Petersen sjelf, hvilken derom underrättade mig. Jag infann mig i anledning häraf personligen hos Hr *Gumpert* för att få de skäl utredde, på hvilka han grundade *sin* rätt till en *annans* egendom. Hr *Gumpert* svarade mig då, att han emottagit räkning å de försålde exemplaren i Herr *Schüsslers* namn; att han följakteligen icke hade med någon annan än med honom att göra, och att han icke utbetalte

* Den i Handelstidningen förekommande uppsatsen har följande ordalydelse:

Man beklagar sig allmänt öfver att i vår goda stad uppstått en visserligen icke ny, men dock mindre (mera?) sällan anlitad, industrigren, genom utgifvandet af pamphletter. De nyare försöken i denna väg äro allt för väl kände för att behöfva närmare beteck-nas. Det är dock glädjande, att dessa för-sök allmänt mötas af det välförtjenta för-aktet, likasom att "industri-riddarne" kom-mit, som man säger, "i lufven på hvaran-dra" vid rofvets fördelande, hvilket lärer komma att närmare belysas af en i dagens tidning till försäljning annoncerad karikatur.

Tre taflor ur Hvardagslifvet.

Första Taflan.

DEN FÖRFÖRDA.

Klappa, o hjerta!
Klappa och svid!
Snart ändas din smärta,
Din eviga strid!
Djupt under mullen
Slumra du får.
Den kylande mullen
Skall läka ditt sår.

STAGNELIUS.

Tvenne unga vänner hade kommit öfverens att njuta en af dessa vackra September-aftnar, hvilka ännu, innan hösten fullkomligt vunnit fältet, skicka liksom en vänlig afskedshälsning, af glada flydda tider åt naturens vänner, som med stilla vemod igenkänna rösten i aftonvindens stilla susning genom de gulnade, halftorra löfven.

De tvenne vänner, hvilka nu voro stadde på en promenad, tillhörde just ej antalet af dem, som saknade den skönare årstiden, ty de vandrade gerna i "skumrasket", liksom sökande hvad dagens öga ej borde se. Af gången, maneren, klädernas snitt och språket kunde man se att de voro ett par rätt presentabla "dandys", och som de tillfölje deraf "to his plaisir and dissipation" samtalade på engelska, vilja vi i öfversättning återgifva åtskilligt af samtalets innehåll.

"Vore det inte bättre att gå till "Winbergs" och få sig en toddy, än gå så här och spankulera? frågade den ene, just som de gingo i nya alléen. "Något sednare på qvällen", svarade den andra. "Nu vilja vi bekika flickorna så länge.... Apropos om flickor: känner du min nya inklination, en ung och vacker brunett?.... Du skulle se henne! — Hon är väl ej så vacker som Fredrika Rörström; men hon har magnifika, lifliga ögon; en superb växt, ett glänsande mörkt och rikt hår, samt är dertill liflig och glad som en fogel."

"Således ett nytt föremål? Hvad tror du, min kära Fabian, att Fredrika skall säga, när hon får veta detta?" anmärkte följeslagaren.

"Åh bagatell!" svarade Fabian, "hvarför tala om den snön, som föll i fjol! *Den* kärleken är längesedan glömd, ty hon var aldrig så treflig, som min Christine Jag måste ju ordentligt agera fästman, och till och med tala om äktenskap, om jag mins rätt, innan jag kunde få något insteg hos henne. Men jag vann dock till slut, ehuru hon låtsade vara dygdig och obeveklig som en Lucretia, och talade ständigt om sin mors förmaningar, om det syndiga uti att öfverträda dem, o. s. v. Nej tacka vill jag då Christine: hon har inga sådana betänkligheter att förebära. Också har jag hyrt en liten treflig lägenhet åt henne, der hon ostörd kan lefva för mig, kärleken och nöjet."

"Jag märker att du förstår att lefva efter ditt stånd, ehuru sådant nog kostar sina fyrkar; men det går an för dig. Hr Pappa har råd att betala. Han är väl ock bra genereux emot sin endaste son och arftagare?"

"Jo f—n ock! Gubben har börjat att knyta för pungen. Vore icke söta mor medgörligare, så finge jag väl draga vexlar på framtiden, eller också depensera mindre på mina nöjen."

"Nå, huruda är din principal då?"

Lik far min, som en styfver: håller långa moraliska föreläsningar för hvarje skilling, man skall ha; talar om huru sedesam ungdomen var i hans unga år kan tänka; — varnar för onda

några penningar förr, än de mellan honom och Schüssler varande oafslutade affärer blifvit uppgjorde. Visserligen tyckte jag, och tycker så ännu, att denna sjelfpantningsmessyr mindre väl öfverensstämde med *de* begrepp, jag hyste om rätt och billighet; men som jag i detta fall egentligen icke hade något med Hr Gumpert att göra, och mina argumenter strandade mot hans vägran af all liqvid, så måste jag åtnöja mig med hans godtfinnande och hålla mig till Hr Schüssler, som lofvade att ofördröjligen lemna redovisning både till mig och *Petersen.* Emellertid förflöt ännu någon tid; väntan blef Hr *Petersen* för lång, och han — hämnades med ett paskill, i hvilket bokhandlaren *Schüssler* och undertecknad framställas såsom pamflettfabrikanter, och vårt förhållande mot honom som bedrägligt. Om han hade grundade *skäl* dertill, öfverlemnar jag nu åt Allmänheten, att, efter genomläsande af ofvananförde fakta, afgöra och bedöma.

Det återstår mig nu att redogöra för tillkomsten af flygskriften *"Bref till min Tante om Ställningar och förhållanden i Eklanda."*

Ofvanbemälte libell insändes till Red. af Tidningen Phoenix, med begäran att den måtte erhålla en plats i detta blad. Då denna begäran, af det skäl, att artikeln innehöll satiriska allusioner på vissa förhållanden inom privatlifvets område, icke kunde bifallas, beslöts att trycka densamma i form af flygskrift och sålunda åt den bereda den önskade offentligheten. Äfven denna skrift skulle åtföljas af en karrikaturteckning, hvilken Hr Petersen mot en öfverenskommen summa af 5 R:dr b:ko åtog sig att utföra. Under tryckningen af denna libell hade (på hvad sätt är mig ännu icke med säkerhet bekant) ryktet om dess innehåll kommit för vederbörandes öron, hvilket hade till följd, att de anlitade tvenne med mig bekanta personer, på hvilkas vänskap man visste att jag satté ett högt värde, att i denna sak uppträda såsom medlare. Jag svarade dem dock upprigtigt och sanningsenligt, att jag, hvad libellens utgifvande beträffade, endast och allenast handlade såsom *boktryckare,* och att, om *jag* vägrat att trycka densamma, den utan tvifvel skulle hafva sett dagsljuset på en annan officin.* Då beslöts, att den till 1000 exemplar bestämda upplagan skulle inköpas, och jag gaf mitt samtycke till den till mig framställda begäran, att icke skingra densamma, utan låta den på en gång åtföljas i *en* boklåda, nemligen Hr *Schüsslers.* Jag lofvade tillika, att å *min* officin icke trycka någon ny upplaga; men förklarade tillika, att både uppköpet och mitt löfte vore utan ändamål, om icke *författaren* kunde förmås att afstå från offentliggörandet af den ifrågavarande flygskriften. Härpå fästes dock icke något synnerligt afseende, och upplagan inköptes på Hr Schüsslers boklåda. För att, hvad i min makt stod, söka hindra offentliggörandet af libellens innehåll, intog jag alla de korrekturer, jag kunde öfverkomma, inläste formen och gaf bokbindaren uttrycklig föreskrift att se till, det icke något enda exemplar af upplagan skingrades. Alla dessa försigtighetsmått oaktadt hade dock någon af personalen på min officin vetat förskaffa sig 2 eller 3 exemplar, och nu sattes en mängd pennor i rörelse för att taga afskrifter af densamma. Detta blef inom kort bekant och förmådde inköparen att utsläppa upplagan och anslå inkomsten af densamma åt den härstädes inrättade Småbarnsskolan.

För dessa uppgifters noggranna öfver-

* *Ännu i denna stund finnas de, som lägga mig till last, att jag å min officin låtit trycka flygskriften. Dessa klandrare hafva dock icke besinnat, dels att mina ekonomiska omständigheter (pris vare mina politiska ovänner!) icke tillåta mig att afsäga mig en erbjuden arbetsförtjenst; dels att en boktryckare icke är någon censor, utan att honom endast tillkommer, att, i grundlagsenlig ordning, om åtal mot en tryckt skrift skulle blifva anställdt, vara försedd med författarens egenhändigt undertecknade, af tvenne välkände män bevittnade namnsedel. — För hvad som inflyter i en tidning är Redaktionen, strängt taget, moraliskt ansvarig; men icke så en boktryckare, då skriften, såsom nu var fallet, icke är periodisk. — Den klandrade libellen var insänd till tidningen Phoenix, hvars redaktör jag är; men der erhöll den icke rum, hvilket bevisar, att jag icke såsom publicist gillade dess tendens. Såsom boktryckare åter hade jag allsintet, mer än på sätt ofvan är omförmäldt, att göra med dess innehåll och syftning. Det moraliska ansvaret för dess innehåll var der författarens ensak, icke min. Den, som icke inser detta, han vill ej inse det, och då tjena alla argumenter, huru logiska och rättsenliga de än äro, till ingenting.*

ensstämmande med sanningen går jag med mitt hedersord i borgen, och jag vet mig aldrig hafva handlat *så,* att denna borgen icke i detta fall skulle göra tillfyllest. Skulle den emellertid icke godkännas, alldenstund jag på visst sätt kan betraktas såsom part i saken, så är jag beredd att närsomhelst med de mest aktningsvärde och ojäfaktige personers vittnesbörd styrka sanningsenligheten af min utsago. Men när nu saken förhåller sig *så* och icke *annorlunda;* när det är *bevisligt,* att jag endast och allenast varit ett *medel,* icke ett *upphof* till utgifvandet af den sist utkomna flygskriften; när det är lika bevisligt, att *icke* någon penningspekulation legat till hufvudgrund för dess tillkomst: så torde saken få ett helt annat utseende, och Herr *Petersens* lömska och kitsliga insinuation återfalla på honom sjelf, såsom den der *endast* haft för afsigt att skada och, med sin under all kritik varande produkt, komma åt Allmänhetens penningar. Illvilljan och lättsinnigheten må dock mer än gerna nyttja mig till skott-tafla för sina pilar, blott den icke anfaller min *heder,* det enda och dyrbaraste jag eger. *Då* försvarar jag mig, och jag skall *då* visa mina fiender, att jag icke är så vapenlös, som de måhända förmoda.

Till slut anser jag mig böra nämna, *att bokhandlaren Hr G. C. Schüssler icke har den allraminsta del* i de från mitt tryckeri utgifna flygskrifternes tillkomst, och att jag med tyst förakt skulle hafva åsett Hr Petersens låga försök att nedsätta min medborgerliga existimation, om icke Red. af Handelstidningen genom sin uppsats i Lördagsbladet gifvit det en anstrykning af att vara välförtjent. — På samma gång torde det tillåtas mig erinra, att den *första* af de oftabemälte flygskrifterna icke allenast icke blifvit emottagen med ovilja, utan med *enthusiasm,* och att den, dels in extenso och dels i sammandrag, blifvit med loford reproducerad i de fleste af rikets tidningar. Hvad man i den klandrat, har varit de illa utförda karrikaturteckningarne; men detta faller hvarken utgifvaren eller boktryckaren, utan ensamt lithografen, Hr *Petersen,* till last, och minskar för öfrigt i ingen mån värdet af dess innehåll. Den andra der-

---

sällskap och vidtager alla medel att hålla mig inom lås och bom; — förrättar hvarje qväll inventarium öfver portnycklarne, o. s. v. Men som jag af desse senare skaffat mig en trogen kopia i fickformat, går jag ut och in när jag behagar."

"Men är du intet rädd för, att dina snedsprång komma dig på balance vid bokslutet en gång?'

"Sörj ej den gryende dagen förut!
njut af den flyende hvarje minut"

svarade Fabian sjungande. "Men säg mig", fortfor han derefter, "hvem är väl den der kurren, som går framför oss?" (Denna till vännen ställda fråga gällde en äldre man, som med linkande och långsam gång vandrade framför dem.) "Jag har sett den figuren i många år, och alltid har han burit samma kostym: den gamla, bruna surtuten och grå mössan. Jag minns ännu, huru jag som skolpojke rigtade mången snöboll emot den breda ryggtaflan, och med grimaser besvarade hans hotelser med käppen, säkert densamma, som än i dag stöder hans linkande lekamen."

"De enda upplysningar, jag kan lemna om persona qvæstionis", svarade vännen, "är att han heter Jonas Zacharias Winter; är en stor älskare af sill och kall potatis, emedan det kostar minst, och en lika stor hatare af utgifter och fruntimmer, hvilka senare han skyr som pesten, och har derföre funnit ungkarlslifvet sällast. I ett litet, oeldadt kyffe bor han året om, och för besparings skull är han sin egen uppassare och städerska. Man tror honom ega mycket penningar, ehuru ingen ännu fått se hans kassa, eller kassakonto."

Emedan de unga Herrarnes väg och samtalsämne derefter tog en annan direktion, följa vi Hr Winter en stund under hans fortsatta promenad. — Det var nära nedmörkt, när han från alleen ämnade taga vägen åt staden genom Holmgårdsporten, då han i detsamma fick höra en qvinnoröst, som ropade på hjelp. När han dervid vände sig tillbaka, såg han ett fruntimmer, som stödde sig mot ett träd och var nära att falla.

"O, Gud, hvad jag är dålig! Mina krafter öfvergifva mig helt och hållet", klagade hon, — "hjelp mig för Guds skull hem, min herre!'

"Hvar är ni boende?" frågade Winter.

"I Sörliden."

Winter måste nu, tvungen af nödvändigheten, göra hvad han aldrig förr gjort, fatta ett fruntimmers arm, och hade säkert gifvit mycket till, om någon annan funnits, som kunnat afhjelpa honom i denna motbjudande förrättning. "Nu är du väl deran, min kära Jonas", suckade han för sig sjelf, under det han, tafatt och förlägen, ledsagade den stackars qvinnan mot sitt hem. Under vägen berättade hon för honom, att hon hade varit sjuk en längre tid; och att hon nu, under utträttandet af ett angel. ärende till Masthugget, så ansträngt sina svaga krafter, att hon utan hans hjelp skulle ha dignat ned på stället. Att sorg, fattigdom och brist förorsakat hennes sjukdom, kunde ledsagaren sluta af hennes berättelse, hvilket ytterligare bekräftade sig, när de hunnit upp på den usla vindskammare, der den sjuka bodde. Den upptända lampan visade honom en den mest torftiga bostad, hvars hela möblemang bestodo af ett bord, en stol och en säng — allt i det mest bristfälliga skick. I sängen låg ett utmärgladt barn i stilla slummer. Denna syn väckte Winters medlidande, ty ehuru hans sätt att vara syntes fränstötande och vresigt, klappade dock under den kärfva ytan ett godt hjerta, som icke var känslolost, när han någon gång i beröring med sina medmenniskor såg ett verkligt lidande.

"Hvad fattas det stackars barnet?" frågade

emot, såsom inträngande på privatlifvets område, har blifvit strängt bedömd af en stor del af Allmänheten, ehuru likväl mången måst medgifva, att de deri vissa personligheter gifna lexor icke äro så oförtjente. Götheborg d. 13:de Mars 1843.

C. M. Ekbohrn.

Har en Regent gilliga anspråk på sitt folks tacksamhet derföre, att han icke söker motverka det gagneliga och tidsenliga?

I *№* 8 af denna tidning omförmältes i yttersta korthet, att *Skånska Correspondenten* för den 18:de sistlidne Februari innehållit en artikel, underteknad *R.*, i hvilken förekomma åtskilliga åsigter af regeringskonsten, som äro af den beskaffenhet, att de förtjena en allvarlig tillrättavisning, helst som de blifvit uttalade i ett blad, hvilket annars, på de senare tiderna, innehållit en mängd i en frisinnad och fosterländsk anda författade uppsatser. Vi lofvade tillika då, att, så vida ingen annan förekomme oss, till granskning, skärskådning och vederläggning upptaga några af de mest iögonfallande origtigheterna. Vi gå nu att uppfylla detta vårt gifna löfte, och få endast på förhand upplysa, att vi blifvit underrättade om, det signaturen *R.* icke på den ort, der *Skånska Correspondenten* utgifves, är *anonym,* utan tillhör en af medarbetarne i nyssbemälte tidning, Hr Studeranden *Rydeberg.*

Den artikel, som vi till en närmare skärskådning vilja upptaga, är egentligen en replik på en uppsats, införd i *№* 13 af *Skånska Correspondenten* för d. 14:de Februari, hvilken åter framkallats af ett af Hr *Rydeberg* i *№* 8 af samma tidning begagnadt uttryck: "ATT CARL XIV JOHAN *genom den senast utkomna skolstadgan åt sig upprest en minnesvård*", hvilket uttrycks sanningsenlighet insändaren på ganska goda grunder bestrider. Rigtigheten och befogenheten af insändarens anmärkningar vill dock Herr *R.* på intet sätt medgifva. Hans argumenter lyda som följer:

"Insändaren bestrider Carl XIV Johans rätt till en tacksam hågkomst hos sitt folk för emanerandet af sista nådiga skolstadgan och menar att för dennas tillvaro har folket att tacka ekonomie-utskottet vid sista riksdagen. Jag vill besvara detta inkast mot min yttrade öfvertygelse med ett par frågor. Tror insändaren då, att Sverige ej har att tacka de Konungar för något, som endast tolererade christna läran och tillåto dess predikande för Nordens Hedningar, derföre att dessa samma konungar ej sjelfve uttänkt omvändelseverket, eller måhända derföre, att de sjelfve ej vandrade omkring och predikade? Månne ej den Konung förtjenar rätt till sitt folks tacksamhet, under hvars regering handel, åkerbruk och manufakturer befordras? Äfven om Konungen icke sjelf spekulerar ut nya debouchéer för köpmannens varor, nya plogar åt bonden och nya machiner åt fabrikanten? Är det måhända ej ära och tacksamhet värdt, att en Konung inser och vill inse hvad som är dugligt och tidsenligt i hvad af andra projekteras? Att pröfva allt och utvälja det bästa torde vara en bättre egenskap hos en Konung, än den att vara projektmakare. Att en Konung, till följe af en klar öfversigt af sitt lands ställning kan hafva tusende giltiga grunder, att ej ögonblickligen rätta sig efter alla förändringsprojekter, äfven då han inser nyttan af dem, kan väl svårligen bestridas. Tegnér säger mycket både vackert och sannt:

"Härföraren ensamt vinner icke slaget;
De djupa leder vinna det åt honom."

Också (?) erkänner så väl franska folket som Historien Napoleon såsom segraren vid Wagram och Austerlitz, fastän han ej med egen hand aflossade de första (?) skotten på fienden. Och huru kan en Konung handla bättre, upplystare, eller mera värdigt ett tacksamt och oförgängligt minne hos sitt folk, än då han lyssnar till den röst, som uttalar den upplystare delens af nationens öfvertygelse om hvad tiden kräfver?! Jag tror för min del, att den Konung handlar visast och utvecklar den största statsmannaskicklighet, som ledes af den öfvertygelsen att ett folk bäst känner sina egna behof, och att han icke *undertrycker* eller *hämmar* tidsandans sträfvan, att på samma sätt negera sin forntid, som t. ex. Hegels filosofiska system negera Schellings och Kants. Således tror jag att CARL DEN XIV JOHAN med fullt berättigande (?) kan börda åter den ära han inlagdt (inlagt) genom sista skolstadgans utfärdande, från hvem som vill åt sista Riksdagens ekonomieutskott vindicera första hedersrummet."

Som läsaren sjelf torde finna, består hela detta resonnement af fraser och maximer, hvilka sins emellan hafva lika litet logiskt sammanhang som Baobabsträdet och algerna sins emellan hafva ett fysiskt. Det bör alltså icke lätteligen kunna förvilla någon; men då Herr *R.* tyckes anse sina derutinnan framställda åsigter såsom ett slags politiska trosartiklar, om hvilkas tillämplighet och öfverensstämmande med verkliga förhållandet han synes vara fullt och innerligt öfvertygad, så torde en och annan anmärkning från vår sida icke vara så helt och hållit öfverflödig, eller obefogad.

Hr *R.* frågar, om ej den Konung förvärfvar rätt till sina undersåtares tacksamhet, under hvars regering, handel, åkerbruk och manufakturer befordras? — För att, som sig bör, kunna besvara detta spörsmål, måste man först veta i hvilket förhållande den ifrågavarande regenten befinner sig till dem, som Hr *R.* förmenar vara honom tacksamhet skyldige.

Med *JA* kan den besvaras

1:mo om styrelsesättet i det land, der persona quæstionis regerar, är *absolut monarkiskt,* och regenten följakteligon endast är Gud för sina handlingar ansvarig;

2:do om det land, öfver hvilket han regerar, är ett med vapnens makt inkräktadt rike, hvars innebyggare på nåd och onåd måst underkasta sig hans förgodtfinnande;

3:tio om folket icke har något deltagande och ingen *afgörande* röst i förvaltningen af dess angelägenheter;

4:to om regenten, i likhet med Gustaf I, genom egna, fäderneslandet bevisade tjenster banat sig väg till thronen, den han, såsom belöning, utan några vidare stipulationer erhållit.

Med NEJ måste den deremot besvaras

1:mo om det rike, öfver hvilket den ifrågasatte regenten herrskar, har en konstitutionelt-monarkisk styrelseform, och de nationella angelägenheterna följakteligen skola afgöras både af Konungen och folket;

2:do om den regerande konungen blifvit vald till statens högsta styresman under det uttryckliga vilkor, att, så vidt i hans förmåga står, söka befrämja och försvara dess bästa.

3:tio om staten både har en konstitutionelt-monarkisk styrelseform och regenten under nyssnämnda vilkor blifvit vald till dess öfverhufvud.

Till ingendera af de fyra första fallen kan Sverige hänföras, och Hr *R:s* fråga saknar följakteligen, hvad detta rike och dess regent angår, all tillämplighet. Till det tredje af de senast anförda fallen åter kan vårt fädernesland varda räknadt; men då blir Hr *R:s* fråga besvarad med NEJ, och derpå hade han väl icke, då han framställde densamma, beredt sig.

Vi vilja, rörande detta maktpåliggande ämne, något närmare förklara oss.

I 16 § Regeringsformen heter det uttryckligen, att "*Konungen bör rätt och sanning styrka, vrångvisa och orätt hindra och förbjuda.*" Han har dessutom i sin *ed* uttryckligen och högtidligen utfäst sig att befrämja allt, som kan bidraga till rikets och dess innebyggares sannskyldiga nytta och välgång. Brister han i uppfyllandet af dessa och dylika sina förbindelser, så har han brutit det mellan honom och folket ingångna kontrakt och derigenom *de jure* upphört att vara konung. Han är följakteligen *förpligtad* att befordra icke allenast *handel, åkerbruk* och *manufakturer,* utan *allt,* som i någon mån kan bidraga till landets och folkets upphjelpande och förkofran. Men för uppfyllandet af dessa sina *pligter* är nationen *icke* skyldig honom tacksamhet, lika litet som *han* är skyldig *den* någon tacksamhet för det att hans till dess bästa utfärdade befallningar verkställas och iakttagas.

Vidare frågar Hr *R.* om "*det ej är ära och tacksamhet värdt att en konung inser och VILL INSE hvad som är dugligt och tidsenligt i hvad af andra projekteras.*"

Denna fråga innehåller egentligen tvenne spörmål, som hvar för sig böra besvaras nemligen:

1:mo om det ej är ära och tacksamhet värdt att en Konung *inser* hvad som är tidsenligt &c. &c., och

2:do om det ej är ära och tacksamhet värdt att en Konung *vill* inse hvad som är tidsenligt &c. &c.

Winter. "Ingenting annat än föda, ty när jag sjelf af sorg och nöd är sjuk, så är äfven den källa förtorkad, hvarur mitt stackars olyckliga barn skulle hemta näring."

"Hvem är barnets far?" frågade Winter åter.

"Det är en ung Herre", svarade modren.

"Vill han då intet hjelpa dig och ditt barn?"

"Han lofvar mig gång efter annan att hjelpa mig; men till mera blir det dock icke, och det lilla jag erhållit är högst otillräckligt."

"Har han något att betala med?"

"Det har han nog ty han är enda sonen i ett rikt hus här i staden, och förstör vid spelbordet kanske så mycket penningar på en enda afton, som jag och barnet behöfde för ett helt år", svarade den olyckliga flickan.

"Nå så gå då genast i morgon till föräldrarna, och omtala förhållandet! De kunna väl ej tillåta, att du och barn skola svälta ihjäl."

"Gifve Gud, att jag blott hade krafter och mod att följa ert råd, min gode Herre!"

"Gör som jag sagt!" sade Winter i det han gaf den arma modren ett par riksdaler till afhjelpande af de första behofven, hvarefter han aflägsnade sig, glad att sålunda slippa sitt opåräknade fruntimmerssällskap. *(Forts. följ.)*

Hvad den första af dessa frågor beträffar, så kan den lämpligast besvaras med, att, om någon tacksamhet kan komma ifråga för det, att en Konung *inser* det rätta, så är det *Försynen* och icke *Konungen*, hvilken en dylik tacksamhetsgärd bör hembäras, alldenstund denne senare icke på något sätt kan räkna sig till förtjenst, att han erhållit ett klart förstånd och förmåga att skilja mellan det rätta och orätta, mellan det, som är och icke är öfverensstämmande med tidens fordringar.

Hvad åter den andra frågan angår, så är den redan i vårt föregående resonnement besvarad. Det kan, hvad Sveriges regent beträffar, icke uppstå spörsmål om, huruvida han VILL inse det rätta och sanna, då han af grundlagarne och sin ed är *förpligtad,* att, efter bästa förmåga, handla *så* och icke annorlunda. Han SKALL och BÖR inse hvad som är gagneligt och tidsenligt, utan att folket *derför* är honom någon tacksamhet skyldigt.

Hvad citationen ur Tegnérs poëm till G. Adlersparres skugga har att göra med vissa förändringsprojekters antagande eller förkastande, och hvad dessa åter hafva för sammanhang mellan Napoleon och bataljerne vid Wagram och Austerlitz kunna vi icke begripa, så vida icke hela tiraden står der antingen för att fylla ett rum på papperet, eller för att gifva ett slående bevis på Hr R:s orediga tankegång under det han mediterat öfver det ifrågavarande ämnet. — För att vederlägga hans skäl, till följe af hvilka en Svensk Konung kunde göra anspråk på sina undersåtares *tacksamhet* för det att han uppfyllde sina *pligter,* tro vi oss för denna gången hafva ordat nog. Vi äro dock lika villige som skyldige, att, om ej Hr *R.* skulle anse de af oss anförda vederläggningsargumenterna tillräckligt bevisande, framlägga flere, ännu mera detaljerade bevis för rigtigheten af vårt påstående, att hans åsigter af vissa konungen och folket emellan rådande förhållanden hvila på en högst origtig grund, och att han genom deras offentliggörande och förfäktande mera skadar än gagnar den sak, för hvilken vi annars äro vane vid att se honom och den tidning, i hvilken han skrifver, strida.

Insändt.

Vid Sjömanshus-ombudsmannens Herr Kapt. **Lars Dannbergs** graf,] den 12.te Mars 1843.

Qvällsol sjönk uti den skumma våg;
Trötte seglaren den hamnen såg,
Dit han vändt så trägel sina tankar:
Länge gungad på orolig sjö,
Landar han vid salighetens ö,
Der hans hopp nu kastat har sitt ankar.

Hit han vänder icke mer igen,
Han, den redlige Medborgaren,
Han den dygdige med silfverhåren,
Som en ädel maka lemnat här,
Genom alla skiften lika kär:
För hans guldbröllop blef brudsäng — båren.

J, som sörjen en bortfaren vän,
Hvilkens famn var aldrig tillstängd än,
Att till trofast hjerta eder sluta,
Gömmen i ert bröst hans minne kärt,
Hans exempel, efterföljansvärdt —
Må vi detta glada hoppet njuta.

Att få åter träffas dit han for,
Der ej jordisk smärta mera bor,
Ömma, trogna, hulda, sorgsna maka,
Som med honom sekfet delat har
Till en hälft, densamma alltid var
Må du denna ljufva trösten smaka!

Spektakler:

Tisdagen den 21 Mars, (icke Abonnements-spektakel) uppföres: SJÖDROTTNINGEN CAPRICIOSA, eller FAMILJEN FRÅN NYBODER, Romantisk-burlesk Folkkomedi med Sång och Körer i 5 Akter af Overskou och Arnesen; musiken arrangerad af Weyse. Till denna Representation äro målade flera nya dekorationer.

Om Thorsdag gifves den sista Representationen och tredje Abonnements-spektaklet *W. Lewini.*

Dödsfall.

Tillkännagifves, att Herren genom en stilla död behagat hädankalla Stadsmusikanten Hr ANDERS CRISTOFFER SCHIÖNOW, *född i Greifswald den 26 Oct. 1764, död i Götheborg den 16 Mars 1843. Sörjd och saknad af 8 barn och 8 barnabarn.*

Sammanträde.

Herrar Intressenter uti Skepps-varfvet Kusten behagade sammanträda hos ene Direktören W.m Gordon Torsdagen d. 30 dennes kl. 10 f. m. till Ordinarie Bolagsstämma. Götheborg den 8 Mars 1843.

DIRECTIONEN.

Bokhandelsannons.

Uti George C. Schüsslers Bok- och Musikhandel.

Priserna äro i B:ko.

Fullständig Guitarrskola af F. Carulli, 1 R:dr. 32 sk.

Fyra Sånger med accompagnement för Guitarre af Isidor Dannström, 16 sk.

Theoretisk-praktisk anvisning till Pianofortespelning efter Hummels, Schneiders, Müllers samt Czernys methoder, 2 R:dr.

Nyaste Wiener-methoden för Pianoforte-spelning. Samling af melodiska Original-öfningar i progressiv ordning för den första undervisningen, componerade af C. Czerny; 1—4 häftet, 6 R.dr.

28 melodiska öfningsstycken vid Pianoforte för 4 händer, i omfång af 5 noter med stillastående hand, för att gifva alla fingrarna lika styrka och oberoende, af A. Diabelli, 1—4 häftet, complett, 3 R:dr 16 sk.

Tolf lätta Tonstycken, med ändamålsenliga förspel och utsatt fingersättning, componerade för Pianoforte, af H. Bertini, 1 R:dr 16 sk.

Nio lätta Tonstycken för Pianoforte, med utsatt fingersättning, utgifne af Anton Diabelli, 32 sk.

La Mellancholie, pour le Pianoforte, af Prume, 1 R:dr 16 sk.

Duo de Gabussi. Chanté par M. M:s Günther & Belletti, arrange pour le Piano á quatre mains, 1 R:dr.

Valda stycken ur Operan Hugenotterne, 3:dje Akten, af G. Meyerbeer, för Pianoforte, med utsatt fingersättning, 1:sta och 2:dra samlingen complett, 1 R:dr 40 sk.

Valda stycken ur Operan Sömngångerskan (La Somnambula) af Bellini, för Pianoforte med utsatt fingersättning af C. Czerny, 1—2 samlingen, 2 R:dr.

Rondo brillant pour le Piano sur un motiv de l'opéra la Somnambula (Sömngångerskan) par W. Bauck, 40 sk.

Sonatine facile et brillant pour le Piano par Wilhelm Bauck, 1 R:dr.

Souvenir de Varsovie. Deux Polonaises & Quatre Mazurques pour le Pianoforte, 32 sk.

Tredje samlingen af Vinter-soirée-dansar för Pianoforte af C. Winkler, 1 R:dr.

Sånger vid Pianoforte af J A. Josephsson, 3:dje häftet, 1 R:dr.

Fyra Sånger vid Pianoforto, componerade af L. Norman vid 11 års ålder, 1 R:dr.

Sånger vid Piano af J. Dannström, 1 R:dr 32 sk.

Fyra Sånger vid Piano af I. Dannström, 32 sk.

Flerstämmiga Sånger för Mansröster, af J. P. Cronhamn, 2 R:dr.

Orgelskola af C H. Zöllner. Öfyersättn. af E. Drake, 1 R:dr 32 sk.

10 Etudes caracteristique pour Violin, composees par A. Randel, 1 R:dr 32 sk.

Auctioner.

Tull-auction.

Tisdagen den 21 innevarande månad, kl. 10 f. m., försäljes genom Auction härstädes följande gods, nemligen: 60 st. Halfylle-shawlar, 10 st. dito Västtyger, 108 st. Halfsidenväfnader, 2 st. facon. Helsidenväfnader, 119 styck. Bomullslärfts-paraplyer, 4 st. Siden-paraplyer, 8 stycken Halfsiden- dito, 400 st. Halfsiden-band, 10 ; Speldosor, 120 st. tryckte Siden-shawletter, 18 st. Halfylleväfnader, 1 bal Ull, 1 bal Anis, 3 fjerdingar Russin, 2 säckar Kryddpeppar, 1 säck Skarppeppar, 1 bal Fenkol, 1 bal torr Ingefära, 2 mattor Fikon, 3 kistor brunt Thé, jemte åtskilliga förut inropade, men outlösta varor, hvilka alla dagen före auctionen kunna härstädes beses. Götheborg af Tullverkets Confiscations- och Kassörs-Contor d. 8 Mars 1843.

= Å Säteriet stora Gunnared i Angered socken, Vädtle härad, försäljes vid öppen och frivillig Auction don 23 dje dennes kl. 11 f. m., omkring 300 skeppund godt och välbergadt Hö, samt lika mycket Halmfourage, emot vilkor, som i tillfället kungöras Hallås d. 9:de Mars 1843. G. R. HAMMARSTRÖM.

= Genom öppen och frivillig Auktion, som förrättas uti Sterbhuset efter aflidne Expeditions-Krono-Befallningsmannen E. Hallberg på Hallsås i Lerums socken, Wädtle härad, d. 20:nde och 21 i denna månad, hvarje dag från klockan 10 förmiddagen, försäljes till den högstbjudande Sterbhusets betydliga och reela lösöreb0, bestående af silfver, hvaribland en större och väl arbetad kaffekanna; plåted-, koppar-, messing-, malm- och kökssaker, meubler och husgerådssaker, linne- och duktyger, goda sängkläder så med fjäder- som tagelfylle, aflidne mannens gångkläder, vinter- och sommaråkdon, gårds- och körredskap, kreatur af hästar, flere par oxen, goda mjölkekor, ungboskap, får och svin, omkring 50 tunnor potäter, en större bränvinspanna, med hatt, mäskvärmare och imkylare samt en laggpanna m. m.

Betalningsvilkoren tillkännagifvas vid auctionens början; och är anstalt fogad, att auctionssökande erhålla förfriskning för sig sjelfva samt foder för medhafvande hästar, emot contant betalning. Hallsås d. 9 Mars 1843.

G. R. HAMMARSTRÖM.

Till salu:

Ett parti Björkved och Plankändar på Mayenabbe. Närmare besked derom lemnar Klamparen Skåre, som träffas på stället.

Diverse:

Tyska Bageriet.

Sedan jag, uppmuntrad af flere respektive herrskaper, på vinst och förlust anlagt ett Bageri, efter tyska sättet, och till sammas bedrifvande förskrifvit en Tysk Verkgesäll, som på flera orter i sitt hemland förestått Bagerier, och äfven här haft tillfälle ådagalägga sin utmärkta skicklighet i yrket, så får jag, då den nya bakugn, som en längre tid varit under arbete, nu blifvit färdig och till mig öfverlemnad, härmed äran tillkännagifva, att jag nu mera är i tillfälle tillhandagå, ej mindre mine resp. kunder och gynnare, än äfven Allmänheten, med utmärkt godt råg- och hvetebröd af flera slag, såsom surbröd, franskt bröd, såkallade rundstycken, med flere redan kände brödsorter; och är jag derjemte i tillfälle att betjena med en mängd andra välsmakande bakverk af sockerkringlor, pasteyer och bakelser m. m., då beställning deraf sker dagen förut.

Till lättnad för dem, som bo aflägset från mitt hemvist, är en särskild brödförsäljning inrättad, till begagnande från och med Måndagen den 20:de dennes, uti Herr Handelsmannen Kobbs hus vid Drottninggatan, hvarest Enkefru Svartling besörjer försäljningen; dock lemnas icke så kalladt påbröd för hvad af henne försäljes; och skall jag, i allt hvad på mig ankomma kan, söka uppfylla den resp. allmänhetens billiga fordringar. Götheborg i Mars 1843.

F. M. FRÆNKEL.

En Magister, som har den olyckan att sakna en jemn och oafbruten daglig sysselsättning, och således icke vet hvad han kan påräkna, anhåller ödmjukast, att någon menniskovän täcktes afhjelpa denna olägenhet. Svar till 0,0003 afbidas.

Slut-Bal

blifver Lördagen d. 25 dennes med mina Elever uti Enkefru Bloms stora Sal. Biljetter á 1 R:dr b:ko st. äro att tillgå hos underteknad. Balen börjas kl. 7 e. m. Götheborg d. 17 Mars 1843. MARIE ÅCKERSTRÖM.

Kyrkotidningar.

I morgon predika:

Uti DOMKYRKAN: *Olsson; Joh:son; Claesson.*
Uti CHRISTINÆ KYRKA: *Dunckel; Holmqvist*
Uti GARNISONS-KYRKAN: *Wallin.*
Uti FATTIGHUS-KYRKAN: *Lundgren.*
Uti CARL JOHANS KYRKA: *Carlgren.*
Uti ÖRGRYTE KYRKA: *Landtbom.*
Uti HOSPITALS-KYRKAN: *Nyberg.*

Götheborg, C. M. EKBOHRNS Officin.

№ 12 utgifves nästa Lördag kl. 6 eft m.

PHOENIX,

Tidning för Politik, Litteratur och Näringar.

№ 12. **Lördagen den 24:de Mars** **1843.**

Å denna tidning, som utkommer hvarje Lördags eftermiddag kl. 6, kan med 3 R:dr b:ko för helt, 1: 32 b:ko för halft och 1 R:dr b:ko for fjerdedels år prenumereras så väl å tidningens officin i huset № 3½ vid Slottsskogsgatan i Masthugget, som hos Handlanden Hr C. O. Bergström i Skogströmska Arfvingarnes hus vid Magazinsgatan, der äfven annonser, à 2 sk. R:gs per tryckt petit-rad emottagas. Sker prenumeration å något af rikets postkontor, tillägges vanligt postförvaltare-arfvode, hvilken utgift dock kan undvikas genom att med reqvisitioner direkte vända sig till Redaktionen, som då drager försorg om att tidningen, under korsomslag, enligt uppgifven adress kommer reqvirenten tillhanda.

PENNINGEARISTOKRATIEN
I NORRKÖPING.

Näppeligen har något "tilltag", icke ens det grefliga Hornska, väckt en så allmän och liflig indignation som Herrar *Reders, Eschelsons* och *Philipsons* beteende mot Hr Rådman *Zander* i Norrköping. Nästan hvarenda Svensk provinstidning, och i hufvudstaden Aftonbladet, Dagligt Allehanda och Freja, hafva skrifvit skarpa och innehållsrika kommentarier öfver det kapitel i penningearistokratiens historia, till hvilket nyssbemälte Herrar lemnat materialierna. Äfven i sjelfva den goda staden Norrköping gifves ett icke ringa parti, som i högsta grad ogillar deras otillbörliga och öfvermodiga handlingssätt. Följande utdrag ur ett, till ett i södra delen af riket aktadt handelshus ställdt, oss benäget meddeladt bref torde bäst derom kunna upplysa så väl den resp. Allmänheten, som Herrar öfversittare sjelfve, i den händelse nemligen, att de ännu om detta förhållande äro i lika djup okunnighet, som de, hvad deras uppförande mot Hr Zander beträffar, synas varit i okunnighet om de enklaste och första grunderna af den lära, som tiden, under loppet af ett halft århundrade, med millioner tungor förkunnat.

Utdraget lyder som följer:

"Vår goda stad är, ehuru den tredje i ordningen i anseende till storleken, det oaktadt till sin anda så kråkvinkelaktig som möjligt. Orsaken till denna iögonfallande motsägelse bör sökas derutinnan, att vi så till sägandes blifvit isolerade från hela det öfriga Sverige, och hafva intressen, som äro rakt motsatta nationens. Vi betrakta oss således såsom stående i en slags fiendtlig ställning till hela landet; innesluta oss fördenskull trångt och stolt inom våra förskansningar af privilegier och tullförbud, och förarga oss öfver allt det der packet, som vill slita mindre dyrt kläde, än det, som vi förfärdiga på våra "stolar." Vi tro oss, utan omsvep sagdt, ej vara rigtigt tålda af folket och hafva derföre beslutat att synda på den kungliga Nåden, så länge den räcker till. Det är af detta enkla skäl som vi äro så ytterst underdånige och så förbålt gerna bära en nådens polett, en vasastjerna, om halsen. Vi vilja visa att vi stå väl, åtminstone på *ett* håll, och bekymra oss för öfrigt endast om våra privilegier och kassakistor. Vår stad liknar således på visst sätt en fri tysk Riksstad, med sin Borgmästare och sitt Råd, i den gamla goda tiden, då intet Tyskt förbund ännu existerade. Rangen inom samhället bestämmes af förmögenheten, denne må nu vara förvärfvad på hvad sätt som helst. Den, som har pungen full, behöfver ej skämmas för något; han är rik och privilegierad: någon annan ära bekymrar han sig icke om. En sådander magnat (det är klart att jag icke talar om någon viss person) är den mest uppblåste af alla varelser på Guds gröna jord. Då han träder utom sin port, skulle man kunna tro, det han, fordrade det hvarje honom mötande individ skulle kasta sig i stoftet för hans fötter. Träden, som böjas af blåsten, tyckas göra honom en ödmjuk helsning, och jag vill nästan svärja på, att om en häst gnäggar eller en hund hviftar med svansen, så tar han begge dessa företeelser såsom lika många, hans vigtiga person egnade vördnadsbetygelser. Om Tit. vill se Borgmästarens rôle i komed. Kejsar Carl Magnus spelas naturligt och väl, så kom hit! Jag vågar påstå, att sjelfva Hjortsberg, som eljest excellerar i denna rol, skulle erkänna sig öfvervunnen, om han en månad bortåt finge se våra "Store", sådana som de härstädes dagligen uppenbara sig. I det burleskt-löjliga och äkta spetsborgerliga, vågar jag påstå, att de af ingen kunna öfverträffas.

En magnat af äkta skrot och korn tror sig endast vara Gud för sina handlingar ansvarig. Han står under regeringens, "f. d. utgifvarens", och Svenska Biets skydd, och ho skulle väl då våga att träda honom för nära? Han förfärdigar diverse slag "ullfärgade kläden", hvilka Svenskarne *måste* köpa, så vida de icke vilja blifva sansculotter, eller gå i grått hemmaväfdt vadmal. Småfabrikörerna och deras gelikar vörda och tillbedja honom,

---

Tre taflor ur Hvardagslifvet.*
Första Taflan.

DEN FÖRFÖRDA.

I de aflägsnare gatornas bakgårdar och på skumma, borgömda vindskamrar bo unga, ensamma fruntimmer, som knapt någon känner. De äro såsom himmelens foglar: de så icke och icke eller skära de något upp och inberga ej något i ladorna. Huru de försörja sig, vet allena Gud. Framlefvande sitt glömda, obemärkta lif, oftast under försakelser och brist, hafva de blifvit uteslutne från familjelifvets största fördelar: omhägnad, värn och beskydd. Lyssnande till kärlekens tjusande sirénsånger om trohet, förtegenhet och lycka, hafva de efter en längre eller kortare strid fallit ett offer antingen för en förförares vilda, otyglade begär, eller för en trolös älskares glömda löften. Vaknande, men försent, till den förfärande verklighet, som väntar dem, stå de, förskjutne af sina närmaste och hånade af alla, vid branten af det djupaste moraliska förderf, och nedsjunka till dessa allmänna, föraktade qvinnor, för hvilka medlidandet ej har någon känsla, och urskuldandet inga ord— om ej en vänlig hand, innan detta fall inträffar, räckes till dera sräddning. Till antalet af dessa olyckliga hörde äfven den unga sjuttonåriga mor, hvars bekantskap läsaren nyss haft tillfälle göra. Dotter af en fattig handtverkare hade hon tidigt förlorat sin far och sedan altjemnt vistats hos sin mor, den hon efter bästa förmåga hjelpte och understödde medelst sitt arbete. Den unga flickans lockande behag tände olyckligtvis en lättsinnig ynglings låga, hvilken ej underlät någonting till vinnande af sina straffbara afsigter, till dess han omsider blef hennes oskulds mördare, hvarefter han hjertlöst lemnade henne i den yttersta nöd med sitt barn. Ensam, öfvergifven och rådlös, hade hon snart dukat under, om hon ej i hög tid fått det råd att vända sig till ynglingens föräldrar, i hopp att af dem röna förbarmande och erhålla någon hjelp. Dagen derefter beslöt hon fördenskull, att, ehuru med bäfvande hjerta, våga ett försök att väcka deras medlidande.

* * *

I Grosshandlaren Y**s smakfullt möblerade förmak satt en medelålders fru, makligt tillbalutad i den svällande divanens ena hörn, och framför henne stod ett rundt divanbord af mahogeny, på hvilket en snörd och nätt huspiga just nu var sysselsatt att framsätta det doftande Théet, som husets värdinna beredde sig till att servera.

"Har du sagt till Herrn, att théet väntar?" frågade frun.

"Ja söta fru, det har jag", svarade Betty i det att hon gick. Straxt derefter inträdde Hr Y**.

Att ett åskmoln hade lägrat sig på den alfvarsamme mannens panna, det skulle äfven en främmande kunnat upptäcka; huru mycket mer då den ängsligt väntande makan, som äfven förmärkte de blixtrar, hvilka då och då framljungade under de gråsprängda ögonbrynen.

Herr Y** mätte rummet med långa steg, under det att han mellan tänderna gnolade på en sång utan både ord och melodi, hvilket alltid förebådade att ett utbrott var i annalkande.

"Bättre att förekomma än förekommas", tänkte frun, och beslöt våga försöket att afbryta den

* *Forts. från föreg. №.*

och såsom hönan församlar kycklingarna under sina vingar, så församlar ock en dylik bjesse småfolket under sin vida kåpa, på hvilken intet annat kännetecken än bjellrorna fattas. Hans ord blifva beståndande allt intill ändan; mot hans domslut finnes ingen appell — ej till folket, ty det föraktar han, och ej till allmänna vettets domstol, ty den frågar han icke efter.

Vi hafva härstädes tvenne tidningar, af hvilka den ene för någon tid sedan lofvade att taga till orda om vissa ställningar och förhållanden inom Samhället, ehuru det dock, af hvad anledning må vår Herre bäst veta, stadnat vid blotta löftet. Den "rysligt tillämnade" stöten i posthornet har uteblifvit. Om det blifvit igenstoppadt med snus, eller kläde, eller på något annat sätt, är en sak, som ännu tillhör de "outredda naturkrafterna."

Då man, såsom Tit. känner, härstädes beslöt att fira den 25:te årsdagen af H. M. Konungens uppstigande på Svenska thronen, ville man på ett *lysande* sätt ådagalägga sin lojautet — icke genom något varaktigt och samhällsgagneligt (*det* hade synts vida mindre); utan genom ett hejdundrande kalas, med thy åtföljande eklärering. Penningarne härtill tog man ur en för helt *andra* ändamål bildad, *staden* tillhörig, kassa, och inbjöd Noblessen från det omgifvande grannskapet till ett så stort antal, att många, som hade del i den nyssnämnda kassan, icke fingo deltaga i de festligheter, hvilka de på sätt och vis sjelfve bekostat. Vi hafva här i allmänhet stor förkärlek för noblessen, troligen af det skäl, att våra företrädesrättigheter hafva något slägtstycke af deras, och våra privilegier, liksom deras, äro något förlegade och gammalmodiga. Det föll ej någon af våra Magnater in, att någon skulle drista sätta sig emot deras visa anordningar. Rådman *Zander,* ett godt hufvud och en man med sjelfständighet, opponerade sig dock och föreslog, att man, i stället för ett kalas, skulle inrätta en småbarnskola till minne af dagen. Detta var att stöta tvenne mäktiga auktoriteter för hufvudet: 1:mo *magen,* som hade bespetsat sig på ett godt mål och dugtigt med dryckjom, och 2:do obskurantismen, emedan, om Hr Zanders motion hade gått igenom, det hade kunnat hända, att de fattiga fabriksungarne fått lära sig läsa och skrifva, i stället för att uppfostras till maschindelar. Sådana nyheter gå endast an i det demokratiska Amerika, icke i det nonplus-ultraroyalistiska Norrköping.

Hr Zander hade sålunda försyndat sig emot stadens mäktige; men man var till en början så förbluffad öfver hans oerhörda djerfhet, att man icke kunde komma sig rigtigt före; men som han var kamrerare i Norrköpings bankafdelning, så beslöto Herrar Direktörer att skrupensa upp honom för hans rabulistiska proposition. Det var Herr Vasariddaren *Didrik Reder,* som åtog sig ordförandeskapet i den nya inquisitions-domstolen. Hr *Reder* är Tysk, begaf sig en gång, af reslust eller andra orsaker, helt hastigt öfver till Sverige och slog sig ned i Norrköping, der han kokade socker, tills genom ödets underbara skickelse det högt assurerade sockerbruket brann upp. Hr *Reder* har derefter blifvit en svåra rik man och bankdirektör, i hvilken dubbla egenskap han företog sig att lexa upp Hr Zander. Man kan dock i detta fall icke anse Hr Reder för annat än ett talrör, som återgaf ljudet af de mäktiges knot öfver Hr Zanders mot deras åsigter stridande motion. Hr Zander tyckte väl emellertid, att den improviserade inquisitions-domstolen icke var någon egentlig auktoritet och han hänskjöt fördenskull sin sak till allmänna opinionen. Detta var ett ännu gröfre brott mot den allenaregerande penningemyndigheten — ett *crimen læsæ potestatis,* som man aldrig kunde förlåta. Man *afsatte* fördenskull Herr Zander från sin innehafvande befattning, och ådagalade på samma gång, att man föraktade allmänna opinionen och icke frågade efter att bevara ens skenet af billighet och rättvisa. Mot Hr Zanders tjensteåligganden har man icke haft något att anmärka; det var således icke för någon försummelse, hvad dem beträffade, som han afsattes. Han var de store misshaglig; understod sig att göra anmärkningar mot deras välvisa åtgärder: detta hade kunnat vara nog för att förmå dem att skicka honom till Siberien, i händelse Sverige lydde under alla Rysssars Sjelfherrskares lyckliggörande spira eller knutpiska.

Afdelningsledamöterne hafva såsom personer med solid förmögenhet blifvit återvalda för det kommande året, och hafva af delägarne undfått "ett lifligt erkännande af deras *nit* för *fäderneslandet.*" Det är dock bra svårt att inse, hvad berömmet för ett *nit,* som ensamt utgår från egennyttan*, kan hafva att skaffa med *fädernesslandet.* Att allmogen i Linköpingstrakten visst icke kommit på bena, men snarare på knäna genom bankinrättningen, är så der temmeligen synbart för hvar och en, som vill göra sig mödan att något närmare taga reda på dess ekonomiska förhållanden, och om detta är den tjenst, som Banken gör fäderneslandet, så torde folket genom sina representanter vid nästkommande riksdag undanbedja sig så väl den, som det opåkallade ädla "*nitet.*" Det är *möjligt* att en privatbank kan vara nyttig; men det är lika möjligt att en procentare, som mot hög renta lånar på pant, kan vara nyttig, emedan hans mellankomst måhända räddar en familj från hungersnöden. Att hembära honom tacksägelser derföre vore väl dock icke så synnerligen rigtigt. Den, som skrifver privatbankörernas granna tal borde således, tycker jag åtminstone, erinra sig, att det ej är nog med att prata i vädret.

Tit. har utan tvifvel läst Herrar Didrik Reders, Eschelsons & consorters försvar i Aftonbladet. Derom är ingenting annat att säga, än att beklaga, det 1:mo försvaret icke bevisar, hvad det skulle bevisa, och 2:do är författadt af en mindre skrifkunnig person. Man skulle eljest tycka, att så rika Herrar kunnat bekosta sig en person, som var mäktig svenska språket, för att författa deras apologi, om de hoppades att med den kunna uträtta någonting hos en opinion, som de förut visat sig förakta. Som Magnater betraktade sätta de sig väl dock öfver sådana småsaker som Svenska språ-

* *Hvarje aktie lyder å 500 R:dr b:ko, hvarå delägarne inbetalt tre tiondelar, eller 150 R:dr samma mynt, och för de återstående $\frac{7}{10}$-delar förskaffat sig säkerhetshandlingar (inteckningar &c.). Utdelningen för i år belopp sig till 24 R:dr b:ko, per aktie, eller 16 procent af kapitalet — ett berömvärdt "nit för fäderneslandet", hvilket något hvar kunde hafva lust att visa.* BREFSK:S ANM.

---

plågsamma tystnaden. I det hon inbjöd Hr Y** att taga plats bredvid henne i divanen, frågade hon med sin allrasötaste ton:

"Min vän! hur gjorde du i dag med den der menniskan?"

"Huru jag gjorde? frågar du": jag gjorde då som vanligt, när det gäller vår älskelige Herr son..... Jag betalade!"

"Betalade!" upprepade frun något spetsigt. "Huru kan man så sätta tro till hvad ett sådant stycke behagar berätta? Hon såg mig rätt förslagen ut, och när en sådan der slinka derjemte har ett så hyggligt utseende som denna, och hon vill utkasta sina krokar, så är det väl ej underligt om en stackars oskyldig yngling blir fångad. Föröfrigt borde vi väl hafva talat med Fabian sjelf derom, innan man betalte. Hvem vet .... kanske är han alldeles oskyldig!"

"Oskyldig! ha-ha-ha! denna illusion är för mig längesedan förbi", svarade den vredgade fadren. "Jag kunde således ej honnetement undandraga mig att lemna henne understöd. Dylika vexlar måste honoreras genast, äfven om man kunde uppleta några skäl att protestera mot deras infriande."

"Jag förstår mig ej på dina handelstermer; men vill blott erinra, att du väl borde sätta mera tro till ditt eget barn, än till en förförerska, som du nu sett för första gången."

"Förförerska eller ej, så kunde jag icke låta henne och barn omkomma af brist och elände. — Eller kanske skulle vi äfven, till råga på de förödmjukelser och sorger, Fabian ådragit oss, se honom stämmas af den förförda och lagligen dömmas att draga försorg för den olyckliga varelse, hans brottsliga passion gifvit lifvet? Jag skulle kanske låta brännmärka mitt namn på samma gång som hans, den vettvillingens?...."

"Skulle detta kunna inträffa endast för en ungdomsförseelse, hvilken Fabian hvarken blir den första eller sista att begå....?"

"Men som på intet sätt minskar dess brottslighet." "Jag väntade mera förstånd och eftertanka hos en yngling, med den uppfostran han åtnjutit.

"Det voro ju alldeles emot naturen att fordra samma mogna eftertanka af en yngling, som af en äldre, verldserfaren man."

"Då kan jag åtminstone fordra att den slyngeln lyssnar till de faderliga råd och förmaningar, som jag ständigt upprepar — likasom jag eger en obestridlig rätt att fordra, det hans mor ej, genom sitt medhåll och sin eftergifvenhet, befrämjar hans olydnad och uppstudsighet, och derigenom omintetgör alla mina bemödanden att hejda hans framfart på lastens väg. Var du fullt och fast öfvertygad om, att han en gång på ett förskräckligt sätt får skörda lönen för ditt okloka förhållande såsom mor!... Men alldenstund vi kommit på detta sorgliga kapitel, så torde en liten vidräkning vara på sitt ställe. Du förordade och försvarade till exempel att den femtonåriga pojken, "för sina svaga ögon", som det hette, blef en snusare. Du såg, likaväl som jag, hans smak för spirituosa; men motarbetade ej, i likhet med mig, detta begär, hvarföre vi ock hade den fägnaden att se honom vid 17 års ålder taga både "klacken och terzen" vid bränvinsbordet samt på eftermiddagen expediera ett par toddyar som

ket. Snart nog är det väl också bäst att icke kunna skrifva sitt modersmål, emedan det börjar se ut som om endast så kallade rabulister egde denna förmåga. Att skrifva en någorlunda korrekt svenska torde snart blifva betraktadt såsom ett högmålsbrott, och i vår goda stad bör man lätteligen kunna undvika att göra sig skyldig till en sådan förseelse.

Mera framdeles, då omständigheterna sådant medgifva och påkalla. Vill Tit. gifva någon frisinnad tidnings-redaktion del af hvad jag här yttrat, så har jag ingenting deremot.

Med estime &c.

BERIGTIGANDE.

Stentryckaren Herr *C. Petersen* har i *№* 35 af Götheborgs Sjette Handels och Sjöfartstidning för d. 22:dre dennes låtit införa ett genmäle på mina i *№* 33 af bem. tidning och i sistutkomna *№* af Phoenix gjorda anmärkningar, i hvilket genmäle dikt och sanning, fakta och lösa häntydningar blifvit blandade så om hvarandra, att jag, om jag punkt för punkt fullständigt ville genomgå och granska detsamma, skulle behöfva ett vida större utrymme, än ett tidningsnummer vanligtvis kan medgifva. Jag måste derföre åtnöja mig med, att vid bem. apologi göra följande korta anmärkningar:

1) De karikaturteckningar, om hvilka jag för flere år sedan samtalade med Hr *Petersen,* rörde inga förhållanden inom *familjelifvet,* utan voro ämnade, att, i likhet med den sedermera i Köpenhamn utkomna tidningen Corsaren, gissla vissa *allmänna* laster och dårskaper, samt dessutom specielt åsyfta och förlöjliga vissa tilldragelser och personligheter inom den politiska spheren. De skulle såsom gratisbilagor hafva åtföljt den af mig då redigerade tidningen *Göthen.*

2) Den karikatur, om hvars utförande af Hr Petersen fråga uppstod i medio af sistförflutne Februari månad, rörde ingen enskild person, utan var ämnad, att, i Corsarens maner, förlöjliga fikandet efter yttre utmärkelser af den kungliga nåden. Specielt skulle den, om ritningen till densamma kunnat af mig återfinnas, hafva bildligt framställt de vid det s. k. regeringsjubileet i så rikt mått utdelade kungliga ynnestbevisen.

3) Det samtal mellan mig och Hr Petersen, under hvilket han yttrade sin farhåga för följderna af den senast af honom utförda karikaturteckningen, egde icke rum *före,* utan *efter* dess utgifvande, eller Thorsdagen d. 9:de dennes på förmiddagen, i Hr Petersens hemvist. Jag infann mig då hos Herr Petersen för att tillsäga honom, att han om eftermiddagen eller påföljande dagen kunde af mig erhålla liqvid för den af honom senast utförda karikaturen. Härtill svarade han dock, att "om han ej på samma gång erhölle liqvid för *begge* teckningarne, så ville han *icke hafva något*", såsom orden föllo. Jag kunde dock naturligtvis icke uppfylla denna hans fordran, emedan jag sjelf ej erhållit någon redovisning, utan återupprepade min förra tillsägelse och gick.

4) Herr Petersen besökte mig *aldrig* för att fordra betalning för den af honom senast utförda karikaturteckningen. Han kunde så mycket mindre göra det "en af de första dagarne i Mars", som teckningen först beställdes den tredje i samma månad, lemnades af honom till bokbindaren den 5:te, och blef tillika med flygskriften inköpt d. 7:nde på morgonen, just i det ögonblick som den från bokbindaren ankom till Hr Schüsslers boklåda. Den 8:de skickade Hr Petersen till mig sin gosse med räkning; men jag hade då för ögonblicket inga penningar inne, utan tillsade honom återkomma den påfölj. fredagen, eller d. 10:nde, hvilket han dock icke gjorde. Redan d. 11 *(elfte)* utkom Hr Petersens pamflett i bokhandeln. Han hade således endast i *trenne* dagar, efter att räkningen blifvit presenterad, väntat på liqvid. Om detta kan få namn af bedrägligt förhållande, öfverlemnar jag åt Allmänheten att afgöra. Skulle hvar och en fordringsegare handla på samma sätt som Hr Petersen, så skulle man nästan icke hinna med att göra annat än skrifva pamfletter öfver sina debitorer. — Att Hr P:n icke ännu erhållit liqvid för sitt senaste arbete, är icke min, utan hans egen skuld. Penningarne hafva redan sedan d. 10:nde dennes legat för hans rakning och kunna följakteligen när som helst mot qvitto bekommas. Då redovisning från bokhandlarne ingår, skall han äfven erhålla liqvid för teckningarne till "Nattstycket." Till dess får han, i likhet med mig, vänta.

5) Hr Petersen säger en uppenbar *osanning,* då han yttrar att jag vidtalat honom om utförandet af en *ny* karikatur. Eller hvad skulle den åsyfta, om jag får lof att fråga? — Jag har haft tillräcklig förargelse för den befattning, jag haft med de af Herr Petersen redan utförda teckningarne. Med någon *ny,* enskilta personer åsyftande, hvarken *har jag tagit* eller någonsin *kommer* att taga befattning.

I slutet af sin apologi yttrar Herr Petersen, att en jemn sysselsättning befriar honom från att taga sin "tillflygt till så smutsiga arbeten", som karikaturteckningar. Huru låter *detta* hans yttrande förena sig med *ett annat* i samma apologi befintligt, der han omtalar, att "den starka afsättning, Nattstycket funnit", gjorde honom så **"begärlig** efter en dylik förtjenst", att han sjelfmant inställde sig hos undertecknad, för att erhålla flere dylika uppdrag??! Motsägelsen är alltför handgriplig, för att af mig behöfva vidare utvecklas och kommenteras. Möjligtvis har dock den der "jemna sysselsättningen", åt hvilken Hr Petersen *nu* gläder sig, blifvit en *följd* af hans hedrande bemödande att chikanera mig. Jag vet att mina fiender kunna mot mig tillåta sig *allt;* hvarföre icke då äfven att taga i sin sold en dem så värdig bundsförvandt som Hr Petersen?

Hr P:s låga handlingssätt att offentligen, och dessutom i högsta grad *origtigt* framställa åtskilliga, med den ifrågavarande saken intet sammanhang egande, biomständigheter och af mig i enrum fällda yttranden, ådagalägger bäst, hvilka begrepp *han* hyser om hvad som är rätt och tillbörligt. För öfrigt bevisar Hr Petersens beteende mot mig alltigenom, huru föga han frågar efter att "skymfa" personer — blott de icke innehafva någon "upphöjd plats i samhället", eller ega "makt att skada honom." En sådan *nota caracteristica* på hans inre menniska bör icke af någon, som tagit kännedom om våra ömsesidiga handlingar, förbises eller förgätas.

---

en gammal drinkare. — Du skaffade honom, utan min vetskap, penningar att försöka sin lycka på spel, hvilket hos honom väckte denna förderfliga passion, som redan kostat min kassa och hans moralité så mycket. Och när jag strängt förehöll honom så väl detta som hans smak för värdshuslifvet och och nattliga utvandringar, undskylde och ömkade du honom. — När i dag den olyckliga, förförda flickan anklagade honom, kunde du ännu med samma ifver och sulfisans taga honom i försvar..... Förlärande äro redan följderna af din moderliga svaghet och förblindelse! — Den tjugoårige ynglingen är kanske i denna stund genom laster och förderf redan förlorad för dygden och menskligheten .... hemfallen åt drinkares, spelares och skökors själsförstörande säliskaper! Om mången, som i fängelse och på afrättsplatsen slutar sitt föraktade lif, rätt insåge den första orsaken till sitt förderf, så skulle han förbanna det huldaste, som jorden bär, ett modershjerta, icke derföre att han hvilat derunder; men derföre att det genom en klemig, oförståndig kärlek gaf näring, vextlighet och styrka åt ondskans fördolda frö, som omsider förqväfde allt godt, och gaf banesåret åt hans bättre inre menniska."

"Hvilken gruflig orättvisa emot både mig och vårt barn!" svarade frun gråtande och med näsduken för ögonen.

"Orättvist kanske endast i det afseendet, att jag borde erinrat, att de förvända begrepp, du hyser om det tillbörliga och rätta, är till en del en följd af den ensidiga och ytliga uppfostran, som qvinnan i allmänhet erhåller. Från första ungdomen vand vid att företrädesvis egna sin uppmärksamhet åt de talanger, som bidraga att ställa de yttre behagen i sin fördelaktigaste dag, måste allt, som skulle befrämja själens och hjertats sanna bildning, komma i andra rummet eller rent af försummas. Häraf blir följden den, att begreppen om det verkligt ädla, dygdiga och rätta, blifva vacklande och obestämda; hvarföre också ofta qvinnan, om hon äger skönhet eller egodelar, hemfaller åt den, som ifrigast antänder rökoffer på hennes altare, åt lycksökare, vagabonder och rumlare, som icke försmå något medel för att vinna sitt ändamål. Så mycken själslyftning och hjertats godhet ville jag dock finna hos den bildade qvinnan, att hon förstod att skilja emellan skenet och verkligheten, emellan skalet och kärnan. Hon skulle då förstå att välja en bättre, varaktigare lycka i den ädle, bildade och värdige mannens kärlek, samt lasterna, lägheten och sedeförderfvet äfven under deras mest förlinade yta, i skönhetens förakt och afsky röna en bestraffning, som äfven den fräckaste panna ej kunde trotsa. Huru tillgår deremot nu? Genom en oförklarlig begrepps-förändring ser man mödrar och döttrar med deras ljufvaste leende möta förföraren, under det de med föraktets hånlöje bortstöta den, som fallit ett offer för hans passioner. Ha! detta är våra tiders upplysning. Det är våra tiders begrepp af rätt och menniskovärde. O, att Herren hade behagat kalla mig hädan i mina dagars hallt! Mitt hjerta hade åtminstone icke då krossats af den tankan att se min maka och mitt enda barn dela samma förhatliga och förnuftsvidriga åsigter."

Den starke, alfvarsamme och rättänkande fadren var mycket upprörd vid detta tillfälle, och en smärtans tår darrade i hans öga, när han lemnade förmaket.

Han gick med den föresats att ännu försöka, hvad den faderliga myndigheten kunde förmå till sonens förbättring. *Hon* stadnade qvar med den föresats att trösta och hugsvala den kära sonen öfver fadrens förmenta hårdhet. I *en* sak behöllo de äkta makarne alltid sina skiljda meningar oförändrade, och detta var, så ofta frågan blef om Fabian.

(Forts. följer.)

Innan jag för alltid lemnar denna "förargeliga materia", torde det tillåtas mig, att, i anledning af de af Hr Prytz gjorda anmärkningar mot giltigheten af min i № 33 af Handelstidningen införda apologi, få förelägga honom följande enkla frågor:

Är det mera klandervärdt, att flygskrifter tryckas å *min* officin, än å den Hr *Prytz* tillhöriga?

Var min åtgärd att *trycka* flygskriften "Bref till min Tante" &c. mera klandervärd, än Hr Prytz' åtgärd, icke allenast att trycka, utan äfven att *med sin tidning kringsända* paskillet "Bollas Monolog", i hvilket en person, som alltid gjort sig känd för ett *nyktert* lefnadssätt, stämplas såsom en förfallen *drinkare?*

Förtjenar *den* pekuniära vinst, som jag möjligtvis kan påräkna genom de å min officin tryckta flygskrifter, mera benämningen "slem vinning", än *den,* hvilken Hr Prytz hade af försäljningen af nyssbemälta paskill eller nidvisa?

Är det *endast* rättskänsla, icke *gammalt agg,* icke några *sidoinflytanden,* icke någon *beräkning,* som föranledt Hr Prytz att framställa min befattning med de ifrågavarande flygskrifternas tillkomst i den ofördelaktigaste dager?

Ett öppet och *ärligt* svar på dessa mina frågor torde jag kunna hoppas få påräkna, äfvensom jag förmodar, att Hr Prytz anser det med billighet och rättvisa öfverensstämmande, att i sin tidning upptaga de beriktiganden till Hr Petersens apologi, hvilka jag funnit mig föranlåten att här ofvan meddela.

Götheborg d. 24:de Mars 1843.

C. M. Ekbohrn

G. PSILANDER.*

Ett örlogsskepp i Nordsjön styr med flagga gul och blå,
och skummande kring dristig köl de höga böljor gå.
Det Sveriges handel värna skall vid Englands kust,
och vida kring det spejar nu med mod och lust.

Då syns en engelsk flotta: se, den seglar snabb och djerf,
och bådar i sin stolta fart det svenska skepps förderf!
"Din vimpel ner!" skrek nu en röst, "för Englands makt
din hyllning visa, annars är ett dödsbud sagdt."

Den svenske skeppskaptenen stod, en forntids viking lik;
sin svenska flagga tyckte han så god och ärorik,
som Englands: derför stolt i håg, han gaf ej svar,
och palmade ej vimpeln in, och rätt det var.

Till strid sig ordna Englands skepp, väl nio emot ett:
snart har det svenska, menar man, sin sista timma sett
Och eldgap slunga dödar fort med segerhopp,
men svenska vimpeln blåser dock så stolt å topp.

Och raskt i kulregn och i eld de svenske sjömän stå:
det gäller Sveriges ära: hvem är icke hjelte då?
Och täta åskor dundra högt mot Englands män,
men svenska vimpeln blåser stolt å toppen än.

I timmar fem snart striden stått, och nästan redlöst låg
det svenska fartyg, höljdt i rök, på den förskräckta våg,
då lägga trenne skepp sig tätt invid dess barm:
"Skjut folk och fartyg ned i grund!" så skreks med harm.

Men flaggan strykes likväl ej, i schau den hissas brådt,
som om i sjönöd skeppet var, och hjelp man fordrat blott.
Då ila Englands män med hast i räddningsbåt,
och dundret tystnar: det blir fröjd och jubellåt.

Och skeppet förs i engelsk hamn och repareras se'n,
Och Englands drottning prisar högt den svenske sjökapten.
Hon guld och ädelstenar ger åt honom glad,
och så till Sverige seglar han pånytt åstad.

Kaptenens namn Psilander var, en hjelte, frank och fri.
Hans äfventyr vi minnas må, hans mannamod deri.
Om hafvets rygg i storm och strid du plöja vill,
beslutsam, rådig var, som han, och djerf dertill.

Den tappre står dock krönt till slut med minnets lagerkrans,
och äran är en drottning skön med oförgänglig glans:
hon sluter dig så segersäll i huldrik famn,
och ger dig med sin gudamakt odödligt namn.

* *Ur de i dag i bokhandeln utkomne Fosterländska Sånger, af Assar Lindeblad.*

Concert.

Onsdagen d. 29:de dennes, gifver underteknad med benäget biträde af Herrar Amatörer & Musici, å Bloms stora sal, en fullstämmig Vocal- och Instrumental-Concert, då följande stycken komma att exeqveras:

Första afdelningen:

1) Ouverture af Ferd. Freanzl.
2) Concert för Clarinette af Louis Spohr, exeqveras af underteknad.
3) Aria ur Barberarn i Sevilla, sjunges af en musikälskarinna.
4) Thema med variationer för Violine af Kallivoda, exeqveras af underteknad.

Andra afdelningen,

5) Adagio & Rondo för Clarinette ur Crusells F moll Concert, exeqveras af underteknad.
6) Chör för Mansröster af Blum.
7) Polonaise för Violine, componerad och exeqveras af underteknad.

Biljetter, å 1 R:dr b:ko st., finnas att tillgå uti Herr N. J. Gumperts bokhandel, samt vid ingången till Concerten, som börjas kl. 7 eft. m.

J. B. Holmberg.

Dödsfall.

Tillkännagifves, att Herren genom en stilla död behagat hädankalla Stadsmusikanten Hr Anders Cristoffer Schönow, *född i Greifswald den 26 Oct. 1764, död i Götheborg den 16 Mars 1843. Sörjd och saknad af 8 barn och 8 barnabarn.*

= *Tillkännagifves, att Gud den aldrahögste, genom en stilla död, den 16 dennes, behagat till sig kalla, Juveleraren* Johan Fredric Cronhamn, *uti en ålder af 36 år, 8 månader och 16 dagar.*

Sammanträde.

Herrar Intressenter uti Skepps-varfvet Kusten behagade sammanträda hos ene Direktören W:m Gordon Torsdagen d. 30 dennes kl. 10 f. m. till Ordinarie Bolagsstämma. Götheborg den 8 Mars 1843.

Directionen.

Bokhandelsannons.

Uti George C. Schüsslers Bok- och Musikhandel.

Priserna äro i B:ko.

Fossterländska Sånger
af Assar Lindeblad, 20 sk.

Religiösa Sånger
af Assar Lindeblad, 36 sk.

Cnattingii Bibliska Historiska för barn, 12 sk.

Förslag till Stadgar för ett Svenskt Rentepensions-bolag, jemte motiver, 16 sk.

Återblick på Högtidligheterne i Paris år 1840 i anledning af förflyttandet af *Napoleons Stoft* från S:t Helena till Frankrike, med fyra Plancher, 32 sk.

Ole Bulls Portrait, Lithogr. af Cardon, 1 Rdr.

Esaias Tegnérs Portrait, grav. af Forsell, 1 Rdr 16 sk.

Vollständiges Handbuch für Kaufleute. Enthaltend die Münz-, Maas-, Gewicht-, Wechsel-, und Staatspapierkunde; ferner: das Wechselruth, die Usanzen beim Waarenhandel nebst Zöllen und anderen Handelsabgaben der bedeutendsten Handelsplätze, von A. Meldola, 4 R:dr 6 sk.

Practischer Hamburger Briefsteller für Kaufleute von J. Georg Büsch. Siebente Auflage, 3 R:dr 32 sk.

Till salu:

Fredric Hammarén försäljer: Terra-Vechia och Cadix Salt, fin Tjära, engelska Slipstenar af flera dimensioner, ett större partie raspadt Hjorthorn, samt holländsk Piplera.

Ett parti Björkved och Plankändar på Mayenabbe Närmare besked derom lemnar Klamparen Skåre, som träffas på stället.

Diverse:

Tyska Bageriet.

Sedan jag, uppmuntrad af flere respektive herrskaper, på vinst och förlust anlagt ett Bageri, efter tyska sättet, och till sammas bedrifvande förskrifvit en Tysk Verkgesäll, som på flera orter i sitt hemland förestått bagerier, och äfven här haft tillfälle ådagalägga sin utmärkta skicklighet i yrket, så får jag, då den nya bakugn, som en längre tid varit under arbete, nu blifvit färdig och till mig öfverlemnad, härmed äran tillkännagifva, att jag nu mera är i tillfälle tillhandagå, ej mindre mine resp. kunder och gynnare, än äfven Allmänheten, med utmärkt godt råg- och hvetebröd af flera slag, såsom surbröd, franskt bröd, såkallade rundstycken, med flere redan kände brödsorter; och är jag derjemte i tillfälle att betjena med en mängd andra välsmakande bakverk af sockerkringlor, pasteyer och bakelser m. m., då beställning deraf sker dagen förut.

Till lättnad för dem, som bo aflägset från mitt hemvist, är tillfälle att få köpa bröd uti Herr Handl. Kobbs hus vid Drottninggatan, hvarest Enkefru Svartling benäget åtagit sig att jemte dess garnförsäljning äfven afyttra bröd för min räkning; dock lemnas ej så kalladt påbröd för hvad af henne försäljes; och skall jag, i allt hvad på mig ankomma kan, söka uppfylla den resp. allmänhetens billiga fordringar.

Götheborg i Mars 1843.

F. M. Frænkel.

Var god och läs!

En medelåldrig man, som flera år vistats på större Landtegendomar, och inhemtat icke ringa erfarenhet i Landthushållningen, önskar en befattning nu genast eller till instundande 1 April som Inspektor på någon Egendom, helst i närheten af Götheborg. Den, som härå fästar afseende, torde benäget vända sig till Hr Magister C. M. Ekbohrn, som meddelar närmare upplysning om den sökande.

Skeppsläegenhet.

Ångfartyget **Malmö**, förd af Capten Mattsson, försedt med kopparförhydning och nya pannor, börjar sina turer d 29 Mars och fortsätter dermed hela seglationstiden af året, samt afgår:

från Malmö till Köpenhamn hvarje Måndag kl. 7 och Onsdag kl. 8 f. m.

,, Köpenhamn till Lübeck hvarje Onsdag kl. 2 eft. m. Passagerare landsättas i staden, ej i Travemünde. Afgången från Lübeck till Köpenhamn och Malmö sker hvarje Fredag kl. 3 eft. m. Afgifterne, som ej komma att öfverstiga förlidna årets, skola ofördröjligen uppgifvas. Fraktgods medtages och restauration finnes ombord.

Kyrkotidningar.

I morgon predika:

Uti DOMKYRKAN: *Claesson; Hummel; Olsson.*
Uti CHRISTINÆ KYRKA: *Dunckel; Ström.*
Uti GARNISONS-KYRKAN: *Grundell.*
Uti FATTIGHUS-KYRKAN: *Hallén.*
Uti CARL JOHANS KYRKA: *Hörbeck.*
Uti ÖRGRYTE KYRKA: *Nyberg.*
Uti HOSPITALS-KYRKAN: *Landtbom.*

I öfvermorgon predika:

Uti DOMKYRKAN: *Olsson; Grevillius; Johnson.*
Uti CHRISTINE KYRKA: *Holmqvist; Dunckel*
Uti GARNISONSKYRKAN: *Wallin.*
Uti FATTIGHUSKYRKAN: *Lundgren.*
Uti CARL JOHANS KYRKA: *Nyberg.*
Uti ÖRGRYTE KYRKA: *Carlgren.*
Uti HOSPITALS-KYRKAN: *Landtbom.*

Götheborg, C. M. Ekbohrns Officin.

№ 13 utgifves nästa Lördag kl. 6 eft. m.

PHOENIX,

Tidning för Politik, Litteratur och Näringar.

№ 13. Lördagen den 1:ste April 1843.

Å denna tidning, som utkommer hvarje Lördags eftermiddag kl. 6, kan med 3 R:dr b:ko för helt, 1: 32 b:ko för halft och 1 R:dr b:ko för fjerdedels år prenumereras så väl å tidningens officin i huset № 3½ vid Slottsskogsgatan i Masthugget, som hos Handlanden Hr C. O. Bergström i Skogströmska Arfvingarnes hus vid Magazinsgatan, der äfven annonser, à 2 sk. R:gs per tryckt petit-rad emottagas. Sker prenumeration å något af rikets postkontor, tillägges vanligt postförvaltare-arfvode, hvilken utgift dock kan undvikas genom att med reqvisitioner direkte vända sig till Redaktionen, som då drager försorg om att tidningen, under korsomslag, enligt uppgifven adress kommer reqvirenten tillhanda.

NORBERGSKA TESTAMENTET.

Redan under Öfverdirektören och R. V. O. Hr Samuel Norbergs lifstid talades mycket om den testamentariska disposition, som han gjort af sin högst betydliga qvarlåtenskap. Efter hans död har bemälte disposition gifvit ett ännu rikare ämne till samtal, utan att man dock, hvarken före eller efter testators frånfälle, tyckes i allmänhet hafva haft någon rigtig reda på, huru det sig med densamma förhåller. Vi hafva fördenskull förskaffat oss en afskrift af det dokument, i hvilket han, rörande fördelningen af sin efterlemnade förmögenhet, uttryckt sin sista vilja. Testamentet lyder som följer:

"Till förekommande af tvist efter min död om min egendom och för att få uppfyllde alla de förordnanden derom, som utgöra föremål för mina önskningar, har jag med den vidlyftighet, som, då de ordagrant böra följas, blifvit af nödvändigheten påkallad, på följande sätt upptecknat min yttersta vilja och stadgar dymedelst detta testamente:

1:o Sedan jag aflidit, träda genast Hr Rådmannen Ad. Fr. Lindgren och min Systerson Hr Factoren Anders Weström, i egenskap af testaments-executorer och boutredningsmän, i besittning af min efterlemnade egendom, försegla mina handlingar och hvad annat de nödigt finna, ombestyra min begrafning, utan att mine svågrar eller svägerskor måge sig dermed befatta, samt föranstalta, att mina tillgångar och skulder blifva i laglig ordning upptecknade, mitt testamente vederbörligen bevakadt och årsstämning begärd å alla dem, som förmena sig äga fordran i mitt bo.

2:o Min fasta egendom, huset N:o 101 vid torg- och klädpressaregatorne här i staden, testamenterar jag med full äganderätt till min ofvannämnde Systerson Weström, tillika med det deri anlagda boktryckeri med alla stilar, pressar och öfriga tillhörigheter, hvilket allt han genast efter mitt frånfälle äger att mottaga, dock under de vilkor, dels att i denna fastighet inteknas min donation till den i Hubbo församling af Westerås stift inrättade skola fem tusende riksdaler banko, för hvilket belopp Herr Weström är skyldig att hvarje halft år betala räntan med 150 R:dr samma mynt, intill dess han afbördar denna fastighetsskuld, hvilken jag dock önskar måtte för alltid få deruti innestå mot säkerhet i den sålunda blifvande första inteckningen, den vederbörande, som om skolan hafva vård, böra hvart 10.de år förnya, och alltid derjemte tillse, att egendomen förblifver brandförsäkrad; och dels att hyran för de i fastigheten vid min död uthyrde lägenheter, för det då löpande halfva året, tillfalla mitt sterbhus, vid hvilket halfva års förlopp Weströms skyldighet att godtgöra egendomens onera vidtager. Med ingen annan än Westerrås's Domkapitel får liqvid uppgöras om detta kapital, hvars ränta utgör lönen till Hubbo församlings Skollärare.

3:o Mina öfrige fastigheter i staden och på landet, samt den del af min lösegendom, allt mitt obrukade papper deruti inberäknadt, som här nedan ej finnes undantagen, försäljes till den högstbjudande genom offentelig Auction så fort ske kan; dock äga utredningsmännen, att, hvad fastigheterna beträffar, pröfva anbuden, och om de ej anse dem motsvara egendomarnes värden försälja dem under hand, om högre anbud då sker, eller ock utarrendera dem på längre eller kortare tid till boets fördel.

4:o Den lösegendom, som på sätt nämndt är från försäljningen undantages, blifver följande och testamenterade till evärdelig ego åt:

1) Herr Anders Weström:
alla i mitt bo och till försäljning i landsorterne vid min död qvarliggande tryckta exemplar af böcker och handlingar, möbler till 3:ne rum efter eget val, men till antal ej flera än 2:ne soffor med 8 stolar till hvardera, 2:ne speglar, 2:ne spelbord af mahogeny, den af honom begagnade chiffonier samt skåp med glasdörrar, den säng han begagnar med deri befintlige sängkläder, samt i öfrigt sämre sängkläder till 2:ne sängar åt betjening, 6 par lärftslakan och 6 par gröfre lakan samt gardiner till 6 fönsterlufter.

2) Jungfru Lisa Åberg:
utom hvad här nedanföre bestämmes, en uppbäddad säng, bestående af en bolster, en lång- och tvenne korta putor, ett sängtäcke, två par lakan af lärft och ett par dito af blångarn, två par putvar af lärft, allt i godt skick, samt något litet husgeråd efter exekutorernes godtfinnande.

5:o Mine utestående fordringar, och deribland dem för sådane exemplar af böcker och skrifter, som, efter inkommande redovisningar varit försålda innan min död, indrifvas af utredningsmännen så fort omständigheterna medgifva, och ingå jemte auctionsbeloppen för fastigheter och lösören i boet; men som flera af dem äro gamla och osäkra, äga utredningsmännen, att, efter godtfinnande, för dylika fordringar taga accord eller dem bortauctionera.

6:o Af denna sålunda tillkomna behållning, i den mån den inflyter, godtgöra utredningsmännen först boets skulder, vid hvilken liqvid jag önskade att Oscarianska stipendiefordringen 2,400 R:dr; Josephinianska testamentsbeloppet 2000 R:dr, och Göthiska förbundets fordran 1,266 R:dr 32 sk. allt b:ko, erhöllo främsta rummet. Derefter aftaga utredningsmännen åt sig för deras besvär vid den åt dem uppdragna befattning, två tusende riksdaler banko, deraf hälften tillfaller dem hvardera, utom särskild godtgörelse för alla de kostnader, efter räkning, som kunna förorsakas af utredningen, testamentsexeqverandet och tilläfventyrs uppstående rättegångars utförande, vid hvilka senare de äga att antaga ombud; och sedermera afsättes samt utlånas mot god säkerhet i fast egendom här i staden 2,222 R:dr 10 sk. 8 r:st b:ko, deraf årliga räntan 133 R:dr 16 sk. b:ko tillkommer min syster, prostinnan Sara Thurin, född Norberg, i hela hennes lifstid, men hvilken donation, deraf hon, i afseende på räntans beräknande, genast vid min död träder i åtnjutande, upphör med hennes frånfälle, ägande executorerne, att de i boet inflytande medel, sedan gälden blifvit betald, utlåna, eller om den säkerhet de anse lämplig ej kan vinnas, låta qvarligga i boet oförräntade, utan att någon af mina testamentstagare må väcka anspråk på den större behållning, som genom sådan utlåning, eller förräntande, eljest möjligen skulle kunna uppstå.

7:o Sedan skulderna blifvit godtgjorde, arfvodet och omkostningarne för bout-

redningen utgått, och capitalet, deraf min syster får draga räntan, afsatt, erhålla, såsom gåfvor ur boet, nedannämnde personer följande belopp:

1) Prostarne Brydolf och Linmark, hvardera 500 R:dr, tillhopa b:ko R:dr 1000;
2) Fabrikören C. G. Norberg i Norrköping . . . . . b:ko R:dr 1000; derifrån dock skall afräknas de 466 R:dr 32 sk. b:ko med ränta, som han, enligt skuldsedel af d. 16 Mars 1831, är mig skyldig.
3) Handlanden Gustaf Nordbloms och dess hustrus Stina Lisa Nordbloms barn till lika delning sig emellan . . . „ „ 1000; dock med det villkor, att modren i sin lifstid åtnjuter årliga räntan af dessa medel, som alltså böra genom förmyndares försorg behörigen vårdas, med iakttagande att barnen, vid något deras frånfälle, tillträder det aflidna syskonets lott, utan att föräldrarne äro berättigade till arftägt.
4) Prosten N. D. Weström. „ „ 500;
5) Handelsbokhållaren Herr Petter Enander. . . . . „ „ 500;
6) Jungfru Lisa Åberg för långvarig och trogen tjenst. „ „ 700;
7) Drängen And. Larsson af samma anledning. . . . . „ „ 500;

Summa B:ko R:dr 5,200.

Men ingen af dessa testamentstagare får göra något anspråk på medlens utfående, innan boet blifver till fullo realiseradt, likasom de ej eller äga att å medlen beräkna sig någon ränta tillgodo ur boet.

Om genom en eller annan anledning påräknad tillgång till de i nästföregående punct omnämnde summor skulle brista, fylles denna brist genom användandet af de för min syster afsatte 2,222 R:dr 10 sk. 8 r:st banko, så långt de räcka, dock först efter hennes frånfälle, hvarvid iakttages, att om äfven desse medel ej blifva tillräcklige, testamentstagarne få vidkännas minskning i mon af storleken af hvarderas belopp, utom tjenstehjonen, hvilka i alla händelser böra fullt utbekomma hvad dem är tillagdt.

Räcker åter mina tillgångar så rundeligen till godtgörelse af de summor, hvilkas utgående jag bestämdt, att öfverskott uppstår, skall detta öfverskott, eftersom detsamma blifver tillgängligt, likasom ock de ofvannämnde 2,222 R:dr 10 sk. 8 r:st efter min systers död, delas i 2:ne lika lotter, deraf den ena tillfaller min till Göthiska Förbundet öfverlemnade Skolinrättning i Mölndahl, såsom bidrag till uppförandet af en antingen nybyggnad eller tillbyggnad af sten å skoltomten, som, utom öfriga nödige beqvämligheter, bör innehålla ett större rum, tjenligt till slöjdeskola för flickor, samt ett rum och kök för deras lärarinna, äfvensom en bättre och rymligare lägenhet för skol-läraren. Den andra hälften öfversändes till Domkapitlet uti Westerås, med anmodan, att jemte Hubbo församlings Pastors och Kyrkoråds föranstaltande, å säkra händer mot 1:sta inteckning uti assurerad fastighet utlånas, för att användas till församlingens skolas framtida underhållande, på sätt Domkapitlet efter Pastors- och Kyrkorådets förslag beslutar, hvarvid jag tillåter mig anmärka, att skolan synes hafva kommit i det skick, att räntan å hvad skolan nu tillkommer borde kunna i 10 år tilläggas kapitalet för detsammas ökande till den högre fond, att någon betydligare utvidgning af skolan i mån af folkbildningens behof må kunna i framtiden äga rum.

9:o Skulle under förvaltningstiden endera af testaments-exekutorerne aflida, utnämner den efterlefvande sig till biträde en annan välkänd och pålitlig man i hans ställe, men i händelse af begges frånfalle, anhåller jag att högädle Rådhusrätten i staden måtte utse tvenne andra boutredningsmän, och om i dessa fall tvist skulle uppstå om arfvodets beräknande emellan den eller de aflidnes sterbhus och den eller de tillträdande utredningsmännen, densamma bör afgöras genom ojäfvige Godemän, utan att få dragas under domstols pröfning.

Efter att sålunda hafva förordnat om min egendom, hvartill såväl densammas egenskap, som min och min saliga hustrus den 18 Januari 1787 upprättade, och den 9 Juni 1818 förnyade, oklandrade inbördes testamente mig berättiga, tillönskar jag mina testamentstagare, att i ostördt lugn få njuta frukten af de välmenande gåfvor, dem nu tillfallit; hvilket allt med mitt namn och sigill bekräftas. Till yttermera visso äro häraf tvenne lika lydande exemplar upprättade, som skedde i Götheborg d. 21 April 1836.

Sam. Norberg.
(Sigill.)

Att ofvanstående testamente, hvaraf 2:ne exemplar äro upprättade, blifvit för nedanskrifne tillkallade och på en gång närvarande vittnen af Hr Öfverdirektören och Riddaren Sam. Norberg uppläst, derefter han detsamma undertecknat och sitt sigill påtryckt, och att Hr Öfverdirektören Norberg dervid varit vid sundt förnuft och handlat frivilligt, intyga, Götheborg som ofvan:

Clas S. Virgin. (Sigill.) Joh. Edberg. (Sigill.) W:m Greig. (Sigill)

Afskriftens enlighet med oss företedt original, bestyrka:

A. E. Stenberg. C. L. Crontell.

Litteratur.

Minnestal öfver framlidne Ordförande Mästaren för Johannislogen i Götheborg, Salomon a trois Serrûres, Lagmannen Pehr Stenberg, *hållet i allmän Frimurareloge d. 16:de September 1842 af* F. B. Grundell, *Consist. Notar. & vice Pastor.* Götheborg, Sam. Norberg, 1842.

Minnestalen, de gediegna, värdefulla, blifva allt mer och mer sällsynta — månne emedan individer, öfver hvilka sådana kunna hållas, sjelfve med hvar dag blifva allt sällsyntare? . . . Vi skulle nästan vara frestade att tro detta vara förhållandet; ty vår tid, huru högt den än på vissa håll lofsjunges, har ett allt för flygtigt och ombytligt lynne, för att, som sig bör, kunna verka *inåt*, hvarken i politiskt eller moraliskt afseende. Allting skall nu gå med ånga och flyga på jernväg, och denna tidsandans förkärlek för det hastiga, lifliga, rörliga kommer den ofta att förbise det mera redbara, emedan det icke just är tillfinnandes vid de allmänna stråtvägarne eller kanallinierna. Icke sällan blir det minnestecknarens lott att göra samtiden rätt uppmärksam på den förlust, som den genom en eller an-

---

Tre taflor ur Hvardagslifvet.*

Första Taflan.

DEN FÖRFÖRDA.

På en af Götheborgs gator gick, flera år derefter, en liten flicka, öfverljudt gråtande. Somliga bannade och somliga beklagade det arma barnet; andra åter frågade, hvarföre hon grät. På hvarje sådan fråga svarade flickan snyftande: "Jag har tappat min stackars sjuka mammas sparbanksbok."

Vi böra kanske för fullständighetens skull nämna, att den ädle *Ludendorff*, ett par år förut, i sitt nya fäderneslands jord nedlagt ett frö, som snart skulle växa till ett stort grönskande träd, under hvars härliga krona omtänksamheten, sparsamheten och fliten skulle finna skydd och trefnad, vi mena den af honom stiftade *Sparbanken*. Till denna var den lilla flickan, som nu tröstlöst sökte sin förlorade skatt, skickad af sin mor. Antalet af nyfikna och deltagande menniskor ökade sig kring den lilla, och många rådplägningar och samtal uppstodo bland den blandade mängden, hvilka skulle blifva för vidlyftiga att här anföra. Förbi den rörliga, sorlande gruppen vandrade långsamt en gammal man, stödd vid sin käpp Han vände dock straxt derpå om, för att efterfråga anledningen till skockningen. Den gamle var ingen annan än Jonas Zacharias Winter. När folket omsider skingrade sig, och den lilla gråtande flickan gick samma väg som han, fick han veta anledningen till hennes sorg, och lofvade då att vara henne litet mera till hjelp, än de andre, samt att följa med henne till Sparbanken, der Winter af den välvillige kamrern erhöll underrättelse om beloppet af det insatta, samt att ingen annan, än barnet eller dess mor, skulle utbekomma detsamma.

Sedan Winter gjort sig underrättad om hvar flickans mor bodde, gick barnet med det lugnande besked, det erhållit.

En dag derefter fick Winter tillfälligtvis höra af ett par madamer i det hus han bebodde, att en af deras bekanta hittat en sparbanksbok. Detta väckte hans uppmärkamhet; han efterfrågade den, och fick till sin glädje se, att det var samma bok, som barnet tappat. Mot några skillingar i hittelön erhöll han boken, med hvilken han begaf sig till dess egarinna. Långt bort på Kronhusgatan, ned emot vallen, hittade han ändteligen, efter många förfrågningar, rätt på stället, der hon bodde, och inträdde i en liten torftig och usel kammare, i hvilken, i en lika usel säng, en yngre qvinna låg, sjuk och utmärglad. På en pall vid den usla bädden satt samma lilla flicka, som tappat sparbanksboken, den han nu framlemnade. Öfver den sjukas bleka anlete spridde sig, vid anblicken af gubben, ett svagt leende såsom emot en bekant. Hon hade i honom igenkänt samma person, som för flera år sedan ledsagade henne hem, då hon sjuknade på vägen. Winter påminde sig äfven denna händelse, och erfor af den sjuka, att hon af Fabians far erhållit understöd för sig och sitt barn, ända till hans för ett par år sedan timade frånfälle, hvilken förlust hon bittert begrått, ty ibland de många, som saknade den redlige och rättskaffens mannen, var äfven den arma, öfvergifna Fredrika Rörström.

Sedan Hr Y**s död hade all hjelp upphört, och det ringa, som Fredrika genom söm kunde förtjena, var knappast tillräckligt för henne och barn under den tid, hon hade helsan; hvadan hon nu under sin sjukdom måste uppsäga det lilla, som hon insatt på sparbanken. Barnets glömske och lättsinnige far hade för länge sedan i andra qvinnors armar glömt föremålet för sin första låga, och ehuru han ännu fortfor att "hålla jungfrur" för sin räkning, skulle han inom kort fira sitt bröllop med en ung och älskvärd flicka, — hvilket allt den sjuka med svag röst berättade för gubben.

O tider, o seder!

* *Forts. från föreg. №.*

nan redbar samfundsmedlems frånfälle gjort, och mången förtjenst, som man förut icke ens anat, blir först då framställd i sitt rätta ljus. Sådant är äfven förhållandet med den minnesteckning, som vi nu, ehuru sent anmäle. Det synes tydligt att den, som författat densamma, icke allenast gjort sig reda för, utan äfven varit besjälad af det ämne, han föresatt sig att utveckla ock åskådliggöra; att den bild, han åt efterverlden velat förvara, klart och lefvande föresväfvat honom. Ett utdrag ur den lilla brochyren skall bäst öfvertyga läsaren derom och torde äfven göra honom benägen att läsa den i sin helhet. Inkomsten af dess försäljning har författaren anslagit åt *frimurarebarnhuset,* och den, som köper den lilla boken, bereder sig således ett *dubbelt* nöje, nemligen både *det,* som läsningen af det vackra minnestalet utan tvifvel kommer att skänka honom, och *det,* som alltid med hvarje god gerning oåtskiljeligt är förenadt.

Se här det lofvade utdraget, så lydande:

"Högtidlig är *Morgonen,* då foglen vaknar på grenen och anstämmer sitt melodiska qväde, den faderlige vårdaren till ära. Omkring den vingade sångaren väckes hela naturen till nytt lif och förnyad verksamhet. Varmare slår dess hjerta. Renare och friskare strömmar blodet genom dess ådror, och i herrlig strålglans nedblickar Solen, såsom i tidens början, öfver en nyfödd skapelse. — Högtidlig är ock *Aftonen,* då luftens fjäderklädda skaror tystna, och blomman på lutande stängel sammandrager sina doftande blad; då stillhet och frid herrskar öfver jorden, och vandraren skyndar till hvilan i det lugna hemmet; då dagens öga slocknar, och i den klara bäcken afspegla sig himmelens stjernor.

Men ej blott vid dessa företeelser är den fästad morgonens och aftonens högtidlighet. De antyda, de beteckna något annat, något högre: de äro sinnebilder af lifvets begynnelse och af dess slut. Herrlig och glad och lofvande är den förra: en hel lustgård, full med rosor och träd, hvilkas svällande knoppar bebåda framtidens frukter. Allvarsamt och dystert är det sednare, när den längre eller kortare vandringen upphör, lefnadens sol sjunker, hela verlden bjuder oss farväl, det förflutnas minnen samla sig omkring oss, och hvarje boning förekommer oss trång utom grafven.

Så är för hvarje enskild dag, likasom för hela menniskolifvet, dess morgon och afton de tvenne *Stoder,* från hvilka allt utgår och till hvilka allt måste återvända. Din första blick, din första tanke, sedan du fått se ljuset, tillhör de första stegen på din kretsformiga bana; och när du återkommer till den punct, hvarifrån du utgick, är cirkeln full och vedergällningens stund förhanden. Man säger vanligen: "sådan morgonen är, sådan blifver dagen." Och ändock, likasom ofta i naturen, den sol, hvilken i sin uppgång var så klar, i sitt fortsatta lopp skymdes af moln, och den himmel, som i dagbräckningen var så ren och lätt, ju längre det led framåt, förtyngdes af regnfyllda skyar; så inträffar ock mången gång att fortsättningen af menniskans lefnad icke motsvarar dess begynnelse. Skulden är vår egen; icke Hans, som skänkte oss lifvet med alla dess herrliga förmåner. Han nedlade i vårt bröst den gnista, som skulle blifva en offerlåga på trons och kärlekens altare. Om vi missförstodo denna heliga kallelse, om vi betraktade det närvarande, såsom skulle det endast inneburit njutning, vällust och fullkomlighet, då det deremot icke är att anse annorlunda än såsom en kedja af försakelser och pligter, hvilkas enda belöning är den inre friden och hoppet, — hvar finne vi då aftonens behag? hvarifrån hämte vi dess fröjder? hvar vinkar dess hvila, när vi tröttnat? I det susande trädet, i de böljande axen, i den skummande vågen, i den flägtande vinden varsebleef du den högre kraft, som ville verka äfven på din själ och göra dig skicklig för högre ändamål; men när du försakade kraften, när din lefnadsdag försvann, hastigt såsom den bedrägligt fladdrande lyselden, utan välsignelse för dig sjelf, utan gagn för medmenniskor: — huru emotser du det sista ögonblicket? hvad står dig åter, när du hinner dit, der det heter: *"här är slutet?"* Kanske blott detta, att i ditt hjertas bräckliga urna gömma dina tysta förebråelsers tårar.

Det är ett sammanhang således mellan det förflutna och det tillkommande, mellan lifvet och döden, och just detta sammanhang gör den sednare betydningsfull. Så ofta vi nedsänke en afsomnad vän eller anförvant i den graf, som skall gömma hans stoft, väckes ju ovilkorligt vår tanke på hvad han verkat och huru han lefvat. Hans gerningar tala, sedan hans egen röst förstummats. Smädelsen eller välsignelsen följer honom, äfven sedan han sjelf är döf för dem båda. Förtjenade han vår kärlek, så vet väl den hvarest den skall finna sin känslas föremål, och hoppet, som flyger högt och djerft, såsom örnen, kastar bakom tidens förlåt en förstulen blick in i den ljusa verld, der det anar ett evigt återseende. Så lefva de aflidne i vårt minne. Så äro de icke borta, dem vi på jorden älskat, fastän vårt kroppsliga öga icke ser dem i de högre rymder, der de vistas. I vår föreställning återkalle vi deras bilder och följe dem med vår tanke fram till det rätta hemmet, der stridsmannen undfår segerpalmen efter fullbordad härfärd. Då afkläder döden sin förfärliga gestalt, och då förmörkas icke vår blick af saknadens omättliga tårar, men i deras dimmiga skimmer strålar en himmel, förklarad af evighetens morgonrådnad."

Insändt.

VID

COMMERCE-RÅDET

OCH

RIDDAREN AF KONGL. N. O.

HERR

SAM. ARFVIDSSONS

GRAF

DEN 28:DE MARS 1843.

«Kärleken upptog vid grafven Hans minne
Himlen Hans ande och äran Hans namn."

OXENSTJERNA.

Dödsklockan ljuder. Hvem är det som föres
Till grafvens mörka hamn? säg hvem det är!
Så mångens sorgsna blick till tårar röres,
Så mången klagosuck bland mängden höres,
Hvart hjerta tyckes hållit honom kär.

"Det är en man, hvars sanna dygd och ära
Bland Nordens män en värdig aktning vann,
Hans vandel var en verklig sedolära
Och derför många hjertan honom bära
En minnesgärd, så vördsnadsfull och sann."

"Han slumrat, men hans minne skall förblifva,
Ej tiden bleka skall hans eklöfskrans.

Gamle Winter var väl ej mycket bevandrad i läkarevetenskapen, men märkte dock, att den sjuka ej hade långt igen. Sorgen öfver att så grymt se sig förskjuten af den, för hvilken hon uppoffrat *allt,* hade, i förening med fattigdom och bekymmer, lagt grunden till den obotliga sjukdom, som med dold, men girig tand tärde på hennes lifskrafter och snart skulle för alltid sänka henne i det tysta, djupa, der alla lidanden upphöra. Detta kände äfven den sjuka, som synbarligen längtade att sluta sitt glömda, glädjelösa lif. *Ett* smärtade dock djupt det ömma modershjertat, och det var tanken på hennes barn, om hvilket ingen menniska på jorden skulle vårda sig. Yttrande detta sitt bekymmer för den gamle, afhörde han henne med deltagande, men utan att kunna gifva henne något godt råd. Tankfull lemnade han den usla boningen, med löfte att följande dagen höra efter, huru hon befann sig. Emot vanan sof den annars lugne gubben ganska oroligt följande natten, ty den lilla flickans bild stod för honom både vakande och i drömmen. Förut halva vi sett att hans hjerta ej var främmande för deltagandets sköna känsla, och tillfölje deraf hade han nu fattat det menniskovänliga beslut, att blifva det arma barnets vårdare.

När Winter påföljande dagen vid den sjukas säng tillkännagaf denna sin föresats, tycktes det som om det sista band, som fjettrade henne vid jorden, skulle lossnat. Framstammande några afbrutna ord, ämnade att tolka hennes tacksamhet, fästade hon med ett oförklarligt uttryck sina bristande ögon först på den, som lofvat att blifva den arma värnlösa varelsens beskyddare, sedan på den vid sängen knäböjande gråtande flickan, och utandade det flyende lifvets sista fläkt i en lång och djup suck Det var med svårighet gubben kunde skilja det högt gråtande barnet från det älskade liket, och äfven i hans öga darrade en tår af medlidande och stilla vemod.

Samma dag förde Fabian Y** sin unga, älskvärda brud med mycken höglidlighet i brudstolen.

Några dagar efter denna händelse körde en likvagn, dragen af en häst, utåt Fattighusvägen. På vagnen stod en omålad kista, och efter den gick en gubbe af fattighjonen, som på en gång utgjorde processionen och bärarne. Liktåget möttes af ett ungt, elegant klädt par, som promenerade och voro fördjupade i ett samtal. Just som de passerade vagnen frågade en gumma den efteråt gående gubben, hvem han nu följde till grafven.

"Det är en, som heter Fredrika Rörström," var det korta, med liknöjdhet uttalade svaret.

Gubbens svar nådde äfven de unga tu. I den unga damens öra var det ett meningslöst ljud; men icke *så* för hennes ledsagare: För honom klang det såsom den förfördas, den öfvergifnas sista hälsning. Förstummad af de enkla orden förlorade han för ett ögonblick samtalstråden, och hans unga maka yttrade derför: "nå fortsättning, min söta Fabian!" i det hon vid denna önskan vänligt och kärleksfullt betraktade honom. Med ett eget och främmande uttryck i sitt ansigte nedslog förföraren för första gången sina ögon, och vågade ej möta de hulda blickar, ur hvilka kärlek och oskuld strålade honom till mötes. Hans samvete hade vaknat; men — för sent.

Den milda försynen, som vakar öfver alla och synnerligen låter sig värda om de värnlösa små, hade medelst händelsen med sparbanksboken, skaffat den lilla moderlösa Henriette en far och beskyddare. Genom mötet med likvagnen hade en nedrig vällusting blifvit väckt ur sina drömmar om ständig lycka och sällhet. Till och med i sin makas armar, under sjelfva smekmånadernas fröjder förföljdes han af en blek, hotande bild, som han länge fåfängt sökte att förjaga. Småningom lyckades det honom dock, i det han störtade sig ur den ena förströelsen i den andra, att tränga honom tillbaka i det förflutnas mörka bakgrund. Det skulle dock, såsom läsaren framdeles får se, komma en tid, då den ånyo framträdde ur sitt dunkel och hviskade i hans öra om hans brottsliga lefnad, hans öfvergifna barn och *den Förförda.*

Hur mången gäst skall döden grafven gifva,
Förr'n till dess kalla barm skall slutet blifva
Ett hjerta, ädelt, varmt och rent som Hans!"

Så ljöd det svar, jag af en tårögd hörde;
Mitt eget hjerta lågade dervid.
Och handen jag till svaga lutan förde
Och strängen svarade, då jag den rörde:
"Hell den, lik Honom, slutat lifvets strid!"

A. F. L—n.

Götheborg.

Alla tecken förebåda en tidig och vacker vår. Redan för 12 dygn sedan infann sig härstädes, oaktadt de kalla nätterna, *morkullan,* och man påstår sig äfven hafva på åkrarne i närheten af staden observerat sädesärlan, vårens säkraste härold. Första morkullan för i år i denna nejd sköts i Lördags d. 24:de Mars af Hr *A. O. Backman.*

= Hr M. Prytz har i N:o 37 af Handels-tidningen gifvit Allmänheten ett eklatant bevis på, hvad *han* förstår med "öppenhet och ärlighet." Vi skole i nästutkommande N:o af Phoenix deråt egna en särskild artikel.

Musikalisk Aftonunderhållning.

I morgon Söndag gifver undertecknad, Tyroler Natur-alpsångare, med Fru och Dem. Schvabe, hos Herr Conditor N. Simen en musikalisk aftonunderhållning, som börjas kl. 6 e. m.

Under nästkommande vecka gifvas dessutom hvarje dag på samma ställe musikaliska aftonunderhållningar, som börjas kl. 7 e. m. Alois Hauser.

Tillkännagifvande.

Den af apothekaren Cavallin i lifstiden uti denna stad anlaggda Carlsbader Brunns-Inrättning kommer innevarande år att för Brunnsdrickning öppnas å vanlig tid vid den inträffande varmare årstiden, och att, på enahanda sätt som förut, fortsättas. Vattenberedningen är anförtrodd åt en behörigen examinerad, och vid befattningen fullkomligen vand person; och skall dagen för Brunnsdrickningens början genom Tidningarne kungöras.

Under alla Tider af året kunna de vanliga kalla mineral-vattnen, såsom Soda, Seltzer, Marienbader, eller hvilka kända mineral-vatten som hälst, äfvensom Lemonade gaseuse, från denna Brunns-Inrättning erhållas efter tillsägelse hos, eller reqvisitioner från landsorterne genom brefvexling med, underteknad, som, med öfvertygelsen, att Inrättningen skall fortfara att förtjena en vördad allmänhets förtroende, deruti vågar densamme innesluta. Götheborg d. 1:ste Mars 1843. Abr. Orrberg.

Bokhandelsannons.

Uti George C. Schüsslers Bok- och Musikhandel.

Priserna äro i B:ko.

Fossterländska Sånger

af Assar Lindeblad, 20 sk.

Religiösa Sånger

af Assar Lindeblad, 36 sk.

Cnattingii Bibliska Historiska för barn, 12 sk.

Förslag till Stadgar för ett Svenskt Rentepensions-bolag, jemte motiver, 16 sk.

Återblick på Högtidligheterne i Paris år 1840 i anledning af förflyttandet af *Napoleons Stoft* från S:t Helena till Frankrike, med fyra Plancher, 32 sk.

Ole Bulls Portrait, Lithogr. af Cardon, 1 Rdr.

Esaias Tegners Pertrait, grav. af Forsell, 1 Rdr 16 sk.

Vollständiges Handbuch für Kaufleute. Enthaltend die Münz-, Maas-, Gewicht-, Wechsel-, und Staatspapierkunde; ferner: das Wechselruth, die Usanzen beim Waarenhandel nebst Zöllen und anderen Handelsabgaben der bedeutendsten Handelsplätze, von A. Meldola, 4 R:dr 6 sk.

Practischer Hamburger Briefsteller für Kaufleute von J. Georg Büsch. Siebente Auflage, 3 R:dr 32 sk.

Edelsvärds P. W., Tidskrift för Landtmanna- och Kommunal-ekonomien, 28 sk.

Verhandlungen der Schwedischen Akademie der Achtzehner in zwanglosen Heften, herausgegeben und verdeutscht von D. W. Dunckel, 32 skilling.

Helsovännen, en folkskrift om vatten och andan såsom menniskans bästa läkemedel, utgifven af J. O. Lagberg, 12 sk.

Uti George C. Schüsslers Bok- och Musikhandel.

Fullständig Guitarrskola af F. Carulli, 1 R:dr. 32 sk.

Fyra Sånger med accompagnement för Guitarre af Isidor Dannström, 16 sk.

Theoretisk-praktisk anvisning till Pianofortespelning efter Hummels, Schneiders, Müllers samt Czernys methoder, 2 R:dr.

Nyaste Wiener-methoden för Pianoforte-spelning. Samling af melodiska Original-öfningar i progressiv ordning för den första undervisningen, componerade af C. Czerny; 1—4 häftet, 6 R.dr.

28 melodiska öfningsstycken vid Pianoforte för 4 händer, i omfång af 5 noter med stillastående hand, för att gifva alla fingrarna lika styrka och oberoende, af A. Diabelli, 1—4 häftet, complett, 3 R:dr 16 sk.

Tolf lätta Tonstycken, med ändamålsenliga förspel och utsatt fingersättning, componerade för Pianoforte, af H. Bertini, 1 R:dr 16 sk.

Nio lätta Tonstycken för Pianoforte, med utsatt fingersättning, utgifne af Anton Diabelli, 32 sk.

La Mellancholie, pour le Pianoforte, af Prume, 1 R:dr 16 sk.

Duo de Gabussi. Chanté par M. M:s Günther & Belletti, arrange pour le Piano á quatre mains, 1 R:dr.

Valda stycken ur Operan Hugenotterne, 3:dje Akten, af G. Meyerbeer, för Pianoforte, med utsatt fingersättning, 1:sta och 2:dra samlingen complett, 1 R:dr 40 sk.

Valda stycken ur Operan Sömngångerskan (La Somnambula) af Bellini, för Pianoforte med utsatt fingersättning af C. Czerny, 1—2 samlingen, 2 R:dr.

Rondo brillant pour le Piano sur un motiv de l'opéra la Somnambula (Sömngångerskan) par W. Bauck, 40 sk.

Sonatine facile et brillant pour le Piano par Wilhelm Bauck, 1 R:dr.

Souvenir de Varsovie. Deux Polonaises & Quatre Mazurques pour le Pianoforte, 32 sk.

Tredje samlingen af Vinter-soirée-dansar för Pianoforte af C. Winkler, 1 R.dr.

Sånger vid Pianoforte af J A. Josephsson, 3:dje häftet, 1 R:dr.

Fyra Sånger vid Pianoforto, componerade af L. Norman vid 11 års ålder, 1 R.dr.

Sånger vid Piano af J. Dannström, 1 R:dr 32 sk.

Fyra Sånger vid Piano af I. Dannström, 32 sk.

Flerstämmiga Sånger för Mansröster, af J P. Cronhamn, 2 R:dr.

Orgelskola af C H. Zöllner. Öfversättn. af E. Drake, 1 R:dr 32 sk.

10 Etudes caracteristique pour Violin, composees par A. Randel, 1 R:dr 32 sk.

Uti George C. Schüsslers Bok- och Musikhandel

försäljes: lottsedlar á 8 sk. banko till *1:sta Skillings-boklotteriet* i *Norrköping* grundadt på Kongl. Danska Nnmmerlotteriets 1554:de dragning i Köpenhamn den 25 April.

Detta boklotteri är det fördelaktigaste, man torde kunna önska sig, emedan *alla de spelande erhålla valuta för sin insats.* Utom högsta vinsten, 200 R:dr b:ko i böcker, finnas 19 Ambvinster och 180 på Utdrag, och hvar och en som icke får någon af dessa vinster, erhåller full ersättning för sin insats i en liten nyss utgifven förträfflig och allmänt nyttig bok: *Vägen till Rikedom och Välstånd,* af den verldsberömde *Benjamin Franklin,* hvilken i bokhandeln kostar 8 sk. b:ko. Planer utdelas gratis och den, som köper 6 lotter, får den 7:de på köpet.

Tjenstsökande.

En nykter, skicklig och välfrejdad karl, som kan skrifva och räkna, samt är kunnig uti alla sorters jordarbete, och som äfven kan reparera alla slags gårds- och körredskaper, söker sig någon passande emploj, eller i brist deraf månadstjenst, i, eller utom staden. Den, som är i behof af en sådan person, kan erhålla vidare underrättalse hos Hr Robertson vid lilla bommen, eller ock på magazinsgatan i saluboden uti Bagaren A. Molins hus.

Diverse:

Tyska Bageriet.

Sedan jag, uppmuntrad af flere respektive herrskaper, på vinst och förlust anlagt ett Bageri, efter tyska sättet, och till sammas bedrifvande förskrifvit en Tysk Verkgesäll, som på flera orter i sitt hemland förestått bagerier, och äfven här haft tillfälle ådagalägga sin utmärkta skicklighet i yrket, så får jag, då den nya bakugn, som en längre tid varit under arbete, nu blifvit färdig och till mig öfverlemnad, härmed äran tillkännagifva, att jag nu mera är i tillfälle tillhandagå, ej mindre mine resp. kunder och gynnare, än äfven Allmänheten, med utmärkt godt råg- och hvetebröd af flera slag, såsom surbröd, franskt bröd, såkallade rundstycken, med flere redan kände brödsorter; och är jag derjemte i tillfälle att betjena med en mängd andra välsmakande bakverk af sockerkringlor, pasteyer och bakelser m. m., då beställning deraf sker dagen förut.

Till lättnad för dem, som bo aflägset från mitt hemvist, är tillfälle att få köpa bröd uti Herr Handl. Kobbs hus vid Drottninggatan, hvarest Enkefru Svartling benäget åtagit sig att jemte dess garnförsäljning äfven afyttra bröd för min räkning; dock lemnas ej så kalladt påbröd för hvad af henne försäljes; och skall jag, i allt hvad på mig ankomma kan, söka uppfylla den resp. allmänhetens billiga fordringar.

Götheborg i Mars 1843.

F. M. Frænkel.

Skeppslägenhet.

Ångfartyget **Malmö**, fördt af Capten Mattsson, försedt med kopparförhydning och nya pannor, börjar sina turer d. 29 Mars och fortsätter dermed hela seglationstiden af året, samt afgår:

Från *Malmö* till *Köpenhamn*
hvarje Måndag kl. 7 förmiddagen.
„ Onsdag kl. 8 förmiddagen.
Från *Köpenhamn* till *Malmö*
hvarje Måndags afton.
„ Lördag kl. 2 eftermiddagen.
Från *Köpenhamn* till *Lübeck*
hvarje Onsdag kl. 2 eftermiddagen.

Passagerare landsättas i staden och ej i Travemünde. Afgången från Lübeck till Köpenhamn och Malmö sker hvarje Fredag kl. 3 e. m.

Frakten för Passagerare är:

	Enkel Tur.
Från *Malmö* till *Köpenhamn* . .	3 R:dr 24 sk. R:gd.
„ *Köpenhamn* till *Malmö* .	1 Rb:dr 4 m:k 8 sk,
	Tur & Retur.
Från *Malmö* till *Köpenhamn* och åter samma dag	6 R:dr R:gs.
„ *Köpenhamn* till *Malmö* och åter på först derefter infallande ordinarie tur	3 Rbdr.

Land- och ombordsättning i Köpenhamn samt passersedel häri inbegripet.

	Enkel Tur.
Från *Malmö* till *Lübeck* om *Köpenhamn* . , ...	1 pl. 24 Rdr R. / 2 „ 24 Rdr R.
„ *Köpenhamn* till *Lübeck*	1 pl. 12 Rbdr. / 2 „ 7 Rbdr.
„ *Lübeck* till *Malmö* om *Köpenhamn.*	1 pl. 24 m. L.C. / 2 „ 14 m. L.C.

som erlägges med den på stället gångbara myntsort

Fraktmoderation, mellan Malmö och Köpenhamn eller tvertom, lemnas endast för Barn under 12 år, som erlägga half afgift. Till och ifrån Lübeck erhålles lindring i frakt å 1:a plats för familj, hvarmed förstås: man, hustru och vuxna barn, så att 2 betala för 1 ½, 3 för 2, 4 endast för 3, och för hvarje utöfver 4 erlägges half frakt. Barn under 12 år erlägga blott half afgift.

Passagerare, som medfölja Ångfartyget om Måndagen eller Söndagen och betalt biljett till Lübeck och landgångspenningar, 24 sk. Rgs, erhålla fri öfverfart till Köpenhamn.

För särskild hytt till och från Lübeck betalas 16 R:dr R:gd.

Passagerarne böra vara ombord en fjerdedels timma före fartygets afgång.

Biljettkontoret i Malmö tillslutes en half timma dessförinnan.

Välkände personer kunna för resa från Malmö till Danska landet erhålla i stället för pass säkallade passer-sedlar,

Frakt för varor och gods liqvideras å lossningsorten, enligt särskild Taxa, hos Ångfartygets Commissionärer:

i *Lübeck:* Herr C. F. Nölting & Söner.
i *Köpenhamn:* Hr A. A. Aspegrén.
i *Malmö:* Ångfartygs-kontoret vid Skeppsbron.

I morgon predika:

Uti DOMKYRKAN: *Claesson; Joh:son; Olsson.*
Uti CHRISTINÆ KYRKA: *Dunckel; Holmqvist.*
Uti GARNISONS-KYRKAN: *Pettersson.*
Uti FATTIGHUS-KYRKAN: *Lundgren.*
Uti CARL JOHANS KYRKA: *Carlgren.*
Uti ÖRGRYTE KYRKA: *Nyberg.*
Uti HOSPITALS-KYRKAN: *Landtbom.*

Götheborg, C. M. Ekbohrns Officin.

№ 14 utgifves nästa Lördag kl. 6 eft. m.

PHOENIX,

Tidning för Politik, Litteratur och Näringar.

№ 14. **Lördagen den 8:de April** **1843.**

Å denna tidning, som utkommer hvarje Lördags eftermidday kl. 6, kan med 3 R:dr b:ko för helt, 1: 32 b:ko för halft och 1 R:dr b:ko för fjerdedels år prenumereras så väl å tidningens officin i huset № 3½ vid Slottsskogsgatan i Masthugget, som hos Bok- och Musikhandlaren Hr G. C. Schüssler i f. d. Gjertzska huset vid stora torget, der äfven annonser, à 2 sk. R:gs per tryckt petit-rad emottagas. Sker prenumeration å något af rikets postkontor, tillägges vanligt postförvaltare-arfvode, hvilken utgift dock kan undvikas genom att med reqvisitioner direkte vända sig till Redaktionen, som då drager försorg om att tidningen, under korsomslag, enligt uppgifven adress kommer reqvirenten tillhanda.

LIGGER HOFVET OFVAN- ELLER NEDAN-FÖR FOLKET.*

Den berömde fransyske skriftställaren *Courier* afhandlar i ett af sina arbeten det förakt, som Hofven i allmänhet visa folket, den stolthet, med hvilken de affektera att se ned på detsamma och undersöker då tillika, huruvida Hofven verkligen *kunna* se ned på de så kallade plebejerne.

Då kardinal Mazarin befann sig på högsta punkten af ära och anseende, yttrade han en gång till några af "de Store", som omgåfvo honom:

"*Mort de ma vie!* hvad ni har narrat mig dugtigt, signori francesi, innan jag lärde känna er rigtigt! Jag vill aldrig blifva salig, om jag icke, första gången då jag kom hit från Italien, fann hos er en viss anstrykning af stolthet, mod och högsinthet. I sanning, jag skämtar icke, jag minnes det mycket väl, fastän det nu är ganska länge sedan."

Detta är ett yttrande, som är värdt att lägga märke till. Mazarin, som kom hemifrån utan någon prakt och med en liten svit, bar aktning för Fransmännen, emedan han trodde sig se Nationen. Då han blifvit kardinal och minister, föraktade han dem, emedan han endast såg — Hofvet. Hvad mig angår, så ser jag det icke; jag har aldrig i min tid sett det, och jag hoppas äfven att bli förskonad från att någonsin se detsamma. Men jag har af välunderrättade personer hört det beskrifvas. Alla berättelser derom stämma öfverens med hvarandra, och genom att sammanlägga dem och tillfoga åtskilliga geognostiska och trigonometriska beräkningar, har jag bragt det så vidt, att jag känner Hofvet bättre än de, hvilka aldrig varit utom detsamma, likasom man förtäljer att d'Anville, som aldrig hade lemnat sin studerkammare, kände Egypten bättre än en infödd Egyptier. På grund af mina observationer och beräkningar, vågar jag således försäkra er, att Hofvet icke är något högt liggande ställe; det ligger lågt, mycket lågt, mycket under nationens niveau. Och ehuruväl det tyckes, som om just motsatsen skulle ega rum, emedan hvarje hofman tror sig oändeligen högt öfver nationen, öfver folket; så är detta allenast en optisk villa, som är ganska lätt att förklara. Den optiska illusionen är nemligen en följd af solstrålarnes brytning i den tjocka atmospher, som omgifver Hofvet — en följd af refraktionen, om hvilken J kunnen få ännu tillförlitligare upplysningar hos Cuvier, Örsted, Berzelius, Hansteen, med flere naturforskare. Men om J icke ären i tillfälle att förskaffa er dessa upplysningar, eller om J ej skullen finna dem fullt tillfredsställande, så vill jag för er framlägga ett annat *argumentum ad hominem,* hvilket jag hoppas skall undanrödja alla edra tvifvelsmål. Alla våra penningar, ända till den sista styfvern, gå nemligen till Hofvet — detta *måsten* J medgifva. Men hafven J väl någonsin hört, att några penningar kommit tillbaka derifrån? Nej!.... Nå väl, då frågar jag er: är det väl någon den ringaste rimlighet, att våra penningar, vårt goda, solida mynt, kan *tynga uppåt?* .... Och huru är det väl tänkbart, då Hofvets penningar just icke sitta så synnerligen fast, utan tvertom halka ganska lätt ur händerna, — huru är det väl tänkbart, säger jag, att de icke skulle falla *ned* till oss, om vi verkligen befunne oss *nedanföre?!* .... Jag vet icke, huruvida J tycken detsamma som jag; men mig förekommer detta bevis så axiomatiskt, så ögonskenligt, att man, så att säga, kan ta på det med händerna. Hofvet måste följakteligen absolut betraktas såsom ett stort hål *nedanför* oss — ett praktfullt och trefligt hål, der man lefver på stor fot och ständigt inbillar sig att man befinner sig på högsta spetsen af ett ofantligt berg. — Det skulle vara illa, menen J, att beröfva Hofvet och hofmännen denna illusion, som gör dem så lyckliga? — Åh! varen icke bekymrade för det! J kunnen vara fullt och fast förvissade om, att denna deras inbillning blifvit hos dem en lika så fix idé, som det var hos de gamle astrologerne, att

* *Efter Corsaren.*

Tre taflor ur Hvardagslifvet.*

Andra Taflan.

FÖRFÖRAREN.

Hvad menniskan sår det skall hon och uppskära.
PAULUS.

Då vi under fortsättningen af vår berättelse återfinna tvenne, hvarandra till lynne, vanor och öfrige lefnadsförhållanden rakt olika, personer — den ene en begärens och lastens slaf, jagtande efter nöjen och njutningar, ett rof för sina tygellösa passioner — den andra stilla, försakande och obemärkt; så torde läsaren i den förre igenkänna den nygifte mannen Fabian Y**, och i den sednare enslingen Jonas Zacharias Winter. Denne gubbe, som förr syntes så kall och liknöjd för allt, som omgaf honom, hade på en tid fått ovanligt mycket att beställa. Med mycken förundran såg man honom stundom i handelsbodarne köpa saker, som påtagligen ej voro användbara för hans egen person, såsom stufvar af sitz, band, schawletter, o. a. d.; skrif-, rit-, och sy-materialier, ja till och med böcker, plancher och musikalier voro nu föremål för hans spekulationer. Att detta allt skulle förorsaka många funderingar hos de få personer, som närmare kände Hr Winter, var naturligt, helst som den tystlåtne, slutne gubben föga brydde sig om att redogora för ändamålet med sina uppköp. Genom omsorgen för den lilla moderlösa Henriettes uppfostran hade Winters tankar fått en alldeles ny och angenäm rigtning, och hans hjerta på samma gång ett föremål för omtanka och välvilja, ty den godlynta flickan, som stundeligen erfor den gamles omvårdnad, lemnade snart fritt lopp åt den hos goda barn så naturliga känslan af tacksamhet och kärlek, och "Pappa Winter" fann snart sin största glädje i den lilla vackra, oskyldiga flickans glada, ömma smekningar, hvilka högst välgörande inverkade på gubben och likt ljumma vårvindar upptinade isen kring hans hjerta. Äfven öfver hans yttre spridde det nya förhållandet en viss trefnad, ty genom det nästan dagliga umgänget med sin unga älskling och det förståndiga och bildade fruntimmer, hos hvilken han inackorderat henne, började han äfven tänka något på sig sjelf, så att snart den ena nya klädesplaggsedeln efter den andra intog de gamla trotjenarnes ställe. Nästa flyttningstid derefter utbyttes tillochmed det lilla otrefliga kyffe, som han under loppet af 15 år bebott, mot ett rätt komfortabelt rum i tredje våningen.

* * *

"Nå hvad säger Frun om min lilla skyddlings framsteg under den tid, hon varit i pensionen?" frågade en gång Winter.

"Hon har högst ovanliga anlag att lära allt, hvad som förelägges henne, och tillfölje deraf har hon hunnit mera på ett år, som hon nu varit här, än de fleste af mina flickor på dubbelt så lång tid", svarade Frun, ehuru hon, utom innanläsningen, icke hade läst det ringaste innan hon kom hit.

"Som jag önskar, att hon måtte lära allt, hvad som anstår en väl uppfostrad flicka, göra hennes flit och läraktighet mig mycken glädje", svarade fosterfadren.

"Det bör hon också få lära, ty hon skall säkert allt framgent göra er samma nöje. Äfven af de lärare, som timvis lemna undervisning, erhåller hon de bästa loford. Den utmärkt skicklige Beijer, som ger lektion i ritning och må-

* *Forts. från föreg. №.*

solen gick och jorden stod stilla. Varen J säkra på, att de nu, i detta ögonblick, påstå att jag står och ropar *upp* till dem, ehuru jag, såsom J sjelfve sen, står och bugar mig och skriker *ned* i det stora, praktfulla, vällustandande och penninguppslukande hålet.

Herr M. Prytz' åsigter af öppenhet och ärlighet.

Som läsaren torde erinra sig, befinnes i N:o 12 af denna tidning ett af mig undertecknadt berigtigande, hvari de af Hr C. Petersen i N:o 35 af Götheborgs sjette Handels- och Sjöfartstidning mot mig framkastade insinuationer och beskyllningar på det tydligaste vederläggas, och i hvilket jag uppmanar Redaktören af sistbemälte blad, Herr *M. Prytz,* att ”*öppet och ärligt*“ besvara fyra af mig på honom ställda frågor. I N:o 37 af Handelstidningen säger sig Hr Prytz hafva gått denna min önskan till mötes — — på hvad sätt kan läsaren af nedananförda utdrag inhemta.

Första frågan

”*Är det mera klandervärdt, att flygskrifter tryckas å min officin, än å den Hr Prytz tillhöriga?*“

besvarar Hr Prytz sålunda:

”*Frågan är ganska enfaldig: ty Herr Ekbohrn borde väl veta att det klandervärda ej beror på tryckningsstället, utan på flygskriftens beskaffenhet.*“

”Hr Prytz har i detta sitt svar erkänt att det klandervärda *icke* beror på *tryckningsstället,* utan på flygskriftens beskaffenhet. Vi äro således i detta fall af alldeles samma tankar; men hvarföre har Hr Prytz *då* så mycket klandrat att den ifrågavarande libellen blifvit tryckt å *min* officin, och tillika högtidligen förklarat, att den icke kunnat blifva tryckt å den Hr *Prytz* tillhöriga?? .... Jag har ju icke sökt försvara innehållet af flygskriften; jag har ju tillochmed öppet *ogillat* tendensen af densamma, derigenom att jag nekade den plats i min tidning: nå väl, hvad *vill* Hr Prytz då, när han medger att det klandervärda icke beror af *tryckningsstället?* — Det ser ut som om han endast ville *trakassera,* och derutinnan har han då verkeligen ”fått sin vilja fram“, såsom talesättet lyder.

Andra frågan

”*Var min åtgärd att trycka flygskriften 'Bref till min Tante' &c. mera klandervärd än Hr Prytz åtgärd icke allenast att trycka, utan äfven att med sin tidning kringsända paskillet 'Bollas Monolog', i hvilket en person, som alltid gjort sig känd för ett nyktert lefnadssätt, stämplas såsom en förfallen drinkare?*“

har Hr Prytz i sin reproduktion stympat, emedan han icke upptagit densamma längre än till orden ”Bollas Monolog“ och sålunda för sin publik undanhållit den *nota caracteristica,* som jag i densamma gifvit den af Hr Prytz tryckta och kringspridda nidvisan. På det af frågan, som blifvit reproduceradt, har han afgifvit följande svar:

”*Dessa tvenne skrifter kunna till sin origin icke ställas i samma cathegori, eller till sin tendens jemföras; ty den ofta nämnda Monologen var en följd af en strid mellan tvenne personer, som i tidningen anfallit hvarandra, samt en replik på hvad som i tidningen förekom och borde således åtfölja densamma; författaren dertill var utmanad och borde ega rätt att försvara sig; deremot i Hr Ekbohrns karrikaturskrift anfallas personer, som, oss (?) veterligen, aldrig varit med honom i någon demêlé, eller dertill å sin sida gifvit någon anledning, och deri ligger det klandervärda.*“

De slutsatser, som af detta makalösa resonnement kunna dragas, äro följande:

1) Då en pamflett är ”en följd af en strid mellan tvenne personer, som i en tidning anfallit hvarandra“, så är den *icke* klandervärd:

2) Med den tidning, i hvilken ”striden“ förts, skall paskillet, när ett sådant författas, kringsändas.

3) Att anfalla någon i en tidning är detsamma som att ”utmana“ honom att — skrifva paskiller.

4) ”Rätten att försvara sig“ består i författandet och utspridandet af nidvisor om sin motståndare.

5) Det klandervärda af en flygskrift ligger icke i dess syftning, utan *deri,* att den, som *trycker* densamma, icke varit i ”demêlé“ med de i den anfallne individer.

Man måste medge, att Hr Prytz är mycket ”öppen och ärlig“, som i vår tid dristar framkomma med dylika satser..... Huruvida de hedra hans karakter och hans hjerta — derom blir åter en annan fråga, hvilken jag dock öfverlemnar åt Allmänheten att afgöra. För öfrigt medger jag gerna, att den å min officin tryckta flygskriften ”Bref till min Tante“ &c. och paskillet ”Bollas Monolog“ icke ”till sin origin kunna ställas i samma cathegori, eller till sin tendens jemföras“, alldenstund den förstnämnde 1:mo icke tillkommit af en tidningstvist; 2:do icke är författad af författaren till monologen, och 3:tio icke innehåller några *ärekränkande,* om ock annars förargeliga, allusioner. — Huruvida jag befunnit mig, eller icke befunnit mig, i ”demêlé“ med någon eller några af de i den förstbemälte flygskriften antydda personer, *hör icke till ämnet,* alldenstund jag *icke författat,* utan endast och allenast *tryckt* densamma. Detta vet Hr *Prytz* lika väl som jag sjelf, och han har äfven yttrat det både till mig och flere andra personer, för hvilka han tillochmed uppgifvit *den,* som han och mängden med säkerhet ansåge vara författaren. Det af Hr Prytz i sitt svar begagnade uttrycket ”Hr Ekbohrns karrikaturskrift“ är således endast och allenast ett af hans vanliga försök att svärta och i opinionens ögon nedsätta min personlighet.

Tredje frågan

”*Förtjenar den pekuniära vinst, som jag möjligtvis kan påräkna genom de å min officin tryckta flygskrifter, mera benämningen ”slem vinning“, än den, hvilken Hr Prytz hade af försäljningen af nyssbemälte paskill, eller nidvisa?*“

besvaras af Hr Prytz på följande sätt:

”*Fy! det är bra fult att ljuga. För att få mig i samma predikament med dem, som äro snikne efter slem vinning, säger Hr E. här en uppenbar osanning; ty af den ifrågavarande monologen såldes, med min vetskap, intet exemplar: den följde gratis med tidningen, såsom egande sammanhang med den deri förda strid, och kunde i sådant fall ej medföra någon vinning.*“

Nu förhåller det sig emedlertid så med

---

leri, försäkrar att hon deruti kommer att gå ganska långt, och Bæhrenroth kan ej nog berömma sin ”lille schnelle Jettchen“ för den precision, hvarmed hon på fortepiano utför Müllers öfningar, samt hennes rena och musikaliska stämma, när hon för honom sjunger sina små sångstycken, hvilket redan är ett nöje att höra af ett åttaårigt barn, som blott erhållit undervisning ett år.“

* * *

Så gingo åren, det ena efter det andra, och gamle Winter gladdes öfver den både inre och yttre fullkomning, som han varseblef hos sin fosterdotter. Han lefde upp på nytt i den talangfulla, honom så innerligt tillgifna flickan, eller, rättare sagdt, han tyckte sig nu först hafva *börjat* att lefva. Vi skole framdeles återkomma till dem båda. Nu tillbaka till förföraren.

* * *

Ordspråket, att ”hvar och en är sin egen lyckas smed“, är sant, så länge man är ensam om att efter egen smak tillhamra densamma, men inom det äktenskapliga lifvet är förhållandet annorlunda, ty der måste *tvenne* viljor förenas om *ett* ändamål; der måste också begge ”smida medan jernet är varmt“ för att dana den lycka, som en dylik förening i så hög grad kan gifva åt tvenne hvarandra älskande själar. Att motsatsen beklagligtvis ofta (ja kanske oftast) inträffar, derpå är äfven Fabian Y**s giftermål ett exempel. Utan grundsatser, utsväfvande och van att ofta ombyta föremål för sin hyllning, kunde en ädlare böjelse icke slå några rötter i hans hjerta. Det var således endast nyhetens behag, som en kort tid fästade den obeständige vid sin unga, sköna maka. Också kom hon inom kort i erfarenhet af, att ormen ringlade sig under Hymens rosor, och att hon blifvit bedragen på den lycka, som en varmt älskande, god qvinna anar i kärleken. Med förnyad makt grepo och bortförde lastens mörka demoner den nygifte mannen uti hvirflen af de förströelser, hvilka på samma gång förstörde de båda makarnes husliga lycka, tillintetgjorde den förmögenhet, öfver hvilken han efter modrens inträffade död nu obehindradt disponerade, och förde honom med brådskyndande steg sin undergång till mötes. Följden af hans oordentliga lefnadssätt var, att, innan ett par år gått till ända, den unga makan dog i följd af sorger och lidanden, hvilkas tillvaro och härjningar lyckligtvis endast lastens heloter i all deras förskräcklighet känna. Likasom af en giftig Samumsvind sammankrymptes hjertbladen i hennes lifs friska blomma, och snart öfverlemnades dess bladlösa och i förtid vissnade stängel åt den moderliga jorden. Nu icke mer hejdad af den bortgångnas böner och tårar, lemnade den numera ”verkligt frie“ mannen lösa tyglar åt sina begär, och sedan han inom en kort tid alldeles förstört sin förmögenhet, mäste han genom en bedräglig bankrutt öfverlemna de ringa qvarlefvorna af densamma åt sina kreditorer, hvilket var nära att bringa honom på schavotten. Den förr så gentile och anspråksfulle Fabian Y** ägde snart ingenting mer att förlora.

Vid den tid, då omförmälte händelser passerade, befann sig i staden en beryktad qvinna, hvars lastbara vandel väckte mycket uppseende och skandal. Icke nöjd med de i lasten redan invigde, som egnade henne sin hyllning, fängade hon på ett listigt sätt, medelst andra per-

den der "uppenbara osanningen", att den råkar till att vara *sann.* Det finnes ännu flera personer, som kunna intyga, att de å Hr Prytz' officin, eller annonskontor, köpt exemplar af den oftanämnda monologen. Ännu 4 dagar efter att den blifvit synlig lät jag sjelf derstädes köpa 3:ne exemplar, för att skicka till ett par bekanta, som i bref bett mig förskaffa dem desamme. Huruvida försäljningen bedrefs med Hr Prytz' "vetskap", känner jag ej; men att den *egde rum,* det är säkert. Det påstås till och med att författarens bror erhållit ett antal exemplar för att utprångla i stiftet; men som detta endast blifvit mig *berättadt,* kan jag icke för sanningsenligheten af detta rykte ansvara.

Fjerde frågan

Är det endast rättskänsla, icke gammalt agg, icke några sidoinflytanden, icke någon beräkning, som föranledt Hr Prytz att framställa min befattning med de ifrågavarande flygskrifternas tillkomst i den ofördelaktigaste dager?"

bemöter Hr Prytz sålunda:

"*Jag har framställt saken i den dager, som alla rättänkande med mig funnit r ä t t v i s t; och vet mig dessutom aldrig hafva gifvit Hr Ekbohrn anledning till de i hans fråga framkastade soupçoner om agg &c; men hvilka känslor, som ledde Herr Ekbohrn till "B r e f v e t s" utgifvande, torde blifva klart af hans not i N:o 8 af Phoenix, der han, harmsen öfver seqvestern af ett visst boktryckeri, till slut yttrar: en mängd biomständigheter, som höra till dessa transaktioner, kommer jag en annan gång och på annat ställe att närmare utveckla.' Det ser ut, som om han redan då hade "Brefvet" — in petto.*"

Hvar och en, som läser detta Hr Prytz' resonnement och *icke* läst det oftanämnda "Brefvet", måste antaga, att de i den citerade noten omförmälta transaktionerna blifvit i besagde bref "närmare utvecklade." Nu är emedlertid händelsen den, att bemälte "bref" *icke innehåller den allraringaste antydning af några sequestertransaktioner, icke ens något, som med dem kan ställas i det aflägsnaste sammanhang.* Det innehåller ett slags klander af trenne af de vid det s. k. regeringsjubileet gjorda utnämningarne; en anspelning på några giftermålstransaktioner inom en viss familj, samt en tillrättavisning för ett förlångt sträckt tjenstenit — och dermed punkt! Man skall följakteligen vara antingen mycket enfaldig, eller ock mycket elak, för att, i likhet med Hr Prytz, identifiera min i N:o 8 af Phoenix utlofvade exposé af sequester-transaktionerne med den å min officin tryckta flygskriften "Bref till min Tante" &c. Det ligger för resten för hvar och en sundt tänkande och opartiskt dömande menniska i öppen dager, att min "harm" öfver den mot mig spelade kabalen icke kunde vara större *i år,* än för *trenne* år sedan, då den gick i verkställighet och hotade att i grund ruinera mig och de mina. Om jag på något *oädelt* sätt velat *hämnas,* så hade jag väl kunnat göra det år 1839 och icke behöft uppskjuta verkställigheten af denna föresats till år 1842. Jag tror mig för öfrigt hafva mer än en gång gifvit Hr Prytz bevis på, att långsinthet icke utgör något hufvuddrag i min karakter och att jag hellre g l ö m m e r än h ä m n a s lidna oförrätter. Att deremot Hr Prytz af gammalt hyser "agg" till *mig,* är icke någon blott "soupçon"; det är *faktiskt bevisadt,* nu senast genom hans offentliga beteenden mot mig i flygskriftaffären, i hvilken han icke allenast, hvad mig beträffar, sökt tyda allt till det värsta, utan äfven rent af förvränga de solklaraste sanningar. Han har dock icke dragit i betänkande att kalla detta sitt förfarande *r ä t t v i s t,* öppet och *ärligt.* Återstår nu att se, huruvida publiken i detta fall är af samma tanka som han, eller om den tilläfventyrs hyser en alldeles motsatt mening. Jag åtminstone tror detta vara förhållandet.

Herr Prytz' replik är nu både intagen och besvarad, och jag hoppas fördenskull, att han håller sitt i N:o 37 af Handelstidningen gifna löfte, att i den gifva en plats åt mitt i N:o 12 af Phoenix befintliga berigtigande. Hr Petersens beskyllningar och insinuationer har jag redan en gång upptagit och vederlagt och tänker icke med dem vidare trötta Allmänheten. — Götheborg d. 8:de April 1843.

C. M. Ekbohrn.

Götheborg.

En till redaktionen insänd uppsats, i hvilken med värma och på ett ovanligt vårdadt språk åtskilliga, välgrundade anmärkningar göras mot vissa af Handelstidningens feuilletonsartiklar, kom oss först i går afton tillhanda; hvadan det var oss omöjligt att för den bereda en plats i dagens tidning. I nästutkommande N:o deremot vilje vi med nöje gifva densamma den äskade offentligheten, och vi skulle hos den för oss okände insändaren stadna i största förbindelse om han allt framgent ville hedra vårt blad med uppsatser i hvarjehanda ämnen, hållne i samma varma, sanningsenliga och öfvertygande anda, som den ifrågavarande. Det vore önskeligt, att hvar och en, som inom sig känner vilja och förmåga att verka för upplysningens, bildningens och själsförädlingens heliga sak, genom tidningarne gåfve allmänheten del af sina åsigter. Tidningslitteraturen skulle genom en sådan, de godas, de insigtfullas, samverkan kunna bringas till den ståndpunkt, som den alltid *borde* innehafva; den skulle derigenom kunna sättas i stånd att djupt ingripa i nationalbildningen, och icke endast och allenast utgöra ett aggregat af nyhetskram och politiska diskussioner. Äfven i d é e n, då den afser något för menskligheten gagnande, är ett kapital, som icke bör skrinläggas, utan sättas i omlopp. Bana en väg för tidningsfloden genom snillets och vetandets rika schakter, och den skall föra *guld* med sig i stället för det slam och och den gyttja, som den nu så ofta afsätter på sina stränder, och i hvilka endast vass, starrgräs och dylika andra kärrvexter trifvas.

= Den i Carlshamn utkommande tidningen Mjolner innehåller för den 31:ste sistlidne Mars, under rubrik: "*Regenter, Ministrar och Rådgifvare",* en artikel, som vi med största skäl rekommendere till genomläsning och behjertande. Väl äro de i densamma utvecklade åsigter icke nya; men s a n n i n g e n kan aldrig blifva *förgammal,* aldrig förofta upprepas, och de hafva dessutom den stora förtjensten att vara framställde och utvecklade i ett för *folket* lättfattligt och dessutom

---

soners åtgärder, mången oerfaren yngling i sina nät, för hvilket vackra ändamåls vinnande hon synnerligast funnit en nitisk och förslagen "utliggare" i Fabian Y**, som, redan på nedersta trappsteget af moraliskt förderf, ännu ej öfvergifvit rôlen af förförare. Det var till "Mamsell R....s nattliga orgier, der Neroniska skådespel uppförde och den gröfsta sinnlighet herrskade, som förföraren inlockade mången, som med blygselns rodnad på sin kind här gjorde sin första debut på lastens vådliga bana; det var i denna den rå sinnlighetens öfverste-prestinnas tjenst som han på sitt brottsliga hufvud samlade ännu flere förbannelser. Lyckligtvis kunde dock ej denna nya Messalina länge undgå polisens uppmärksamhet. Hon förständigades att skyndsamt begifva sig från staden. Med hennes plötsliga afvikande från orten försvann äfven förförarens sista tillflykt.

Icke långt derefter sågs, tid efter annan, en enslig, sorgsen vandrare välja de aflägsnaste åt elfsidan till belägna ställen för sina promenader. Han tycktes synbarligen undvika att möta någon, och aldrig var det för någon möjligt att med honom få inlåta sig i samtal. Det var sent en mörk afton i Mars, då samme vandrare begaf sig bortåt det säkallade "S:t Eriks hörn." Dagjemningsstormen rasade och vågorna slogo vildt emot den ödsliga stranden. Himlen var grå och mulen, och ej en enda stjerna syntes till. Sedan nattvandraren en stund vankat af och an, plågad af sitt vaknande samvete och dragen hit och dit af tvenne mot hvarandra stridande makter, tycktes han liksom vilja lemna sitt qvalda hjerta luft, i det han utropade: "Mitt beslut är fattadt! Hvarföre längre framsläpa ett uselt, glädjelöst och föraktadt lif? Min sol är nedgången .... den oändliga natten stundar.... Blott ett enda språng, och — vågornas brus blir min dödssång.... Kunde jag blott förjaga de dumma barnsagorna om ett lif efter detta; om Gud såsom domare öfver våra handlingar; om syndastraffets evighet! — Ha! hvad pratar jag om! — Nej! nej, det finnes ingen Gud, ingen evighet .... Bort med dessa okunnighetens och fördomens toma griller! — Der trädet faller, der blifver det liggande. Derför — till verket!"

Under denna monolog hade den förtviflade mer och mer närmat sig precipisen, i afsigt att fullborda sin sista, vanärande handling. Han afkastade sig skyndsamt hatt och kappa och utropade: "Böljor sluten mig i ert sköte!"

"Den drunknar icke, som skall hänga" inföll i detsamma en kraftig stämma, hvars egare med ett lika kraftigt handtag försäkrade sig om den person, som ställt sig på yttersta gränsen af tiden och evigheten, och drog honom i detsamma tillbaka.

"Släpp mig! Hvem är ni? frågade den olycklige."

"Hvem jag är kan göra dig detsamma så länge. Tag på dig kappan igen! Natten är kall, och jag är rädd om dig som du ser."

"Släpp mig, säger jag."

"Nej tack, min gosse! du kunde då rymma, och det vore den första gången en fånge slapp ifrån mig. Dessutom har jag ej lust att ta ett kallbad i natt för din skull."

"Hvad har ni med mig att göra? Vill ni släppa mig, herre?"

"Din herretitel kan du spara! ... Se der är

vårdadt språk. Det är lust och glädje att träffa dylika uppsatser i provinstidningarne. Skada blott, att de så sällan, så ytterst sällan, förekomma!

= En Viktualiehandlare, vid namn Zetterström, boende i förstaden Östra Haga, har i dag på morgonen medelst strupens afskärande afhändt sig lifvet. Orsaken till denna hans förtviflade handling är ännu obekant.

Tillkännagifvande.

Den af apothekaren Cavallin i lifstiden uti denna stad anlaggda Carlsbader Brunns-Inrättning kommer innevarande år att för Brunnsdrickning öppnas å vanlig tid vid den inträffande varmare årstiden, och att, på enahanda sätt som förut, fortsättas. Vattenberedningen är anförtrodd åt en behörigen examinerad, och vid befattningen fullkomligen vand person; och skall dagen för Brunnsdrickningens början genom Tidningarne kungöras.

Under alla Tider af året kunna de vanliga kalla mineral-vattnen, såsom Soda, Seltzer, Marienbader, eller hvilka kända mineral-vatten som hälst, äfvensom Lemonade gaseuse, från denna Brunns-Inrättning erhållas efter tillsägelse hos, eller reqvisitioner från landsorterne genom bref vexling med, underteknad, som, med öfvertygelsen, att Inrättningen skall fortfara att förtjena en vördad allmänhets förtroende, deruti vågar densamme innesluta. Götheborg d. 1:ste Mars 1843. ABR. ORRBERG.

Auction.

Fredagen d. 21:ste dennes kl. X f. m. kommer genom offentlig Auction, som förrättas hos Enkefru Berg uti Hr Löjtnant Inokays vid Varfvet Kusten belägna hus att försäljas qvarlåtenskapen efter afl. Coopv. Capt. Ö. Beckman, bestående af: Guld, Silfver, Möbler, Gångkläder, Säng- och Linkläder, Tagel, 2:ne Koffertar af camfertsträd, 1 Sextant, 1 Octant, Böcker, Åkdon m. m. Vid samma tillfälle försäljes äfven åtskillig inlemnad lösegendom. Sakerna få beses dagen före Auction. Carl Johans församling d. 6:te April 1843.

Bokhandelsannons.

Uti George C. Schüsslers Bok- och Musikhandel

försäljes: lottsedlar à 8 sk. banko till *1:sta Skillings-boklotteriet* i *Norrköping* grundadt på Kongl. Danska Nnmmerlotteriets 1554:de dragning i Köpenhamn den 25 April.

Detta boklotteri är det fördelaktigaste, man torde kunna önska sig, emedan *alla de spelande erhålla valuta för sin insats.* Utom högsta vinsten, 200 R:dr b:ko i böcker, finnas 19 Ambvinster och 180 på Utdrag, och hvar och en som icke får någon af dessa vinster, erhåller full ersättning för sin insats i en liten nyss utgifven förträfflig och allmänt nyttig bok: *Vägen till Rikedom och Välstånd,* af den verldsberömde *Benjamin Franklin,* hvilken i bokhandeln kostar 8 sk. b:ko. Planer utdelas gratis och den, som köper 6 lotter, får den 7:de på köpet.

Utbjudes hyra:

På en vacker Landtegendom omkring 4 mil från Götheborg, är nu genast att få hyra en flygelbyggnad med 5 rum och kök samt nödiga uthus och någon del i trädgården, äfven kan om så åstundas blifva sommarbete för en häst, enskild vagnbod och stall; hyreslägenheten kan blifva på längre eller kortare tid, allt efter åstundan. Vidare underrättelse lemnas hos Handlanden J. G. Sjöstedt vid gamle Port.

Ledig tjenst.

En Slottsknekttjenst å Carlstens fästning, är vorden ledig; den årliga lönen är 113 R:dr 44 sk. b:ko jemte rum med service, ljus och ved. Ogift och med goda betyg försedde sökande ega att, inom en månad efter annoncens införande i denna tidning, till Commendants-embetet inlemna sina ansökningar.

Diverse:

Underteknad, som flyttat sin Bokbindare-verkstad till Hr Enanders hus N:o 11 vid Köpmansgatan, nära stora Torget, emottager beställningar af allt, som till yrket hörer, hvaribland liniering af Contorsböcker med eller utan blå tvärlinier. Om ackuratess, ferm expedition och möjligast billiga priser försäkras, och rekommenderar jag mig till det bästa hos respect. kunder, gynnare och vänner. Hos mig finnas till salu färdiga Contoirsböcker, Biblar, Postillor, Arndts Sanna Christendom, Psalmböcker af diverse upplagor i åtskilliga slags band, Catecheser, A. B. C-böcker m. m. Götheborg i April 1843. C. G. WINBERG.

Tyska Bageriet.

Sedan jag, uppmuntrad af flere respektive herrskaper, på vinst och förlust anlagt ett Bageri, efter tyska sättet, och till sammas bedrifvande förskrifvit en Tysk Verkgesäll, som på flera orter i sitt hemland förestått Bagerier, och äfven här haft tillfälle ådagalägga sin utmärkta skicklighet i yrket, så får jag, då den nya bakugn, som en längre tid varit under arbete, nu blifvit färdig och till mig öfverlemnad, härmed äran tillkännagifva, att jag nu mera är i tillfälle tillhandagå, ej mindre mine resp. kunder och gynnare, än äfven Allmänheten, med utmärkt godt råg- och hvetebröd af flera slag, såsom surbröd, franskt bröd, såkallade rundstycken, med flere redan kände brödsorter; och är jag derjemte i tillfälle att betjena med en mängd andra välsmakande bakverk af sockerkringlor, pasteyer och bakelser m. m, då beställning deraf sker dagen förut.

Till lättnad för dem, som bo aflägset från mitt hemvist, är tillfalle att få köpa bröd uti Herr Handl. Kobbs hus vid Drottninggatan, hvarest Enkefru Svartling benäget åtagit sig att jemte dess garnförsaljning äfven afyttra bröd för min räkning; dock lemnas ej så kalladt påbröd för hvad af henne försäljes; och skall jag, i allt hvad på mig ankomma kan, söka uppfylla den resp. allmänhetens billiga fordringar.

Götheborg i Mars 1843.

F. M. FRÆNKEL.

Skeppslägenhet.

Ångfartyget **Malmö**, fördt af Capten MATTSSON, försedt med kopparförhydning och nya pannor, börjar sina turer d. 29 Mars och fortsätter dermed hela seglationstiden af året, samt afgår:

Från *Malmö* till *Köpenhamn*
hvarje Måndag kl. 7 förmiddagen.
„ Onsdag kl. 8 förmiddagen.
Från *Köpenhamn* till *Malmö*
hvarje Måndags afton.
„ Lördag kl. 2 eftermiddagen.
Från *Köpenhamn* till *Lübeck*
hvarje Onsdag kl. 2 eftermiddagen.

Passagerare landsättas i staden och ej i Travemünde. Afgången från Lübeck till Köpenhamn och Malmö sker hvarje Fredag kl. 3 e. m.

Frakten för Passagerare är:

	Enkel Tur.
Från *Malmö* till *Köpenhamn* . .	3 R:dr 24 sk. R:gd.
„ *Köpenhamn* till *Malmö* .	1 Rb:dr 4 m:k 8 sk,
	Tur & Retur.
Från *Malmö* till *Köpenhamn* och åter samma dag	6 R:dr R:gs.
„ *Köpenhamn* till *Malmö* och åter på först derefter infallande ordinarie tur. . . .	3 Rbdr.

Land- och ombordsättning i Köpenhamn samt passersedel häri inbegripet.

	Enkel Tur.
Från *Malmö* till *Lübeck* om *Köpenhamn*	1 pl. 24 Rdr R. / 2 „ 24 Rdr R.
„ *Köpenhamn* till *Lübeck*	1 pl. 12 Rbdr. / 2 „ 7 Rbdr.
„ *Lübeck* till *Malmö* om *Köpenhamn.*	1 pl. 24 m. L.C. / 2 „ 14 m. L.C.

som erlägges med den på stället gångbara myntsort

Fraktmoderation, mellan Malmö och Köpenhamn eller tvertom, lemnas endast för Barn under 12 år, som erlägga half afgift. Till och ifrån Lübeck erhålles lindring i frakt å 1:a plats för familj, hvarmed förstås: man, hustru och vuxna barn, så att 2 betala för 1 ½, 3 för 2, 4 endast för 3, och för hvarje utöfver 4 erlägges half frakt. Barn under 12 år erlägga blott half afgift.

Passagerare, som medfölja Ångfartyget om Måndagen eller Söndagen och betalt biljett till Lübeck och landgångspenningar, 24 sk. Rgs, erhålla fri öfverfart till Köpenhamn.

För särskild hytt till och från Lübeck betalas 16 R:dr R:gd.

Passagerarne böra vara ombord en fjerdedels timma före fartygets afgång.

Biljettkontoret i Malmö tillslutes en half timma dessförinnan.

Välkände personer kunna för resa från Malmö till Danska landet erhålla i stället för pass säkallade passer-sedlar,

Frakt för varor och gods liqvideras å lossningsorten, enligt särskild Taxa, hos Ångfartygets Commissionärer:
i *Lübeck:* Herr C. F. Nölting & Söner.
i *Köpenhamn:* Hr A. A. Aspegrén.
i *Malmö:* Ångfartygs-kontoret vid Skeppsbron.

Kyrkotidningar.

I morgon predika:

Uti DOMKYRKAN: *Olsson; Björck; Claesson.*
Uti CHRISTINÆ KYRKA: *Holmqvist; Dunckel.*
Uti GARNISONS-KYRKAN: *Ljunggren.*
Uti FATTIGHUS-KYRKAN: *Hallén.*
Uti CARL JOHANS KYRKA: *Hörbeck.*
Uti ÖRGRYTE KYRKA: *Nyberg.*
Uti HOSPITALS-KYRKAN: *Landtbom.*

Götheborg, C. M. EKBOHRNS Officin.

№ 15 utgifves nästa Lördag kl. 6 eft. m.

---

din hatt och kappa! Marsch nu, så få vi vidare talas vid!"

"Jag måtte väl få äga min frihet, så länge jag ej gjort något ondt."

"Ack ditt englafår! *Du* har icke gjort något ondt?! Vet då, att i Gamleport sitter mången med black om benet, som skulle kunna anses som helgon emot dig. Derföre att de arma djeflarne der några gånger råkat tillegna sig af nästans tillhörigheter, hvad de ansett sig behöfva, (kanske endast till några riksdalers värde sammanräknadt) hafva de förlorat sin frihet. Hvad vill dock deras brott säga emot dina? — Jag känner dig nog, och äfven några af dem, hvilkas hela lif du, som en giftig huggorm, förgiftat. — Mins du Christine, du? Den lifliga flickan med de bruna ögonen, som du så listigt lockade ifrån sin fästman och förstörde? .... Jag var just den, som älskade flickan, och hon älskade mig tillbaka; men då kom du emellan, och allt blef snart annorlunda. I förtviflan häröfver var jag på vägen att ända mitt lif, på samma sätt som nu du, din sjelfspilling, hade ämnat, eller ock att se ditt hjertblod rinna; men som jag ändå hyste någon afsky och fruktan för att bli en helfvetes eldbrand, och jag derjemte, under det hämnden kokade som mest, icke träffade dig, så blef lyckligtvis hvarken det ena eller andra fullbordadt, så att förnuftet omsider fick råda. Nu är det förbi med både hämnden och kärleken, och mycket har förändrat sig sedan den tiden. Hvarthän har din granlåt, dina penningar och ditt stora mod nu tagit vägen, kamrat? — Tror du, att en simpel artillerist, som jag är, skulle vilja byta med dig? — Nej tack min kära för detta herr grosshandlare och nu senast kopplare!"

"Hvarföre skymfa och plåga den, som är nog olycklig ändå! Låt mig nu gå, obarmhertige!"

"Jag obarmhertig? Jag, som forsakar sömn och nattro för att akta lifhanken på dig .... Är det tacken för besväret? Hä!"

"Hvem har anmodat dig derom, om jag får fråga?"

"Det har en hederlig och rättänkande man, som i det längsta vill undanhälla satan en stek. Han har bedt mig gå på patrull efter dig. — Kronans tjenst går framför allt; men emot betalning kan jag äfven förrätta andra tjenster. och skall uträtta, hvad jag mig ä.agit, såsom en bra artillerist egnar och anstår. Du får således ej dränka dig, åtminstone icke i rent, flytande vatten — derpå har jag gifvit mitt hedersord. Vill du i en pöl taga din sista läskedryck, så blir det din ensak; men hvarthän du annars vänder din kosa i denna afsigt, så skall min näfve snart fatta dig i nacken, derom kan du vara öfvertygad. Det torde väl äfven hända, att jag, om du skulle vilja förnya försöket, klappar upp dig en smula; men du får då skylla dig sjelf. Jag har varnat: du vet nu hvad du har att rätta dig efter."

"Jag ämnar visst ej att göra så mera."

"Åh! dina löften äro ej synnerligen att lita på; men jag säger ännu en gång att om du kommer i mina klor, så torde ditt långa syndaregister, både det gamla och det nya, blifva inristadt på din ryggtafla."

Ändtligen lemnade den handfaste ledsagaren sin uppskrämde klient, som efter detta nattliga möte tycktes för en tid halva öfvergifvit tanken på sjelfmord, emedan han icke utan skäl fruktade att hans opåkallade räddare skulle verkställa sin hotelse. *(Forts. följer.)*